DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1. TELEFONSZÁMOK: 7-89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG), 7-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ. KÜLFÖLDRE: A FENTI DÍJAK KÉTSZERESE. EGYES SZÁM FILLÉR, VASÁRNAP 24 FILLÉR.

56 OLDAL

VI. ÉVFOLYAM, 294. SZÁM. 1929. DECEMBER 25. SZERDA.

24 FILLÉR

Fekete Karácsony

Irta: dr Baltazár Dezső

Amikor e cikket írom, még nem tudom, hogy vajjon időjárás szerint fekete lesz-é, avagy fehér a karácsony. Mert hiszen az idő gyors elhatározási készsége folytán a föld máról-holnapra ruhát cserél. Azt azonban bizonyosan tudjuk, hogy a magyar élet, magyar sors állapota mindenképen a fekete Karácsony jegyében fog állani. Én azokhoz az emberekhez tartozom ,akik a legsötétebb éjszakában is megtalálják a sűrű fellegek lelén keresztül is a reménység csillagát. Nem is lennék hűséges, hívő papja a szivek reménységét betöltő karácsonyi Megváltónak, ha a reménység horgonyát eleresztett lánccal belehajítanám a kétségbeesés tengerébe. Én Magyarország feltámadásában törhetetlenül hiszek; de azt is tudom, hogy ez a feltámadás csak koronája lehet egy nagy, okos, becsületes, előreláto, tervszerű nemzeti erőkifejtésnek, amely erőkifejtés csak akkor vezet feltámadáshoz, ha a világosság, szabadság, szeretet, egyenlőség, igazság ama szellemében folyik, amelynek lelkét maga az Ur Jézus lehelte a világba.

Ez a folyamat nem lehet olyan rövid, hogy már ezt az 1929. évi karácsonyt fehér karácsonnyá tegye.

A nemzeti erőkifejtés előtt óriási akadályok tornyosulnak. Ha csak belül lennének az akadályok és kivül nem, vagy csak kívül lennének akadályok és belül nem, — akkor még lenne reménység, hogy egy fekete karácsony után már fehér karácsony következik. De az akadályok belül is megvannak, kívül is. Az első karácsony alkalmával az emberek hitetlensége és bűne mint belső akadály gátolta a világosság feltetszését, a békesség és jóakarat proklamálását; de ezt a gátat kívülről ledöntötte az isteni kegyelem s a megbocsátás áldott áradatát kiárasztotta az egész világra. A külső akadályt isteni kéz hárította el s a kegyelem végtelen szabadságával elsodorta az útból a belső akadályt.

Csakhogy az üdvfejlődés eme pontján emberi belső akadály és isteni külső akadály kapcsolódtak. Az utóbbinak a törvénye pedig nem az előbbinek a törvénye. Az isteni törvényben a tökéletesség, az emberi törvényben a tökéletlenség az uralkodó. Hazánk fejlődésének mostani pontján azonban emberi mind a külső, mind a belső akadály. — A külső akadály egészen biztosan fenn fog mindaddig állani, mig a belső akadály meg nem szünik.

Semmi sem áll tőlem távolabb, mint az, hogy embereket pellengérezzek ki a belső akadály okozóiul. Áttekintek teljesen az emberek felett és csak a tényeket és a tényekből álló állapotot látom. Az állapot épen olyan zátonyrajutás, — mint amilyen a formalizmusnak és bölcsészetnek zátonyrajutása volt az első karácsony ideje táján. Most gazdaságilag jut leginkább kifejezésre ez a fennakadás. Azt hiszem, mellőzhetem a bizonyítást és magyarázatot. Mindenki érzi, látja a példát a maga körében, sőt a maga életében. Az bizonyos, hogy a gazdasági katasztrófához az első lökést az lelketlenség adta, amellyel Trianonban bántak velünk; de az is bizonyos, hogy idebent nem volt meg a tervszerű törekvés a katasztrófa rohanó szekerét megállítani.

A belső baj és akadály ott kezdődött, hogy a nemzet önmagával szemben nem váltotta be az igéretét. Míg az Ausztriával való viszony jármában nyögtünk, menynyiszer fogadkoztunk, hogyha egyszer ebből a járomból kivehetjük a nyakunkat, mint szabad, független nép élni fogjuk, mert élni tudjuk egy független, szabad, öntudatos, következetes, boldog életét olyan egységben és egyetértésben, amit már kivülről nem zavarhat semmi közjogi viszonylat intézményesen. Igértünk, fogadtunk magunknak mindent, ami egy modern nemzeti állam lényegéhez tartozik. És az igéretünket nem teljesitettük, a fogadalmunkat nem váltottuk be. Épen úgy, mint ahogy az első karácsony eljött Messiását nem ismerték el az emberek.

Ebből állott elő az ország erkölcsi, jogi, anyagi jólétének kibontakozása elé a belső akadály s ebből következett a külső akadály, amely abban áll, hogy nem bíznak bennünk, mert a magunknak tett igéretet sem akarjuk beváltani. A karácsony tehát fekete lesz. Nem fog belecsillani semmi abból az aranyból, amit a napkeleti bölcsek segítségül vittek Jézus bölcsőjéhez. A kenyér éhségének fekete karácsonya lesz, ami azért szomorú és irtóztató, mert a lélek éhségét elszokta némitani. Nem kielégítéssel, hanem az elsőség természeti kegyetlen jogával. *„Vigyázó! Meddig még az éjszaka, meddig még az éj?“* Addig, amíg fel nem tetszik a hajnal sugára: az önzetlen nemzeti erény.

800,000 pengőért megvásárolja az állam a közkórház telkét, épületeit és állami kezelésben megnyitja a kórházat

Bethlen miniszterelnök közbenjárásának gyors eredménye. — Scholtz államtitkár Debrecenben.

Még két hete sincs, hogy megirtuk, miszerint dr Vásáry István polgármester nagyon fontos tanácskozásokat folytatott Budapesten, megjelent a felsőházban és ott gróf Bethlen István miniszterelnök, továbbá a belügy- és pénzügyminiszterekkel együtt behatóan megvitatták többek közt a debreceni közkórház ügyét is.

Dr Vásáry István azt a propoziciót tette, hogy az állam vegye meg a mai közkórházat ugy ahogy áll, mindenestül és ne fizessen érte többet, mint a telek árát: 800 ezer pengőt. Ilyenformán a város az államnak ajándékba adja az épületeket, amelyek azonban abban az esetben, ha lebontanák, nem sokat érnének.

Dr Vásáry István polgármesternek ezt az ajánlatát ugy a pénzügyminiszter mint a miniszterelnök elfogadhatónak tartották és Bethlen kijelentette, hogy az ügyet a legrövidebb idő alatt a minisztertanács elé viszi.

A miniszterelnök igéretét be is váltotta. — A minisztertanács dr Vásáry polgármester ajánlatát gróf Bethlen István miniszterelnök támogatásával magáévá tette.

Kimondta a minisztertanács — hogy 800.000 pengőért megveszi a debreceni közkórházat telkestől, épületestől. A népjóléti minisztert megbizza, hogy a rendelkezésre álló 440.000 pengő felhasználásával rendezze be, illetve hozza használható állapotba a kórházat, ugy hogy az minél hamarabb megnyitható legyen.

A népjóléti miniszter haladéktalanul le is küldte Scholtz Kornél államtitkárt, aki Majorossy főmérnökkel utazott Debrecenbe.

Itt dr Hadházy Zsigmond főispán, dr Vásáry István polgármester, dr Láng Sándor tisztifőorvossal egyetemben megbeszélést tartottak az átvétel és megnyitás körülményeiről. Szegedy főmérnökkel együtt kimentek a közkórház telepére, ahol dr Korpássy László, a járványkórház vezetője, fogadta őket. Kint megszemléltek mindent és pontos felvételt is eszközöltek.

A megnyitandó állami kezelésü kórházban — mely közrendészeti jellegü lesz, azok a betegek kerülnek be, akiket a klinikákon nem lehetett eddig elhelyezni. Elsősorban a járványos betegeket, puellákat, az ápolás hijján lévő szegény embereket, balesetben sérülteket helyezik el és ide kerülnek egyelőre a nyilt tuberkulotikusok is.

A kórházban lesz belgyógyászat, bőr és bujakór, fertőző, tifusz, orbánc, skarlat, difteria, sebészet — ebben külön rák-osztály és elmeosztály. — Esetleg gége- és fülosztályt is felállitanak.

Végleges terv még sem az osztályokra, sem az ágyak számára vonatkozólag nem alakult ki, annyi bizonyos, hogy a kórházat 3—4 hónap alatt rendbehozzák és valószinüleg legkésőbb májusban meg is nyitják. Egyelőre 150 ággyal indul meg a kórház, de ezt a számot természetesen rövid idő alatt jóval magasabbra emelik.

Kétségtelen, hogy a hosszu idő óta huzódó kórházválságnak ilyen sikeres megoldása egyrészt dr Vásáry István polgármester kitünő javaslatának, másrészt pedig annak a megértésnek és Debrecen várossal szemben tanusitott szeretetnek tudható be, amelyet gróf Bethlen István miniszterelnök részéről Debrecen közönsége minden nagy dologban tapasztalt.

AZ OPTÁNSÜGY AZ ANGOL PARLAMENT ELŐTT.

London, dec. 24. Az angol alsóházban Sir Róbert Goower azt kérdezte Henderson külügyi államtitkártól: tett-e lépéseket és ha igen milyeneket a népszövetségi tanács szeptember 19-iki javaslatának megvalósitására, mely szerint Magyarország és Románia képviselői az ő vezetése alatt kezdjenek ujabb tárgyalásokat az optáns-ügy ujabb elintézésére.

Henderson válaszában utalt arra a feleletére, amelyet Mander képviselő hasonló kérdésére korábban adott. Henderson Mandernek annak idején azt válaszolta; hogy a külügyi államtitkár érintkezésben áll a két érdekelt kormánnyal és ezért nem tartaná helyesnek, hogy jelenleg nyilatkozzék.

Az MTI ehez a következő megjegyzést füzi:

A Henderson által emlitett érintkezés abban állott, hogy a külügyi államtitkár a londoni magyar követ utján felhivta a magyar kormányt, hogy álláspontját ismertesse. A magyar kormány ennek eleget is tett és a magyar román agrár ügyekben álláspontját részletesen közölte.

Bethlen miniszterelnök a jóvátételi kérdésről, a bel és külpolitikai helyzetről

A kormány Hágában is fenttartja eddigi álláspontját. — A miniszterelnök az ellenzék kritikájáról. Senki sem akar nálunk diktaturát.

Budapest, december 24. Bethlen miniszterelnök nagyfontosságu nyilatkozatot tett a lapok nála megjelent tudósitóinak. Legelőször is a hágai konferencia esélyeiről szólt a miniszterelnök:

— Jóslásokba — mondotta — nem kivánok bocsátkozni, de azt érzem, hogy

Magyarország álláspontja pénzügyileg és jogilag annyira erős, és gazdaságilag annyira alá van támasztva, hogy bizom abban, hogy megfelelő képviselet mellett Magyarország érvényesitheti a maga igazát.

Minden esetre szivós felvilágositó munkára van szükség addig is és a hágai tanácskozások alatt is, hogy Magyarország igaza megismertessék, mert hiszen a tuloldalról mindent elkövetnek, hogy a külföldön balvélemények terjedjenek el Magyarországról gazdasági és pénzügyi tekintetben és arról, hogy a reparáció terén Magyarország mit teljesitett már és mire kötelezte magát.

— Ismeretes az a propaganda, a mely a külföldi sajtóban ezen a cimen ellenünk folyik ,ami főleg arra törekszik, hogy Magyarországot ugy állitsa oda egyfelől, mint amely megtagadja a békeszerződésből folyó kötelesség teljesitését, másfelől pedig akadálya annak, hogy Közép-Európában egy békésebb atmoszféra teremtessék. Mindebből természetesen egy szó sem igaz, mert merem állitani, hogy Magyarország, erejéhez viszonyitva, a legtöbb reparációt fizette az összes legyőzött államok között. Arról természetesen nem tehet Magyarország, hogy az utódállamok az u. n. bien sedék értékét, miután azoknak birtokában vannak, semmibe sem értékelik és most már ezen felül Magyarországot teljesithetetlen fizetésekre akarják szoritani. Viszont szabad kezet akarnak maguknak biztositani a jövőben is, mint ahogy ezt a multban sikeresen tehették, hogy szabadon operáljanak azoknak a magyar állampolgároknak a vagyonában, a mely az ő területükön fekszik. Hogy Magyarország ehez segédkezet nem nyujt, ez az oka annak, hogy Magyarországot békebontónak igyekeznek feltüntetni.

— Az bizonyos, hogy

Magyarország érdeke, hogy pénzügyi téren szuverénitását visszanyerje,

illetve, hogy szabaduljon azoktól a zálogjogoktól, amely az állami vagyonra és az állam összes jövedelmeire a békeszerződés által, a reparációk javára meg van állapitva. Ezért azonban külön áldozatot hozni nem hajlandó. Ennek automatikusan kell megtörténnie abban az esetben, hogy ha elismertetik, hogy Magyarország a békeszerződésből folyó összes kötelezettségeinek eleget tett. Sehol a békeszerződésnek egyetlenegy olyan szakasza sincs, amelyből következtethető volna, hogy az előirt kötelezettségeken felül külön kellene még fizetni azért, hogy a zálogjogok alól az ország felszabadittassék. Ha ezt valaki követeli, ugy ez visszaélés az adott helyzettel, — visszaélés az adósnak szorult helyzetével, amelyhez természetesen sem miféle magyar kormány segédkezet nem nyujthat. Egyébként, miután Magyarország megkapta meghivását, ugy

magam is ki fogok menni Hágába.

— Nagy értékkel birt eddig Olaszország támogatása és bizom abban, hogy a jövőben is

támogatni fogja Olaszország jogos érdekeinket.

Hiszem és bizom abban, hogy az összes nagyhatalmak teljes objektivitással fogják megitélni a helyzetet, hogyha előttük Magyarország igazságai az egész vonalon megfelelő megvilágitásban részesülnek.

A magyar kormány a hágai konferencián is kitart azok mellett az elvek mellett, amelyek állásfoglalásában eddig is vezették,

s amelyekre vonatkozóan több izben nyilatkoztam a képviselőház külügyi bizottságában, valamint a Felsőház plénumában is.

— Az természetes, hogy Magyarország jövedelmeinek felszabadulása a reparációs bizottság zálogjoga alól módot nyujt Magyarországnak, hogy állami kölcsönöket kontrahálion, hogy gazdasági érdekeinek megfelelő módon szabadabb pénzügyi és gazdasági politikát folytathasson, mint eddig.

Belpolitikai kérdések.

— Több izben bejelentettem már, — folytatta a miniszterelnök. — áttérve a belpolitikai kérdésekre, — hogy a gyülekezési és egyesülési jogra, továbbá a sajtótörvényre vonatkozó javaslatok ki vannak dolgozva és a Ház plenáris tárgyalására várnak. Ezeknek a javaslatoknak a Ház munkarendjébe való beiktatása csak fokozatosan lehetséges, tekintettel arra, hogy a fővárosi törvényjavaslat tárgyalása után a költségvetés tárgyalásáig már csak rövid idő áll rendelkezésére és a költségvetés mielőbbi tárgyalása pedig országos érdek.

Az ellenzéki kritikáról.

Az ellenzék szerepéről ezeket mondotta a miniszterelnök:

— Az ellenzéki kritikára szükség van. Szükség van különösen akkor, amikor az ország gazdaságilag sulyos helyzetben van. Az ellenzéki kritika lehet termékeny, hasznos és javitó, lehet azonban káros is. Annak, hogy az ellenzéki kritika hasznos és javitó legyen, előfeltétele az, hogy a tények ismeretén és alapos információn alapuljon, tehát a kiindulási pontja vitathatatlan legyen. Hogy könnyelmü vádak tehát ne emeltessenek. A második, ha nem is alaptétele, de főkelléke a kritikának, az, hogy a bajok, a nehézségek valódi okai fedessenek fel és hogy helyes orvosszerek jelöltessenek meg a kritikában.

Hogy a bajok ne tuloztassanak, hogy az orvosszerek értéke, amelyek éppen proponáltatnak, helyes megvilágitásba állittassanak.

Az igazság keresésének kell a kritika céljának lenni és nem annak, hogy minden áron nekünk legyen igazunk. A nemzet felvilágositása, tisztánlátásának fokozása legyen a cél, nem pedig a tisztánlátás elhomályositása és a közvélemény félrevezetése. Mert ha a kritikát nem ilyen értelemben gyakorolják, ennek következménye és eredménye az, hogy a közönség olyan okokban keresi a bajok forrását, amelyek valóban nem okai a bajnak és olyan orvosszereket sürget türelmetlenül, amelyek nem alkalmasak orvosolni a bajokat. Az ilyen kritikának a következménye az, hogy a nemzet közvéleményét olyan hangulatba viszi bele, amely vagy jogosulatlan optimizmust, vagy indokolatlan pesszimizmust gerjeszt.

— A kritikának olyannak kell lenni, hogy az, aki azt gyakorolja, — beleképzelve magát annak a helyzetébe, aki ellen gyakorolja, — azt mondhassa, hogy ha a tulsó oldalon volna, maga sem emelhetne kifogást ez ellen a kritika ellen. Minél inkább követi az ellenzék a kritika terén ezt az utat, annál nagyobb a hatása a nemzetre és nagyobb a hatása a kormányzatra is. Az a kritika, amely nem ezen az uton halad, végeredményében káros és nem gyakorol hatást sem a nemzetre, sem a kormányra.

— Nem mondom, hogy az ellenzék ezt az utat követi. De gyakran és sokszor vétenek egyesek sajtóban, parlamentben is a jogos, a méltányos és a termékeny kritika ezen szabályai ellen. Volt idő, amikor abszolut pesszimizmust igyekeztek a magyar közönségbe szuggerálni a gazdasági élet szempontjából és el akarták hitetni vele ,hogy egy tétlen, programtalan, hozzá nem értő kormány van, amely a közönség bajaival nem törődik, pedig immár itt fekszik az utszélén a csodaszer, a melynek segitségével minden bajunkból kievickélhetünk.

— Ezen az uton lehet szónoki babérokat, vagy ujságirói babérokat elérni, de a nemzetnek használni nem lehet. Viszont legyen meggyőződve az ellenzék, hogy a komoly kritikának nagy hatása van a kormányra. Nagy hatása van, mert állandóan ösztökéli, állandóan figyelmezteti, állandóan irányitja, buzditja és serkenti, hogy a legkisebb eszmét is, a legcsekélyebbnek látszó gondolatot is megfontolás tárgyává tegyen és a nemzet javára forditani törekedjék.

— Ilyen értelemben kivánnék én együttmüködni azokkal is, akik talán más elvi alapon, de javitani szeretnének közállapotainkon. Ilyen értelemben kellene összefogni minden közéleti tényezőnek Magyarországon, hogy közös bajainkon segitsünk és a nemzet életét előbbre vigyük.

Szó sincs diktaturáról.

— A közvéleményben nyugtalanságot keltettek azok a cikkek, amelyek egy esetleges diktaturáról szóltak. Mi az álláspontja ebben a kérdésben Excellenciádnak? — kérdezte tudósitónk.

— Őszintén mondva

meglepett az, hogy a diktaturáról szóló hiresztelések nyugtalanságot keltettek a közönségben.

Ha a hirekkel szemben a közönség csak némi kritikát gyakorolt volna, hamar rájött volna arra, hogy

diktaturáról Magyarországon a mai viszonyok között szó sem lehet, de nincs is senki Magyarországon ,akinek ez érdekében állana.

Diktaturára — mondjuk a szélső jobboldali körök — akkor szoktak törekedni, mikor egy országban felfordulás van, nagy politikai mozgalmak vannak folyamatban, amelyek a közrendet felborulással fenyegetik. Amikor a közhatalmat kezelők tekintélye lesülyedt a nullára és apró, kis potentátok keritik kezükbe a hatalom funkcióit. Amikor a jogrend meginog, amikor a magántulajdon szentsége veszélybe kerül, stb., stb. Kérdezem, vannak-e ilyen állapotok Magyarországon?

— Kérdezem, nem ellenkezőleg, évről évre fokozódó mértékben szüntek-e meg ezek a jelenségek? Nem mondhatom-e joggal, hogy éppen ennek a kormánynak vannak érdemei ezen a téren.

— Miért akarna hát bárki is akkor, amikor jogrend van, nyugalom van, közbiztonság van, amikor nagy politikai mozgalmak, forradalmi jellegü irányzatok nincsenek, vagy alig állapithatók meg. Magyarországon ma diktaturát felállitani. A legkevesebb jogosultságot, vagy jogcimet sem tudnánk ehhez magunknak arrogálni és megindokolni erre való törekvéseinket.

— Én azt hiszem, hogy ennek folytán nyugodtan alhat minden magyar polgár, itt diktaturára senki nem törekszik, de senki se várná egy diktaturától közállapotaink javulását sem. És kérdem, van-e valaki ebben az országban, aki ugy viselkednék, mintha erre törekednénk. Van-e valaki ebben az országban, aki egy nagy táborra támaszkodik és ennek jeleit adná. Azt hiszem ,senki sincs. Azt ajánlom tehát a magyar közönségnek, ne hagyja magát ostoba és minden alapot nélkülöző hirekkel riasztani. — Mielőtt beijedne, nyissa fel a szemét, gondolkozzék, aludjon rá egyet és azután beszéljen.

Benyáts Emil cipőosztálya
Debrecen.
Nagy választék mindenfajta cipőben és árban.
Egyedül az árak hirdetése semmit sem jelent, miért is azt ez esetben elhagytam.
o
Onnek meg kell győződnie jó minőségeimről, hogy felismerje jutányos áraimat.

Karácsonyi vásárunkkal
96-ik év
Kardos László
vászon és kelengye szaküzlet
DEBRECEN, KOSSUTH-U. 9.
Leszállitott árak:
Zsebkendőkre és harisnyákra
Karácsonyi végvászonakra,
Ebédlő, kávés és teás terítékekre
Damaszt és frottir törülközőkre
Női- és férfi fehérneműekre
Barcheut és flanel ruhaanyagokra
igazi ajándékot nyujtunk.

KELLEMES
Karácsonyi ünnepeket
kíván a
Del-Ka
CIPŐÜZLET
Piac-utca (Ferencz József-ut) 16. szám.

— Ha a magyar közönség gyakran fogja ezt a jogos kritikát nemcsak ilyen esetben. de számtalan más esetben is gyakorolni, — mert hiszen vészhirt keltők mindig akadnak minden társadalomban, — akkor nagyban hozzá fog járulni ahhoz, hogy közéletünk nyugodtabb atmoszférában, hatékonyabban és sikerültebben fejtse ki a maga működését s láthasson komolyan hozzá azokhoz a feladatokhoz, amelyeknek megoldása valóban a köz érdeke.

Táviratok

KUN BÉLA ÁLNÉV ALATT BESSZARÁBIÁBA ÉRKEZETT.

Bukarest, december 24. A kisenewi szigurancziához feltünést keltő jelentés érkezett, amely arról szól, hogy Kun Béla Besszarábiába érkezetett. A jelentés szerint Kun Béla álnéven lépte át a határt és állitólag jelenleg Kisenewben tartózkodik. A beszarábiai rendőrség mindent megtett az állitólagos kellemetlen vendég kikutására.

EGY TÖRTÉNÉSZ KÜLÖNÖS TRAGÉDIÁJA KOPPENHÁGÁBAN.

Kopenhága, dec. 24. Bugge Sándor, dr. az ismert történészt, tegnap az egyik koppenhágai uccában eszméletlenül találták meg. Beszállitották a rendőrőrszobára, ahol egy óvatlan pillanatban nekiesett a kályhának és olyan súlyos égési sebeket szenvedett hogy a kórházba, ahova beszállitották az éjszaka folyamán meghalt.

UJABB MERÉNYLET.

Buenos-Ayres, dec. 24. Egy ismeretlen ember három revolverlövést adott le Irobovben köztársasági elnökre. A golyók nem találtak. A merénylőt agyonlőtték.

Uj gazdasági irányt

Irta: **Dr Bud János** m. kir. kereskedelemügyi miniszter.

Azok az ellentétek, amelyek az utóbbi időben — nem szerencsésen — az egyes társadalmi osztályok és termelő rétegek között felmerültek, szünőben vannak. — A mai nehéz viszonyok között egyedül megállni nem lehetséges, hanem együttes, összefogó munkára van szükség és szeretném, ha ez a tudat átmenne egész közéletünkbe Ne azt keressék a különböző termelő rétegek, mi választja el őket egymástól. Ezt könnyü megtalálni. De nem ez segiti elő az ország előrehaladását, hanem az, ha a társadalmi rétegek — itt elsősorban a gazdasági életről van szó — átértik, hogy egymással, egymásmellett, de nem egymás ellen lehet előbbre vinni az országot.

A kormány tisztában van azzal, hogy nehéz viszonyok között élünk. — Nem akarunk kitérni a kérdések elől azzal, hogy világkrizisre hivatkozzunk, bár hiszen hivatkoznunk kell erre, mert épen a gazdasági élet tényezőinek kell legjobban tudniok, hogy világkrizis van. Most mutatkoznak azok a szerencsétlen nemzetközi ténykedéseknek a következményei, amelyek az utols tiz évben történtek és melyeknek hatása nálunk, természetesen, erősebben jelentkezik.

A legnagyobb baj az, hogy a hitelkrizis a termésértékesités krizisével találkozik; e kettőnek együttes hatása okozza a nehéz helyzetet.

Aki az utolsó évek gazdasági politikájára visszatekint, tehet szemrehányást, mert legkönnyebb visszafelé kritizálni, de akik ezt teszik, a legritkább esetben tudnak a jövő szempontjából kifejezésre juttatni olyan gondolatot, s megjelölni utat, amelyen haladni kell.

A termelés szempontjából meszszemenő intézkedéseket tett a kormány és annak, hogy a válság nagyobb nem lett, talán egyik oka az is, hogy ugy mezőgazdasági, mint ipari termelésünk mégis csak fejlődik.

A termelés terén szerencsés a helyzetünk. Az ipari fejlődésnek nagy kereteit látjuk és a mezőgazdasági termelés előtt is tág tér van még, mert a mezőgazdasági erőket a legkülönbözőbb irányban fejleszteni lehet és ha hozzájutunk a szükséges tőke erőhöz és megtudjuk oldani az értékesités problémáját, nagy lehetőség is mutatkozik a haladásra.

Különös, hogy valahányszor világgazdasági konferenciákat hivnak egybe, mindig az ipari kérdések állanak előtérbe és nemigen foglalkoznak ott a mezőgazdaság problémáival. — Pedig hát igen fontos a szén-, a cukor- és a cementkérdés, de mégsem olyan átfogó jelentőségü, hogy alkalmas volna Európa gazdasági életének megváltoztatására és előbbre vitelére.

Mi már régen rámutattunk a mai európai gazdasági politika tarthatatlanságára. Nem lehet félreismert politikai alapon gazdasági határokat vonni s elzárkózási politikát folytatni és az autarchikus gondolatot továbbfejleszteni, mert ebből csak Európa elszegényedése, nem pedig haladása következhetik. Szabad levegő kell egész Európának, amely vonatkozzék az egyes országok területére is. Európa lassad eladósodik, ahelyett, hogy saját erejére támaszkodva boldogulását keresné.

A mai gazdasági és ebben mindenekelőtt a vámpolitikának Európaszerte uj irányt kell vennie, — mert különben a helyzet végzetes romlásra vezet.

A kormányzó 165 elitéltnek adott kegyelmet karácsonyra

Budapest, dec. 24. Magyarország Kormányzója a karácsonyi ünnepek alkalmából 165 elitéltet részesitett kegyelemben. A kegyelem részint a bíróságok által kiszabott szabadságvesztés, vagy pénzbüntetés egészében vagy részben való elengedésében, részint a szabadság vesztésnek pénzre való átváltoztatásában nyilvánul meg. A kegyelmet nyert elitéltek közt hat olyan egyén van, akiket politikai illetőleg sajtó utján elkövetett büncselekmény miatt itéltek el. Ezenkivül két esetben pertörlés utján engedte meg az államfő a még folyamatban lévő bünvádi eljárás megszüntetését.

Faipar rt. butorüzlete Király uccán bent 4 sz. alatt van

Kilegyen H.-Szoboszló polgármestere

A város érdeke azt kívánja, hogy dr Erdős Kálmán maradjon meg a polgármesteri székben

Hajduszoboszló az ismeretlen világ, a titokzatos, a rejtett kincseket és hibákat tartalmazó föld. Egyik évben, — már negy éve mult —, földjéből előtör a sokat emlegetett gázos „csoda"-forras es ennek nyomában és következésében nagy ivelésü fejlődés, a hajduvárosok elején szokatlan tempóju kulturálódás indul meg, de egy másik évben — ennek alig másfél esztendeje —, a város polgárságának körében megindul egy ugynevezett felébredés és ledöngöl minden gyarapodást és visszavet minden továbbfejlődést.

E visszapillantásra a hajduszoboszlói polgármester választást megelőző küzdelmek adnak alkalmat. December 27-én dönti el Szoboszló megyei város képviselőtestülete, ki legyen a város első polgára: polgármestere?

Két idegen, vidéki pályázón kivül dr *Erdős* Kálmán jelenlegi polgármester és dr *Márton* Gábor jelenlegi főjegyző között fog a választás eldőlni, mert kétségtelen, hogy Szoboszló odavaló, a helyzettel, a várossal ismerős férfiut fog polgármesteréül választani.

Dr Erdős és dr Márton, a vetélytársak, sokban különböznek egymástól. Ők két ellentétes városvezetési gondolat megszemélyesitői. Egyéni qualitásaik is különbözők.

Az első nevéhez Hajduszoboszlónak fejlődést mutató, maradandó alkotásokban bővelkedő évei füződnek, mig a második neve ilyen szempontból teljesen ismeretlen. — Tizenegyedik éve polgármestere dr Erdős Hajduszoboszlónak. Amikor feltör a gázos-forrás, vezetése alatt nem egész másfél év alatt a város megvalósitja a földgáz felhasználásával a legkisebb uccáját is behálózó villany világitását, sőt a környező községekkel kötött kedvező szerződések alapján a villanytelep által Szoboszló igen szép jövedelemhez is jut. A villanyhálózatnak az egész városban való megteremtésével és az uccai villanyvilágitással Hajduszoboszló a sötét, kétes közbiztonságu, elmaradt faluk sorából egyszerre a türhetően világitott mezővárosok nivójára emelkedett.

Ugyanigy dr Erdős Kálmán polgármesterségéhez füződik Hajduszoboszló másik nagy hiányának és mulasztásának, a járdakérdésnek az adott viszonyok lehetőségéig való megoldása és rendezése is. A Speyer kölcsön felhasználásával, a város főbb utvonalain a mai kor és az ottani forgalom igényeinek megfelelő járdát készittetett, a város főterét sártengerből rendezett, aszfaltozott, este jól világitott városias térré változtatta. Ennek a munkának kiegészitése, hogy a városon végigvonuló, télen sáros, nyáron poros, keskeny makadám ut helyett ma Szoboszlón a város egyik végétől a város másik végéig hat, sőt a város közepén tiz méter széles gyönyörü, aszfaltos autóut vezet át.

E közmüvek megvalósitása által Hajduszoboszló egész külső képe megváltozott, a sáros, poros Bálint falvából a rendezett, aszfaltos járdáju, kivilágitott Hajduszoboszló város lett.

Hogy ez igy történt, nem egyedül és csak Erdős Kálmán polgármester érdeme, hanem szerepet játszottak a haladó kor kényszeritő ereje, a gázos-forrás nagy kincseinek felhasználása, de nem tagadható le, hogy minden az ő vezetése alatt, sőt legtöbbször az ő kezdeményezésére történt. Az ő érdeme, hogy a vezetése alatt álló városnak a régihez ragaszkodó és az ujért bizonybizony nehezen lelkesedő polgárságát ezeknek a szükséges ujitásoknak meg tudta nyerni és a szük látókörü, kraicáros politika helyett egy messze jövőbe látó, bár a városra sulyos terheket rakó városvezető gondolatnak tudott érvényt szerezni.

De átgondoló és megfontoló tehetségének, valamint vezetésre való képességének legfényesebb bizonyitékát a „csoda"-forrás felhasználása és a gyógyfürdő megvalósitása érdekében folytatott tárgyalásai folyamán adta. Igaz, hogy hosszu tárgyalások, de a gyógyforrás feltörése után nem is egészen két esztendővel sikerült dr Erdősnek ezt a kérdést is megoldani. Fáradozásainak eredménye, hogy Hajduszoboszlónak minden tőkebefektetés és a város ujabb megterhelése nélkül kiépült, teljesen kész, minden igénynek megfelelő fürdője lett volna pár év alatt s ezzel a város közönségét állandó, a fürdőből származó szép jövedelemhez, a munkásnépet pedig a fürdővel kapcsolatos épitkezések és a város fejlődése által adódott munkaalkalommal kereseti forráshoz, kenyérhez juttatta volna.

Szép terv, hasznot hozó kidolgozás, mely a megvalósulás felé az első lépést, a gyógyfürdő strandfürdőjének megépitését keresztül is vitte és ezzel a szoboszlói gyógyfürdő kifejlődését megindította, de amelyet egyesek következetes agitációja megakasztott.

A másik pályázó, dr Márton Gábor kétizben volt a város tanácsnoka, ez év eleje óta főjegyzője. Pár hónap óta pedig a városi pártnak polgármester jelöltje.

A polgármesteri állás elnyerésének vannak kivánalmai, de decorum, tisztesség is, amely elért érdemek jutalma képen jár.

A polgármesteri állás kivánalmai között szerepel a vezetésre való képesség, mely a dolgoknak magasabb szempontból való elbirálását, az emberekkel való bánás helyes módját és egyéni értéküknek helyes elbirálását feltételezi. — A látókör szélessége minden bizonnyal függ attól, hogy ki-ki milyen tágasságu körben, helyen és emberek között fordult meg. De nem nélkülözheti az eszmékben való gazdagságot és egy adott helyzetben a legmegfelelőbb megoldás megtalálásának képességét sem. Bizonyos mértékben reprezentativ egyéniségnek is kell lennie, aki részben szónoki képességével, részben egyéniségének varázsával képes legyen kiemelkedni polgártársai közül. A közigazgatásban való jártasság vitán kivül álló alapfeltétel.

Az előbb felsorolt kivánalmak kétségtelenül nagyobb mértékben vannak meg dr Erdős Kálmánban, ki ezeknek eddigi polgármestersége alatt is számtalanszor bizonyitékát adta. — A helyi viszonyokkal mindketten egyformán ismerősek.

Dr Erdős Kálmán vezetésre alkalmasabb egyéniség, aki jobban tudta mindig a közönség kivánságait a város érdekeivel összeegyeztetni s a város vezetését kezében tartva, a gyakran széthuzni akaró erőket egy eredő, a város gyarapodása érdekében összefogni.

Mik azok a feladatok, melyek, Hajduszoboszló polgármesterére várnak? — Fejleszteni a várost, munkaalkalmakat teremteni, a természetadta lehetőségeket kihasználni, csak ez lehet ma az egyetlen helyes várospolitika Szoboszló számára. Ezt követi, ezt a célkitüzést teszi magáévá dr Erdős Kálmán.

Szoboszlónak a gyógyforrás kihasználásával megindult fejlődése a mult év őszén, már egy év előtt megállott. Ami addig volt, az egy egyenes, szép, felfelé való haladás volt. Egy év óta minden egyállapotban van, ha ugyan nem sülyed, de a további, ilyen irányban való haladás határozottan hanyatlást mutatna, sülyedés volna lefelé.

Mivel az elvek, célok megvalósitásának mikéntje nagyban függ a személyektől, meggondolandó Hajduszoboszló közönségének, nehogy e lefelé való sülyedést tegye lehetővé.

Válságos, nehéz időkben határozott, erős akaratu, kipróbált egyéniségekre van szükség, akik a közért néha még a köz ellenére is tudnak küzdeni. — Ilyen férfiu dr Erdős Kálmán és nyiltan megmondhatjuk, hogy a város jövője azt követeli, hogy dr Erdős Kálmán maradjon meg a polgármesteri székben. **(dr szoboszlai.)**

A fenti cikket Hajduszoboszló egyik tekintélyes polgárától kaptuk és annálinkább leközöljük, — mert megadja azt az irányt, mely a döntésre hivatott férfiaknak a tisztujitás során követni kell a város jól felfogott érdekében. Értesülésünk szerint a szoboszlói városi párt tagjainak tekintélyes része, tultéve magukat a mesterségesen szitott ellentéteken és politikai elveken, szintén Erdős Kálmán mellett foglalt állást. Nem akarják ugyanis azt, hogy ujabb nyugdijterheket vállaljon a város, melyet közvetve mégis csak a polgárság érez meg. Nem akarják a nyugdijterheket fokozni, különösen akkor, mikor erre semmi szükség nincs és az eddigi ellentétek elsimitásával dr Erdős Kálmánban derék, arra termett polgármestert választanak.

HAAS LIPÓT

32 éves cég! 46 fióküzlet!
Ferencz József ut 53.
Telefon 9-63.

Valódi perzsa és török szőnyegek
leszállitott árban kaphatók.

Padlólinoleum
67 cm. szélességben métere **P. 4.---**
Termek és szobák bevonására alkalmas 2.0 cm. széles, egyszinü és mintázott linoleumok gyári lerakata.

Kokuszfutó
65 cm. széles métere P. **4.20**
és minden szélességben óriási választék.

Halina
135 cm. széles, minden szinben, métere **P. 10.40**
140 cm. széles, finom
Plüschhalina
nagy választékban métere P. **17.60**

Mokett asztalteritők
gyönyörü mintákban
P. 27.50

LINOLEUM

Ki ünő zamatu
Bor 5 liter vételnél **64**
Vámospércsi finom vegyes 76 fill.
Dénensél, Cegléd ucca 22. sz.

Weisz kelmefestő
Arany János-u. 7.
fest, tisztit.
Gyászruhákat 24 óra alatt festek.

Ha olcsón
és elegánsan akar öltözködni keresse fel
Mendek Lajos úridivat szabóságát
Kigyó ucca 37. Kossuth utca felő

Karácsonyra hasznos ajándékot vegyen. — Retikül, aktatáska pénz-, cigaretta és szivartárcák mély leszállitott árban. **Feuermann bőröndös** Piac-u. 26. szám (Gambrinus átjáró

Hova, hova édes férjem?

(KARACSONYI BALLADA)

„Hova, hova édes férjem?“
„Sietek a bótba!
„Kossuth uccán vár a Pálffy
„Nagyvárosi módba'...“
„Várj egy kicsit, én is megyek,
„Nem maradok itthon:
„Pálffy Tibor üzletébe
„Odavágyom titkon...“

„Én kegyesem, szép hitvesem
„Nagy a tömeg arra:
„Boldogságot hoz a népre,
„Békét a magyarra!
„Bővelkedik cukorkában,
„Italokban, husban.
„Mit keresnél gyönge asszony
„Olyan tumultusban?“

„Azt keresem, hiv magyar nő
„Pálffy üzletében:
„Hadd lehessek vásárlója
„Karácsony hetében!
„Staniolos figuráknak
„Jutányos az ára:
„Angyal hajat, ezüst hajat
„Ott veszek a fára.“

Megy az asszony az urával,
Mindakettő boldog:
Majd felfalják szemeikkel
A gyönyörü boltot.
„Kire várhat az a banán
„Aranyos hajába'?“
„Ha reánk vár — mond a férfi,
„Ne várjon hiába!“

Csalogatja csemegével
„Koestlin“ a vevőket.
Alig látni a pénztárnál
Részletfizetőket.
Nincsen ember, ki a pénzzel
Egy percig is várna:
Gazdasági viszonyok közt
Nem divat ez már ma...

Ezer ember a pultokat
Ostromolja estig.
(Nem kell nekik felutazni
Egész Budapestig.)
Elől-elől Pálffy Tibor
Tiszta nemes szándék,
Kilenc segéd, tiz kisasszony,
Millió ajándék.

„Hej, ki hozza a parizert?“
„Ide azt a cukrot!“
Ki se mondja, három segéd
Máris odaugrott.
Meghatódik a közönség,
Kicsordul a könnye...!
„Kéremásson! — szól a Pálffy —
„Beirjuk a könyvbe!“

Csudálkozik a sóshering:
„Mi ehhez a tenger?
„Sose hittem, hogy a földön
„Ennyi sok az ember!“
Itten látni az öregjét,
Meg a fiatalját:
Egész világ elismeri
Pálffy diadalját!

Uj feladatok küszöbén

Irta: SCITOVSZKY BÉLA m. kir. belügyminiszter.

A törvényhozás nagy és magasztos feladata, hogy nemzet és társadalom fejlődését előre lendítse, azok célkitüzéseit bölcs előrelátással megállapitsa. A törvényhozási akarat azonban a fejlődés éltető erejévé csak akkor válik, ha a törvény hideg betükbe kristályosodott szelleme meleg életre gyul, eleven energiaként áramlik át a nemzet és a társadalom vérkeringésébe s egybeforr azok életével.

A közigazgatás rendezése érdekében alkotott törvény rendelkezései eddig csak rideg betükbe merevedett eszmék voltak. Ezek az eszmék most kezdenek életre gyulni, amikor a törvény rendelkezési eleven energiaként kapcsolódnak be az önkormányzatok életébe s ez élet külső és belső tartalmának átszervezésével az uj vérkeringésnek motorikus erejévé válnak.

Örömmel tölt el, hogy az uj fejlődésre való átmenet **zavartalanul** történt és történik és maga a megfelebbezhetetlen élet igazolja a törvényhozási akarat célkitüzéseinek helyességét és okszerüségét.

A vármegyei és városi törvényhatóságok a nemzet egyetemes érdekeinek és az önkormányzati céloknak megfelelően alakitották ujjá testületeiket, amelyek uj feladatok felé vannak hivatva vezetni az önkormányzati életet.

Ez uj feladatok közül csak kettőre szeretném ráirányitani a közvélemény figyelmét. Az egyik:

a közigazgatásnak az élettel való benső kapcsolata.

A másik:

az önkormányzati közérdek mentől teljesebb érvényesülése.

Ugy érzem, hogy az uj törvény minden lehetőséget, támaszt és erőt megad ahhoz, hogy e feladatok el is éressenek!

Az ujonnan alakitott törvényhatóságoknak nemcsak összetétele, hanem a törvényben körvonalazott új működési köre is módot nyújt arra, hogy a közigazgatás mentől jobban hozzásimuljon a mindennapi élethez, támasza, segitője, barátja, vezetője legyen az önkormányzat kötelékébe tartozó minden polgárnak és necsak meghallgatást, de gyors és igazságos elintézést is nyerjen nála minden jogos kivánság.

A most ujjáalakult törvényhatóságok összetételében pedig garanciáját látom annak, hogy az ott képviselt társadalmi erők helyes egyensulya meg fogja teremteni a megértésnek és együttműködésnek azt a harmoniáját, melyből csak az autonomia érdeke, tehát az **igazi közérdek** kerülhet ki győztesen. Hinni szeretném, hogy ez a megértés és harmonia a jövőben nem áldatlan politikai csaták, hanem az autonomia magasztos céljaiért folyó, nemes vetélkedések szinterévé fogja tenni a tárgyaló termeket.

Ha pedig ez igy lesz, akkor nem fog elmaradni a közérdek érvényesüléséért folytatott küzdelemnek a lelkekre visszasugárzó, nagy erkölcsi hatása sem. Ez az erkölcsi hatás a kötelességteljesítés ébrentartásában és fokozásában fog nyilvánulni, mert azok, akik az autonomia vezetésére hivatottak, rá fognak eszmélni, hogy a közérdeket nem jogok folytonos vindikálásával, hanem kötelességek kifejtésével lehet csak valóban szolgálni!

Nemcsak az autonómiák, hanem az egész nemzet harmónikus fejlődését és megizmosodását fogja biztositani, ha az uj törvényhatóságok, az ezeréves mult soha nem pusztuló erkölcsi és szellemi értékeinek megőrzése mellett, fokozott kötelességteljesitéssel és a közérdek szolgálatának rendületlen követésével fognak nekivágni az uj élet uj feladatainak.

Nyakkendő

70 fillértől
11 pengőig
minden árban, de csak jóminőségben.

Békés Lajosnál

Az angol alsóház karácsonyesti ülése technikai obstrukcióval és humorral

London, dec. 24. Az alsóház karácsonyesti ülése **a technikai obstrukció minden humorát megcsillogtatta.** Majdnem valamennyi miniszter megjelent, hogy válaszoljon a száznál több interpellációra, amelyek az alsóház éttermi konyha-titkaitól a singaporei flotta bázisig minden elképzelhető tárgyat érintettek. Az ülés egyetlen vitája Churchill és Snowden szóharca volt. A volt kincstári kancellár most reflektált utódjának, Snowdennek multheti tárgyalására. — **Mi volt eddig Snowdennek teljesitménye?** — kérdezte Churchill. Hiszen elődjétől jelentékeny feleslegeket örökölt. Hat hónap alatt nyolc és fél millió font többletkiadással sikerült nagy deficitet biztositani a költségvetésben. A jövő évet már **előre megterhelte 30—40 millió font teljes improduktiv kiadással.** Az első karácsony, amelyet az ország szocialista uralom alatt ünnepel, **a legzavarosabb idő képét mutatja.**

Snowden válaszában tékozlónak nevezte elődjét, aki — mint mondotta — az államkincstár összes rendelkezési alapjait megdézsmálta. Snowden végül biztositotta a Házat, hogy a mai és korábbi összeszekoccanásaik ellenére nagyon szereti Churchillt és ezért kellemes karácsonyi és boldog uj évet kiván neki. A viharos derültség elültével a Ház január 21-ig elnapolta üléseit.

Névnapokra Disznóforra!! **Ajánlom** **Karácsonyra Szilveszter és Ujévre!**

dusan felszerelt pincészetemet; ***vámospércsi, ujlétai*** és ***kecskemétvidéki,*** 14-féle különleges ***uradalmi***

uj és ó fajboraimat.

Egyszeri vásárlásnál meggyőződhetik boraim kiváló jóságáról és elismert olcsó áraimról.

Debrecen legnagyobb boreladási helye. (Ez évi borfogyasztásom eléri a 70 ezer litert.

Közismert **„Hullaház“**

Némethy József italmérése Debrecen, Tímár u. 31. sz.

Hogy az ülő életmód kellemetlen következményeit elkerüljük, ne mulasszon el néhány napon át reggeli előtt egy-egy pohár természetes **Herkules keserüvizet** inni, mely szabályozza a bélmüködést és erősiti a gyomrot.

Fekete selyem pántos és kivágott cipő P. 9.80
Ezüst és arany brokát cipő P. 14.50
Hócipő . . . . P. 9.80
Gum hócipő fekete és drap P. 14.80
Gumihócsizma fekete és drap P. 24.---

Turul cipőgyár R.-T. Piac-u. 63. sz.

A vidéki kereskedelem helyzete

Irta: Sesztina Jenő felsőházi tag, a Debreceni Kereskedelmi Kamara elnöke, azOMKE. alelnöke.

A vidéki kereskedelem helyzete nagyon szomoru képet mutat. Az esztendők óta tartó válságos helyzet a most elmulóban levő esztendőben igazán alapjaiban renditette meg a vidéki kereskedelem helyzetét. Egymásután következő kedvezőtlen évek után az elmult tél és a tavasz rendkivüli fagykárai teljesen megbénitották a Tiszántulon a mezőgazdasági lakosság vásárló erejét. Ennek következtében ugy a kereskedő mint az iparos nem tudja áruit a megszokott vásárló közönségnek eladni. Ennek a katasztrófális helyzetnek hü képét mutatják azok a fizetésképtelenségi esetek, amikor több évtizedes, sőt százados cégek kerültek a fizetéseiket beszüntető cégek sorába s kénytelenek voltak végül is, a kiegyezéseket sem tudván betartani, üzleteiket bezárni. A ma még meglevő, valósággal élet-halálharcot folytató kereskedőüzletek mindennapos, ezerfajtáju nehézségeiről a nem kereskedő szakembernek igazán fogalma sem lehet.

A kereskedő társadalom küzdő erejének és elsősorban a mostani harcaiban annyira szükséges lelkierejének a fenntartásához és egy jobb, kedvezőbb jövőbe vetett reménységének az épségben tartására feltétlenül szükségesek olyan gyors és erélyes átfogó-erejü kormányintézkedések, amelyekből a magyar kereskedők azt érezhetik, hogy a nemzet élete szempontjából is annyira fontos élet-halálharcukban nincsenek teljesen magukra hagyva, szükség van olyan intézkedésekre, amelyekből világosan meg érezhetjük mi kereskedők, hogy a nemzet vezetői teljes mértékben értékelni tudják a kereskedők hivatásának fontosságát és tevékenységének nemzetgazdasági szerepét.

Jól tudjuk mi azt, hogy kormányintézkedésekkel nagyon bajos volna a legnagyobb segitséget, az üzletünkbe szaporán járó vásárlóközönséget boltjainkba varázsolni. De a nehéz idők keresztülküzdéséhez lelkierejüket megacélosithatják céltudatos és helyes kormányzati rendelkezések és intézkedések. Esztendők sora óta kérjük, hogy a forgalmiadó rendszerét alakitsák át. A kereskedő megfizeti az államnak a szükséges forgalmiadót, de mai abnormisan izgatott életét szabaditsák meg nyilvántartás izgalmaitól és az ellenőrzés idegölő rendszerétől. Megfizeti a kereskedő társadalom a forgalmiadót az állami jövedelmek csökkenése nélkül a fázisrendszer bevezetése esetén is. Valósitsa meg a kormány a fázisrendszerü forgalmiadót.

Szükségünk van export- és tranzitó kereskedelmi forgalmunk emelésére. Háritsanak el tehát minden akadályt, minden nehézséget a kereskedők tevékenységének utjából. Óvják meg a magyar kereskedő világot minden kisérletezéstől, a mai termelésünk állapotánál fogva. Ma az a fontos, hogy mennél több árunkat tudjuk exportálni, majd ha elégnek tartjuk az általunk exportált áruk mennyiségét és elegendő mennyiségü elsőrendü és külföldi piacokon szeretetnek és közkedveltségnek örvendő tipus árucikkel rendelkezünk, akkor minden exportcsökkenési veszedelem nélkül bevezethetjük az állami árujelzés rendszerét. Ma még azonban ennek az intézkedésnek időelőtti rendszeresitése nagyon alapos aggodalmak szerint, nagyobb mértékben nehezitené meg eddig is exportált áruink nagy részének elhelyezhetését, mint amilyen gyorsan érvényesithetné üdvös hatását termelőinknél a jobb minőségnek és az egységes tipusok produkálását.

Tegyünk meg ehelyett inkább mindent a vizumkényszerek leépitése érdekében. Ne csak mindig üzemeinket és üzleteinket kellessen leépiteni, egyszer már valósitsunk meg valami produktiv leépitést is. Teremtsen meg a kormány megfelelő intézkedéseivel olyan atmoszférát, hogy mindenki, aki közhivatalokban ül és dolgozik, lelkes buzgalommal igyekezzék az ügyesbajos dolgaiban ocáforduló kereskedő utjából az akadályokat elháritani abban a tudatban, hogy ezzel hazafias kötelességet teljesit.

Jöjjenek intézkedések, amelyek exportunk érdekében, számolva az állategészségügyi és növényvédelmi szempontokkal is, mégis biztositsák az exportálni akart áru lehetőleg gyorsabb szállitását.

Gondoskodjanak megfelelő intézkedések, hogy mindazok, akik közszállitásokban részesednek, munkájuk végeztével, vagy szállitási kötelezettségük teljesitésével rövid idő alatt hozzá is jussanak a nekik járó pénzösszegekhez. Vegyék egyszer már illetékes helyen komolyan tekintetbe azt, hogy a kereskedő és iparos, mialatt a megérdemelt pénzére várakozik, azért a pénzért, amellyel munkáját végezte, vagy szállitását finanszirozta, 13—14% kamatot fizet. Gondolják meg minden hivatalszobában, hogy a késedelmes kiutalások tulajdonképpen gazdasági kártevések.

Lássák be gazdasági politikánknak irányitói, hogy 13—14%, sőt magasabb kamattételekkel nem lehet a kereskedelemnek dolgozni akkor, amikor gyenge a közönség vásárlási kedve, amikor nem elég élénk a kereskedelmi forgalom. — Nagy, kedvező konjunkturák idején, élénk üzleti forgalom mellett, elképzelhető magas kamattételek mellett is a kereskedő tevékenysége, de a mostanihoz hasonló időkben a legyengült forgalom nem birja meg ezeket a kamattételeket. Rendezni kell tehát különösen a kiskereskedelem hitelügyét. A kiskereskedelmi hitelakciót megfelelő intézkedésekkel alá kell támasztani, hogy a kiskereskedők tényleg megfelelő kamattételes hitelhez juthassanak. Sajnos, a most folyamatban levő kiskereskedelmi hitelakció a vidéken csak akkor indult meg, amikor már a hitelek erős korlátozása folyamatban volt. A 10 százalékos veszteségi garanciaalapra vonatkozólag megtörtént intézkedés ilyen körülmények között nem bizonyult elegendőnek. Gondoskodni kell megfelelő kormányintézkedéssel arról, hogy a vidéki pénzintézetek, amelyek részt vesznek a kisereskedelmi hitelakció lebonyolitásában, erre az akcióra megfelelő külön leszámitolási hitelkeretet kaphassanak. Ha ez meg történik, akkor lesz elegendő intézet is minden kamara körzetében a hitelakció eredményes lebonyolitására.

Nagyon szükséges, hogy a kereskedelem érezhesse az illetékes kormánytényezők megteendő intézkedéseiből azt is, hogy az adókat megállapitó pénzügyi hatóságok szintén tudatában vannak annak és intézkedéseik [illegible] mérlegelik azt, hogy az 1929. esztendő igen gyászos gazdasági krizisnek volt az esztendeje. Vegyék figyelembe az adók kivetésénél és a kisexisztenciáknál a forgalmi adó átalányok megállapitásánál, hogy a kereskedők forgalma eddig még soha u; üöófezve uküü E-?wn slyed tm elő nem fordult mélypontra csökkent. Nem lehet az ezer bajjal küzködő kereskedő s ugyanugy az iparostársadalom lelkében a bizalmat megerősiteni, sőt még megtartani sem, ha azt kell tapasztalniok, hogy válság ide, válság oda, hiába nem tud árusitani, eladni sem a kereskedő, sem az iparos, az adóterhek megállapitásánál erre nincsenek figyelemmel.

Sötét gond ül ma minden kereskedő és iparos üzletember mögött. De különösen akkor szorul össze a szivünk, ha arra gondolunk, hogy minket körülvevő, oly sok mindenünket elvett szomszédaink még a keleti jóvátétel cimen ujabb elképzelhetetlen és bennünket teljesen a pusztulásba döntő terheket akarnak ránkrakni. Minden magyar kereskedő és iparos üzletember nehéz sorsa és küzködése, élő és eleven tiltakozás minden ilyen szörnyeteg elgondolás ellen. Mi alig tudjuk a a magunk állami létét fenntartani. Mi tőlünk már elvettek mindent, mi nem adhatunk, mi nem fizethetünk a belőlünk meggazdagodottaknak semmit. Legyen a mi nyomoruságos nyomoruságunk kimerithetetlen erőforrása a keleti jóvátétel ellen küzdő kormánytényezőinknek. Ennek a veszedelemnek az elháritása és a helyzetünket méltányoló és azt megkönnyitő gyors és életrevaló kormányintézkedések tarthatják csak ébren és erősithetik meg a magyar kereskedő bizalmát, életkedvét és küzdőerejét.

BEKICS EZREDES SZEREPE A ZÁGRÁBI ÖSZEESKÜVÉSBEN

Belgrád, december 24. A regeli lapok szerint a zágrábi összeesküvés ügyében végzett nyomozás kideritette, hogy az összeesküvést Bekics, volt osztrák-magyar hadseregbeli ezredes kezdeményezte. Bekics annak idején Boroevics Szvetozár vezérezredes hadtestében intendáns volt.

x **Egyetlen kultúrembernek** s így Önnek a zsebéből sem hiányozhat a tökéletes Gold-Palaba elemmel felszerelt zseblámpa.

Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár R. T. debreceni fiókja

Szent Anna-utca 13. sz.
saját palotájában.

Telefonszám 81. Sürgönycim: Főtakarék.

Mint a Budapest székesfőváros tulajdonát képező pénzintézet a legbiztosabb hely a betétek elhelyezésére.

Takarékbetéteket a legnagyobb kamatozás mellett fogad el.

PÉNZKÖLCSÖNT FOLYÓSIT: váltókra, házra, földre, nagy- és kisbirtokra, folyószámlára a legolcsóbb feltételek mellett.

JELZALOG KÖLCSÖNÖK FOLYÓSITÁSA.

VISZLESZÁMITOLÁS.

SAFE DEPOSITS.

Ahitatos hangulatban folyt le a debreceni fogház lakóinak karácsonyta ünnepélye

Baltazár Dezső püspök felav atta a fogház uj imatermét.

Kettős ünnepség folyt le tegnap délután a debreceni fogházban: ekkor tartották meg a letartóztatottak részére a karácsonyfaünnepélyt és ezt az alkalmat használták fel arra is, hogy felszenteljék a fogház uj imatermét. A kettős ünnepély megrendezésének gondolata és a gondolat tartalmas és megható mozzanatokban gazdag megvalósitása Mező Sándor dr., az ügyészség kiváló elnökének érdeme, aki hivatottságát már akkor megmutatta, mikor a debreceni elhanyagolt fogházból egy modern, tiszta, központi fütéssel ellátott intézményt varázsolt, mig a tegnapi ünnepséggel bizonyságát adta annak is, hogy szociális programjának vezérfonala a rabok lelkiéletének intenziv gondozása, — hogy ezek a megtévedt emberek a vallás tüzében megtisztulva, ujjászületve kerüljenek ki a komor falak közül.

A tegnapi ünnepségen nagy és előkelő közönség jelent meg. Ott láttuk a megjelentek közt dr. Kesserü Lajos kuriai birót, a törvényszék elnökét, Demjanovich Miklós járásbirósági elnököt, dr. szentpéteri Kun Béla felsőházi tagot, Márk Endre udvari tanácsost, dr. Balogh István táblabirót, dr. Balogh Béla, dr. K. Nagy Zoltán, vitéz dr. Kovách Elemér, Ivancsuk László törvényszéki birákat, Gyöngyössy József, Janka Dezső járásbirákat, dr. Kádár István és dr. kövendi Veress Lajos királyi ügyészeket, dr. Kölcsey Sándor és dr. Aczél Jenő ügyvédeket és természetesen dr. Mező Sándor ügyészségi elnököt, az egész ünnepség megrendezőjét. Rajtuk kivül ott volt az ügyészség egész tisztikara és igen előkelő hölgyközönség.

Pontban 5 órakor vonult be a zsufolásig megtelt imaterembe dr. Baltazár Dezső ref. püspök, Siposs Imre lelkész, a Központi Lelkészi Hivatal igazgatójának kiséretében. — Felzugott a harmoniumon a Dicséret, dicsőség.... kezdetü zsoltár, melynek elhangzása után Baltazár püspök lépett a szószékre és magasszárnyalásu, gondolatokban gazdag ima kiséretében avatta fel a rabok imatermét. Az ima rendkivül mély hatást tett a jelenlevőkre. Ezután ismét zsoltáréneklés következett, — majd a Hiszekegyet énekelték el az egybegyültek.

Mire az imaterem felszentelése megtörtént, a fogház hosszu, másodemeleti folyosóján már egybegyülekeztek a fogház lakói. Valamennyinek arcán áhitatos hangulat és valami különös meghatottság. Középen gyönyörüen feldiszitett karácsonyfa állott, körülötte az ajándékok.

A Diakonissza Otthon énekkara elénekelte a Krisztus Urunknak áldott születésén... kezdetü karácsonyi verset, majd Uray Sándor ref. lelkész tartott költői szépségü ünnepi beszédet. — „Karácsony ünnepe, — mondotta többek között, — kétezer éve látogat el hozzánk és még most sem vesztett semmit varázsából és bájából. Ez az ünnep a szeretet láng jait gyujtja fel mindenütt és kell, hogy ezt a lángot gyujtsa fel ezen a szomoru helyen is a szivekben.“ — Majd rátért arra, hogy a fogház lakói ne veszitsék el életkedvüket és a jövőben vetett bizalmukat, hiszen pár évvel előbb ő maga hallotta, mikor ennek az intézménynek egyik vezetője a következőket mondotta egy megtévedt, de különben igen jó családból való fogolynak: „Mi még találkozunk az életben és kezet fogunk szoritani!“

A Diakonissza Otthon preciz énekszáma után Török Irma mély átérzéssel szavalt el egy karácsonyi verset, mig Király Erzsébet kristálytiszta hangon egy karácsonyi éneket énekelt el. Ezután igen megható jelenet következett: egy letartóztatott nő lépett a karácsonyfa elé és a megindultságtól kissé remegő hangon, de különben igen szépen szavalt el egy verset. Utána egy letartóztatott férfi (egyik bihari község megtévedt jegyzője) szavalt tökéletes előadói készséggel és ez a jelenet olyan megható volt, hogy nemcsak a rabóknak, de a közönség soraiban is sokaknak könny csillogott a szemében. Az ünnepély énekkel ért véget és ezután megkezdődött az adományok kiosztása, a melynek során minden letartóztatott kapott egy szeretet-csomagot.

A debreceni fogház kettős ünnepsége felejthetetlenül mély hatást gyakorolt nemcsak a letartóztatottakra, hanem minden egyes emberre — aki azon részt vett.

Sodrony ágybetétet
legjobb minőséget készit
Neumann Péterfia utca 17

Női kalap
Finom
Elegáns
Olcsó
KARDOS
BÉLÁNÉ
Miklós-u. 4.

A törvényszék fogházában tartott karácsonyi ünnepélyről.

Ponds
Vanishing & Cold
Creams
A női szépség ápolására
és megőrzésére!
Kapható: Drogériákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban vagy a főraktárban Neruda Nándor, Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 10.

Karácsonyi ünnepség a debreceni járványkórházban

Bensőséges, lélekemelő karácsonyi ünnepség volt karácsony előestéjén a debreceni régi közkórházban elhelyezett járványkórházban. A járványkórház, amely *Láng* Sándor egészségügyi főtanácsos, Debrecen sz. kir. város tiszti főorvosa kezdeményezésére nyitottak meg és amely dr *Korpássy* László, a járványkórház agilis vezető főorvosa vezetése és irányitása mellett teljesíti nemes emberbaráti munkáját, igen nagy eredménnyel, kedves ünnepség keretében ünnepelte meg a karácsonyt.

A karácsonyi ünnepségen megjelent *Láng* Sándor egészségügyi főtanácsos, tiszti főorvos, *Nagy* István vallásoktató lelkész, azonkívül a járványkórház orvosi és ápolónői kara, a kórházgondnok. Több, mint ötven beteg — mind sulyos tifuszos — fekszik és nyer igen gondos, szakértő ápolást a járványkórházban és örvendetes dolog, hogy a halálozási arányszám igen kicsi és a gyógyulási arányszám meglepően nagy, ami a járványkórházra a legnagyobb dicséret és elismerés.

Két karácsonyfa is volt felállítva a járványkórházban, külön a férfi és külön egy a nő betegek számára.

Először a férfiosztályon folyt le a kedves ünnepség a felgyujtott karácsonyfa alatt. *Kozma* János kis fiugyermek, aki már gyógyulóban van, üdvözölte formás szavakkal Láng főorvost és a kórház főorvosi és ápolói karát és kérte Isten áldását további munkájukra. Kedves karácsonyi köszöntőt mondott *Pazonyi* Béla fiu ápolt is.

Utána *Korpássy* László főorvos üdvözölte Láng Sándor egészségügyi főtanácsost, a kórház megteremtőjét és fejezte ki a sok-sok gyógyulást talált és gyógyulást kereső beteg háláját és köszönetét.

Utána *Láng* főorvos kiosztotta a betegek számára a karácsonyi ajándékokat, amelyeket a betegek, akik kórházi ágyaikról, láztól égve csak messziről gyönyörködhettek a karácsonyfa ragyogásában, csillogásában, könnyes szemekkel, meghatottan vettek át és sirva köszönték meg, hogy ő róluk sem feledkeztek mg a gondos, emberbaráti kezek és szivek.

Majd a női osztályon folytatódott a karácsonyi ünnepély a másik karácsonyfa alatt, ahol Kiss Margitka gyógyulóban levő kislány köszöntötte fel Láng főorvost és Korpássy doktort és nyujtotta át nekik a betegek ajándékát.

Utána itt is az ajándékok kiosztása következett.

A karácsonyi ünnepség kitünően sikerült és sok betegnek tette könnyebbé a karácsonyestét. A legnagyobb elismerés illeti a szép ünnepségért dr *Korpássy* László orvost, a járványkórház agilis, lelkes vezetőjét és a neki segédkező orvosi kart és ápolónőket. Hála és köszönet azoknak is, akik adományaikkal hozzájárultak ahhoz, hogy a sulyos járványos betegek karácsonyi örömünnepet ülhettek és érezhették szomoru sorsukban, talán halálvívódásukban az emberi szív érző melegét, szerető gondosságát. Bizonyos, hogy nemes tettüket Isten áldása fogja kisérni.

A következők adakoztak a járványkórház betegeinek karácsonyfa ünnepélyére:

Pálffy Tibor füszernagykereskedő (Debrecen) 3 kg szaloncukor, Bészler és Dávid vaskereskedő (Debrecen) 1 kg szaloncukor, Gyürky Sándor papírkereskedő (Debrecen) 10 csomag ezüst szál, 3 drb ezüst boa, 10 drb csillagszóró, „MONE“ orv. műszerüzem (Debrecen) 1 kg keksz, 2 doboz csokoládé, Bikfalvy András hentes (Debrecen) 5 liter bor, Fried Samu földbirtokos (Debrecen) 1 kg szaloncukor, 1 csomag karácsonyfadisz. Jóna Aladár gyógyszerész (Debrecen) 25 üveg likőr á 125 gr. 48 drb szappan, Megváltó gyógyszertár (Debrecen) 15 P. „Rex“ chemiai gyár rt. (Debrecen) 84 drb szappan, 6 üveg kölniviz, 10 drb gyermekjáték, 1 üveg 7 dec. cognac.

Vidéki útakra a Fortuna bérautó vállalattól rendelhet autót. Csapó u. 10. szám. Telefon 320.

Gyengélkedés idején,
különösen ha a rosszullétet szorulás fokozza, a természetes „Ferenc József“ keserüvíz fájdalommentes székürülést és kielégitő emésztést hoz létre. Híres nőorvosok a legnagyobb elismerés hangján irnak a valódi Ferenc József vízről, — mert ez a kritikus korban is hosszabb időn át alkalmazható anélkül, hogy kitünő eredménye változnék. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

SZINHÁZ ÉS MOZI

MÜSOR:

December 25. Szerda délután: **Szökik az asszony!** Mérsékelt helyárak!
December 25. Szerda este: **Diákszerelem.**
December 26. Csütörtök délután: **Régi nyár.** Mérsékelt helyárak!
December 26. Csütörtök este: **Az utólsó Verebély lány.**
December 27. Péntek: **Tommy és Társa.** D bérlet 12.
December 28. Szombat: **Tommy és Társa.** B bérlet 13.
December 29. Vasárnap délután: **Diákszerelem.**
December 29. Vasárnap este: **Tommy és Társa.** Bérletszünet.
December 30. Hétfő este: **Tommy és Társa.** C bérlet 13.
December 31. Kedd este 7-kor: **Tábornok.** D bérlet 13.
December 31. Kedd este 11-kor: **Szilveszteri kabaré.**
Január 1. Szerda délután: **Az utólsó Verebély lány.**
Január 1. Szerda este: **Tommy és Társa.**

A szinházi iroda hirei.

A szinház igazgatósága a karácsonyi ünnepekre az idei és tavalyi szini szezon kimagaslóan legnagyobb sikerü darabjaiból állitotta össze a karácsonyi ünnepi müsort. December 24-én délután fél 4 órakor a legfehérebb és legbájosabb operett, a szinház játékrendjén most uralkodó, diadalmas sikerü

TOMMY ÉS TÁRSA

kerül szinre, rendes helyárakkal, a karácsonyt váró gyermekek részére.

A szent estén december 24-én, a szinház természetesen nem tart előadást.

Karácsony első napján, december 25-én, délután fél 4 órakor: **Szökik az asszony;** este fél 8 órakor: a **Diákszerelem.**

Karácsony másodnapján, délután fél 4 órakor: a **Régi nyár;** este félnyolc órakor: **Az utólsó Verebély lány** szerepel a szinház játékrendjén.

Jegyek az összes, hirdetett előadásokra a szinházi pénztárnál válthatók.

A legszebb karácsonyi ajándék egy szinházjegy a Csokonai szinház ünnepi előadásaira!

A legszebb karácsonyi ajándék egy szinházjegy a Csokonai szinház ünnepi előadásaira!

A legszebb karácsonyi ajándék egy szinházjegy a Csokonai szinház ünnepi előadásaira!

FONTOS! FONTOS! FONTOS!

A tisztelt bérlők figyelmébe!

A karácsonyi ünnepek miatt a bérleti napok kényszerü eltolódást szenvednek és a bérletek a következő napokon lesznek megtartva:

Hétfőn, december 23-án: **Tommy és Társa.** A bérlet 13.

Pénteken, december 27-én: **Tommy és Társa.** D bérlet 12.

Szombaton, dec 28-án: **Tommy és Társa.** B bérlet 13

Hétfőn, december 30-án: **Tommy és Társa.** C bérlet 13.

Kedden, december 31-én, este 7 órai kezdettel: **Tábornok.** D bérlet 13.

A szinház igazgatósága tisztelettel kéri fel a bérlőket, hogy a szinlapon feltüntetett bérleti napokat fokozott figyelemmel kisérni szíveskedjenek.

NAGY SZILVESZTERI KABARÉ DECEMBER 31-ÉN.

A szinház ez évben is nagy művészkabaréval búcsuzik az óévtől és december 31-én, szilveszter napján, éjjel 11 órai kezdettel nagy művészkabarét rendez. A kabarén a teljes szóló-személyzet lép fel jókedvü, tréfás magánszámokkal, ének- és táncszámokkal. A szilveszteri kabaré-jegyek már a mai naptól kezdődőleg válthatók.

x Városunk leghiresebb ruhafestője és vegytisztitója. Biró, Bikaudvar (aranyéremekkel kitüntetve).

URÁNIA

TELEFON: 12-51

Telefon: 12—51.
Ünnepi müsorán:
A dráma:
DOLOES del RIO.
A moszkvai táncosnő, 10 felv.
A vigjáték:

Nem Nősülök

Szenes Béla vigjátéka filmen, 8 felvonásban.
Előadások mindkét napon, délután: 3, 5, 7 és 9 órakor.
Jegyelővétel délelőtt 10-től, telefonon is!
Pénteken az előadások délután fél 5, fél 7 és fél 9-kor. — Jegyelővétel délelőtt 11-től 1-ig, délután 3-tól.

METEORBAN szerdán, karácsony napján: **Kelet titkai.** Keleti történet 11 felvonásban. Petrovich Szvetiszláv és Marcella Albinival. Kisérő: **Két és fél testőr.** Bohózat. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Csütörtökön, karácsony második napján: két sláger egyszerre: **A sivatag liliома.** Szerelmi dráma, 8 felvonásban. Lillian Gish és Lars Hansonnal és az **Arany hiénái.** Kalandos történet, 7 felvonásban. Tim Mc. Cay és Dorothy Sebastiannal. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Mozgószinházak müsorai.

Apollo:

Szerdától szombatig.
December hó 25-től 28-ig.
Vigest!
ZORO ÉS HURU LEGUJABB KALANDJAI.
A PERZSA VÁSÁRON.
Egy különös szőnyeg rejtelmei, 8 vidám felvonásban.
Kisérők: „Jó a turistáknak" és „Viktor, mint piktor". Bohózatok.

Vigszinház:

Szerda és csütörtök, Dec. 25 és 26. Az évad legnagyobb és legremekebb világfilmje és
Kertész Mihály mester-rendezése:
A NOÉ BÁRKÁJA.
A vérözön és vizözön drámája, 11 felvonásban.
Főszereplők: Georg O' Brien, Dolores Costello és Noah Beery.
Kisérők: Paramount világhiradó és „Az egész csak komédia". boh.
Előadások kezdete: ünnepnapokon 4, 6 és 8; hétköznap 6 és 8 órakor.
Pénztárnyitás ünnepnapokon: délelőtt 11, délután 3, hétköznap délután 5 órakor.
Jönnek, péntektől, **Vigszinházban:** A floridai szüz. (Elinor Glyn világhirü regénye, 9 felvonásban.) Főszereplők: Billie Dowe és Rod La Rocque. Megelőzi: Mari ne hagyd magad! (Colleen Moore legujabb vigjátéka, 10 felvonásban.) Vasárnaptól, **Apollóban:** Az éjszaka lovagja. (Edgar Wallace bünügyi drámája.) Főszereplők: Billie Dowe és Bert Littel. Megelőzi: A makrancos menyecske. (C. Cecil B. de Mille produkciója 6 felv.) Főszereplők: Jacqueline Logan és Clive Brook.

Borárak:

1 liter ó-bor — — — — —.80 fill
Homoki fajbor — — — — 1.— P
Muskotály bor — — — — 1.40 P
Csemege bor — — — — — 2.60 P
Ürmös bor — — — — — — 2.60 P

Utcai kihordásra.
Kérem a tisztelt közönség szives pártfogását.
Goldstein, Kigyó-u. 12.

ÉKESEN

Ódon aranyból csináltam várat,
mese-hajlékul kóbor lelkemnek,
hogyha már fáradt.

Csengő ezüstből csengőt csináltam,
ne lepjenek meg rám leső vágyak
tolvaj ruhában.

Csiszolt gyémántból tornyokat raktam,
onnan nézem, a törpék hogy vivják
harcuk alattam.

Száz rubin lépcsőt hordtam egymásra,
hogyha a dal majd pávásan feljön,
minden szem lássa.

FÉNYES JENŐ.

Kardoss Géza szinigazgató kettős jubileuma

A nagyszabásu jubileumi előkészület Tiz éve szinigazgató, husz éve szinész

Tíz év nagy idő, mondogatják gyakran közéleti jubileumokon, társasvacsorákon. Tíz esztendő nagy idő, de különösen a szinigazgatásban. Tíz esztendeig szinigazgatónak lenni és Debrecenben, ritka teljesítmény, amit eddig még egy debreceni szinigazgató se ért el...

•

A debreceni Csokonai Színházban az ujévben ritka kettős jubileum lesz. Kardoss Géza szinigazgató 1930. ünnepli meg 10 éves évfordulóját annak, hogy átvette a debreceni Csokonai Színházat és 20 éves jubileumát üli meg szinészi működésének. A kettős jubileum országos ünnepségek között fog lefolyni január végén, vagy február elején. Országos ünnepség, kulturális esemény lesz a kettős jubileum...

•

Kardoss Géza 1920-ban vette át a debreceni Csokonai Színházat. Nehéz időkben, szomoru viszonyok között. Debrecen még nem feledte el a kommunizmust, a vörös megszállást, az ellenforradalom első napjait... Nyugtalan volt a levegő, nehéz volt a gazdasági helyzet.

Kardoss Géza első társulata a Silvió kapitánnyal kezdett, amelynek szép sikere volt.

Nehéz, küzdelmes évek következtek. Szinészek jöttek, szinészek mentek. Abból a gárdából, amely 10 év óta állandóan Kardoss Géza társulatánál működött, ott volt a megnyitásnál és ott van ma is, egy van, László Gyula. Tényleg megérdemli, hogy megkapja a debreceni Csokonai Színház örökös tagja címet.

•

Voltak jobb évek, volt jó szinisezon, a legjobb, amint Kardoss Géza szinigazgató elárulja, az 1923—24-iki, amikor megtörtént az a ma már egészen ritka és rendkívüli eset, hogy a színházban egy darab majdnem egy hónapig egyfolytában zsúfolt házak mellett ment. „A három grácia" volt az a darab. A direktor egy elsején elment Olaszországba és akkor visszajött egy hónap mulva, még mindig „A három grácia" volt műsoron.

— S melyik a legrosszabb szezon? — érdeklődünk tovább.

— Az idei, de különben mindig az a legrosszabb, amelyikben vagyunk... — volt a válasz.

•

A kettős jubileumi ünnepséget nagy előkészület előzi meg. Sándor Jenő igazgatóhelyettes készíti elő a jubileumi ünnepséget, aki most egri utja előtt Budapesten tárgyalt a jubileumi előkészületekről.

A tervezet szerint a kettős jubileum alkalmával jubileumi hét lesz a Csokonai Színházban. A jubileumi héten a kultuszkormány, az Országos Szinész szövetség, a fővárosi és vidéki szinházak, Debrecen társadalma, hatóságai is képviseltetik magukat.

A jubileumi héten előadják az Ödipus királyfit. Sor kerül a Faust operára is a jubileumi hét keretében. Fedák Sári is megigérte, hogy egy estén biztosan fellép Debrecenben és a kettős jubileum alkalmából eljátssza a János vitézt.

Kardoss Géza, mint jubiláns a Süt a napban játssza el parádés szerepét az ő utolérhetetlen művészetével.

Általában a terv az, hogy a jubileumi hét keretében fellépnek mindazok a szinészek, szinésznők, akik a debreceni színpadtól kerültek fel Budapestre és lettek országos hirü művészei a magyar szinjátszásnak. Az előkészületi munkák serényen folynak és a jubiláris hét országos esemény lesz.

Az orvoskari „Csaba" bál

Immár évtizedes hagyományokhoz hiven, az idén is februárius 1-én rendezi meg a debreceni orvoskari „Csaba" B. Egyesület szokásos bálját. Az egész Tiszántul uri társadalmának találkozója lesz ez az estély, melynek állandó sikerét előkelő törzspublikuma már előre biztositja. A klinikai orvosokból és a B. Egyesület vezérségéből már megalakult az 1930. évi bál rendezőbizottsága. Ezzel időt, fáradtságot nem kimélve már most azon fáradoznak, hogy az idei báli szezon legkimagaslóbb, legelitebb báljává tegyék: a debreceni „Csaba" B. Egyesület orvosbáliát. A védnöki felkérések már az ünnepek után megkezdődnek. A bál rendezősége, melynek élén dr Tóth, dr Vanik tanársegédek és Ludány o. h. állnak, nagy sulyt helyez arra, hogy a bál kedves közönségét annak miként jéről a hirlapokban jóelőre tudósitsa.

Nagy karácsonyi árleszállitás
Könyves Tóth Antal faeszlergályos üzemében
Rákóczi-u. 14.
Minden igényeket kielégitő **csillárokat** és **álló lámpákat** már **25 pengőtől** lehet vásárolni. —

SINGER VARRÓGÉPEK RÉSZLETRE A LEGOLCSÓBBAK!

Megnyitották a csecsemővédő és gyermekkórházat, valamint a szülőnők otthonát

Debrecenben a Stefánia 7000 csecsemőt gondoz, ezek között állandóan vannak kórházi ápolasra szorulók, akiket közkórház hijján eddig nem tudtak elhelyezni. Ezért a a DMKE-ben 40 ágyas csecsemő és gyermekkórházat létesitettek, melynyilvánossági jogot nyert. A gyermekkkórházat 3 nappal ezelőtt, a szülőnői otthont egy hónappal ezelőtt nyitották meg.

A közöskórteremben a szülőnők semmit nem fizetnek, a három különszoba betegei naponta 2.50 P-t fizetnek ellátásért és kezelésért. 33 napos müködése óta 29 felvétel és 25 szülés történt a 32 ágyas szülőnői otthonban, melynek vezetője dr Berencsy Zoltán.

A gyermekkórházat Hutiray dr vezeti, itt a kezelés ingyenes. A gyermekkórházban 9 kórterem van, 4 a csecsemők számára, 5 pedig nagyobb gyermekek részére.

Mind a két intézményt a közjótékonysági intézmény tartja fenn.

Karácsonyesti beszélgetés

egy boldog emberrel, Szigeti Jenővel, aki elmeséli h,ogy fedezte fel őt Budapest is.

Kedves vendége volt karácsony előestéjén Debrecennek Szigeti Jenő, a debreceni-k volt kiváló színésze érkezett haza egy napra, hogy a karácsonyt családja körében töltse el. Nagy és megérdemelt sikere volt legutóbb Budapesten Szigeti Jenőnek; egyszerre beérkezett. Sajtó és a nagyközönség egyformán felismerte kiváló képességeit. Hogy milyen szenzációs betörést csinált a bevehetetlennek hitt pesti szinházak előtt a debreceni színész, mutatja, hogy a fővárosi lapok is megrohanták interjuért a kitünő színészt, a kinek nagy sikerén mindenki örül Debrecenben és ittartózkodása alatt el is halmozták gratulációkkal, jókivánatokkal. Sok-sok és nagy sikert kivántak neki. S Szigeti Jenő, a boldog ember, aki most is debrecenինek érzi magát, állja az ujságirók ostromát és elmondja felfedezésének történetét.

Minden kritikus talált a beszámolójában néhány meleg szót Szigeti Jenő alakitásáról. Karácsony szombatján nincs vidámabb ember Szigetinél, aki három napja, amióta a dicsérő kritikák megjelentek, lelkendezve jár és boldognak érzi magát. Felfedezésének történetét igy mondotta el:

— Tizenkilenc évvel ezelőtt végeztem el a sziniiskolát. Ujpestre szegődtettek, ahol Papir Sándor utóda lettem. Később bevonultam katonának, majd könyvelő lettem egy fiumei konyakgyárban.

— A háboruban ismét bevonultam és rövid haretéri vendégszereplés után szinházat játszottam a sebesült katonáknak. Igy látott meg Erdélyi szinigazgató, aki Nagyváradra szerződtetett. Három esztendeig dolgoztam Nagyváradon és csaknem tiz évet töltöttem a debreceni szinháznál. Mit játszottam? Mindent. Lear király kalandját csakugy mint az operettek komikus szerepeit.

— Debrecenben látott meg Hevesi Sándor és Bálint Lajos. Egy héttel később Faludi Jenő telefonon szerződtetett a Magyar Szinházhoz. Az uj vállalkozás átvette a szerződést és először a „Piroska és a farkasok" cimü darabban kaptam egy kis szerepet. Játszottam még az Ozönvizben, tehát itt ez a harmadik szerepem. Budapesten 200 pengővel kevesebb fizetést kapok, mint Debrecenben, de most már azzal se törődöm, mert remélem, hogy az erkölcsi siker után megérkezik az anyagi előléptetés is. Most egy napi pihenőm van. Rohanok haza Debrecenbe, a családomhoz. Nagy az öröm odahaza, hogy igy „kiugrottam".

Elmondta még Szigeti Jenő, hogy nagyváradi szinész korában még hirlapiróskodott is. Belső munkatársa volt egyik lapnak. Előadás után mindig bement a szerkesztőségbe levenni a budapesti hireket telefonon.

— Most már csak az a vágyam, — fejezte be, — hogy a kritikusoknak ezután is tessem és hogy a közönség éppen ugy megszeressen, mint a debreceni publikum, amelynek a bizalmára büszke vagyok.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara tiltakozása a keleti jóvátételi terhek ellen

A keleti jóvátételek cimén ránk erőszakolni akart jogtalan terhek ellen a debreceni kereskedelmi és iparkamara gróf Bethlen István miniszterelnökhöz intézett felterjesztésben tiltakozott.

A felterjesztés a következő:

„28977—1929.

Nagyméltóságu m. kir. Miniszterelnök Ur!

Sötét gond ül ma minden kereskedő és iparos üzletember mögött. De különösen akkor szorul össze a szivünk, ha arra gondolunk, hogy minket körülvevő oly sok mindenünket elvett szomszédaink még a keleti jóvátétel cimén ujabb elképzelhetetlen és minket teljesen a pusztulásba döntő terheket akarnak reánk rakni. Minden magyar kereskedő és iparos üzletember nehéz sora és válságos küzködése élő és eleven tiltakozás minden ilyen szörnyeteg elgondolás ellen.

Mi alig tudjuk a magunk állami létét fenntartani, mi tőlünk már elvettek mindent, mi nem adhatunk, mi nem fizethetünk a belőlünk meggazdagodottaknak semmit. Legyen a mi nyomoruságos nyomoruságunk kimerithetetlen erőforrása a keleti jóvátétel ellen küzdő kormányténvezőinknek.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara 6 vármegyés területének kereskedői és iparosai nevében mély tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, hogy a nemzeti létünket fenyegető keleti jóvátételi terhektől államférfiui tudásának és bölcsességének minden ereje megfeszitésével mentse meg megcsonkitott hazánkat.

Sesztina Jenő
felsőházi tag,
m. kir. kormányfőtanácsos
kamarai elnök.
Dr Radó Rezső
királyi tanácsos
kamarai főtitkár."

A kamara azonos felterjesztést intézett a m. kir. külügyminiszterhez, a m. kir. kereskedelemügyi és m. kir. pénzügyminiszterhez.

Modern rádiók, csillárok

varrógépek, kerékpárok, gramofonok

6, 12, 18 havi részletre

a legnagyobb választékban, legolcsóbb árban

Katz Andor cégnél

Piac-utca 83. (Király-utca sarok). Telefon 7-78.

Több mint kilencezer szegénynek juttattak adományt a Mindenki Karácsonyfáinál

Kedden délután két helyen állitották fel a Mindenki Karácsonyfáját Debrecenben. Az egyiket a Szent Anna és a Batthyány ucca sarkán, a másikat pedig a Pavillon laktanya előtt. A Szent Anna ucca sarkán a Szent Erzsébet Nőegylet urhölgyei, mig a Pavillon laktanyánál a Szociális Misszió hölgyei teljesitették a kiosztást. A közönség nagy megértéssel támogatta a nemes akciót, mert 2 óráig a katonai fogatok több, mint 8000 adományt hordtak el a két karácsonyfához, de az adományok később is szaporodtak és ezüst jóval felülemelkedtek a kilencezren. A két karácsonyfánál tábori konyhákat is állitottak fel, a melyek friss gulyást főztek és több, mint 400 adag meleg gulyást osztottak ki a hadirokkantaknak, gyermekeknek és az aggoknak. Nagyon megható volt, hogy sokan tányért hoztak magukkal és mohón ették meg a fa alatt a meleg, párolgó gulyást. A közönség áldozatkészsége azonban nem volt elég, mert nagy a szegénység és még nagyon sok szegénynek kellett volna juttatni szeretetadományt.

Dr. Vásáry István polgármester, Rimanóczy Béla igazgató, Kenézy Gyula egyetemi tanár és Mayerszky Béláné juttattak különösen szép számu szeretetadományt a szegények számára. A karácsonyfák világitási áramát is ingyen fedezte Rimanóczy igazgató.

A jelentkező hatalmas tömeget a rendőrség kettős sorokba állitotta és 2 órakor indult meg a kiosztás, a mely megszakitás nélkül 4 óráig tartott, amikorra kiosztották a jelentkezőknek a rengeteg, felhalmozott szeretetadományt.

Mérik a gőzölgő gulyást.

A „Mindenki karácsonyfájáról"

A friss cipőt kiosztják a gyermekeknek.

Iskolánkivüli népmüvelés Hajdumegyében

Hajdu vármegye Iskolánkivüli Népmüvelési Bizottsága f. hó 23-án d. e. 10 órakor tartotta a vármegyeháza alispáni tanácskozó termében rendes közgyülését.

A tekintélyes számban megjelent helyi és vidéki tagok jelenlétében a közgyülést Rásó István alispán elnök nyitotta meg, ki lendületes beszéd kiséretében méltatta az Iskolánkivüli Népmüvelési Bizottság nemzeti szempontból is nagyjelentőségü munkáját s mint a vármegye uj alispánja megértő anyagi és erkölcsi támogatását helyezte kilátásba a bizottság kitüzött céljainak megvalósitása érdekében.

Az uj alispánt — mint a bizottságnak elnökét — Vasady Lajos kir. tanfelügyelő, ügyvezető alelnök üdvözölte, ki tartalmas beszéd kiséretében ismertette a bizottság eddigi munkáját, melynek kiváló eredményei országos viszonylatban is vármegyénként a többi törvényhatóságok soraiban az elsők közé emelte. Majd megemlékezett arról az elismerésre méltó áldozatkészségről, mely Hajdu vármegye törvényhatósága részéről ugy a multban, mint a jelenben megnyilvánult, mely lehetővé tette a népművelői tevékenységek munkájának fokozatos kiépitésében az általános müveltségi állapotok megjavitását. Az analfabéta, elemi és általános ismereteket nyujtó tanfolyamok, valamint az ismeretterjesztő előadások nevelő-oktató munkái közelebb hoztak egymáshoz az emberi társadalom rétegeit s kulturális életünkben a vallás és nemzeti erkölcs az egészséges társadalmi közszellem kifejlesztésével nemzeti vonatkozásokban is kitünő eredményeket biztositottak.

Ezen nagyjelentőségü munka további végzésénél örömmel üdvözölte az uj alispánt, mint a bizottság elnökében a népmüvelés lelkes vezérét, kinek előlegezett bizalma s megértő anyagi és erkölcsi támogatása garanciát nyujt arra nézve, hogy a vármegye iskolánkivüli népmüvelése a jövőben is minden akadályokat legyőzve fog haladni a gyors fejlődés utján.

A közgyülés majd a tárgysorozat egyes pontjaival kapcsolatos ügyeket tárgyalta le. Balla Ernő, a vármegye népmüvelésügyi titkárának jelentése szerint az 1929—30. tanév folyamán Hajdu vármegye községeiben és városaiban 1549 ismeretterjesztő előadást, 13 analfabéta, 8 elemi és 2 általános ismeretterjesztő tanfolyamot szervezett meg a bizottság. Ezen népmüvelői tevékenységek munkájában elismerésre méltó eredményeket biztositanak a vallás és közoktatásügyi minisztérium által adományozott rádiók, gramofonok és könyvtárak, melyek mint a népmüvelés kiváló segédeszközei a tanyákon, falukon és városokon lelkes hirdetői a magyar kulturának, a tudás iránti vágyakozáson felépülő boldogabb nemzeti jövő eszméjének.

A vármegye, mint a multban, ugy ezen munkaév folyamán is a népmüvelés összes költségeit a legnagyobb készséggel bocsátja a bizottság rendelkezésére, bizonyságául annak, hogy: „Minden áldozat, mi népmüvelési célra fordittatik, a hazának és az emberiségnek oltárára van letéve."

× Ot világrész viszhangzik a dicsérettől, mellyel az Aspirin-tablettáknak adóznak. A 33 év óta mindig ismétlődő eredmények igazolják, hogy az Aspirin-tabletták a leghatásosabb szer mindennemü hülés, járvány, — reuma, csuz, zsába, azonkivül fej- sé fogfájások ellen, anélkül, hogy a szívre káros hatással volnának. Könyen elképzelhető, hogy ilyen kitünő szer állandó utánzásnak van kitéve. Ügyeljen azért az eredeti csomagolásra, a „Bayer" kereszttel, mert hamisitványok gyakran hatástalanok, sőt sokszor károsak.

Munkában a tábori-konyha.

A Máv. Filharmonikus Zenekar január 12-iki hangversenye

A debreceni filharmónikusok Ábrányi Emil vezetése alatt Stefántai Imre zongoraművész közreműködésével január hó 12-én este 8 órakor a Bikaszálló nagytermében tartják meg erdei II. bérleti hangversenyüket.

A francia-orosz est keretében programba vett művek: Massenet: Phaedra nyitány, Bizet: II. L'Arlesienne svit, Saint-Saäns: Danse macabre, — Csajkovszky: Zongoraversenye és 1812 szimfónikus költeménye az orchestralis irodalom remekei, amelyek évtizedek óta állandóan szerepelnek a legkiválóbb zenekarok müsorán.

Massenet francia zeneköltő „Phaedra" nyitányát az antik görög tragédia nyomán Jean de Racine által feldolgozott dráma hatása alatt irta meg. Az ártatlanul megvádolt fiu szenvedése, a mostoha fokozódó szerelme, visszautasítása és a tragikus vég zenei illusztrálása tükröződik vissza e műben.

Bizet: II. L,Arlesienne svitjét Daudet Alfons melodrámájához irt zeneművéből a zeneköltőnek korai elhalálozása után Guirand Ernő barátja állította össze. A dráma cselekménye a Provance rege világában játszik s a zenemű 4 tételben az arlesi leány utáni epedést, fájdalmas csalódást és Frederi vívódását érzékelteti meg. A zenemű az orchestralis művészet pazar csillogása.

Saint-Saäns francia zeneköltőt „Danse Macabre" (Haláltánc) c. művének megirására Henri Cazalis misztikus verse inspirálta. Mikor éjfélt üt az óra, megjelenik a halál, hogy hegedüjén táncdalokat játszék. Rémesen fehérlenek a csontok s borzalmas, amint tánc közben összeverődnek, tompán zörögnek. De kakasszó hallik s hirtelen megszakad a tánc, elhallgat a hegedü, elcsendesül minden. A zenemű megkapóan érdekes zenei illusztráció.

Csajkovszky rendkivül hatásos B-moll zongoraversenyét Stefániai Imre spanyol királyi kamaraművész zenekari kisérettel adja elő. A világot járt nagy művész mindenütt hirt és dicsőséget szerezve a magyar névnek, hosszu külföldi tartózkodás után tért vissza hazájába, hogy a zeneművészi főiskolán méltó helyét elfoglalja.

Csajkovszky: 1812 szimfónikus költeményét 1880-ban alkotta. Napoleon végzetes veresége, Moszkva égő falai alatt, 1812 borzalmas telén, soha el nem felejthető fejezete marad a világtörténelemnek. Amikor 1881-ben felszentelték a napoleoni hadjárat emlékére emelt moszkvai templomot, a nagy költő kapott megbizást arra, hogy a nagy felszentelési ünnepre fesse meg hangokban 1812 borzalmait és diadalát. A zeneköltő csapongó képzelete lángoló színekkel, hihetetlen dinamikai hatással festi meg a nép rettegését, menekülését, a harc izgalmait a Marsellaise és orosz himnusz szembeállitávasal. A két nemzeti dallam harci riadókkal keverten bukkan fel a hangszerek kábító tombolásában, míg végre harangszó és ágyudörgés közepette diadalmasan csendül fel a himnusz. A zenemű egyike a legmerészebb színekben és vonalakban kigondolt zenei képeknek.

Hálás elismerés kell, hogy illesse derék filharmonikusainkat ezért a nagy művészi eseményt jelentő teljesítményért, hogy megismertetni igyekeznek oly zenekari műveket, amilyenek még Debrecen hangversenytermében nem hangzottak el, mert a részletesen ismertetett program minden egyes száma alkalmas arra, hogy a hallgatóságot magával ragadva, felejthetetlen zenei élményt nyujtson a zenekedvelő közönségnek.

A hangversenyre érvényes jegyek a Máv. Menetjegyirodában és Hegedüs és Sándor rt. könyvkereskedésében válthatók 3.50, 2.50 és 1.50 pengő napiárban. Miután a páholyok már bérletben keltk el s mindössze csak 10 I. rendü, 61 II. rendü s 147 III. rendü és erkélyülés áll rendelkezésre, ezért ajánlatos, hogy a bérlőkön kivül érdeklődők igyekezzenek jegyüket idejekorán biztositani és előjegyezni.

Revolveres betörők egy vasuti raktári pénztárhelyiségében

A forgalmi tisztet lelőtték.

December 24-re virradó éjjel 2 órakor a Hatvan—Salgótarján vonalon fekvő Selyp állomáson szolgálatot teljesitő éjjeli őr körutján észrevette, hogy **a raktár pénztárhelyiségbe vezető ajtó fel van törve.** — Az esetet azonnal jelentette Farkas István forgalmi szolgálatot tévY főtisztnek, aki még egy embert maga elé véve benyitott a raktárhelyiségbe.

A szembejövő betörők revolver lövéssel fogadták.

mire Farkas a raktárhelyiség másik ajtaján akart bemenni.

Itt egy másik betörővel találta magát szemközt, aki közvetlen közelről ágyékába lőtt.

Farkast a hatvani kórházba szállitották. — Tekintettel arra, hogy Selypen a raktári pénztárba már előzőleg betörés történt és azóta ott semmiféle értéket nem tartanak, károsodás nem történt.

A debreceni sakkverseny eredménye

A Debreceni Sakk-kör versenyén egyforma pontszámmal győztesek: dr Szabados Sándor és Kónya Kálmán.

„Debrecen sakkbajnoka" címért a Kereskedelmi Csarnokban e hó 2-tól kezdett verseny véget ért. Ezuttal a tornaszerencse dr Szabados és Kónya tudásához, lelkiismeretes előkészületéhez és versenyrutinjához szegődött. 14 játékos után lehetséges 13 pontnyerés, maximumból mindegyik csak 2 egységet adott le. Az I. és II. dij 100 és 75 pengőt megosztva kapják. Az 1928-ban Dalmy Barna birtokában volt ezüst vándorserleg közös tulajdonba kerül addig, míg a jövő versenyen Barcza, vagy Dalmy, vagy Kiss G. vagy Torma Sámuel el nem vitatják. Egyébként 3 éven át megnyerés esetén végleges tulajdona lenne.

A 3. és 4-ik szintén együtt végzett: Dalmy és aBrcza G. Barcza volt a 10. fordulóig a favorit. A finisben azonban többeket sértő elbizakodottá lett. A büntetés 3 hátralevő játszmájának elvesztésében érkezett. Dalmy B. a verseny kezdetén beteg volt, igy a mult évben közvetlen tapasztalt, igen nagy átütő ereje sokat vesztett élességéből. 5-ik helyezett Torma Sámuel. Torma nem tud megbarátkozni a tétlen unalmasságig menő nézésével, pedig a gyors tempó jó lehet pl. a magasugrásnál, de nem jó a szellem küzdelménél. 6-ik Kiss Ernő lett. A startnál gyengén indult, a verseny közepe fele jutott eszébe azt komolyan venni, amikor már nem volt miből elsőséghez elég pontot szerezni.

A nem helyezettes közül dr Barabás, Bárczay S. és Mayer M. voltak a helyezettekre legveszélyesebbek. Különösen Bárczay teóriai nagy ismerete és szerény magaviselete kellemesen hatott. Viszont akadt olyan játékos, aki a légyzugást is személyes sértésnek minősítve, kort és érzékenységet nem kímélve, a verseny zavartalan lefolyását veszélyeztette. Az ilyen játékos versenyre nem való. Ezen sajnálatos kizökkenéstől eltekintve, a verseny szépen, rendben folyt le.

A versenyt s dijait a jelentéktelen nevezési dijakon kivül dr Hüttl sebésztanár közismert bőkesüsége, nemeslelkűsége hozta létre.

A 300 pengő összegü pénzdijakon kivül a 6-ik helyezett Bilgner 1916. évi sakkbibliáját kapja. Ezen 1000 oldalas körüli sakkanalizisnek 50 pengő bolti ára van. Kulcsár Kálmán, az előbbi sakkbajnok adománya, Kiss Ernő, a 3. helyezett kapta.

A dijak kiosztása ünnep utáni napokban. Részletes eredménytáblázatot, dijazást a következő számunkban közöljük.

A debreceni itélőtábla tiz évi fegyházra itélt egy gyilkos kocsist

A nő és a bor gyilkosságba vitték egy fiatal földmivest.

Rendkivül érdekes gyilkossági ügyet tárgyalt a napokban a debreceni itélőtábla. Az ügy élénken példázza, hogy a káros szenvedélyek miképpen döntenek romlásba egy becsületes embert. Az eset részletei a következők:

Lukács Lajos 19 éves földmives a borsodmegyei Abaujlak községben szolgált egy gazdálkodónál mint kocsis. Gazdái rendkivül meg voltak vele elégedve, derék, becsületes embernek ismerték, akiben vakon bíztak. Az események azután gyilkosságba kergették a fiatalembert.

Abaujlak korcsmájában szolgált Habina Margit pincérleány. Lukács Lajos, aki eddig kerülte a korcsmát, belebolondult a eányba és mind gyakrabban vendég lett nála. Igy rászokott az italra is

s nem telt bele két hónap, a falu legrészegesebb, legduhajabb legégényei között kezdték emlegetni.

Nem sok idő mulva azonban megjelent a vetélytárs Jakab István személyében. Jakab szintén Firkó Andrásnál szolgált, ugyanannál aki Lukácsnak is gazdája volt. Jakab szintén eljárogatott a korcsmába és ugyancsak csapta a szelet a szép pincérleánynak.

A leány pedig mindkét fiatalembert kegyeibe fogadta s annyira kedvezett nekik, hogy éjjelente rendelkezésükre bocsájtotta a pincekulcsot és igy az italra lassanként rászokott legények éjszakánként nagy italozásokat rendeztek a pincében.

A korcsmáros azonban rájött arra, hogy a borát dézsmálják és a csendőröknél feljelentette az ismeretlen tolvajokat.

A gyanu Jakab Istvánra terelődött, aki ezt valahogyan megneszelte és megszökött a faluból.

Telt-mult az idő. Lukács már teljesen belehabarodott a pincérleányba s *kijelentette, hogy feleségül fogja venni.* Ezt valahogyan megtudta a környéken bujkáló Jakab, akinek szivét járta keresztül ez a hir. A vetélytárs féltékenysége minden más indulatot legyőzött nála és egy éjielen visszatért a faluba. Egyenesen Lukács lakására sietett, bezörgetett az ablakon és kérdőre vonta, hogy igaz-e, hogy feleségül akarja venni közös szerelmüket. Lukács igennel felelt, mire társa megfenyegette:

— Ez ugy sem fog mtgtörténni. Inkább magamat is bajba viszem, megmondom a csendőröknek, hogy kik lopták el a bort, de te nem fogod azt a leányt feleségül venni!

Izgalmas jelenetek következtek. Lukács kijött szobájából és az uccán haladva veszekedtek, majd lassan kiértek a falu határába.

Az izgalmas vita itt tetőpontra hágott, mire Lukács egy hirteten mozdulattal felkapta ólmosbotját és nagy erővel társa fejére sujtott. Az rögtön eszméletlenül esett összse, de a bestiális kocsis tovább ütötte fejét, míg csak teljesen szét nem roncsolta a koponyáját. Csak ekkor ébredt tudatára, hogy mit is cselekedett: beszaladt a faluba, ásót hozott és a hullát elásta a határban.

Aminthogy a bor és a nő kergették a fiatal kocsist a bünbe, éppugy a bor okozta vesztét.

Pár nap mulva a korcsmában alaposan berugott és ekkor részegen kofecsegte, hogy ő tette el láb alól Jakab Istvánt. A korcsmában tartózkodók először egy részeg ember fecsegésének tartották az egész dolgot, de azután kérdezősködni kezdtek, mire Lukács azt is kikottyantotta, hogy hol ásta el a holttestet.

Már másnap csendörök mentek ki a megjelölt helyre és *ott tényleg megtalálták a már oszlásnak induló hullát.*

Lukács Lajost a csendörök letartóztatták és a nyomozás és vizsgálat lefolytatása után a miskolci törvényszék elé került. A bíróság előtt a vádlott azzal védekezett, hogy *önvédelemből követte el tettét,* mert Jakab támadta meg.

A törvényszék a bizonyitási eljárás adatai alapján halált okozó sulyos testisértésben mondta ki bünösnek és *négyévi fegyházra itélte.*

A bejelentett felebbezések folytán tegnap a debreceni itélőtábla elé került ez az érdekes bünügy. A főtárgyaláson Perjéssy Mihály táblai tanácselnök elnökölt.

A tábla az iratok alapján nem látta beigazolva, hogy Lukács István önvédelemből gyilkolt, ezért szándékos emberölés büntettében mondta ki bünösnek és büntetését tizévi fegyházra emelte fel.

Az elitélt az itélet ellen semmiségi panaszt jelentett be.

özv. Ekli Józsefné
„DANKÓ"
temetkezési vállalata
DEBRECEN,
Kossuth u. 3.
Üzletvezető:
dr. Ratkóczi János.
TELEFON:
nappal 3-22. éjjel 66.
Elfogad temetési megbizásokat és exhumálásokat helyben és vidéken. — Holttest szállitásokat
saját autóval
leggond sabban eszközöl, melyen a hozzátartozók is utazhatnak. — Kedvező fizetési feltételek.
Olcsó árak.
Lakás és telep: Domb-u. 1

A városi világítási vállalatnál 270 munkás-gyerek kapott karácsonyi szeretet-adományt

Minden tizéves gyermeknek külön betéti könyvet is adtak, öt pengővel. — Gyönyörü karácsonyfa-ünnepély a gyártelepen.

A városi világítási vállalat gyártelepén a főépület nagytermében, — kedden délután lélekemelő szép karácsonyi ünnepély zajlott le. Mióta **Rimanóczy Béla** igazgató, kormányfőtanácsos, a világítási vállalat élére került, nyolc esztendőn keresztül, — minden karácsonykor megismétlődik ez az ünnepély. A villanytelep, a gázgyár és a vízmű munkásainak gyermekei között a vállalat igazgatósága ajándékokat oszt ki, amelyekre a pénzt a világítási vállalat üzletfeleitől gyüjtötték össze.

Ezt a karácsonyi ajándékozási akciót **Rimanóczy Béla** annak idején olyan nagyszerüen szervezte meg, — hogy a világítási vállalat karácsonyfa ünnepélyei mindig a legjobban szoktak sikerülni. Ő honosította meg azt a rendszert is, hogy minden tizéves gyermek egy-egy postatakarékpénztári betéti könyvet kap, öt pengővel. Ha a következő karácsonyig még öt pengőt tesz be, akkor a vállalat igazgatósága újabb ötpengős betéttel ajándékozza meg.

Az idén igen gazdag Jézuskája volt a világítási vállalati munkások gyermekeinek. Minden 2—10 éves gyermek két csomagot kapott. Egyikben cipő, harisnya, stb., a másikban csomagban pedig cukor, kalács és játékre útalványt kap, amelynek ellenében volt. Ezenkivül minden gyermek cipő a Benváts Emil cég mérték szerint csinálja meg a cipőt. Az igazgatóság amikor ezt a nagyszabásu jótékonysági akcióját megindította, elhatározta, hogy nem gyári cipőkkel, hanem csakis a helyi iparosok által készített és a helyi kereskedők által árusított cipőkkel látja el munkásainak gyermekeit. Összesen 270 gyereket ajándékoztak meg.

A világítási vállalat telepén már napok óta készülődtek a karácsonyi ünnepségre. **Rimanóczy Béla** igazgatónak mindenre és mindenkire volt gondja s őszinte atyai szeretettel azt akarta, hogy ezen a napon senkinek a szemét ne homályositsa el a könny. A nemesszivü igazgatónak önzetlen és fáradhatatlan munkatársa akadt **Loránt József** titkár személyében, aki éjt-napot eggyétéve készítette elő a keddi ünnepélyt.

A karácsonyfa-ünnepély kedden délután félnégy órakor kezdődött a főépület nagytermében, melyet természetesen zsufolásig megtöltöttek az ajándék-váró, kivánesi arcu gyerekek és a szülők. A terem egyik sarkában egy négy méter magas, gyönyörüen feldiszitett karácsonyfa ragyogott. — Ágain piros-fehér-zöld villanygyertyák égtek. A karácsonyfát a világítási vállalat női tisztviselői díszítették fel, nagyszerü izléssel.

Az ünnepélyen megjelent **Rimanóczy Béla** kormányfőtanácsos, igazgató a feleségével, továbbá **Borsos József,** a városi műszaki ügyosztály vezetője, műszaki főtanácsos, **Aberle Raymund** igazgatóhelyettes-főmérnök, **Veress József** örnagy, **Debreczeni Jenő** ny. világítási vállalati igazgató, törvényhatósági bizottsági tag, **Piribauer Ferenc** iskolaigazgató, **Loránt József** titkár s a vállalat tisztikara.

A közönség Piribauer Ferenc müvészi harmónium kisérete mellett elénekelte a Magyar Hiszekegyet, majd Rimanóczy Béla mondott közvetlenhangu, szép beszédet. Örömének és boldogságának adott kifejezést, hogy immár a nyolcadik éve varázsolhatja a gyermekek elé a karácsonyfát. Köszönetét fejezte ki a vállalat üzletfeleinek, hogy ezt lehetővé tették.

A karácsony nemcsak a mi kis családunk ünnepe, — mondotta az igazgató, — hanem az egész emberiség ünnepe. Ez a fa a Szeretet szimbóluma. Ahol kultúra van, ahol kultúremberek élnek, ott jó emberek is vannak. De ugyanakkor találunk rossz emberekt is, kik csak gyülölni tudnak. Ezek ellen a rossz emberek ellen kell mindannyiunknak dolgozni és összefogni. A jó mindig küzd a rossz ellen. Ezt cselekszi a keresztény ség is, közel kétezer éve.

— Nekünk magyaroknak még inkább össze kell fognunk, mert ellenséggel vagyunk körülvéve. Tartsunk össze, hogy mielőbb kiirthassuk a gyülölséget.

Ezután kifejezetten a gyermekekhez szólott:

— Nektek ebben a nagy munkában részt kell vennetek. Tiétek a jövő. A Szeretet magvát ápolni kell, hogy terebélyes fává fejlődjön. Legyetek ennek a hazának derék, dolgos fiai. A jó Isten tartson meg benneteket.

A lelkesen megéljenezett beszéd után ezúttal 31 tizéves gyerek kapott új betéti könyvet, mindegyik öt-öt pengővel. Ezek a gyerekek a következők:

Balogh György Csapó ucca 66. sz., Csuka Margit Oláh Károly ucca 1. sz. Deli András, Kálmán ucca 37. sz., Éles István, Maróthy György ucca 13. Fábián István, Ocskai ucca 11. szám, Kinczli Jolán, Mikepércsi út 7. szám, Kiss Sándor, Lakner ucca 36. szám, Körösknyi Márta, Oláh Károly ucca, Kiss Margit, Szabolcska ucca 9. sz., Kerékgyártó Kálmán, Balmazújváros. Kiss Imre, Mikepércsi út 7. szám, Lakatos Julia, Balogh Mihály ucca 2. Móricz Margit, Dévai ucca 18. szám. Néma István, Mikepércsi út 7. szám. Nagy Erzsébet, Faragó ucca 3. szám, Nagy János, Mikepércsi út 7. szám, Papp Mária, Nagy József ucca 12. sz., Pinczés Ferenc, Szepessi ucca 20. sz., Petrov Pál, Miklós ucca 30. szám, Reszegi János, Apponyi ucca 46. sz., Simon Margit, Kemény Zsigmond u. 6 Siktár Mihály, Mátyás Király u 42. sz Szegedy László, Szent Anna ucca 10., Szabó Gábor, Dömsödi ucca 23. szám, B. Tóth János, Kiss Áron ucca 13. sz, Tolnai Margit, Mikepércsi út 7. sz., Tuza Pál, Monostorpályi út 7. szám, Varga János, Oláh Károly ucca 13. Vizessy András, Bátori ucca 6. szám, Vékony Sándor, Attila-tér 1. szám, Wéber Margit, Mikepércsi út 1. szám.

Ezután Rácz Lilike lépett elő s csínos versikében köszönte meg az igazgató jóságát. Utána Csobán Ildikó és Paier Magduska szavaltak, mig Kiss Margit talpraesett beszédet mondott.

Most a „Mennyből az angyal" kezdetü szép karácsonyi ünnepet énekelték el. Piribauer Ferenc harmónium kisérete melett. A kedves és szép ünnepélyt a Himnusz zárta be. Ekkor vette kezdetét a szeretetcsomagok szétosztása. Összesen 270 gyermek kapott szeretetadományt.

A világítási vállalat karácsonyi ünnepélyéről.

Karácsonyi istentiszteletek

A REF. TEMPLOMOKBAN:

Karácsony első napján:

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor pr. dr. Baltazár Dezső, ág. dr. Révész Imre, délután 5 órakor Benke Tíbor. Kistemplomban délelőtt 9 órakor pr. nray Sándor, ág. Szele György, délután 5 órakor Sarkadi Károly. — Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor pr. Csikesz Sándor, ág. Baja Mihály, délután 5 órakor Horváth Árpád. — Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor pr. Kolozsváry Kiss L, ág. Magyar Bertalan, délután 3 órakor Sarkadi Károly. — Ispotály templomban délelőtt 10 órakor pr. Molnár Ferenc, ág. Szabó Gyula. délután 5 órakor vitéz Marton J. — Homokkertben délelőtt 10 órakor pr. és urvacsorát oszt: dr. Ferenczy Gyula, délután 3 órakor vitéz Marton J. — Szegényházban délelőtt 10 órakor pr. és urv. oszt: Márki Kálmán. — Nyilastelepen délelőtt 10 órakor Kardos Lajos. — Csapókertben délelőtt 10 órakor pr. és urvacsorát oszt; Bagdy Dániel. — Bánkon Siposs Imre. — Fancsikán: Vajda László. — Macson Konrád Zoltán. — Nagycserén Kalas Ferenc. — Hegyes-Elep-Haláp: Papp Imre. — Haláp Kántor József. — Ondód—Kádárdülő Halász András. — Szepesen: dr. Erdélyi S. — Hármashegyen Kalas Ferenc — Nyulasi barakkban délelőtt 10 órakor Szabó Géza. — Köntösgáton délután pr. és urvacsorát oszt: Uray Sándor. — Belsőohat Felker János. — Kösélyszegen Kovács József. Nyilastelepen délután három órakor Madar Zoltán. — Wolaffka-telepen délután három órakor prédikál és úrvacsorát oszt: Dr. Ferenczy Gyula.

Karácsony másodnapján:

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr. Révész Imre. délután 5 órakor Sarkadi Károly. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor Horváth Árpád, délelőtt 11 órakor Benke Tíbor. délután 5 órakor vitéz Marton J. — Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor Sarkadi Károly, délután 5 órakor Benke Tíbor. — Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor vitéz Marton J. délután 3 órakor Horváth Árpád. — Ispotály templomban délelőtt 10 órakor Kiss Sándor. — Homokkertben délelőtt 10 órakor dr. Ferenczy Gyula, Ondód-Vedres dülő Halász András. — Ebesen dr. Erdélyi Sándor. — Paczon Siposs Imre. — Pallagon Uray Sándor.

KARÁCSONYI ÜNNEPI REND A R. KATH. TEMPLOMBAN.

Kedd éjszaka 12 órakor, éjféli szentmiserend. Tartja dr. Lindenberger János apostoli kormányzó. **Szerdán:** reggel hat órakor pásztormise, 7, 8, 9, 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor csendes misék, fél 10 órakor főpapi nagymise. Prédikál dr. Lindenberger János. Délután fél 4 órakor vecsernye szentbeszédet mond Erdődi Bakacs Iván. — **Csütörtökön:** 6, 7, 8, 9, háromnegyed 12 és fél 1 órakor csendes misék, fél 10 órakor nagymise. Utána prédikál dr. Lindenberger János apostoli kormányzó.

AZ EVANGELIKUS TEMPLOMBAN:

Folyó évi december hó 23-án, hétfőn délután négy órakor karácsonyfa ünnepély. — December hó 24-én kedden délután öt órakor szentesti istentisztelet: Rapos Viktor. — December hó 25-én, karácsony első napján délelőtt 10 órakor istentisztelet és urvacsoraosztás: Rapos Viktor. — Délután öt órakor istentisztelet: Rapos Viktor — December hó 26-án, karácsony második napján, délelőtt 10 órakor istentisztelet és urvacsoraosztás: Wolf Lajos

UNITÁRIUS ISTENTISZTELET:

Ünnep másodnapján, december hó 26-án, délelőtt 10 órakor a Hatvan uccai templomban prédikál és urvacsorát oszt Józan Miklós püspöki vikarius. — Istentisztelet után a gondnoki hívatalban presbiteri ülés lesz.

AZ EVANGELIKUS TEMPLOMBAN december hó 25-én, karácsony első napján, délelőtt 10 órakor istentisztelet: Rapos Viktor. — Délután öt órakor istentisztelet: Rapos Viktor. December hó 26-án, karácsony másodnapján délelőtt 10 órakor istentisztelet: Wolf Lajos. — Jnnep mind két napján délelőtt istentisztelet után úrvacsoraosztás.

ISTENTISZTELETEK A BAPTISTA IMAHÁZBAN.

A Szappanos ucca 23. szám alatt levő baptista imaházban, szerdán délelőtt fél 9—9 óráig imaáhítat, 9—10 óráig prédikáció, délután 6—7 óráig evangeélizálás, fél 8—9 óráig gyermekünnepély, a karácsonyfa alatt szavalat, ének- és zenekari számokkal. — Továbbá csütörtökön délelőtt fél 9—9 óráig imaáhítat, 9—10 óráig prédikáció, délután 6—7 óráig evangelizálás.

x **Legelegánsabb ruhákat készit,** hozott szövetből is, Szabó László, Széchenyi ucca **1. szám.**

Hol vásárolhatunk kézimunkát?

A Hoffer Testvérek modern kézimunka mütermében, Miklós u. 5. alatt, ahol perzsa szőnyeg 6 pengőtől, kelim, prezsa és goblin párnák 1.50-től, goblin-képek, mindennemü pamutok és selyem fonalak rendkivül olcsón kaphatók.

Felvételek Szipál műtermében Piac ucca 44. Telefon 17-73
az ünnep mindkét napján készül nek.

Társascég

MIÉRT VAN AMERIKÁBAN BARATI VISZONY A TŐKE ÉS MUNKA KÖZ ÖTT.

Szabadjon az egyszer, pár percre, egy kis közgazdasági problémával foglalkoznunk. Ó, nem következnek itt unalmas fejtegetések, nem adunk statisztikát arról, mennyivel volt elviselhetőbb az élet a régi békevilágban. Nevezetesebb kérdésre akarjuk itt mindjárt megadni a választ, kötetes tanulmányokkal fölérő néhány sorban arra a kérdésre ugyanis, miért nincsenek kiélesedett társadalmi harcok Amerikában, miért áll ott egymással a legbarátibb viszonyban tőke és munka?

Idefigyelni tessék!... A rengeteg hatalmas iparüzem között, amely valóságos aranyfolyamokat zudít a lakosság közé, van Amerikában egy világhíres filmgyárló nagyüzem, amelynek a magyar származásu Zukor Adolf az elnöke. Ez a Zukor egy Ricse nevü kisközségből származott el valamikor és a közép- és főiskolák tucatosztálya helyett sokkal magasabb képzettséget adó tanintézetet látogatott: az élet iskoláját. Volt füszerestanonc, szörmekészítő, kikiálló egy mutatványos bódéban, a Broadwayn, de hiszen el se lehet sorolni, mi minden nem volt addig, amíg koronázatlan filmfejedelem nem vált belőle. Mint „pickauf", tényleg „a nép kegyéből" való fejedelem, természetesen sohasem tudott megfeledkezni azokról, akik közé tartozott, de akik minden megfeszített küzdés dacára is alatta maradtak, azokról, akiknek munkás keze nélkül nem tornyosulhatnának fel az aranyhegyek a kiválasztott szerencsések és tehetségesek trezorjaiban.

Zukor Adolf most elhatározta, hogy *saját részvénypakettjéből negyedmillió darabot hozzáférhetővé tesz trösztje munkásai számára és pedig a tőzsdén jegyzet árnál jóval olcsóbban.*

Negyedmillió részvényt bocsájt munkásai és tisztviselői, technikai és művészeti személyzete rendelkezésére, havi törlesztésre, darabonként 50 dollárért. Óriási összeget ér ez a részvénymennyiség! Kereken 10 és félmillió dollárt. És ez a kolosszális érték egy éven belül a Zukor üzemek alkalmazottjainak bankletétje lesz, mert ugyan ki ne éine ezzel a sohasem remélt alkalommal, a dusgazdag sztártól a legszegényebb laboratóriumi munkásig? Zukor Adolf persze gondoskodott arról is, hogy a szegényebbek aránylag több részvényhez juthassanak, mint a tehetősek.

Ford mellé, aki autógyári jövedelmének százalékait osztja szét ezernyi ezer munkásai között, az ujkor nagy szociálpolitikusainak sorába most odaszegődik az egykori földhözragadt szegény ricsei füszeresinas, Zukor Adolf is. A bejelentés, amelyet az elnök a trösztigazgatósági ülésén tett az alkalmazottaknak juttatandó részvények dolgában, a következő figyelemreméltó kitételeket tartalmazza:

„A részvényesek összegére nézve csak megnyugtató lehet az a tudat, ha a munkás nemcsak a maga jól megérdemelt hetibérért, de ugyanakkor a saját vállalata üzleti érdekében is dolgozik. Mert a munkás ambicióját kétségkívül növelni fogja, ha tisztában lesz azzal, hogy a részvények értékét saját munkájának értéke állapítja meg."

Fuad király nagyon meg van elégedve a Magyarországon vásárolt lovakkal

Budapest, dec. 24. Az egyiptomi kormány a közelmultban a királyi gárdának lóvásárlása céljából Magyarországra küldte Achmed Farid bej főállatorvost. A vásárlások a földmivelésügyi miniszterium lótenyésztési osztálya közvetitésével a rendes lósorozások utján mentek végbe. Az elmult naopkban érkezett meg Egyiptomba a Magyarországon vásárolt lószállitmány, amikor is Fuad király megszemlélte és a legnagyobb megelégedésének és örömének adott kifejezést a kiváló lóanyag felett. Ezzel kapcsolatban Egyiptom bécsi követe, majd Fuad király is meleghangu köszönőlevelet intézett a magyar földmivelésügyi miniszterhez,ű külön is megköszönvén a gárda részére történt lóvásárlás sikeres lebonyolitása körül történt lóvásárlások sikeres lebonyolitása körül a földmivelésügyi miniszterium részéről megnyilvánult előzékenységet.

Egyszerüsilik a rendőrség adminisztrációját

Esőköpenyt kapnak a rendőrök.

Budapest, december 24. Az elmult héten a parlament folyosóin nág érdeklődéssel tárgyalták azt a hirt, hogy a belügyminiszter gyökeresen átszervezi a rendőrség adminisztrációját és erre vonatkozóan már a legközelebbi jövőben rendeletet bocsát ki. E tárgyban Scitovszky Béla belügyminiszter a következőket mondotta:

— Való az, hogy legközelebb már megjelenik a rendőrség ügykezelésére vonatkozó rendeletem. A kartoték szisztémára térünk át, a közönségnek a legmesszebbmenő könnyüséget akarjuk nyujtani. Azt hiszem, nemcsak anyagi, hanem személyi tekintetben is megtakaritás eszközlhető.

— Gyorsabb és egyszerübb lesz az egész redőrségi adminisztráció. A rendelet igen sok olyan egyszerüsitést tartalmaz, amely az eddigi nehézkés elintézési módokat a lehetőség szerint megkönnyiti. Fegyverviselési engedélyek kiadásánál, italméréseknél jelentős könnyitéseket tervez a rendelet.

Itt közöljük, hogy a belügyminiszter redeletére az államrendőröket esőköpennyel látják el, melyet azonban csak szolgálatban szabad hordani.

Bombamerényletet terveztek

A belga királylány és az olasz trónörökös esküvőjét bombával akarják megakadályozni az anarchisták.

Brüsszel, dec. 24. Berneri olasz anarchista letartóztatásával kapcsolatban az Independence Belge azt irja, hogy a kormány tagjai az utóbbi időben névtelen leveleket kaptak, amelyekben megfenyegették őket arra az esetre, ha a királyi család belegyezik a trónörökös házasságába. A rendőrség megállapitottatotta, hogy Berneri merényletet készitett elő a belga királyi pár ellen. A terv az volt, hogy amikor a királyi pár a trónörökös nászalkalmából Rómába utazik, Milánóban bombát vetnek a szalonkocsira.

Berneri a lap szerint a rendőrségen bevallotta, hogy azért jött Brüsszelbe, hogy merényletet kövesse el Rocco olasz igazságügyminiszter ellen, aki Brüsszelbe készült utazni.

Brüsszel, dec. 24. Berneri elfogatásával kapcsolatban az Indépendence Belge hirt ad egy második olasz anarchista, Rusconi Pascal elfogatásáról is. Rusconi brüsszeli lakos.

JANUÁR HARMADIKÁN NYITJÁK MEG A HÁGAI KONFERENCIÁT.

Páris, december 24. Hivatlosan jelentik, hogy a második hágai értekezlet megnyitása január hó harmadikán lesz. Az első plenáris ülést január hó harmadikán, délután tartják.

ESZENYI JENŐ GAZDASÁGI FŐTANÁCSOS.

A kormányzó, a földmivelésügyi minszter el-terjesztésére Eszenyi Jenő tornyospálcai földbirtokosnak és földbérlőnek, a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismeréséül a magyar királyi gazdasági főtanácsosi címet adományozta.

LÁZÁLMÁBAN LEUGROTT AZ UDVARRA.

Szegedről jelentik: *Kiss* János tanitóképezdei növendék, akit sulyos mellhártyagyulladással szállitottak be a szegedi sebészeti klinikára, lázálmában felkelt ágyából, a folyosón kitört egy ablakot és leugrott az udvarra. Sérülései ellenére saját lábán ment vissza az épületbe, ahol néhány óra mulva meghalt. A vizsgálat megállapitotta, hogy halálát nem az esés következtében szerzett sérülése, hanem betegségének előrehaladott volta okozta.

x A világhirü Meinl-kávé eszményein finom, teljes aromája kiválóan érvényesül cégünk különgességében, a mi kávécsokoládénkban. Meinl Gyula kávébehozatala és csokoládégyára.

Vigest
az Apolló mozgóban
dec. 25-től 28 ig
Zoro és Huru

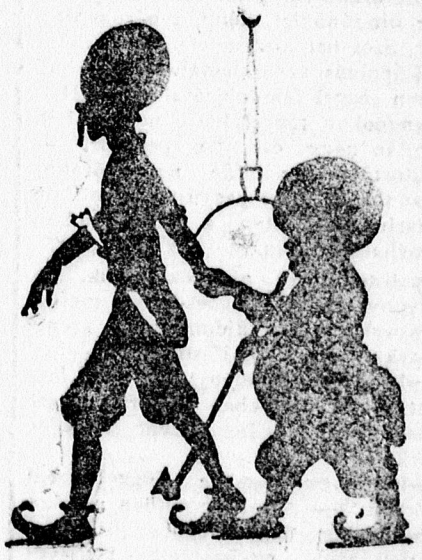

a
Perzsavásáron!

Karácsony ünnepén,
amikor az egész család együtt van
Készittessen egy szép családi képet
LIENER
műtermében. — Csapó ucca 1.

A NAP HIREI

Milyen idő volt és milyen idő várható

A Földrajzi Intézet jelenti december 24-én:

Az adriai ciklon és a nyugati ciklonális képződmények feléledésével időjárásunk mindinkább ezek hatása alá fog kerülni. Területünk továbbra is a különböző hőmérsékletü tömegek találkozási vonalán fekve a borulás és a havazás állandó lett. Az eddig leesett csapadék ugyanis nem jelentős, a 3 mm-t alig haladja meg s ma reggel a talajt mindössze 2 cm-es hóréteg boritotta. A talajfagy ma már 23 cm. mélységig hatolt.

A borult ég megakadályozta az erősebb lehülést. Az éjjeli minimum ma 5 C. fokkal volt a fagypont alatt s a nappal folyamán a felmelegedés csaknem elérte az olvadási pontot.

A légnyomás erős süllyedése a ciklonok további előretörését bizonyitja s számithatunk rá hogy egy-két nap mulva enyhülésben lesz részünk.

Borult idő várható, további havazással, majd megerősödő déli légáramlással enyhülésre, olvadásra van kilátás.

— **Vásáry polgármestert az Orsz. Tüzoltószövetség választmányi tagjául választották.** A Magyar Országos Tüzoltószövetség, december hó 22-iki nagygyülésén, dr. Vásáry István polgármestert, az országos választmány tagjává választotta meg. A szövetség a határozat meghozatalánál tekintettel volt azokra az érdemekre, melyeket dr. Vásáry István a köz- és tüzrendészet érdekében kifejtett munkássságával szerzett.

x **Royal-bárban reggel öt óráig tánc.**

— **Izraelita istentiszteletek a Deák Ferenc uccai templomban Váséjev. újhold hirdelés s chanukka szombatján:** Pénteken este háromnegyed 4 órakor. Szombaton reggel egynegyed nyolc órakor, délelőtt féltizenegy órakor hitszónoklat, délután három órakor. Szombat kimenetele félöt órakor A Kápolnás uccai templomban szombaton reggel félnyolc órakor. — Hétköznapokon reggel háromnegyed hét, délután négy óra tiz perckor. — Csütörtökön délután négy órakor chanukka gyertyagyujtás otthon maariv ima után a templomban Mincha-ima után. Az Elnökség.

x **Karácsonyi ajándéktárgyak,** karácsonyfadiszek, képes- és mesékönyvek, regényujdonságok, szentképek, művészi olajfestmények, irószerkészletek, imakönyvek stb. legnagyobb választékban Antalffy József könyvkereskedésében, Szent Anna és Varga ucca sarok.

— **Szilveszteri-est a Függetlenségi Körben.** — Mint a múltban minden esztendőben, úgy ez évben is táncmúlatsággal egybekötött kedélyes Szilveszteri-estét rendez a Függetlenségi Kör, este nyolc órai kezdettel, a kör összes helyiségeiben. Jó zenéről és különböző szórakoztató mókákról gondoskodik a rendezőség.

x **Karácsonyi táncestély a Koronadiszteremben.** karácsony első napján, este 8—4 óráig.

— **Ismeretterjesztő előadás a Függetlenségi Körben.** Folyó hó 29-én, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel, szokásos előadások sorozatában Onossy István ny. Máv. főkertész fog szerepelni, aki „a gyümölcsfák téli ápolásáról és általában a gyümölcsfa tenyésztéséről" tart előadást.

x **Royal-bárban reggel öt óráig tánc.**

A József kir. herceg uccán is garázdálkodott a Méliusz cserkészek betörője

Kifosztotta vitéz Nagy Béla szijgyártó lakását. — A zálogházban felismerték az ellopott holmit.

Az utóbbi napokban ismét élénken müködnek Debrecenben a betörők. Vasárnap a „Méliusz" cserkészek otthonába törtek be, tegnap pedig vitéz Nagy Béla szijgyártómester, József kir. hg.-utca 65. sz. alatti lakos tett feljelentést, hogy ismeretlen tettesek behatoltak a lakásába, amikor senki sem volt odahaza és négy szekrényt feltörtek. A szekrényekből elvittek egy ui férfiruhát, amelyen rajta volt a vitézi jelvény is, továbbá 30 méter vásznat, 6 párnahuzatot és sok más egyéb holmit, ami a kezük ügyébe akadt.

A feljelentés folytán a rendőrség közölte a debreceni zálogházakkal az ellopott tárgyak jegyzékét, ami eredménnyel is járt, mert kedden délelőtt jelentkezett az egyik zálogházban egy Balogh Miklós nevü 18 éves szűcstanuló, aki egy nagy csomagot hozott magával. A csomagban lévő ruhanemüek a vitéz Nagy Bélánál elkövetett betörésből származtak, de volt benne még egy csomó cserkészirat, a cserkészek körbélyegzője és más tárgyak, amelyek szintén a cserkészektől származtak.

A zálogházban rendőrt hivtak, aki kihallgatta a fiut. — Balogh Miklós elmondotta, hogy a csomagot egy Sz. K. nevü fiatalkoru barátja bizta rá, aki azt mondta, hogy Budapestre utazik, ezeket a csomagokat nem viheti magával és megkérte, hogy tegye be a zálogházba. — A rendőrség tovább folytatta a nyomozást és kiderült, hogy mindkét betörést a fiatalkoru Sz. K. követte el, aki megbizta Baloghot, hogy tegye be helyette a zálogba. Sz. K. várt is a zálogház előtt, de amikor soká nem jött a barátja, elszökött.

Miután beigazolódott, hogy Balogh Miklós nem tud a betörésekről, szabadon engedték, — mig Sz. K.-t keresi a rendőrség.

— **A Debreceni Kereskedők és Utazók Egyesületének** rendezőbizottsága, most fejezte be annak a hatalmas műsornak az összeállitását, mely Szilveszter-este, az Arany Bika dísztermében rendezendő Bemberg—Parisette Revübálnak a fénypontja lesz. A Csokonai Színház legnépszerübb művésznői és művészei adnak elő páros és magánjeleneteket, ének- és táncszámokat és az egész múlatság már előre is olyan nagy sikerünek igérkezik, hogy egész biztosan ez lesz minden szilveszteri múlatság fénypontja. — A legjelentékenyebb díjakkal honorált ruhaszépségverseny, — amelyben a Goldberger Bemberg anyagu ruhákban megjelenő hölgyek vesznek részt, valamint az öt gyönyörü Bemberg-selyem ruhával díjazandó női-szépségverseny. A tánczenét szolgáltató hírneves Bartalis-jazzband és a többi számtalan meglepetés a biztositéka a rendkivüli sikernek. A belépőjegy vigalmiadóval együtt 2 pengő, páholyjegy 5 személyre 10 pengő. Jegyek kaphatók: Ecker, Klein, Sugár, Moskovits József és Sugár Dezső főuccai cégeknél.

— **Eljegyzés.** özv. Kiss Lajosné leányát Juliskát eljegyezte Vas János lakatos.

— **A leventék karácsonyi zenésmiséje.** Szerdán délben félegy órakor ünnepi zenésmisét tartanak a róm. kath. templomban a debreceni leventék részére A szentmisén dr. Krummergruber Emil piarista tanár fog ünnepi beszédet mondani. A Máv. mü helyi leventék országoshirü, díjnyertes énekkara, templomi és irredenta énekszámokkal fog közreműködni, — mig az orgonarészeket a kiváló művész, Kollwentz tanár fogja játszani. A szentmisén a katholikus leventék megjelenése kötelező. A szép- és magasztos istentiszteletre felhívjuk a nagyközönség figyelmét.

x **Hitelkrizis és kritikus hitel.** Mióta a Nemzeti Bank beszüntette az autóváltók leszámitolását, alig egy-két cég tudja vevőinek azon olcsó és kedvező részletfizetést biztositani, melyet eddig nyujtott. A Mercedes-Benz automobil Rt. azonban, mely erős külföldi bankösszeköttetéseire támaszkodhatik, ugyanolyan kedvező hitelfeltételeket nyújt vevőinek, mint eddig, amit manapság alig egy-két autóvállalat tud nyújtani.

— **Eljegyzés.** Varga Lajos és neje Horváth Róza kedves leányát, Rózsikát eljegyezte Papp János és neje Juhász Eszter fia, László.

— **Eljegyzés.** Tőkés Lajos eljegyezte Tőkés Margitkát. (Minden külön értesítés helyett).

— **Az Ujvárosi úti Olvasókör,** dec. hó 31-én, este 7 órai kezdettel, körhelyiségében, kedélyes Szilveszteri estét tart, melynek sikere érdekében a vezetőség már napokkal ezelőtt megtette a szükséges intézkedéseket. A családias jellegü múlatság hajnalig fog tartani, miután gondoskodás történt zenéről s más egyébb szórakozást nyújtó bohóságokról. Külön meghivó e múlatságra nem lesz kibocsájtva. Ezuton kéri fel a vezetőség a kör tagjait, hogy az estén lehetőleg család tagjaikkal együtt és minél számosabban szíveskedjenek megjelenni. Ételnemüt mindenki hozhat magával. Beléptidij nincs. A kör támogatóit és jóbarátait is szives vendégszeretettel látja a vezetőség.

x **A Debreceni Polgári és Gazdakör bálja.** A Debreceni Polgári és Gazdakör, 1930. évi január hó 11-én, este félkilenc órai kezdettel rendezi meg az Arany Bika dísztermében a hagyományos gazdabálját. A fővédnökségét városunk nagynevü képviselője, gróf Bethlen István őnagyméltósága vállalta el. Az előjelekből itélve az idény legsikerültebb táncmúlatságok egyike lesz, amelynek előkészitésén Balogh István elnök vezetésével nagy számú rendezőgárda fáradozik, hogy minden tekintetben kiemelkedő eseménye legyen az idei farsangnak. A bál fényét nagyban emeli, hogy azon védnökei, dr. Hadházy Zsigmond főispán, dr. Vásáry István polgármester és dr. Baltazár Dezső ref. püspök családjok körében vesznek részt. Tekintettel a jótékonycélu táncmúlatság zártkörü voltára, jegyeket csak meghivók felmutatása mellett bocsát a rendezőség az érdeklődők rendelkezésére, — ennélfogva a rendezőség felkéri mindazokat, akik tévedésből meghivót nem kaptak, annak átvétele végett jelentkezzenek a Polgári és Gazdakör helyiségében, Piac ucca 7. szám alatt. — A zenét Kiss Béla, országoshirü cigányprimás teljes zenekarával együtt szolgáltatja. A meghivók kézbesitésének elküldését már a vigalmibizottság megkezdette.

Ujra megrendezik az ujságirók görbe éjszakáját

FEBRUAR 2-AN LESZ AZ ARANY BIKA DISZTERMÉBEN.

A bálozó közönség bizonyára örömmel fogadja azt a hirt, hogy a debreceni ujságirók farsang alatt ujra megrendezik a Görbe éjszakát. A Görbe éjszaka álarcos táncmulatság lesz, amelyet kitünő müsor vezet be. Szenzációs meglepetés, eredeti és kitünő ötlet, számtalan móka, vigság, meglepetés várja azt a hatalmas tömeget, amely meg fog jelenni a farsang legkiemelkedőbb táncmulatságán, a Görbe éjszakán.

Élénken emlékszik vissza még a közönség az évekkel ezelőtti Görbe éjszakára és az a fesztelenség, jókedv, közvetlenség fog uralkodni az ezidei Görbe éjszakán is. Lesz tánctverseny, szépségverseny, dijazni fogják a legszebb jelmezeket. A közönségnek egy feledhetetlen farsangi éjszakában lesz része a Görbe éjszakán.

— **A Katholikus Legényegylet, — szilveszteri-táncmúlatsága.** A Kath. Legényegylet, az év utolsó napján, Szilveszterkor, táncmúlatságot rendez, az Angol Királynő zöld-termében amelyre az érdeklődő közönséget és az egylet pártoló tagjait ezúton is meghívja a vezetőség. A Katholikus Legényegylet táncmúlatságai mindenkor a legteljesebb siker jegyében folytak le, s hisszük, hogy most is nagy- és előkelő közönséget fog vonzani. Az estély kezdete este nyolc órakor lesz.

— **Az ebesi állami iskolában** a jószivü emberek adományai megható örömöt szereztek a gyermekeknek, a karácsonyi ünnepély keretében. Az adakozók a következők: Balogh István, ifj. Balogh István, özv. Szilágyi Gézáné, Pázmándi Györgyné, Somlyai József, Aranyi István,, Söregi I., Botos Kálmán, Szalócsi János, Markovics Jenő, Birinyi Ferenc, Jóna János, Végh Lajosné, Kovács Sándor, Garai Józsefné, Szabó Gábor, E. Szabó Imre, Szabó József, Tóth Márton, Molnár Jánosné, Tokai István, Gáll Jenő, Csiszár István, Kovács Mihály, Oláh Sándor, Széll Imréné, Lakatos Károly, Seprenyi Györgyné, id. Balogh János.

x **Cserépkályhák,** kandallók, takaréktüzhelyek, nagy választékban. — Cserépkályhák átrakását, tisztitását vállalom, Krisch Károly kályhásmester, Debrecen, Piac ucca 89 szám Telefon: 12-18.

— **Erdélyből menekült,** jó családból való fiatal asszony, otthont keres. Elmenne gazdaasszonynak, főzőnőnek, úricsaládhoz, vagy magános idősebb emberhez, Miklós ucca 51. szám.

— **Házasságok.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő házasságkötéseket jelentették be: Kovács István—Grant Mária. Tóth Imre—Megyesi Margit. Ádám István—Pécsi Margit.

— **Születések.** — Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő születéseket jelentették be: Lassányi József gyógysz. leány Rózsa. Gulyás József rendőr-őrm., f. Miklós. Nagy Antal vill. kalauz, fiú József. — Bodó Gábor földmives, leány Mária. Mihály János földmives, fiú János. — Varga Mihály földmives, fiú Mihály. Kovács Lajos gazdálkodó, l. Olga.

— **Halálozások.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő halálozásokat jelentették be: Csuhai Albert rk. 36 éves, Böszörményi út 2. szám. — Fülöp Sándor ref. 4 hónapos, Piac düllő 28. sz. Nagy István ref. 3 éves, Poroszlai út 64. szám. — Molnár Sándor ref. 9 hónapos.

A hópihék

Elnéztem hosszasan, a karácsonyestét megelőző nap délelőttjén, milyen szelíden és szerényen jelentek meg a csöndes levegőégből a hullongó hópihék. A szem kezdetben alig vette észre őket. A nagy légiónak óvatos előőrsei a mozdulatlan levegőben alig láthatóan himbálózva lebegtek hol itt, hol ott és látszólagosan gondtalanul, semmivel sem törődve lepték el az uccák sikátorait és a terek forgatagat. Augusztusnak napfénytől izzó, forró, sugaras napjain himbálódzik ilyen gondtalanul, könnyedén a tikkadt levegőben a hattyunak levegőnél könnyebb pelyhe.

Egyenként jöttek, nem csapatostól, nehogy feltünést keltsenek, hogy kikémleljék a terepet, jöhet-e már a nagy fehér hadsereg. És milyen körültekintően, milyen okosan végezték a maguk önfeláldozó, felderítő szolgálatukat.

Az egyiket különösen megfigyeltem. Nagyobb volt a többinél, élénkebb. Ugylátszik vezére az elszórtan figyelő seregnek, mert hol itt bukkant fel, hol ott. Amint észreveszi, hogy figyelem innen a második emelet nyitott ablakából, csak egy szemvillanás és jóllehet a levegő mozdulatlan, máris eltünt a szemem elől. Kis vártatva jön egy másik, ugylehet amaz küldte, egy kisebb, szemmel alig látható. Ugy látszik már figyelmeztetve lett, mert a következő pillanatban eltünik a szemem elől.

És ez igy megy a szent karácsonyestét meglőző nap délelőttjén közel egy óráig. És a kedves, a tiszta, az ártatlan fehér hópihék csak szállonganak és mennek a maguk vértanuhalála felé. Apró, kis fekete pontok az aszfalton, ott mult ki egy-egy ilyen tiszta fehér vitéz. Száz és ezer millió igy pusztul el, hogy a nagy seregnek, annak a megszámlálhatatlan milliárd, billió és billiárd társának helyt csinálhasson.

Milyen csodálatosan böles a természet és milyen mesteri és utól nem érhető taktikával intézi a maga hadmüveleteit az érzéketlen emberek ellen, akik durva lábakkal tiporják el a nagy fehér hadsereg halálraszánt előőrseit. Nem küldi el az egész hadsereget, hogy sárrá tapossa a csizma, hogy a lélekben eldurvult érzés keresztülgázoljon rajtuk és pocsolyát csináljon belőlük, várja a hiradást: nincsen veszély, mehet ez a gyönyörüséges fehér invázió, hogy szebbé tegye az ünnepet, meghittebbé a kandalló melegét, édesebbé a szentesti kalácsot és hangulatosabbá az emberek lelkét.

Oh, ti gyönyörü, tiszta hópihék! Igy szálltok már évezredeken át, évről-évre, hogy kikémlelve a terepet, hirt adjatok megszámlálhatlan társaitoknak; jöhettek már, már fázik a föld. Jöhettek már, hogy beteregessétek a beteg földet tiszta fehér lepedővel, hogy meg ne fagyjon. Minket elért a végzet, küldetésünket befejeztük, kötelességünket elvégeztük, meghalunk zugolódás nélkül, jöjjetek most ti és végezzétek el ti is a magatokét, mit sem törődve azzal, hogy a ti sorsotok is csak az lesz egykoron, ami a mienk. Mert el fog jönni az uj tavasz, az uj zsendülés és ez csak ugy jöhet, ha ti is el vagytok szánva a martirhalálra.

És amint igy teregeti a földre a maga ragyogóan tiszta takaróját a hatalmas nagy fehér hadsereg, fehér lesz tőle a lélek is, a tavasz zsendülésére a rügyek fakadására áhitozó lélek és a fehér karácsonyon tul már ott látja a husvét szindus ragyogását és a piros pünkösd jöttét.

Tiszta, szelid hópihék! Köszönjük néktek, hogy jöttötök ezeknek a sugarasabb napoknak az igérete. Köszönjük néktek, hogy takaróval boritjátok be a fázó föld sebekkel boritott testét, nehogy megfagyjon. Köszönjük néktek, hogy elhoztátok — a fehér karácsonyt.

Gyászrovat

Nagy Andrásné szül. Vida Julianna 63 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 25-én délután 2 órakor lesz, Vulkán telep 14. számu háztól, a ref. egyház szertartása szerint, a Hatvan uccai temetőbe. A temetést Gebauer tem. int. rendezi.

Bakk Lacika életének 5. évében elhunyt. Temetése folyó hó 25-én délután 2 órakor lesz, a Közvágóhidon levő gyászháztól, a ref. egyház szertartása szerint tartandó gyászima után, a Várad uccai temetőbe. A temetést Dankó tem. váll. rendezi.

Medvés Pál életének 56-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 25-én dél után 2 órakor lesz, az Olajütő 60. sz. gyászháztól, a ref. egyház szertartása szerint tartandó gyászima után a Kossuth uccai temetőbe. A temetést Dankó tem .váll. rendezi.

Néhai Oláh Irénke életének 16-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 26-án délután 2 órakor lesz, a Bethlen ucca 48. számu háztól, a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Hatvan uccai temetőbe. A temetést Csurka „Kegyelet" tem. váll. rendezi.

Néhai Fülöp Sanyika életének első évében elhunyt. Temetése folyó hó 26-án délelőtt 11 órakor lesz, a Szotyori ucca 46. számu háztól, a ref. egyház szertartása szerint, a Hatvan uccai temetőbe. — A temetést Csurka „Kegyelet" tem. váll. rendezi.

Özv. Kura Istvánné szül. Kiss Juliánna életének 56. évében elhunyt. Temetése folyó hó 25-én délután 3 órakor lesz, a Kossuth uccai temetőháztól, a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Kossuth uccai temetőbe. A temetést Fehértem. váll. rendezi.

Ifj. Husi József élt 19 évet. Temetése folyó hó 26-án délután 2 órakor lesz, a Csalogány ucca 12. számu gyászháztól, a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Hatvan uccai temetőbe. A temetést Fehértói tem. vállalata rendezi.

Köszönetnyilvánitás. Hálás köszönetet mondunk mindazon rokonainknak, barátainknak és ismerőseinknek, valamint a református kántus tagjainak, kik drága, jó, hü feleségem és édesanyánk elvesztése alkalmával a bennünket ért nagy bánatban vigasztaló szavaikkal, részvétükkel nagy fájdalmunkat enyhiteni szivesek voltak. Szabó Gábor és gyermekei.

A DANKÓ TEMETKEZÉSI INTÉZET FEJLŐDÉSE.

Debrecen város legnagyobb temetkezési intézetét, mely Ekly József volt törvényhatósági bizottsági tag vezetése alatt állott, most nagy fejlődésnek indul. Az intézetet, mint üzemvezető igazgató átvette dr. Ratkóczy János, aki kitünő szervezőképességgel világvárosi üzemmé növeli a Dankó temetkezési intézetet.

A fejlődés első ettapja az, hogy akármelyik világvárosban is helyét megálló, nagyszerű autót szereztek be. Ilyen konstrukciójú kocsi Európában nem sok van. Nemcsak halottszállításra van berendezve, hanem a soffőr ülése mögött kényelmes, párnázott ülésü fülkét építettek, ahol a halott hozzátartozói is kísérhetik halottjukat.

Az autót már eddig is nagyon sok esetben igénybevették és a szállítások kegyeletes, kíméletes volta mindig teljes megelégedést váltott ki.

— **Meghivó.** A debreceni Háztulajdonosok Egyesületének 1929. december hó harmincadikán, délután három órakor, a Vármegyeháza dísztermében tartandó közgyülésére. Tárgy: Az alapszabályok módosítása. — A tárgy és közgyülés után tartandó értekezlet fontosságára való tekintettel az összes háztulajdonosok megjelenését kérjük, tekintetnélkül arra, hogy kötött, vagy szabad lakással rendelkeznek. Bíró Sándor s. k. ügy. elnök.

KEDVES VEVŐIMNEK

bo'dog
karácsonyi ünnepeket
kivánok

●

A karácsonyi vásárból
visszamaradt

filckalapokat

5--7
pengős
egységárban
árusitom.

●

Selyem modell ujdonságok
e napokban érkeznek.

ANNY
Csap[illegible]-utca 47. sz.

ELESETT A VILLAMOS KOCSIBAN ÉS LÁBÁT TÖRTE EGY IDŐS DOKTOR.

Faller Gusztáv súlyos balesete.

Széles körben fog mély részvétet kiváltani az a szerencsétlenség, amely karácsony előestéjén történt Debrecenben szinte egészen különös körülmények között. Faller Gusztáv mérnök, 79 éves édesapja, olyan szerencsétlenül esett el az egyik, Kossuth uccán közlekedő villamoskocsiban, hogy lábát törte. Faller Gusztáv a villamos belső részében állott és mikor a villamos hirtelen fékezett és megállott, az útasok által a kocsiba behordott havon megcsuszott és oly szerencsétlenül esett el, hogy lábát törte.

A mentők részesitették első segélyben, majd beszállitották a sebészeti klinikára.

A szerencsétlenség ügyében megindult a vizsgálat.

— **Ma van a Csapókerti Olvasókör 25 éves jubileuma.** Huszonötévvel ezelőtt Kovács János vallástanitó lelkész kezdeményezésére alakitották meg a Csapókerti Olvasókört. A kör jelenlegi vezetősége ez évfordulót egy ünnepi közgyülléssel ünnepli meg, — mely december hó 25-én, délután 4 órakor tartatik meg a kör helyiségében. Ezt megelőzőleg a körtagok zászló alatt az Árpádtéri templomba vonulnak a délutáni háromórás istentiszteletre. Az ezután megtartandó ünnepi közgyülésen a Kossuth Dalkör több énekszámmal szerepel, az ünnepi közgyülésen a Kossuth Dalkör több énekszámmal szerepel, az ünnepi beszédet dr. Hegymegi Kiss Pál, a kör díszelnöke fogja tartani, a kör 25 éves történetét Ary Károly főjegyző olvassa fel. Ugyanaznap este 8 órai kezdettel jubileumi táncmulatság is lesz, a kör székházában, mely reggel négy óráig tart. Belépti díj 1.20 fillér és az adó. Az érdeklődő közönséget ezúttal is meghívja az Elnökség.

x Mielőtt fizetésképtelen lesz, készittesse el vagyonmérlegét a „Könyvviteli Szakirodá"-val, Piac ucca 32. Telefon 5-18. szám.

x A szájon és a garaton át a szervezetbe hatoló fertőző csirákat a Panflavin-pasztillák elpusztitják és hatásos védelmet nyújtanak a fertőző betegségek ellen.

— **Oroszlánok ették meg egy autóbaleset áldozatát.** Egy délafrikai ültetvényről visszatérő teherautó Balantire közelében felfordult. A soffőrt az egyik közeli missziókórházba vitték. Amidőn két nap múlva megtekintették az autót, alatta egy csontvázat találtak. Kiderült, hogy a szerencsétlenség alkalmával az autóba a soffőrnek egyik barátja is ült. Őróla azonban megfeledkeztek és csak a barátját szállitották a kórházba. Oroszlánok jöttek elő, amelyek rávetették magukat a súlyosan sebesült emberre és húsát a csontig lerágták.

— **A Szív Ujságot** minden katholikus család vegye meg. Nagyon terjedelmes az ünnepi szám, amely kellemes szórakozást nyújt a karácsonyi szent ünnepeken. Egyes szám ára tiz fillér. A Külföldi Missziós lap ára 20 fillér. Megjelent még az „ünnepi nagymise szöveg". Ára 20 fillér. Kapható a r. katholikus templom előtt, minden vasárnap reggel nyolc órától, délután egy óráig. A Szív Ujság olvasóinak holdog karácsonyi ünnepeket kiván a Szív Ujság kiadóhivatala.

— **Esküvő.** Dr. Szilágyi Ferenc újonnan megválasztott szolgabiró, karácsony másodnapján tartja esküvőjét Hajdúszoboszlón, Bélteky Lajos református lelkész és neje Komlósy Etelka leányával Etelkával.

— **A Katholikus Otthon tagjainak kellemes karácsonyi ünnepeket kiván az igazgatóság.**

x Szepessy Ferenc táncintézetében, ma és holnap délután 6—8 óráig és este 8—12 óráig össztánc. Január hó hatodikán új tanfolyam veszi kezdetét, Dégenfeld-tér 2. szám.

— **Az Iparos Ifjúság kultúrdélutánja, érdekes műsorral.** Érdekes előadás színhelye lesz karácsony másodnapján az Iparoskör díszterme. Az Iparos Ifjúság szokásos kultúrdélutánjának keretében a bevezető előadást Demjén József, a fiatal iró generáció egyik tehetséges tagja tartja meg, a legújabb magyar költészetről és költőkről, Szabó Lőrinctől egészen a legmodernebbek zseniális vezéregyéniségéig, Palasovszky Ödönig. Az érdekes előadást — amely iránt erős érdeklődés nyilatkozik meg, — Bányai Alfréd sziniakadémiai növendék fogja szavalattal illusztrálni. 2. Magyar advent. Szavalja: Erdei Annuska úrleány. 3. Hegedü-szóló. Játsza: Ujvárossy Béla. 4. Frimmer Pál novelláiból felolvas: Pogány Ernő. 5. Müdalokat énekel: Kovács Katóka úrleány. 6. Bánki: A színész szive. Szavalja: Klinger János. 7. Magyar-szóló Lejti Fontos Magduska. 8. Magyar dalokat énekel: Engi László, zongorán kiséri: Forrai István zenetanár. A müsor zavartalan lefolyása végett kérjük az nb. közönséget, hogy a helyeiket még négy óra előtt szíveskedjenek elfoglalni, a nagy tolongás elkerülése végett. Elnökség.

x Schaff tánciskolájában, a Korona diszteremben, az új tánctanfolyam január hó hatodikán, hétfőn kezdődik. Gazdálkodóifjak részére 5—7-ig iparosifjak részére 8—10 óráig.

Az Uránia

ünnepi műsorán

a dráma:

Dolores del Rio:

A moszkvai táncosnő

a vigjáték:

Nem nősülök

(Szenes Béla darabja filmen.)

Csak egy mosolyt

NEHÉZ IDŐK.

Házasságközvetitő: So'hse felejtem el azt a két hónapot, amit a fogházban töltöttem.

— Olyan rosszul bántak magával?

— Képzelheti: a fogházőrt annak idején én hoztam össze a feleségével.

IGY IS JÓ, UGYIS JÓ.

— Nézze majszter uram, a jobb lábamra alig tudom felhuzni a csizmát, olyan szük!

— Óh, kérem kitágul az, csak egy kis jó száraz idő legyék.

— A ballábamra pedig nagyon bő a másik fele.

— Legyen nyugodt, összehuzódik, az, mihelyt egy kis esős idő lesz.

x Üvegdiszek karácsonyfára, színesgömbök már öt fillértől. Angyalhajak csillagszórók dobozza 14 fillér. Külföldi bélyegújdonságok, meséskönyvek, levélpapirújdonságok, **Springer**nél, főposta mellett.

— Elvesztett hétfőn este félhét órakor özv. Sándor Mihályné 400 pengőt, a Nagyállomásnál. Mivel nagy családu özvegy asszony, kéretik a jólelkü megtaláló jutassa el Haláp 154. számú tanya, vagy a „Debreczen" kiadóhivatalába, ahol illő jutalomban részesül.

— Magántisztviselők szokásos összejövetelüket, folyó hó 27-én, szombaton este félkilenc órakor tartják meg. Vigalmibizottság.

— A debreceni vasmunkások vegyes és férfikara, folyó hó 25-én, karácsony első napján, a Munkásotthon nagytermében, délután félnégy órakor, a nyomdászok szinjátszó társaságának közreműködésével műsoros délutánt rendeznek, a következő műsorral: 1. A) Ne csüggesszen. b) Népdalegyveleg. Énekli a vegyeskar. 2. Szakasits és Várnai-versek: Szavalja Békési Juci. 3. Munkás-dal. b) Szép ifjúságom. Énekli a férfikar. 4. Táncduett. Előadja: Csontos Mancika és Papp János. 5. Az angol kisasszony. Tréfa egyfelvonásban. Szereplők: Reiner Ilonka, Gyöngyösy Zsuzsika, Géder László és Kemecsey Z. 6. Műdal. 7. Magánjelenet. Előadja: Fontos Magduska. 8. a) A bárd. b) Finndal. Énekli a vasmunkások férfikara. 9. Nagy T.: Repülj dalunk. Szavalja: Bartha József. 10. A megfagyott gyermek. Nagymama mesél. Énekli a női kar. 11. Táncszóló. Előadja: Káldi László. 12. A pampák bikája. Tréfa egyfelvonásban. Szereplők: Szegi L., Káldi László, Botos László, Géder L., Kemecsey Zoltán, Tene Margit, Nagy Etu. 13. Táncduett. Előadják: Sinkó Annuska és Ábel János. 14. Debreceni nóták. Énekli a vegyeskar. Belépődij személyenként 60 filér. Számozott ülőhelyek.

Gazdaság - ipar - kereskedelem

A régi 9 helyett 13 állategészségügyi körzetet akarnak alakitani a gazdák

Ezelőtt 35 esztendővel a földmivelésügyi miniszterium megengedte, hogy Debrecen város 126.000 holdnyi területét állategészségügy és állatforgalom szempontjából 9 kerületre osszák fel, ennek az az előnye, hogy ha valamelyik körzetben állatbetegség lép fel, csak azt az egy kerületet kell lezárni. Terület szempontjából a következőképpen alakitották meg a körzeteket:

1. Hortobágy 236 km². 2. Elep 190 km². 3. 109 km². 4. Macs 45 km². 5. Belváros 43 km². 6. Csere 116 km². 7. Haláp 109 km². 8. A város déli része 42². 9. Szepes 59 km².

A gazdaközönség már régóta sürgeti, hogy ezeket az aránytalanságokat a körzetek nagysága között szüntessék meg. A gazdaérdekeltségek legutóbb értekezletet tartottak, amelyen Jóna István a gazdasági egyesület elnöke kifejtette, hogy ennél a beosztásnál éppen azok az állategészségügyi körzetek birnak legnagyobb kiterjedéssel, amelyek területén legtöbb az állatállomány. Igy aztán megesik, hogy ha például a Kösülyszegen állatvész üt ki, akkor az egész óriási területet le kell zárni. A A gazdák megvitatták a helyzetet és a következő felosztást javasolják:

A régi 1. és 2. állategészségügyi körzetet 3—3 részre osszák fel. Eszerint az első régi körzet felosztana: 1. Ohat és Telekháza körzetre, amelynek a tiszafüredi és csegei ut képezné a határát; 2. a zámi kerület, amely a füzesabonyi vasutvonaltól délre a Hortobágy folyóig terjedne; 3. a Mátának a füzesabonyi vasutvonaltól északra eső része.

A régi 2. körzetet igy osztanák fel:

1. a hegyesi kerület Nagyhegyessel és Kishegyessel, valamint a Cucával; 2. Elep—kösülyszegi kerület, melynek határa a Kadarcs folyó; 3. a Nagyhortobágy puszta vasutállomás körüli része, a hid és a csárda körül fekvő része.

Ezekszerint tehát 13 uj állategészségügyi körzet lenne az eddigi 9 helyett.

Ez ta felosztási tervezetet a mezőgazdasági bizottság a legközelebbi közgyülésnek elfogadásra ajánlja.

Terménytőzsde

A készárupiacon kisebb forgalmat bonyolitottak le, mintegy 10 vagon buza cserélt gazdát. Az árak megszilárdultak és az egész vonalon 20 fillérrel drágult a buza.

A rozspiac élénkebb, mintegy 13 vagon rozs cserélt gazdát. Párhuzamosan a határidőpiac javulásával a rozs árakat 10—20 fillérrel felemelték.

A készárupiac kötései: A takarmánypiac üzlettelen, csak a zab és a korpa drágult 10 fillérrel.

Buza 100 mm 77-es dunántuli 21.80, 150 mm 79-es dunántuli 22.30, 150 mm 80-as fejérmegyei 22.45, 150 mm 79-es fejérmegyei 22.30, mind budapesti paritásban.

Rozs: 300 mm 15, 150 mm 15, 450 mm 15, 150 mm 15, 150 mm 15, budapesti paritásban.

A budapesti árutőzsde hivatalos árfolyamai: Buza tiszavidéki 77 kg-os 23.25——23.65, 78 kg-os 23.55—23.85, 79 kg-os 23.85—24.25, 80 kg-os 24.15—24.35, felsőtiszai 77 kg-os 23.00—23.25, 78 kg-os 23.20—23.45, 79 kg-os 23.50—23.70, 80 kg-os 23.55—23.75.

Rozs pestvidéki 15—15.20, sörárpa 19.50—21.50, takarmányárpa 15.50—15.75, zab prima 14—15, közép 13.25—13.55, tengeri tiszai 13.15—13.25, dunántuli 13—13.20, korpa 9.60—9.75.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYVÁSÁR.

Buza (ó) 23—23.50, buza (uj) 22—22.80, rozs 13—14, árpa 13—14, zab 10—11, tengeri (szemes) 10.30—10.60, tengeri (csöves) 7.20—7.60, lucerna 9—11, széna 5—7, lóhere 8—9, bükköny 4.50—5.50, szalma (alom) 3.20—3.50, szolma (rozs) 3.60—4, szalma kötött 4—4.20, tök (fehér) 1.80—2, répa (cukor) 1.80—2, répa(takarmány) 80—1, tökmag 22—24 P.

DEBRECENI LÓ- ÉS SZARVASMARHAVÁSÁR.

A szarvasmarhavásáron a felhajtás közepes, irányzat közepes. Szopós borjuban nagy volt a kereslet, ára 1.35—1.50 élősulyban kilónként, vágó marha 50—84 fillér, fejős tehén 2.20—6.00 pengő, jármos ökör 5.60—9.00 pengő. Lóvásáron a felhajtás kicsi. Jóminőségü 400 pengőtől, közepes 250 pengő ól, silány 30 pengőtől.

SPORTHIREK

MAGYAR CSAPATOK KÜLFÖLDÖN.

Karácsonykor sok magyar csapat turázik külföldön. Ujpest csapata már megérkezett Egyiptomba és első mérkőzését a kairói kombinált ellen pénteken fogja játszani. A Hungária, amely magával vitte a Bocskay Telekijét, karácsony mindkét napján Milánóban játszik. Szerdán az Ambrosiana ellen, csütörtökön pedig az FC Milano ellen.

A III. ker. FC, amelyben viszont Vincze vendégszerepel, Rómába ment és szerdán az FC Lazio ellen, csütörtökön pedig az AS. Róma ellen játszik.

A Nemzeti Veronában és Casaleban, — a Bástya pedig Velencében és Ferrarában játszik, — mig az amatőr BSE. a spanyolországi Sevillában mérkőzik.

x Somossy László, Csapó ucca 4. sz. gyönyörü női és férfi fehérneműek zsebkendők, harisnyák, női ruha kelmék, bámulatos olcsó áron szerezhetők be.

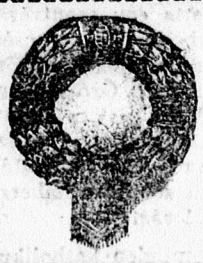

Falusy Károly

polgári és katonai cipész, Magyarország ezüstkoszorus mestere. A m. kir. 6-ik honvéd vegyesdandár tisztikarának v. szerződéses szállitója. Elsőrendű **angol csizmák, vadászcipők, soffőr-cipők készen is kaphatók és megrendelhetők Debrecen CSAPÓ UCCA 41. SZ. ALATT**

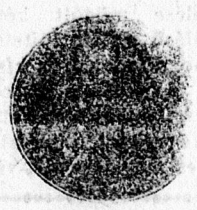

Karácsonyi ajándékul rendkivül olcsón csillárt

csak is a **Folvdári Csillárgyárban** vásárolhat Széchenyi u. 55. **Nikkelez, ezüstöz, minden szinre ga vanizál.**

DEBRECEN

Irta: dr Vásáry István polgármester

Amikor a mohácsi vész után Magyarország három részre szakadt és a nyugati részeket a portának a magyarság kiirtására ajánlatot tett uralkodók vezérei az alföldet a törökök pusztították, az igazi magyarság a keleti részen, Erdélyben élt s innen folytatta a küzdelmet a nemzeti létért, a feltámadásért.

Debrecenben ebben az időben végvára volt a magyarságnak nyugat felé. A magyar nemzeti szellemnek, a magyar nemzeti kultúrának a debreceni kollégium volt a tűzhelye. Azóta századok multak el Változtak az idők. És megint végvár lett Debrecen, de most már kelet felé. A nemzeti szellemnek, a nemzeti kultúrának a tűzhelye az évszázados kollégium most is és az abból kinőtt debreceni Tisza István Tudomány Egyetem.

Tisza István a debreceni kollégium növendéke volt. Lelkében a kollégium lelke élt s az ő lelkének kell élni az Egyetemben. Nagy idők rendkívül becses és értékes öröksége maradt a városra s annak főiskolájára, de ez a nagy értékű örökség nagy kötelezettségek teljesítését is parancsolja. Ezt a kötelezettséget Debrecen ismeri, érzi, teljesíteni akarja és fogja is.

Ebből a gondolatból indul ki a Debrecen által kezdeményezett városok kultúrális szövetsége is, — amely dacára, hogy még alig egy éve alakult meg, már is jelentős munkásságot fejtett ki. Munkájához kérte és megkapta a vidéki egyetemek támogatását is.

Ebből a gondolatból fakadt az az áldozat is, amelyet Debrecen sz. kir. város újabban is hozott a Tisza István tudomány egyetemért. Ezért hozott milliós áldozatot a Déri-múzeum létesítésére is, amely rövidesen megnyilik és első lesz a vidéki múzeumok között. Ez a gondolat vezeti a várost abban a törekvésében is amelynek célja a gazdasági akadémiának a tudomány egyetembe bekapcsolása.

Debrecen azonban a kultúrát nemcsak magasra emelni, hanem széles rétegekre kiterjeszteni is akarja. Ezért adott már régebben 10 kat. hold területet használatra ingyenes népoktatás céljaira; ezért építtetett ez évben is újabb népiskolát.

Debrecen népessége az utóbbi évtizedek alatt lényegesen növekedett a beköltözésekkel. A beköltözöttek nagyrésze a város külső területein telepedett meg, ahol szinte új lakott részek keletkeztek. — Egy nagy feladata a városnak ezeknek részeknek városi nívóra emelése, a városi élet intézményeinek e részekre kiterjesztése. Ez a munka megindult s remélhetőleg nem is fog abban maradni.

A város az utóbbi évek során a közvagyon erejével és felhasználásával igyekezett az ipari és kereskedelmi élet segítségére lenni. Körülbelül 25 millió pengő értékű közmunkát végeztetett. Amíg a magángazdaságok a gazdasági élet ezen ágazataiban elegendő munkaalkalmat nem biztosítanak, a város — habár a teherbíróképesség csökkenése következtében mérsékeltebben is — ezt a tevékenységet folytatni fogja. Minthogy a város lakosságának gazdasági élete össze van kapcsolódva az egész ország gazdasági életével s a gazdasági élet nagy kérdéseivel nemcsak helyi viszonylatban kell a városnak foglalkoznia, a törvényhatóság most életre hivandó közgazdasági bizottságában egy olyan szerv fog működésbe hozatni, amelyben a helyi gazdasági **élet** különböző ágazatainak legkiválóbb reprezentánsai foglalkoznak majd az általános közgazdasági kérdésekkel, hogy javaslataik alapján a törvényhatóság e kérdésekben is hallathassa állandóan hangját és igyekezzék mind nagyobb súlyt nyerni az országos ügyekben.

Debrecennek a jövőben minden törekvése arra fog irányulni, hogy munkásságával igyekezzék magának és általában a városoknak megszerezni azt a súlyt, befolyást, amelyet ma a városok nem bírnak, de amely őket a nemzet kultúrális és gazdasági életében jelentőségüknél fogva megilleti s amelynek bírása a kultúrális és gazdasági élet haladásának elengedhetetlen feltétele.

„Kijöttem az atyától és a világra jöttem"

Irta: Dr. GÉVAY BÉLA ügyvéd.

Az emberiség minden nagyobb megmozdulása, minden nagyobb társadalmi evolució után, — mikor az igaz útról letért nagy társadalmi alakulatok a modern technika minden elképzelhető romboló és gyilkoló eszközeivel egymásra törve a poklok borzadalmát és a Halálnak diadalmas aratását idézik elő a földön, — annak elmulása után az emberi lélek minden pásztorkodás nélkül önmagától ébred öntudatra önmagától terelődik össze az akolba, az Igazságaz az egész világot átölelő örök Szeretet, mint a földről szállt fölé: **Jézus, az Üdvözítő.**

Jézus Krisztusnak 1929-ik születése napján a nagy világégés után, ha gondolkodom az emberiségnek többezeréves együttéléséből kialakult mai társadalmi rendjén s ha kutatom azt az egységet, amiből a mai társadalmi jelenségek kialakultak, azt a valódi egyszerű tiszta egységet, melv az emberiség évezredes együttéléséből kisarjadzott különböző társadalmi alakulatoknak, társadalmi jelenségeknek kiinduló sejtje lehet, — bármennyire összekuszálódtak is, bármennyire ellentétbe kerültek is egymással hosszú évszázadokon át az egyes társadalmi, erkölcsi, politikai és gazdasági tanok ellentétes küzdelmeiben az egyes társadalmi jelenségek és alakulatok, ezeknek dacára egyenes eredőként vezet a gondolat a betlehemi jászolhoz, melben világrajött, megszületett az az egyszerű tiszta sejt, mely az emberiség boldogulását elősegítő társadalmi alakulatok kiinduló sejtje lehet, az egész világot átölelő örök Szeretet, aki nem elvont, nem metafizikai, hanem valóságos, kézzelfogható pozitivum, aki épp úgy a magasból jött, — mint a földről szállt fölé: Jézus, az Üdvözítő.

„Én vagyok az út..."

Délibábot kerget valamennyi társadalmi bölcselő, aki a mai társadalom, társadalmi jelenségek és alakulatok keletkezését és fejlődését akár csupán eszmei, akár csupán gazdasági okok egymásraváló hatásában keresi, mert amiképen megbukott Kant, aki ki akarta űzni az Istenséget a tudomány birodalmából s megbukott Marx, ki tébolyodott gazdasági rendszerésvel a bolsevizmus őrületébe kergette az emberiség tudatlan tömegét, akképen megbukik mind az a mai gondolkodó, társadalmi bölcselő, hatalmon levő társadalmi tényező, államférfi vagy politikus, aki öntelt elbizakodottságában azt hiszi, hogy meg tudja vagy meg tudják változtatni a világ képét és meg tudják jelölni a társadalmi fejlődés helyes útját és irányát, ha letérnek arról az útról, melv a napkeleti bölcseket ahhoz a jászolhoz vezette, ahol a világra jött az, aki az Atyától kijött, ha nem látják maguk előtt tényleni azt a napkeleti bölcseket vezető — útjelző csillagot, — mely megállapodék a hely fölött, ahol a Gyermek vala s amely csillag kétezer év távlatában ma is épp oly fényesen ragyog, mint akkor ragyogott.

„Én vagyok az Igazság..."

Ne tévesszük össze ezt az igazságot azzal az osztó igazsággal, melvet a társadalom mai viszonylatában a bírói szék osztogat, amely igazság a mai társadalmi tényezők összehatásának eredményeképpen természetszerüen csakis relatív lehet és csak relatívitásában igyekszik megközelíteni azt az abszolut igazságot, mely éppen akkor csillan fel előttünk a maga igazi ragyogásában, amikor az igaz útról letért társadalmi jelenségek és alakulatok annak létét a legjobban veszélyeztetik.

Sienkiewitz lengyel gondolkodó társadalmi bölcselő akkor íria meg az egész világ érdeklődését felkeltő, a pozitív igazság felé mutató „Quo vadis" című nagy társadalmi regényét, mikor hazájában a kancsuka és deportáció uralma alatt kialakult társadalmi jelenségek és alakulatok a legjobban veszélyeztették az abszolut pozitív igazságot.

„Igy mult el Neró — mondja Sienkiewitz — ahogy elmulik az orkán, a tűz, a háború vagy a pestis... és most már a Vatikánus halmairól Péter bazilikája — igazság csarnoka — uralkodik a városon és az egész világon."

Korunk egyik legnagyobb és legkiválóbb bölcselője,

Giovanni Papini akkor írja meg „Krisztus története" című nagy filozófiai művét, amikor az igazságtalanság, az igaz útról letért nagy társadalmi alakulatok egy irtózatos háborúban lángralobbantották az egész világot, amikor az emberiség a világháború pokla fenekén vajudott, akkor vallja be a tudományos világ előtt, hogy a pozitív igazság után kutató minden eddigi munkája hiábavaló volt, mert az igazsághoz vezető egyedüli út az, mely a napkeleti bölcseket a betlehemi jászolhoz — Jézushoz — az abszolut pozitiv igazság forrásához vezette,

„Ő az egyszülött fiu — mondja Papini — aki az Atya kebelén van, az Alfa és Omega, a testté lett Ige, kiben lakik az Istenségnek a teljessége testileg, az Életnek fejedelme és mindeneknek Ura, aki tegnap és ma és örökké ugyanaz".

„Én vagyok az Élet..."

Megdöbben az emberi lélek, könnyekre fakad az emberi szem, ha betekint a mai társadalmi jelenségek és alakulatok gyehennatüzében vergődő emberi lelkek küzdelmeibe. Az önmagával, házastársával, családjával és a társadalommal egyaránt meghasonlott lelkek vajudása, a hazátlanná vált sorsüldözöttek segélykiáltása, az öngyilkosok és gyilkosok és egyéb bűnözők jaj-kiáltása hangzik minden felől, mert nem hallják, vagy nem akarják hallani a Pásztor szavát: „Én vagyok az élet kenyere, aki én hozzám jön, nem fog éhezni, aki én bennem hiszen, soha nem szomjuhozik".

Nézd a világot, annyi milliója s valódi boldog közöttük oly kevés... miért? Mert a boldogságot nem a hatalom, nem a jólét, nem a földi javakban, a földi örömökben való tobzódás, nem az ezek után rohanó, maga előtt mindent eltipró, önző, nemtelen versengés adja meg — follyon bár e versengés akár egyének, — akár bármilyen magas és nagy társadalmi alakulatok között, — hanem úgy az egyénnek, mint bármely társadalmi alaklatnak az a lelkiegyensulya, melynek útját, irányát nem a harag, a bosszú, a gyülölet, nem az önzés, a kapzsiság telhetetlenség, hanem az az egyszerű, tiszta sejt, az az egész világot átölelő örök szeretet adja meg, aik a betlehemi jászolban a világra jött: Jézus, az Üdvözítő.

A nagy világégés, az átélt nagy történelmi korszak után a mikor annak szomoru következményeit valamennyien — az egész világ — még ma is érezzük, amikor az ennek következtében leromlott — chaosszá vált — gazdasági és erkölcsi élet kibontakozáshoz önmagában tehetetlenül uj Messiást vár a világ, Jézus születésének mai évfordulóján, hogy megtaláljuk az utat, az igazságot, az életet mindnyájan, akik a porban hevertek, akik a hatalomon vagytok, kis és bármilyen hatalmas nagy társadalmi alakulatok vésséte jól szivetekbe a Pásztor parancsát: **„Szeressétek egymást, mint én szerettelek titeket, hogy ti is úgy szeressétek egymást".**

Korcsolyák
és más
Karácsonyi ajándékok
nagy választékban kaphatók
Sesztina Lajos
vasnagykereskedésében
Debrecen.

Sodrony ágybetéte
legjobb minőséget készít
Neumann Ötpetlia utca 17

Csokonai és a debreceni kollégium

Irta: Csürös Ferenc

Csokonai hányt-vetett életének egyik érdekes, drámai epizódja a debreceni kollégiumból való kényszerü távozása.

Életirói nem szivesen időznek ennek az ügynek megvilágításánál. Vagy elsiklanak mellette, vagy pedig olyan magyarázatot fűznek hozzá, mellyel a nagy költő szerepét szépítve, a debreceni kollégiumot helyezik olyan megvilágításba, amilyenre Debrecennek ez az ősi intézménye rá nem szolgált.

Ez az epizód — úgy érzem — tisztázatlan. A nagyközönség nem ismeri azt a kor és egykoru emberek olyan megvilágításával, hogy pontos és igazságos ítéletét megalkothassa magának.

Pedig egészen bizonyos vagyok benne, hogy a nagy költő emlékének semmi ártalma sem lesz abból, ha a kollégiumból való eltávozásának körülményeit a valóságnak megfelelően, nem szépítve, hanem a kor és emberek ismeretével állitom a mai közönség szeme elé.

A magyar közönség tudatába a mult században Dombi Márton és Szana Tamás Csokonai-életrajzai azt rögzitették bele, hogy Csokonai a kollégiumi tanárok és más elöljárók vaskalapossága, irigysége és kicsinyessége miatt volt kénytelen odahagyni a kollégiumot.

Hogy ez a megitélés, ez a felfogás ma is él, azt következtetnem kell azokból a féltréfás megjegyzésekből, amilyeneket magam is hallottam többektől: ugyan mit akar a kollégium a maga Csokonai-kultuszával, hiszen mikor itt diákoskodott, nem becsülték meg, kicsapták a vaskalaposok, csúfosan kiüzték a kollégium falai közül!

Hát ez a felfogás alapjában téves!

Hogy a kérdésben világosan lássunk, hogy ítéletünket elfogultságtól mentesen megalkothassuk, legalább nagyjában ismernünk kell az akkori Debrecen képét s a pör lefolyását, melynek középpontjában Csokonai állott.

Tehát: a szinhely Debrecen. Idő: az 1794-ik év vége.

A francia forradalom kezdő kora. Franciaország a forradalom lázában ég. Fenekestől felforgatva minden. Párisban egy fékevesztett tömegmozgalom rémjelenetei kergetik egymást.

Magyarországon ellenben tökéletes csönd. Páris a delizsánc korában messzebb van Debrecentől, mint ma Amerika, vagy Ujzéland. A párisi zivatar villámai felvillannak a szemhatáron, de dörgése nem hallik ide.

Bécsben Ferenc császár ül a trónon, Magyarország ügyeit Budáról a helytartó tanács intézi. — Uralkodó divat a rokokó. A három szögletü kalap és a vertugadin. A kor festője az édeskés Watteau. — Legnépszerübb zeneszerzője Mozart. Zeneszerszáma a fuvola és spinét. Érzékeny lelkü kisasszonyok német és olasz verseken andalognak. Bácsmegyei gyötrelmeit és Dugonics András érzékeny, nekünk oly furcsának tetszően finom kodó regényeit olvassák.

De ezt csak a kisszámu s legelőkelőbb társaságokban látjuk így. Egyébként latin világ van Magyarországon. Latin az országgyülés, a megyegyülés, a törvénykezés nyelve. Az iskolákban latinul folyik a szó. A kollégiumokban büntetik, aki magyarul beszél.

Pest jelentéktelen kis város, az utcáin német szó járja. Ellenben Debrecen lélekszám szerint legelől jár a magyar városok között. — Messze híres vásárain török, olasz, német és lengyel kereskedők adnak találkozót.

Egyébként inkább nagy falu képét mutatja. Széles, poros utcáin kezdetleges fapalló vonul a házak alatt. Az András templom sötét, gótikus falai emelkednek a mai Nagytemplom helyén, mellette a nyers téglából emelt vaskos négyszegletü „veres torony", benne himbál a mélykongásu Rákóczi harang.

A templomtól a városházáig fahid vezet, azon járnak a gyalogjárók és szekerek, mert különben elnyelné őket a por- vagy sártenger. A város körül még ott vannak a széles árok és palánk nyomai. A nagyobb utcák végén kapuk és kapuőrség.

Hirlapnak, szinháznak, kávéházaknak, sporttereknek, parkoknak, tövezetnek, világitott utcáknak, fényes üzleteknek, vasutnak, autóknak, amik nélkül életünket már el sem tudnók képzelni, hirenyoma sincs.

Napszállat után, mikor a tehenek már bevonultak a legelőről, vagy télen gyertyagyujtás után leszáll a sötétség a városra s egyszeriben üresek az utcák.

A kormány megbizottja a királyi biztos, aki körülbelül a mai főispán jogkörét tölti be. Egyébként a város ügyeit a szenátorok intézik, élükön Szombati István urammal, a főbiróval.

Debrecen legnagyobb tekintélyü embere mégsem ő, hanem Domokos Lajos, a református egyház főkurátora. Két izben viselte a főbiróságot. Az 1790—91-iki nevezetes országgyülésen országos nevü és hirü vezérembere a kálvinistaságnak. Energikus, nagyeszü, puritán jellemü ember. Az ő esze és tekintélye dirigál Debrecenben. — Most csak azért nem főbiró, mert a bécsi udvar lemondásra kényszeritette politikai magatartása miatt.

A kollégiumban is az ő akarata szerint mennek a dolgok.

A kollégiumban szintén nagy a csöndesség. A korábbi évtizedek izgalmas diáklázadásai után a fenntartó város és egyház vasszigoruságu iskolai törvényt léptetett életbe, hogy rendet és fegyelmet teremtsen a kollégium falai között.

Ezek az iskolai törvények a bent lakó diákok életét minden vonatkozásukban szigoruan szabályozzák. Pontosan meg van szabva a felkelés, lefekvés ideje, az iskolai istentisztelet, a tanulási idő, az öltözködés módja, a bentlakó diák viselkedése.

A törvény rendelkezéseit kérlelhetlen szigorusággal hajtja végre az iskolai törvényszék, a „sedes scholastica."

Elnöke a kollégium rektor-professzora, jegyzője a szénior, tagja tizenegy esküdt primárius diák a legfelső évfolyamokról.

Ezt hangsulyoznom kell. A kollégiumi rendre a diákság autonom szerve ügyel fel, tehát maguk a diákok szereznek érvényt a szigoru iskolai törvényeknek.

A kollégium tanárai maguk is legtöbb esetben itt nevelkedtek. Külföldet járt, széles látókörü, nagy tanultságu emberek. De már nevelésük is természetszerüleg vérükbe oltotta a kollégiumi szigoru rend és fegyelemhez való ragaszkodást. A diákság szintén természetesnek találta azt, mert abba nőtt bele.

Ebbe a környezetbe került bele a gyermek Csokonai. Az eleven fantáziáju, törékeny szervezetü, édesanyjától elkényeztetett kis diák.

Az alsó osztályokban nem volt semmi baja. Szorgalmasan tanult s rengeteget olvasott.

A felsőbb osztályokban már kiütközött költői tehetsége. Névnapi versek, diákos humoru alkalmi költemények, melyeket ügyesen tudott előadni, poétai hirt szereztek s kiváltságos helyet biztositottak neki társai között.

Tanulmányai utolsó esztendeiben pedig már hire túlterjedt Debrecenen is. Tanárai becsülték, szerették s ki is tüntették. Igy jutott 1794 tavaszán, mint húsz éves ifju ahoz a kitüntetéshez, hogy Szilágyi Gábor professzor, a bentlakó diákok classium inspectora, vagyis felügyelő tanára, magához hivta ebédre Csokonait s megkérdezte, hajlandó volna-e vállalni a poétai klasszis tanitását, mint publicus praeceptor.

A mai gimnáziumi osztályoknak megfelelő klassziusokat ugyanis nem a kollégiumi professzorok, ha nem legfelső tanulmányokon levő öreg diákok tanították, amiért fizetést kaptak és a legációk közül a legjobbakat választhatták elekciókor.

Egészen az év végéig nem volt semmi különös baj. Bár a tanitóságban egészen eredeti módon járt el. Nyáron kivitte tanitványait az erdőre, ott tanitgatta őket. Ha kifáradtak a tanulásban, énekeltek szavaltak és fuvoláztak. Tanitványai rajongásig szerették és szivesen tanulták a studiumokat.

De aztán jött a nedves ősz és a hideg tél. Csokonai bevonult tanitványaival a rideg falak közé. Ezzel aztán meg is kezdődtek összeütközései a szigorú kollégiumi renddel.

Első izben december 6-án került az iskolai törvényszék elé. A szédes latin nyelvű jegyzőkönyvei részletesen mondják el a történteket. Természetesen a lényegtelen dolgokat mellőzöm s csak a legfontosabbakat mondom el röviden.

A szédes minden héten szombaton tartotta rendes üléseit. Az egész héten át felgyülemlett diákbűnök felett ítélkezett. Az iskolai órák vagy a mindennapos reggeli istentisztelet elmulasztása, a kollégiumból engedélynélküli kisurranás, egymásközti veszekedés, — káromkodás, verekedés, ilyesfélék voltak a leggyakoribb diákbűnök. Ezeket egy-kettőre elintézte a szédes dorgálással, pár napi szabadságvesztéssel (clausura vagy arestum), súlyosabb esetekben veszszőzéssel.

Súlyos beszámitás alá eső, kicsapással végződhető esetekben a szédes rendkívüli (extraordinaria) ülést tartott, melyen az egyház és városi szenátus kiküldöttei is részt vettek.

A december 6-iki rendes szombati ülés volt.

A vádak Csokonai ellen:

Tanitványaival együtt több izben elmulasztotta a vasárnapi istentiszteletet és esti 9 óra után fennmarasztja egyes tanitványait a klasszisban, ott dohányzik és borozik velük éjszaka idején.

Csokonai azzal védekezik, hogy beteges szervezete nem bírja a sokáig egyhelyben ülést, a füle pedig nem állhatja a templomi ének erősségét, ezért maradt el az istentiszteletről. A másik vádra nézve is beismerésben van, mentségére nem hoz fel semmit.

Az ítélet szokatlanul enyhe volt: betegségéről hozzon orvosi bizonyitványt, egyébként szigorú megrovást kap és az elekciókor két ifjúval hátrább vetik.

Egészen kétségtelen, ha az eset nem Csokonaival, hanem mással történik, a legkisebb büntetése az lett volna, hogy elmozdítják a tanitóságtól.

Csokonainál figyelembe vették poétai kiválóságát, azt a megkülönböztetett helyzetet, melyet fényes tehetségével társai között kivívott magának.

Csokonai érzékeny lelkét azonban még ez az enyhe büntetés is nagyon sértette. Ugy látszik, az a gyanuja volt, hogy a classicum inspector Szilágyi Gábor professzor haragszik rá és ő okozta ezt a kellemetlenséget.

Ezt a professzort Csokonai említett életírói úgy tüntetik fel, mint erőszakos, indulatos, kicsinyeskedő embert, aki nagyrészben oka volt Csokonai szerencsétlenségének.

Pedig nem igy áll a dolog. A kollégium tanácstermében ott látható a képe. Cingár, keskeny ábrázatú, divatosan öltözött kistermetü ember. Inkább afféle „schöngeist" külseje van. Szeméből, arcvonásaiból éppen nem olvasható ki az a durva erőszakosság, amilyent a Csokonai esetét szépitgetni igyekvő életírói neki tulajdonitani igyekeznek.

A hires Szilágyi Sámuel superintendens fia volt. Tehát úri nevelésben volt része. Tanulmányait a kollégiumban végezte, itt diáktisztviselő is volt, azután külföldi egyetemeken is járt. Müvelt, világlátott ember volt.

Mint felügyelőtanárnak azonban kötelessége volt az iskolai

REMINGTON
Portable Irógép
standard billentyüzettel, irodai, uti és házi használatra
mint karácsonyi ajándék is.
Dijtalan bemutatás országszerte. Hasznos, szép, értékes!
18 havi részletfizetésre is szállitunk!
Remington Irógép R.-T. Tiszántuli Kirendeltsége
Debrecen, Piac ucca 58. szám. Telefon 4-02.

rendre szigoruan ügyelni. A publicus praeceptorok neki voltak alárendelve, rendelkezett velük, de viszont felelős is volt a viselkedésükért.

Csokonait kedvelnie kellett, — mert hiszen ő hozta be a tanitóágra s a szédes ítéletének enyhesége is része volt, mert az ülésen a rektorprofesszorral együtt ő is ott volt s a kivételes enyhítő ítélethez hozzájárult. Bizonyára abban reménykedett, hogy a kiváló képességű fiú maga is belátja, mily nagylelkűen birálták el az ügyét s jövőben ügyelni fog rá, hogy az iskolai renddel ellentétbe ne kerüljön.

De bizony nem igy történt.

Csokonai viszonya felügyelőtanárához egy pár nap alatt végleg elmérgesedett. Ugyhogy december 17-én már a szédes rendkivüli ülésre jött össze, mely egyedül Csokonai ügyeivel foglalkozott. Aznap be sem fejeződött, hanem másnap, 18-án folytatták.

Az ülésen az egyház képviseletében Szikszai György és Gál András prédikátorok, a városi tanács tagjai közül pedig Domokos Imre, Simonfi Sámuel és Tikos István szenátorok is megjelentek. A tanárok közül Kotsi István rektorprofesszor, Budai Ézsaiás és Szilágyi Gábor professzorok.

A vádak Csokonai ellen: hogy az iskolai törvény rendelkezéseit semmibe sem veszi, nem engedelmeskedik az iskolai törvényszéknek, tanítványai erkölcseit rontja, törvényes felebbvalóját: Szilágyi Gábort egy gúnyos levélben, továbbá a nagyerdőn élőszóval és cselekedettel súlyosan megsértette.

Kihallgaták tanítványait, akik közül kettőnek: Győri Józsefnek és Rhédei Lászlónak a vallomását, mint jellemzőket, a jegyzőkönyvből kiirtam. Mindkettő 17 éves fiú, a mai hatodik gimnáziumi osztálynak megfelelő poétai klaszszisból.

Győritől ezeket kérdezik:

— Mi az oka, hogy te sokszor voltál estve a Poetica Classzisban, holott tudod azt, hogy a tanulónak olyankor a szállásán kell lenni?

— Préceptor uram hivatott fel.

— Mit csináltatok a préceptoroddal a klasszisban, mikor idefel voltál?

— A minap verseket diktáltatott velem Rhédeinek t. i. a Hatvani úr epitáfiumát. Tegnapelőtt is itt háltunk Rhédeivel: 12 óráig beszélgettünk, akkor lefeküdtünk; felhivatott pedig magához estve 7 órakor.

— Miről beszélgettetek?

— Komédiát akar préceptor uram csinálni, arról s a személyekről beszélgettünk.

— Hányszor voltál idefel?

— Voltam vagy tizszer, vagy tizenkétszer.

— Min háltatok?

— Ágyat hozatott préceptor uram az öccsétől, vagy pedig a magáét hozatta fel.

— Ki hált más ott rajtad kivül?

— Rhédei László.

Rhédei vallomása:

— Hivatott-é préceptorod sokszor estve magához a klasszisba?

— Hivatott sokszor, néha pedig magamtól is feljöttem.

— Sokszor jöttél-é fel?

— Igen is, mivel tudtam a természetét, hogy nem tud éjszaka aludni. Sokszor késöig voltam vele, néha pedig ott is háltam.

— Mivel töltöttétek az időt?

— Néha ittunk, néha mikor offerálta préceptor uram a pipát, dohányoztunk, volt néha bor is.

— Szerettél-é feliönni és nem volt-é terhedre?

— Szerettem.

— Kik szoktak még estve feljönni és a klasszisban hálni?

— Zsoldos Jakab is szokott.

— Mikor lefeküdtetek, hová és mikép feküdtetek le?

— Néha csak a székekre széjjel, néha pedig egy szélben feküdtünk.

— Hát préceptorod hol hált?

— Velünk egy szélben.

— Hány órakor szoktatok lefeküdni?

— Tizenegy, tizenkét órakor.

E kettőn kívül még többeket hallgattak ki. A többiek is ilyenformán vallottak. Megható a fiataloknak az a törekvése, mint igyekeznek vallomásukkal bajba jutott préceptorukon segiteni.

Kétségtelen, hogy tanítványai igen szívesen jártak el ezekre az éjszakai összejövetelekre s ott jól is érezték magukat, de az is bizonyos, hogy az iskolai rend súlyos sérelmével történt.

Több kisebb jelentőségü vádat s a rájuk vonatkozó kihallgatásokat elmellőzve, térjünk a felügyelő professzorral történt összetűzésére.

Csokonai professzorához egy gúnyos, tiszteletlen hangu levelet irt, melyet diákpajtásai elolvastak, óva figyelmeztették, hogy valamiképpen el ne küldje, mert akkor nagy bajba fog jutni. A levél ott hevert Csokonai diákszobájában, többen olvasták. Többek között az egyik diáktisztviselő, a contrascriba is, aki aztán magához vette a levelet és — bizony kálvinista diákhoz nem illő módon beszolgáltatta Szilágyi Gábor kezéhez. A levél teljes egészében a jegyzőkönyvbe van iktatva. Megállapitható belőle, hogy Szilágyi professzornak oka volt miatta megsértődni.

Betetőzte ezt a nagyerdei találkozás históriája.

December 13-án a kora délutáni órákban Szilágyi Gábor Kotsi István rektorprofesszorral kisétált a nagyerdőre. A nagyerdei csőszház előtt ott állott Csokonai a tanitványaival. Körülbelül húszan voltak beszélgettek és pipáztak.

Szilágyi rájuk szólt, hogy tegyék le a pipájukat. Csokonait pedig megpirongatta, miért engedi dohányozni tanitványait, holott tudja jól, hogy az iskolai törvény tiltja.

Csokonai türelmetlenül válaszolt: vajjon ki tudná azt megmondani, mely időponttól kezdve dohányozhat valaki, mely időpontig nem.

Ezen aztán vitatkozni kezdtek.

A professzor unva a vitatkozást, bement a csőszházba, de Csokonai oda is követte.

Szó szót követett. A vita egyre jobban elmérgesedett. Végre a professzor türelmét vesztve kiutasitotta a házból Csokonait és azt mondta, menjen tanítványai után az erdőbe s vigyázzon rájuk, ez a dolga, nem pedig, hogy fellebbvalójával vitába szálljon.

Csokonai, aki az izgalomtól már nem tudott uralkodni magán, kirohant a szabadba, összegyüjtötte tanitványait, a csőszház ablaka előtt körbe állította s egy többször emlegetett „Én gyilkosa gömböcnek“ kezdetű gúnydalt énekeltetett velük.

Ez a nóta Szilágyinak magánéletével volt valamilyen kapcsolatban. Hogy milyenben, az nem tűnik ki a jegyzőkönyvből. Az bizonyos, hogy Csokonai tetézte vele eddigi tiszteletlenségét.

Otthon pajtásainak azt mondotta, mikor kérdezték, miért tette ezt: más módom nem volt, hogy megbosszuljam magam.

Az iskolai törvényszék előtt azonban azzal magyarázta ki magát, hogy ő a professzor urat megengesztelni kivánva, azért nótáztatta a diákokat, mert tudta, hogy a professzor úr nagyon kedveli a szép nótákat.

Rövidre vonva, ezek miatt került Csokonai a Szédes elé.

Az iskolai törvényszék úgy Csokonai beismerése, mint a tanuvallomások alapján a vádakat igazoltaknak látva, az ítéletet a következőkben szövegezte meg (latin eredetiből magyarra forditva):

„Mivel mindezek a dolgok oly természetüek, hogy kézzel foghatóan ebben a diáktársadalomban a jórend megőrzéséhez olyannyira szükséges fegyelem megingatásához vezetnének és félni kell tőle, hogy ennek az egynek akár vakmerőségét, akár elbizakodottságát a többieknek tudatlansága követni találja, a városi és egyházi kiküldöttek, valamint az iskolai törvényszék tagjainak egybehangzó határozata: Csokonai Mihály a préceptorságtól mozdittassék el, az elekciókor húsz ifjúval hátrább vettessék, végül a megsértett professzor urat egy minden gúnytól mentes, a széniornak előzetesen bemutatandó szövegü beszédben az iskolai szék legközelebbi ülésén kövesse meg.

Ezért az ítéletért, amelyet kihirdetés után maga is enyhének s nem kedvezés nélkül valónak ismert el, az iskolai szék előtt nyilvános köszönetet mondott Csokonai.“

Ezzel fejeződik be a jegyzőkönyv.

A februári egyik ülésen aztán fel is olvasták Csokonai bocsánatkérő levelét, melyet Szilágyi professzor kielégitőnek talált. Az ügy tehát közmegelégedésre befejeződött.

Csokonait letették a tanitóságról, de ez őt nem igen bántotta, mert eddig is terhesnek találta hivatalát s panaszkodott is miatta. Egyébként bentmaradt a kollégiumban s folytatta tanulmányait De nem sokáig.

Husvétkor Halasra ment ki légátusnak. Itt igen jól érezte magát a szabadságban. Husvét után nem is ment haza s nem jelentkezett az előadások megkezdésekor s a legációi pénzzel sem számolt el, hanem Pestre utazott s másfelé is kirándulásokat tett. Csak pünkösd után került haza és többszöri sürgetés után számolt el a pénzzel.

Ő maga is tudta, hogy ezzel most már végleg betelt a mérték. További elnézésre nem számithat. Itt már Domokos Lajos főkurátor pártogására sem számithat, aki pedig az előző bajokban nagy tekintélyével segitségére volt s bizonyára része volt abban, hogy az iskolai szék oly kivételes enyheséggel járt el vele szemben.

Nem is várta be az iskolai szék ülését. Junius 15-én a kollégium nagy auditoriumának szószékéről — előzetes engedélykérés nélkül — szenvedélyes hangu beszéddel bucsuzott el diáktársaitól s távozott Debrecenből.

Az iskolai szék junius 20-iki ülése foglalkozik utoljára Csokonaival.

A jegyzőkönyv összefoglalja mindazt a sok kihágást, amivel Csokonai összeütközésbe jutott az iskolai törvényekkel.

Kifejezi sajnálkozását, hogy egy ilyen nagytehetségü, minden szép reményre jogositó fiatalember kiváló képességeit nem tudta összhangzásba hozni az iskolai renddel. A kollégium részéről csak jótéteményekben volt része s ezeket nem viszonozta az iskolai törvények iránti kellő tisztelettel.

Hogy ez a tiszteletlenség tovább ne harapózhassék és büntetlensége másoknak igen rossz például ne szolgáljon, bár ő maga már levonta viselkedése következményeit s távozott a kollégiumból, az iskolai törvényszék egyhangu határozattal kimondotta Csokonainak a kollégiumból való kitiltását.

Csokonainak a kollégiumi könyvtár Csokonai-ereklyéi között őrzött eredeti kézirásu bucsubeszéde és önigazolása — mindkettő sietős irásu, csupa törléssel teli fogalmazás — bizonysága annak a mély elkeseredésnek és szenvedélyes haragnak, mellyel Csokonai Debrecenből távozott.

Egy passzusból az is kitünik, hogy még a katholikus hitre való áttérés gondolata is megvillant a fejében. De hamar letett róla. Sárospatakra ment át, onnan pedig a Dunántúlra. Sok hányódás, vetődés után betegen, az élet terhétől megtörve, úgyszólván meghalni jött haza Debrecenbe.

Az elmondottakból már most mi a konzekvencia?

Ki volt a hibás? Csokonai, vagy a kollégium?

A felelet: egyik sem.

Itt egyszerüen egy nagyon emberi dolog történt.

Az emberi intézmények a nagy átlagok számára készülnek, kivételekkel nem számolhatnak.

A kollégium szervezete, iskolai törvényei megfelelők voltak az átlagos ifjuságnak. Megfeleltek a kor kivánalmainak. Rendezett, zárt életformát adtak a benne lakóknak.

Csokonainak az átlagon messze felülemelkedő szelleme, azon alapuló önérzete, érzékeny, büszke természete nem tudott beletörni ezekbe az életformákba.

Aminthogy nem tudot volna beletörni másutt sem. Akár Pápán, akár Sárospatakon, akár Kalocsán.

Viszont a kollégium egy ember kedvéért nem bonthatta szét a századokon át jónak bizonyult kereteket, még ha olyan kiváló egyéniségről van is szó, mint Csokonai volt már diákkorában is.

Sőt óvatosan meg merném kockáztatni azt a kérdést is, vajjon mi történnék Csokonaival, ha ma élne. Mondjuk, mint helyettes tanár valamelyik itteni gimnáziumban. És megtenné mindazt, ami miatt százhuszonnégy év előtt távoznia kellett a kollégiumból.

Pedig a mai életformák sokkal szabadabbak, mint a régiek voltak. Mégis két napig nem maradhatna a helyén, ha úgy viselkednék feljebbvalóival és az iskolai renddel szemben, mint ő tette.

És ez az összeütközés mindaddig meg lesz, mig emberek élnek emberi közületekben.

A zseni végzete az, hogy egyénisége nem fér bele az átlagemberek számára készült keretekbe. — Vagy a keretek roppannak szét, vagy a zseni fárad bele a meddő küzdelembe, hogy egyéniségének érvényt szerezzen.

Legtöbbször az utóbbi történik.

Ez történt Csokonaival.

És abban nem hibás Csokonai De nem hibás a kollégium sem.

Éppen azért nincs abban következetlenség, ha a kollégium ódon falai között virul a Csokonai-kultusz. Ha tanár és diák egyformán kegyelettel gondol a Lilla-dalok, a magánosság, a remény, a tihanyi echo édes szavu dalosára s ha a hatvan uccai sirkertben virágokat szór a vasobeliszkre, mely alatt alussza örök álmát a költő, aki egész életén át küzdött az élettel, hogy diadalát a halál után arassa.

Ajándékba kap

egy cukrászsüteményt, ha 10 drb. vásárol a **Farkas** cukrászdában **Hatvan ucca 6.**

Százados határvillongás Debrecen és Balmazujváros közt

Zoltai Lajostól

Ma már talán a legtörzsökösebb debreceni polgár sem tudja, hiszen még a jó öreg Szücs István érdemes könyvében sem olvashatja, hogy a nemes város magisztrátusa micsoda nehéz harcot vívott, micsoda hosszú és költséges pöröket folytatott a szomszédos falvak földesuraival egyik-másik pusztánknak igaz és örökös határaiért. E viszálykodások és nagy határpörök időtartama igazán századokkal mérhető. És e pörök éppen úgy hozzátartoznak Debrecen város mai határa kialakulásához, mint a királyi adománynyal, vásárlással, zálogbavétellel, zálog öregbítésekkel és zálogperekkel való birtokszerzések, amelyekről egy korábbi szerény értekezésemben próbáltam vázlatos ismertetést nyujtani szeretett polgártársaimnak.

E szomszédközi viszálykodások, — kölcsönös háborgatások és pörösködések hajdan mindennaposak, megszokottak. Természetes következményei a magyarság ősi nagy foglalkozásának, az állattenyésztésnek. A nemzetségi szervezet felbomlása, az állandó letelepülés, a helyhez rögzített falvak keletkezése után is századokon keresztül élt tovább, noha egyre szükülő területeken a földközösség Debrecenben is. Az osztatlanul hagyott terület vagy legelő, vagy erdő. Szilaj pásztorkodás mellett a szélesen elterülő gulyát nem könnyű visszatartani és megfordítani a faluk szerint felcsóvázott határok átlépésétől. Ösmerek egy szerződést, a mely ezzel a tapasztalattal magyarázható Debrecen és Hegyesfalva között 1567-ből Ez a szerződés „közelőföldet" jelöl ki mindkét fél legelő marhái számára.

A török pusztításai következtében óriási területek ismét csakis állattenyésztéssel voltak hasznosíthatók ugyahogy. E zivataros időkben, az elnéptelenedett falvak már azelőtt is gyakran bizonytalan és vitás határjelei lassanként szintén elpusztultak, részben feledésbe is mentek sok régi helynévvel együtt. Az ország felszabadulását követő népességszaporodással, a föld értékének növekedésével e villongó határrészekért a bizonytalan határok állandósításáért számos nehéz határper indult meg bíróságok előtt. A debreceni határperekre nézve nagyon érdekes és jellemző: 1. úgyszólván kivétel nélkül a Hortobágy mellett fekvő pusztarészekért, tehát kizárólag legelőterületekért indultak meg és folytak le; 2. a tanubizonyságul kihallgatott tanuk nagyrésze pásztorember, a XVI. században csakúgy, mint a XVIII. század végén; 3. igen sokáig tartottak: bírák és nemzedékek dőltek ki belőle.

Négy ilyen nagy hosszú határper iratait tanulmányoztam át. Legkisebb területért folyt, de nagyon sokáig tartott a Kösély egyik szegében fekvő „Istenföldje" pere Debrecen és Szoboszló között. Körülbelül 2000 hold volt villongó Zám és Kolcs között már 1574-ben is, mikor Zámfalva még él, de Kolcs már puszta. Ebben a perben nádori bíróság ítélt 1767-ben. Debrecen városa a fiskussal együtt 1718-tól fogva közel 1800 hold ohati földért perelte a csegei földesuraságot egy 1336. évi határjáró levél alapján, míg nem 1858-ban, úgy a cs. kir. megyei törvényszék, mint a váradi főtörvényszék a százados nagy határperre egyezőleg kimondotta, hogy a császári nyilt parancs 17. és 27. §-ai értelmében bíróilag nem folytatható.

E határperek közül ezuttal azt is mertetem, mely

DEBRECEN ÉS BALMAZUJVÁROS KÖZÖTT

körülbelül négyezer hold földért, némi megszakításokkal az egész XVIII. században folyt.

A HATÁRPER ALAPOKMÁNYA 1561-BŐL.

A váradi káptalan 1574. évi átiratában maradt fenn Enyingi Török Jánosnak, Debrecen és Ujváros akkori földesurának 1561-ben kelt határigazító — metalis — oklevele. A későbbi százados viszálykodások során e levelet, mint legfőbb bizonyítékra számtalanszor hivatkozott mindkét fél. E nevezetes irás tartalmából kiérzik, hogy Debrecen, illetőleg tartozékai: Elep és Balmazpuszták között és a szomszédos Ujváros között már a XVI. században is bizonytalanok voltak a határjelek; emiatt éles surlódásokba keveredett egymással a két város.

Az eredeti, örökös határjelek, amelyek hajdan is emberkézi alkotások lehettek, ezen az egyhangu sík területen annyival inkább könnyen megsemmisültek, feledékenységbe merültek, mert Balmaz és Elepfalvak még a XIII. vagy XIV. század katasztrófáiban elpusztultak. Az 1332—37. évi pápai tizedjegyzék az egyházas községek között egyiket sem említi. Ujváros pedig csak a XV. század elején tünik fel az oklevelekben, nevéből következtethetőleg, mint egészen friss település.

Enyingi Török János ítélete, amelyet debreceni uriszékén, tanuvallomások alapján és meghivott bírák meghallgatása után hirdetett ki a versengő felek között, így állapítja meg az elválasztó határt: kezdődik a Nagyhalom mellett levő Kislaponyagnál. (Ezt a halmot régóta Kárhozott halomnak is nevezik; az ujvárosi Bánomkert nyugati végén fekszik.) A Kislaponyagtól egyenesen a Szőkéné kútjáig, innen Fekete Péter kutjához, majd a Kis Szálkahalomhoz megy a határ, ettől a Nagyszálkához, ahonnan Görödrné kutján keresztül egyenesen a Karácsonyfokig tart; ez az utolsó ujvárosi határ. Kimondja azt az ítélet, hogy e határvonalon kívül a debrecenieknek nem szabad kunyhót vagy juhkosarat csinálniok, hanem azon földet mind a debreceniek, mind az ujvárosiak közösen használhatják legeltetésre. Fontos megjegyeznem, hogy akkor Debrecennek is, Ujvárosnak is Török János a földesura.

A közös legeltetést ujból szabályozza Sibrik György váradi kapitány és biharmegyei főispán 1585. évi törvénylevele. Rendeli ugyanis, hogyha debreceni marha falkástul az ujvárosiak kaszáló füvére szalad, avagyha szántszándékkal hajtja is a pásztor, jámbor, hitös emberek megbecsülése után a kár megtéríttessék, a tiszttartó pedig maga számára száz pénzt (= egy magyar forintot) vehet. Más, ha szabad nyomásra megyen a marha, mert azért semmi bírság nem jár.

DEBRECEN UJ ADOMÁNYT KAP BALMAZ PUSZTÁRA, HOL FEKÜDT BALMAZ?

Ugyanez időben más dologban is ellenkezésbe került Ujváros Debrecennel. Báthori István lengyel király és erdélyi fejedelem 1582-ben a debreceni polgárok kérésére megerősítette Hunyadi János kormányzó 1452. évi oklevelét, amely továbbra is meghagyta Debrecen városa birtokában a kevéssel azelőtt Pál kapitánynak adományozott Máta és Balmaz pusztákat. Majd Báthori Zsigmond erdélyi vajdától uj adományt kaptak Balmaz pusztára és a Hortobágy vizére. A vajda parancsolatjára még abban az évben beiktatta Balmaz birtokába Debrecen városát. Az ünnepélyes bevezetésnél jelenvoltak mint szomszédok a horti és ujvárosi bírák és jobbágyok. Az ujvárosiak a beiktatásnak ellene mondottak. Miért is a vajda kötelezte őket, hogy ellenmondásuk okát adják elő. Az ujvárosiak pedig kétszeri felhívásra sem jelenvén meg, 3 márka, vagyis 12 aranyforint birsággal sulytattak.

A horti jobbágyok és parasztbirák jelenléte, akik ott földesuraiknak Apagyi Lászlóné, Pérchi Sofiának; Warjassi Menyhértné Pérchi Klárának és Pérchi Györgynek képét is viselték, azt bizonyítja, hogy ők közelről érde-

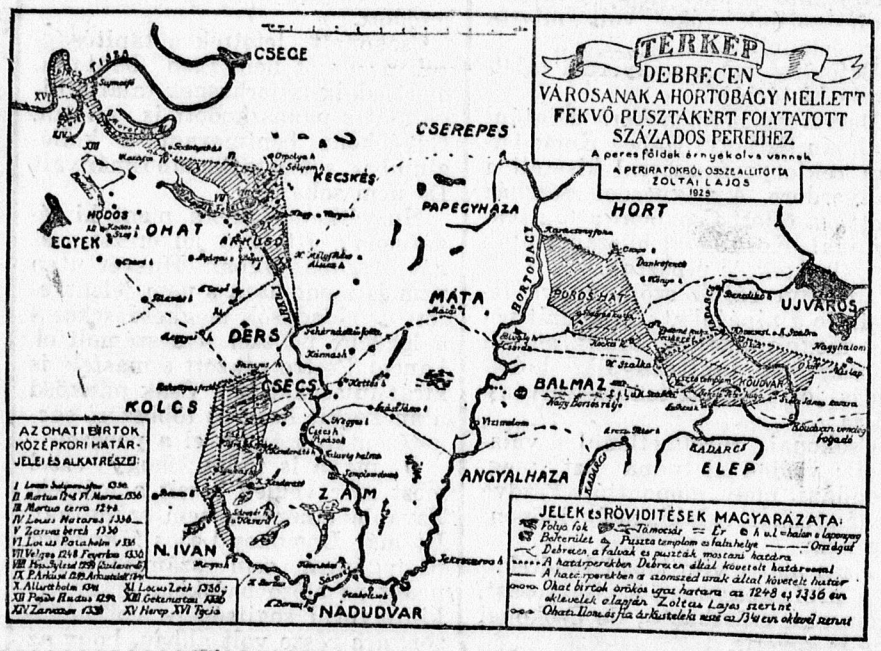

Debreceni Angol-Magyar Szállitmányozási Részvénytársaság
M. kir. államvasutak szállitó hivatala
Debrecen, Ferencz József-ut (Piac-utca) 72. sz. Táviratcim: „Ukság". Telefon: 37.
Vámkezelés. Butorszállitás. Fuvarozás.
Autófuvarozás.
Iparvágányos raktár. Nemzetközi szállitmányok.

kelt felek, hogy Hortfalva közvetlenül határos Balmaz-pusztával. A két határ pedig egymással a Hortobágy vizébe futó Karácsonyfoka erének egész hosszában, az ér torkolatától a háromágra osztlásig érintkezhetett csakis. Ez nagyon fontos megállapítás, amire cikkem során még visszatérek, bár ma már Debrecenre nézve semmi reális értéke nincs.

Olvasóimat, az érdeklődőket fel kell világosítanom arról is, hogy a Debrecennek adományozott Balmaz-puszta nem más, mint a Nagyhortobágyi pusztának, illetőleg Mátának a vizen innenfekvő része, amely a Hortobágyfolyó, az ujvárosi határ, a debreceni Elep és Álomzug, valamint a szoboszlai Angyalháza-puszták között terül el. Az egészet ma is éppen úgy legelőnek használják, mint évszázadokkal ezelőtt.

Ezt a nagy darab földet a Báthoriak iménti idézett oklevelei kelte után, később tudtommal sehol sem nevezik Balmaznak. Enyingi Török János 1561. évi fundamentális erejű ítéletlevele sem említi a Balmaz-puszta nevét. Az 1748 évi tanukihallgatásnál senki sem tudott felelni arra a kérdésre: hol van Balmazfalu helye? Mégis Mária Terézia királyi kancelláriáján, mikor a siklói Andrássy-család részére kiállították Balmazujváros adományozásáról szóló donationalist, azt hitték, hogy Balmazujváros a hajdani Balmaz helyét foglalja el. A hortobágyi vasuti állomás mellett, a Bivaly vagy Árpádhalom tetején 1906-ban árpádkori eredetre mutató alapfalakat tártam fel, a melyekről akkor azt gondoltam, így is írtam le, hogy a mátai templom maradványait találtuk meg. Azóta a Báthoriak adományleveléből és a birtokba iktatást tartalmazó káptalani jelentésből, amelyek csak a város magánlevéltárának megnyitása után (1915.) váltak hozáférhetőkké, kétségtelenül világossá lett, hogy a Bivalyhalmon Balmazfalva románizlésü kisded temploma állott. Ebből az is következik, hogy a későbbi Balmazujváros semmiképpen nem azonosítható az egykori Balmazzal.

A SZOMSZÉDOK KÖLCSÖNÖSEN HÁBORGATJÁK EGYMÁST.

A XVII. századból egyetlen följegyzést sem találtam Debrecen és Ujváros határvillongásairól. Azonban ez még nem jelentheti azt, hogy a két város háboruság nélkül, békességes jó szomszédságban élt egymással. Inkább azt lehet gondolni: az erről való írások mind elvesztek, talán a kuruckorbeli németdulások közben.

Annál inkább pontosan kísérhetjük figyelemmel a XVIII. száadbeli felujult heves surlódásokat, az egykori titkos vagy magánlevéltár anyagának tanulmányozásával. Látjuk, hogy a szomszédok, egyfelől az ujvárosi földesurak, másfelől a debreceni tekintetes tanács tagjai, főbíró, szenátor és népszószóló uraimék, csakúgy, mint az ujvárosi jobbágylakoság és a debreceni polgárság, mindkét fél szolgái, a pásztorok miként torzsalkodnak, kellemtlenkednek, fzetlenkednek egymással azon a néhány ezer hold terjedelmű földön, amelyen az Enyingi Török János levele szerint közös legeltetési jogot gyakorolhattak.

Leggyakoribb, legközönségesebb hatalmaskodás, mikor egyik fél a másik fél szarvasmarháját, vagy juhát behajtja, levágja és olcsón kiméri. Mire a sértett szomszéd hamar talál alkalmat, hogy a kölcsönt visszafizesse: ha meg akarja kettőzni, a szomszéd lekaszált szénáját elhordatja, vagy felégeti. Most az ujvárosiak betemetik a debreceniek által igaz, örökös határjelnek tartott ó-kutak gödrett és a másik szomszéd tudta és beleegyezése nélkül felbarázdolják, felcsóvázzák az ő vélt helyes határvonalukat. Máskor a debreceni tanács razziázó deputátusai a tilalmasban talált ujvárosi pásztorokat megkötöztetik és úgy sanyargatják. Ismét, debreceni juhászok csellel bekerítik az ujvárosi uraság juhnyáját, az őrzőket megverik és 30 darab juhot kiszakítván a nyájból, elhajtanak. Az ujvárosiak sem hagyják magukon száradni a csufságot, összeszedelőzködnek és véres elégtételt vesznek maguknak. Majd megint az ujvárosiak, saját esküdt bíráik vezetése mellett, felfegyverkezve szekereken kirobognak a Kőudvarra, melyet a magok földjének tartanak és Szőke János tekintélyes esküdt polgárnak juhelletó kosarát erőszakosan széthányják.

Furcsa eset az is, amit a tanuként kihallgatott 108 éves Koncz Gergely böszörményi lakos mondott el. Jelen volt, amikor egy debreceni gazda — a nevét nem jegyezték föl — a Kőudvaron szántogatott. „Az ujvárosiak saját csoroszlyája elibe kötötték avégre, hogy kettő vágattassék, mivel hogy ezt a földet örökké az ujvárosiak birták".

Az 1730-as évek elején a debreceni tanács csapszékeket építtetett a Nagy-Szálka-halom tövibe: az ujvárosiak ez ellen Szabolcsmegye alispánja előtt ünnepélyesen tiltakoztak: ugyanakkor ők meg a halom északi oldalán állítottak másik csapszéket. A vetélkedés vége pedig az lett, hogy mindegyik csárdának rosszul ment az üzlete és csődöt mondott. Ötven esztendővel később az ujvárosi uraság a Nagy Szálka alján,a mátai útfélen, ottankörül, ahol az ujvárosiak által ellenzett csapszék állott, kutat ásatott: nyájaival naponta ellepte a Borsósok környékét; pásztorai még a Hortobágy vizére is lemerészkedtek itatni. A vizsgálatra kiküldött Szombati István szenátor a város katonáival rajtacsípett e visszaélésen néhány ujvárosi bojtárt és stante pede verbalis instructionis" értelmében kire 16, kire 20 és 24 pálcát üttetett.

DEBRECEN UJVÁROSON 18 JOBBÁGYTELKET SZEREZ.

Ez a barátságtalan viszony Debrecen és Ujváros között még inkább elmérgesedett azon idő alatt, míg Debrecen zálogjogon földesuri hatalmat is gyakorolhatott Ujváros egy részén. A XVII. század elején az Ujfalusy és Pataki-féle 18 jobbágytelek jutott elzálogosítással Debrecen birtokába. A debreceni tanács nem elégedett meg a jobbágyoktól a régi szokás és szabály szerint szedhető taksával, hanem szokatlan új szolgáltatást, dézsmát követelt tőlük és a régi örökös földesurak idejében ismeretlen módon kezdte élni az ujvárosi földet.

Az ujvárosi bírák erélyesen tiltakoztak ez ellen. Maguk az örökös földesurak is, a zálogbaadók utódai szigoru hangu levelekben figyelmeztették a debreceni tanácsot, hogy embereiket dézsmával ne terhelje; törvényes formák között eltiltják a várost attól, hogy a régi urbárium ellenére az ujvárosiak „minden igazságát és szabadságát elrontsa."

DEBRECEN KIR. ADOMÁNYT KÉR UJ VÁROS EGY RÉSZÉRE, DE AZ URADALMAT EGÉSZEN A SIKLÓI ANDRÁSSY-CSALÁD KAPJA.

Ujváros földesuraiként a XVIII. száad első felében a már említett Ujlussyakon kívül a br. Haller, nemesgyéni Jósa és Bossányi családok szerepelnek. Az akkori birtokosok Debrecen városával együtt 1749-ben megidéztetnek Pestre a kir. táblára, mi után a fiscus visszaváltani készül Ujváros, másként Balmaz (így) helységet, amelyet Szapolyai János király tartozékaival együtt 16.000 forintért elzálogosított Enyingi Török Bálintnak.

Debrecen a visszaváltás hírére mindjárt mozgolódni kezdett avégből, hogy egyszersmindenkorra végét vesse az ujvárosi határvillongásoknak; egyúttal örökös jogú bírtokait is szaporítsa. Vállalkozásának sikerében azért is bízhatott, mert az éleselméjű Domokos Márton főbíró pár évvel ezelőtt szerencsésen kijárta Pozosnyban és Bécsben, hogy a királynő kedvező feltételek mellett nyolcvan esztendőre tovább is zálogban hagyta Debrecennél Ohat, Zám, Hegyes, Fancsika, Bánk és Monostor kincstári pusztákat. Most is Domokos Mártont küldték fel Bécsbe. A deák nyelven ékesen megfogalmazott felségfolyamodványban előadták a debreceniek, micsoda elkeseredett és káros határvillongás dúl kétszázadot meghaladott idő óta a kincstár birtokába most visszaszállott Ujváros és Őfelségének leghűségesebb városa, Debrecen között azért a bizonyos földterületért, amelyen enyingi Török János, mindkét város egykori földesura ítélete alapján közös legeltetést folytathatnak. Az örökös háboruság megszüntetése végett adományozza Debrecennek ezt a peres földet 4000 rh. forintért és csatolja végleg Máta és Elep pusztákhoz. Folyamodványukban őszintén kijelentették a debreceniek azt is, hogy a felséges királyné bárkinek másnak adományozza el Ujvárost, Debrecen a vitás területet nem másként, csakis bírói ítéletre fogja átengedni.

Noha el is adta már a kincstár az egész Ujvárost, mégis eleinte úgy tetszett, hogy nem éppen haszontalanul fáradozik az udvar körül a derék Domokos Márton. Ime a királyné megparancsolja a királyi kincstárnak: vizsgáltassa meg Debrecen és Ujváros peres határügyét és adjon véleményt, mi módon lehetne teljesíteni a debreceniek kérését. A résen álló főbíró tehát a kincstárnál parancsot járt ki Péchy Gábor ítélő mesterhez avégből, hogy Ujvárosnak az adományozott részére való átaladását függessze fel addig, amíg a szepesi kamara az Őfelsége által kívánt véleményt felterjeszthetí.

Nem tudhatom, mi történt a kulisszák mögött. Végeredmény az, hogy Debrecen alázatos kérése nem teljesült, a mátai és elepi földek ezúttal egy talpalatnyi földdel sem szaporodhattak. Mert Ujváros mezővárost egészen és a hozzátartozó Hort puszta háromnegyedrészét 84.000 rh. forint lefizetése mellett siklói Andrássy Zsigmond konziliarius, illetőleg özvegye Kun Zsuzsánna és fiai kapták királyi adományul, 1755 október 14-én. Az adománylevél Sáncháza és Szenttamás aradmegyei pusztákra is vonatkozik, megyekért Andrássynénak külön 5225 forintot kellett fizetnie.

A birtokba igtatást az egri káptalan végezte. A beigtatásnak Debrecen város részéről a jelenlevő Domokos Márton főbíró és Fáy János senator törvényes formák között ellene mondottak, először is általánosságban (in generalitate), azután különösen a donationálisban megnevezett, de nem specifikált Balmaz pusztát illetőleg. Protestált Vay Ábrahám csegei birtokos szomszéd nevében is tiszttartója Patai János, ha Csucsa vagy Czucza praedium az eladományozott bírtok tartozékának tekintetnék.

Siklói Andrássy Zsigmondné mégis beleülhetett a balmazujvárosi szép nagy dominiumba. Ezentúl ez a nagyasszony és fiai: György huszárkapitány, István debreceni kerületi táblai ülnök és Zsigmond állanak szemben Debrecennel a százados határvillongásban.*

* Ezek az Andrássyak telepítették Ujvárosra az 1760-as évek vége felé a református vallású, igen dolgos és igyekvő svéb családokat leginkább Würtenbergből. Utódaik teljesen elmagyarosodtak.

DEBRECEN VÁROSA PERBE FOGJA AZ ANDRÁSSY-CSALÁDOT. A PER FOGOTT BIRÁK ELŐTT INDUL MEG

A szomszédok viszálykodása az Andrássyak földesurasága előtt is foglalkoztatta a bíróságot. 1726-ban Jósa István tette le a pert Szabolcsvármegye alispánjánál. Felperesek keresetükben azt kívánták, hogy a vármegye újíttassa meg az 1561. évi oklevélben kitűzött határjeleket; az ezen vonalon kívül eső földet, miután Debrecennek nézve megváltozott a Török János idejebeli állapot, szakassza külön és csatolja Ujvároshoz. Itélethozatalra talán nem is került sor. Most Debrecen actor, vagyis a felperes. A kerületi tábla nádori parancsra már 1758 elején tanukihallgatásokat tart. Ugyanazon évi március 20-án pedig Andrássy István özvegy édes anyjának teljhatalmú megbizottja és Domokos Lajos ordi-

darius nótárius Debrecen városa képviseletében közös megegyezéssel árbitereket, azaz fogott bírákat választanak emez „igen régi és nagy vmetális differenciának, ebből eredett villongásoknak, izetlenségeknek eltávoztatására és eligazítására az igazság és a haza törvénye szerint;" — fennmaradván mindkét fél részére birtokon belül a kir. kuriához való felebbezés joga; mindkét fél osztozik a költségeken, vinculumul kikötnek 200 aranyat.

A fogott bírák tisztét Ferdényi Fecenc Biharmegyei volt, Baranyi Gábor jelenlegi alispánja és Szathmári Király György Borsod- és több vármegye táblabírája vállalták el.

Vigore literarum metalium, vagyis az 1561. évi határlevél alapján indult meg a nagy per a századokon keresztül közösen használt legelő földért. Mindkét fél környékbeli sőt távolabbi falvakból is a vitás területet ismerő tanuk hosszú sorát vonultatta fel a maga képzelt vagy valóságos igaza mellett.

Az enyingi Török János határítélő levelének két gyönge oldala volt. Egyik hogy nem hivatkozik égtájakra, nem mondja: napnyugatra vagy északra esik-e a következő határjel. Másik, hogy megnevezett határjelei közül csak kettő maradt meg olyan principális fix pontnak, amelyikben egyik fél sem kételkedhetett. Ez a két biztos szilárd pont a Nagy- vagy Kárhozat-halom mellett levő Kislaponyag, ahol a vitás határvonal kezdődött és a Nagy Szálka halma. E határvonalnak éppen a közepe táján. De már a berekesztő határpontra nézve igen nagy volt az eltérés a szomszédok között. A debreceniek amellett kardoskodtak, hogy Ujváros utolsó határa a Karácsonyfokának nevezett ér három ága Dankó feneke táján. Viszont az Andrássyak, még nyelvészeti magyarázatba is bocsátkozva, a Karácsonyfoka tövét állították utolsó határjelnek. Különösnek tartom, hogy a debreceniek sem az első keresetben, sem későbbi replikáik során sohasem hozták elő dokumentumul a balmazi beiktatásukról kiállított 1583. évi káptalani jelentést. Ebből nyilvánvalóvá lett volna az ő igazságuk. E beiktatáshoz ugyanis a hort falvai előljárókat mint érdekelt szomszédokat hívták meg. A horti föld pedig csakis a Karácsonyfoka tövétől a háromágig érintkezett a balmazi praediummal. Nem hivatkozott a felperes város — ami megint hiba volt — Ali Szedár pasa 1662. évi hódoltató levelére sem. Ezzel meg az Elep felől való villongó földhöz való jussát támogathatta volna. Mert Ali pasa levele felsorolván micsoda pusztákért adózik Debrecen városa a győzhetetlen padisáhnak, e puszták között ott volt Köudvar is, amelyet a mostani perben az ujvárosiak csaknem egészen magoknak követelnek.

A többi határjelek fekvéséről is homlokegyenest ellenkező feltevésben voltak a felek. Ez nem is meglepő, mikor az 1561. évi határlevél ásott kutakat, könnyen megsemmisülő emberi alkotásokat nevezett meg határjelekül. A debreceniek azt bizonyítgatták, hogy a Szőkéné kútja a Nagyhalomtól északnyugati irányban néhány százölnyire feküdt egy ó-kút helyén. A Fekete Péter kútja is ugyanazon irányban, jóval távolabb, másik kútgödör helyén keresendő. Közelében átkelvén a Kadarcson, a Kis-Szálkahalmát (másként az ujvárosiak Köveseslaponyagját) éri a határ. Innen irányt változtatva a Nagy-Szálkahalmához megy, ahol északnak fordul és a Gödörné kútja mellett néhány apró laponyag közelében futva a Kónyán keresztül eléri az ujvárosi utolsó határt a Karácsonyfoka erének három ágánál.

Az ujvárosiak által követelt határ a Kislaponyagtól egészen más irányban, délnyugatnak tart keresztül a Köudvaron, háromszor lépi át a kanyargó Kadarcs vizét. Csak ezután érinti a Szőkéné kútját, majd két kisebb fordulattal a Fekete Péter kútját. Ennek közelében egy pajkos nevű laponyagon északi irányt vesz, napkelet felől hagyván másik laponyagot, amelyet az alperesek tanuikkal együtt Kis-Szálkának neveznek. Ennek közelében emelkedik a Nagy-Szálka. Innen az ujvárosiak megint cikk-cakkos irányban északnyugat és nyugat felé vezetik a határvonalat, úgy, hogy a Kockakut mellől kimentek a csárda felé, a mai laponyagokig (amelyekben én ugyanannyi szarmata jazig sírt tártam fel). Innen a Hortobágy mentén érték el a szerintök való végső ujvárosi határt a Karácsonyfoka tövén.

Hogy az ujvárosiak által Kis-Szálkának nevezett laponyag nem lehetett Balmazfalvának vagy mondjuk Mátának, vagy Elepnek igaz örökös határa, azt a debreceniek e laponyagban talált sírokkal, kriptával és alapfalakkal is bizonyítgatták. Ők ezekben az egykori Elepfalva egyházának maradványait látták, valószínüleg egészen helyesen.

Az imént mondottam, hogy nagyon sok tanut hallgattak ki főképpen ezekre a kérdésekre nézve: ösmerik-e az Ujvárost Debrecentől elválasztó határokat; mikor és miképpen, meddig használták a szomszédok a közös legelőt? A tanuk általában különbözően ellentétesen vallottak, gyakran bizonytalanul és ingadozón.

UJVÁROS VISSZASZÁLL A KORONÁRA. DEBRECEN BÉKÉSEN KIEGYEZIK A KINCSTÁRRAL.

Valóban nem volt könnyű a fogott bírák dolga. Ezek a tekintélyes férfiak nem is tudták dülőre vinni a rájok bízott ügyet. Kidőltek a perből. Haláluk után rendes bíróság, a debreceni kerületi tábla vette kézbe az igazság kikeresését. De magok az Andrássyak sem érték meg a nagy per végét. A vagyonszerző Andrássy Zsigmondnak mind a három fia mag nélkül halt meg. Igy a fiágra adományozott ujvárosi uradalom 1793-ban megint visszaszállott a koronára.

A debreceni tanács ezuttal is résen volt. 1794. március 6-án a királyhoz folyamodik, hogy Balmazujvárost adományozza Debrecennek. De Semsey András, talán mert előbb kezdte ütni a vasat, szerencsésebb volt. A Semsey család nyerte el Ujvárost és Hortot.

A nagy határper azonban, amely ebben az időben már a királyi táblán feküdt, még mielőtt ujból eladományoztatott volna Ujváros, barátságos megegyezéssel hamarosan véget ért. Már az Andrássy testvérek, István és Zsigmond is próbálkoztak ezzel 1780. évtől fogva. Szóval és írásban nem egyszer tanácskoztak efelől a debreceni urakkal. Éppen az egyik Andrássy vetette fel azt a megszívlelendő regulát: „aequalis divisio non conturbat fratres."

Ezt az elvet hangoztatta a kir. jogügyek igazgatója Németh János, mint a kihalt alperes család jogutódja is. Debrecen lépésről-lépésre engedett a maga merev álláspontjából. Igy 1794 jun. 11-én aláírták a szerződést, amelylyel a felek örökre megszüntetik és megsemmisítik a százados pert és megegyeztek az új és végleges határokban. Az egyezséget a király is jóváhagyván, azt Majláth György ítélőmester hajtotta végre. Az új határdombokat Ujváros, Máta és Elep között 1795 április 9-én és következő napjain hányatta fel a volt peres felek és meghívott tanuk jelenlétében.

Debrecen városát Szombati István főbíró, Simonffy Sámuel senator, Margitai József erdőfelügyelő, Török István ohat-mátai-zámi inspektor és ifj. Kovács György mérnök képviselték. A kincstár és Ujváros részéről jelenvoltak: jordánházai és kövesdi Kovács János, Juricskai László ügyészek, Simonyi Mihály provisor, Hotta Ignác frumentárius, Györfi István, Tar Márton, Harangi István esküdtek; özv. Andrássy Istvánné ujvárosi részbirtokos nevében pedig: Balog János bíró, Vezendi István esküdt és Győri Mihály jegyző. Böszörményből és Szoboszlóról jelen volt két-két városi senator.

Debrecen kívánságára az új határjelek felhányását nem a Nagyhalomnál, hanem a Karácsonyfoknál kezdették. Innen Nagyszálkáig nyilegyenes vonalban huszonkét dombot emeltek. A Nagy-Szálka halmától előbb kissé északkeleti, majd keleti irányban egyenesen Nagyhalomnak, a Kadarcson keresztül megint huszonhét határjel mutatta az uj határt. Ez új határvonal hossza összesen 8459 bécsi öl, vagyis körülbelül tizenhat kilométer. A villongó terület nagysága hozzávetőlegesen négyezer katasztrális hold volt, amelyet okos, barátságos megegyezés két egyenlő részre osztott.

Zoltai Lajos.

Magamról

Irta: *Byrd ezredes.*

Karácsonyi számunkban módunkban áll Byrd ezredesnek, a „Déli sark" átrepülőjének és kutatójának érdekes önvallomását közölni. Néhány év előtt Byrd ezredes, amint ismeretes, elsőként átrepülte az Északi sarkot is, majd ötöd magával Amerikából Európába repült. (A szerk.)

A divattal együtt az utazás stilusa is megváltozott. A kaland mindig az emberek és az elemek harca volt. Ma is az, csakhogy a megfagyás és a szomjanhalás helyébe a hitelezők és a takarékoskodás lépett. Az Északi sark már százszor annyi pénzt nyelt el, mint Columbus amerikai expedíciójának költségei, az emberáldozatok százairól nem is beszélve. Hogy vajjon a dolog kifizetődött-e, azt most nem akarom boncolni.

Az utazó annak idején óránként bizony nem 160 kilométert tett. Költségei azonban a jelenlegi költségeknek alig századrészére rugtak. Húzták a szánkót és nem volt bajuk a repülőgéppel. Ha a repülőgép felmondja a szolgálatot, úgy az expedició hazatérhet és vezére a hitelezők előtt kénytelen megvédeni magát. A Spitzbergákon Bennet és én nem attól féltünk, hogy nyakunkat törjük, hanem attól, hogy repülőgépünknek baja történik. Ekkor ugyanis nem tudtuk volna hitelezőinket kielégíteni.

A modern utazónak tudósnak kell lennie, azonban értenie kell a pénzszerzéshez is. Pénz nélkül nem lehet ma már felfedező expedicióba bocsátkozni. Columbus szegény emberként halt meg. A haldokló Scott családját az angol nép kegyeibe ajánlotta. — Shackleton sem hagyott hátra vagyont felesége és gyermekei részére. Amundsen csődbe került, mielőtt az Északi sark vidékén elpusztult volna. Rasmussen, Stefansson, valamint Bartlett szintén szegény emberek. Milyen ellentmondás van abban, hogy a kutatónak kitűnő üzletembernek kell lennie, azonban képességeiből nem csinálhat üzletet a maga számára.

Mielőtt az Északi sarkra utaztam volna, először Fordnál kísérleteztem. Nyiltan megmondottam neki, hogy nem Ford-repülőgépet fogok használni. Tekintélyes összeget jegyzett, habár nem hallgattam el azt sem, hogy tulajdonképpen minden attól függ, vajjon a repülőgép nem mondja-e fel a szolgálatot. Még egyik barátját is rábírta, hogy vegyen részt vállalkozásom finanszírozásában. A fiatal Rockefeller is nagy összeggel támogatott. Ezzel szemben egy newyorki pénzkirály egy egész napon át előszobájában várakoztatott és azután kiüzente titkárával, hogy nem fogadhat.

Az expedició esetleges sikere után jönnek azután az új kínok: fogadtatások, bankettek, cikkek, rádió, film és szónoklatok úgy, hogy alig lehet naponta két-három órát aludni. Az úgynevezett előadó körutak napi két ünnepi ebéddel és folytonos szónoklatokkal rosszabbak, mint a sarki elemekkel való harcok. És mégis meg kell tenni. A szegény Peary első utazása után 96 nap alatt 168 előadást tartott, hogy adósságait kifizethesse és azután kijelentette, hogy ez az előadó körut volt életének legnehezebb utazása.

Angol Magyar Bank debreceni fiókja

ALAP- ÉS TARTALÉKTŐKE 40 MILLIÓ PENGŐ.

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával.

Legelőnyösebb feltételek mellett nyújt rövid- és hosszúlejáratú kölcsönöket.

Telefon: 3 és 2—30.

TAKARÉK ÉS FOLYÓSZÁMLA BETÉTEKET MINDENFÉLE PÉNZNEMBEN A LEGELŐNYÖSEBBEN KAMATOZTAT.

Hárman

Irta: Bethlen Margit

Hárman voltak a tarlón: a lány, a kutya, meg a katicabogár. — De mindegyik, ha megkérdezték volna tőle, azt felelte volna, hogy egyedül van. A lány, mert a kutya nem számít és a katicabogarat nem látta. A kutya, mert a lány az ő Istensége volt, az Isten pedig természetesen mindenütt jelenvaló, akkor is, amikor egyedül vagyunk, tehát azt nem kell megemlíteni. A katicabogarat szintén nem látta, mert az a kalangya tetején ült.

A katicabogár pedig látta ugyan a lányt és a kutyát, de csak úgy vett róluk tudomást, mint a jegenyefákról, vagy a búzakeresztekről; a tájképhez tartoztak, nagyok voltak és adott esetben föl lehetett rájuk mászni.

A lány tizenhat éves volt, barna volt a haja és piros ruhát viselt fekete pettyekkel. Maga elé nézett és mosolygott egy kicsit. Arra gondolt, hogy multkor, mikor szintén ez a ruha volt rajta, Karcsi ránézett és azt mondta: „Katicabogár". És ez neki nagyon, nagyon jól esett. Mert... hogy igazában miért, azt nem lehet jól megmagyarázni és mások aligha értenék meg, de a lány egész biztosan tudta, hogy Karcsi, amikor azt mondta neki, hogy Katicabogár, bevallotta neki, hogy szereti. És ez oly gyönyörű, oly váratlan és soha nem remélt dolog, hogy a lány nem érti, hogy a többi ember el nem vakul a ragyogástól, amely őt azóta állandóan körülveszi. Mama ugyan nem szereti Karcsit, haszontalan naplopónak mondja, kiből sohase lesz rendes ember, még a vizsgáit sem tette le. A lány összeborzong. — Talán nem fogja megengedni, hogy hozzámenjen. De akkor inkább megszökik vele! Pedig ez bűn, súlyos bűn, de ő inkább elkárhozik, mintsem lemondjon róla. De talán éppen, mielőtt meghal, hamar megbánja és megbocsátja... Különben ez még nagyon messze van és Karcsinak előbb le kell tennie a maturát, — mielőtt elszökhetnének, vagy jobbik esetben feleségül vehetné.

A kutya fekete volt és borzas. — Nagy igyekezettel ás egy lyukat a földben. Időközönként megáll és szimatol. Kitünő. Kitünő. Valódi, hamisítatlan egérszag. Egyszer már fogott egyet. Egy pillanat alatt bekapta és lenyelte. Jó volt. Nagyon jó. Sokkal jobb, mint amit a konyhában adnak. És mégis, a lány haragudott. Rákiáltott és rá is ütött. Igaz, hogy nem fájt, de ő mégis borzasztóan szomorú lett, — mert látta, hogy a lány haragszik rá. Kicsivé zsugorodott tehát, hogy megengesztelje a haragvó Istennőt, odakúszott hozzá és megcsókolta lelógó kezét, pedig egyáltalán nem értette, hogy miért vétek az, amit elkövetett. De ha az Istennő haragszik, akkor bizonyára nagy az ő bűne.

A kutya izgatottan felvakkint: Most, most! Itt a szag! Már egészen közel kell hozzá lennie. És mint egy megbolondult kis forgószél, úgy repül ásás közben a föld körülötte.

A katicabogár szorgalmasan mászik egy búzakalászon végig. Jól lakott, süt a nap, itt a szerelem ideje, senki sem bántja, semmitől sem kell félnie. Azt nem tudja, — hogy egyszer neki is el kell pusztulnia. Ha szavakban gondolkoznék, bizonnyal azt mondaná: Az élet szép, szép, szép...

A lány egyszerre felsikít: „Egy katicabogár!" És óvatosan ujjára teszi. „Hazaviszem." Határozza el. „Gyere Bundás." Valahogy úgy érzi, hogy egy látható jelét viszi magával a Karcsival való szerelmüknek. Ha a házukig el tudja vinni és nem repül el, akkor... akkor minden jó lesz...

A kutya szomoruan tekint a megásott lyukra. Ha még csak néhány percig áshatott volna, már meg is lett volna az egér... De úgy látszik, ez az egér is bűn és ezért hívja el a lány...

A katicabogárnak egészen mindegy. Szorgalmasan mászik a lány egyik ujjáról a másikra. Itt is jó, ott is jó, mindenütt jó...

Azután kitárja apró szárnyait és nyugodtan repül fel, el valamerre.

A lány dermedten néz utána. Elment. Elvitte... Maga sem tudja, hogy mit, de érzi, hogy valami szépet, ragyogót, egy kis darab piros világító reménységet.

— Gyere Bundás! — mondja újra különös, kemény hangon.

A kutya aprókat, békítőket csóvál a farkával, de a lány észre sem veszi, csak megy, megy, összeszorított ajakkal nézve maga elé. A kutya lapulva követi. Nagy bűn volt, sokkal nagyobb, mintsem gondolta volna.

A katicabogár sem látható már, eltünt valahol a távolban.

A tarló egészen üres...

Karácsonyi álom

Nekem a karácsony mindig gyönyörűség,
Szép mesevilágba ringat a karácsony.
Régi boldogságom tündér lepke szárnyán
Gyermekálmaimban visszatérni látom.

Hólepel takarja kis falunk határát,
Ablak alatt surran csilingelő szánka,
S ahogy a kis mécsest meggyújtottuk este:
Mennyei fényesség ömlött a szobánkba.

Kapufélfa zörren s mintha a pitarban
Betlehemeseknek köszöntője szólna,
Nézem a csodát a kuckó elejéről,
Ugy emlékszem rája, mintha csak ma volna.

Hallom is, mint akkor, jó anyám ölében
Félig szunnyadozva hallom a harangszót,
Rá az angyaloknak ajkán a hozsannát,
Fent a magos égből jaj de szépen hangzót.

Látom is, mint akkor, kint, a pásztoroknak
Arcán az örömhírt boldogan ragyogni
S hogy velök mehessek, én is ott segítek
A kis Jézuskának gyönge bárányt fogni.

Mendegélek én is a csillag nyomában,
Tüske vérzi lábam, ám de megse érzem.
Betlehembe érünk, ott ragyog a Jászol!
Könyben úszó szemmel nézem, egyre nézem.

Nekem a karácsony mindig szomorúság.
Jaj, de hamar elszáll, itthagy a karácsony!
Ahogy szertefoszlik gyermekálmom képe:
Már az angyaloknak lábnyomát se látom.

BAJA MIHÁLY.

Karácsony várás

Jön már a boldog, szent karácsony este
Jó angyalkák zengnek majd éneket.
Kinn fázlódunk mi hideg éjszakában...
Jöjj áldott vendég, várunk tégedet!

Legyenek fűtve e szent éjszakára
Bubos kemencék, hideg tűzhelyek.
Foszlós kalácsot majszoljon a gyermek,
Asztalfőn üljön ma a szeretet!

Ruhácskát varrjon minden szorgos Mártha,
Imádkozzon ma minden Mária.
Puha nyugágyon álmodjon a vándor.
S pihenjen meg ma minden pária.

Legyen izetlen szájában az étel
Annak, aki jótteni elfelejt.
Igy akarja ezt a drága gyermek.
Jászol bölcsőben, aki megjelent.

De jó is várni-várni karácsonyra,
Hinni, remélni boldogabb időt, —
Midőn mindenki, szegény és a gazdag
Leborul majd a szent jászol előtt!

Sárrétudvari. NAGY FERENC.

Nótázó dalok*

AZT MONDJÁK, HOGY KORHELY VAGYOK...

Azt mondják, hogy korhely vagyok,
Elkerülnek engem!...
Nincs is, aki megérthetné
Az én nagy keservem!...
Boros-pohár, cigánynóta,...
De sok szó jár rátok!...
Pedig én csak felejteni,
Felejteni vágyok!

Nem voltam én mindig korhely,
Templomba is jártam,
Valami nagy szerelemmel
Valakit imádtam!...
Valakinek fehér arcát
Oltárképpé tettem!...
Elmult minden, minden elmult!
Öreg korhely lettem!

HA NYAKAMBA KÖRITEM A SUBÁMAT!

Ha nyakamba körítem a subámat,
Engem ugyan el nem ér a búbánat
A csillagok minden fényök lehozzák,
Amikor én elindulok Tehozzád!

Ha nyakamba körítem a subámat,
Hét országon elmennék én utánad,
Ha egy kicsit, tudom, hogy rám vigyáznál:
Hét országon nyiló legszebb virágszál!

ÉRIK A CSERESZNYE...

Érik a..., érik a cseresznye!
Galambom, galambom szeretsz-e?
Eszem a cseresznye kis szádat:
Ölelj meg, karolj meg,
Csak egyszer csókolj meg:
Egy csókért meghalok utánad!

Hullik a..., hullik a cseresznye!
Hullj ide Te is a szivemre!
Hogyha kell, meghalok. —
— Nem bánom!...
De egyszer karolj meg,
De egyszer csókolj meg
Hófehér cseresznyevirágom!

ZIVUSKA ANDOR.

* A verseket a Csokonai Kör 1929 november hó 20-iki ünnepi ülésén felolvasta a szerző.

A debreceni fa- és szénkereskedők egységárai:

Érvényes 1929 december 1-től.

Hasábos fa ára mm.-ként	P 4.10
Vágott fa ára mm.-ként	P 4.70
Hazai szén ára mm.-ként minőség szerint P 3.60	P 5.20
Porosz szén ára mm.-ként	P 8.50

Árak házhoz szállitva, udvaron lerakva, legfeljebb harminc napi Fizetési határidő alatti kiegyenlitésre értendő.

Készpénz-fizetés esetén métermázsánként 30 fillér engedmény.
Telepen átvéve fenti árak métermázsánként 20 fillérrel olcsóbbak.

Nagy karácsonyi árleszállitás
Schimmerné női kalap üzletében
6 P-től már nagyon szép bársony és filc kalapot lehet vásárolni. — Piac-u. 2. Nagytemplommal szemben

Egy az Isten

Irta: Fényes Jenő

Az ügyvéd látta, hogy a menyecske nagyon messziről kezdi a történet elmesélését. Félbeszakította.

— Lelkem, ne kezdje a világ teremtésénél, azt mondja meg, hogy mi a baja ? ! Megsértették ? Meglopták ? Megverték

A menyecske kétségbeesetten bámult az ügyvédre. Egészen megzavarta a közbeszólás. Az ügyvéd észrevette az asszony zavarát. Megbánta, hogy rászólt.

— Kedves, én elhiszem, hogy magának sok minden nyomja a lelkét. Az ilyen ember mindent fontosnak tart és mindent szeretne elmondani. De én tudom azt, hogy mi tartozik a maga ügyére. Ha azonban nem tudja máskép mondani, mondja csak sorjában, szépen, mi a baja Megbántották ?

Az asszony nyelt egy nagyot, — csak azután mondta halkan :

— Még nem.

— Hát akkor mi a baja ? Ha még nem bántották, akkor...

— De meg akar bántani

— Kicsoda ?

— Az uram.

— Mivel ?

— Azt mondta, hogy otthagy,

— És miért hagyná ott ?

— Ő tudja. Rám unt.

— Ok nélkül nem lehet otthagyni az asszonyt. Ha megteszi, tartásdíjat fog fizetni.

— Ezt mondtam én is neki, de kinevetett.

— Majd nem neveti ki a végrehajtót.

— Kinevet az mindenkit. De nem ezért jöttem.

— Hát miért ?

— Mert hát azt mondta az uram, hogy engem nem segít a törvény. Hogy a törvény nem fog mellettem.

Az ügyvéd újra türelmetlen lett.

— Lelkem, ne cifrázzuk a szót. Megmondtam, hogy az asszonyt nem lehet otthagyni büntetés nélnül. A férfit tartásdíj fizetésére kötelezi a törvény. De térjünk a tárgyra. tartásdíjra akarja perelni az urát ?

— Még nem. De ha perelem, csak úgy perelném, ha lehet.

Az ügyvéd idegesen szólt a menyecskére :

— Hányszor mondjam még meg, hogy igenis lehet.

— Áldja meg az Isten az ügyvéd urat, mert azzal biztat, hogy lehet. Tudtam én, hogy nem hagyja a törvény pártfogás nélkül az ilyen szerencsétlent. Hogy is tetszik csak mondani ? Mert hát én szóról-szóra akarom megmondani az uramnak, hogy mivel biztatott engem az ügyvéd úr. Az asszonyt büntetés nélkül nem lehet otthagyni. Ugy-e így tetszett mondani ?

— Igy.

Az asszony a kosara után nyult, amit maga mellé helyezett a földre. Felemelte, kétfelé nyitotta a födelét.

— Ha meg nem sérteném a tekintetes urat, hoztam a beszélgetésért néhány darab tojást. Egészen frissek.

Húsz tojást tett le az ügyvéd elé az asztalra.

— Ha mégis ott fog hagyni, eljövök újra, — mondta csöndesen. De mindjárt emeltebb hangon tette hozzá, — tudtam én, hogy eskü az eskü, akárhol is mondja el az ember. Akár a templomban, akár a mezőn, akár a pincében, akár az anyakönyvvezető előtt. Az Isten mindenütt jelen van, hiszen egy az Isten.

Az ügyvéd előrehajolt. Nagy szemekkel bámult az asszonyra.

— Hát maguk hol esküdtek meg?

Az asszony lehajtotta a fejét és kezével gyöngéden simogatni kezdte a kosár födelét.

— Szép történet ez, ügyvéd úr. Gyönyörűségesen szép.

— Jó, jó, de hol esküdtek meg ?

Az asszony felkapta a fejét, megvillant a szeme

— A búzaföldön. Péter-Pál napja volt. Körülöttünk rengett-ringott a kasza alá érett kalász. Ő vágta a rendet, én meg ott voltam mindig a nyomában. Egyszer egy kicsit megpihentünk. Magunk voltunk ketten. A többiek elhúzódtak az árnyék alá. Akkor esküdtünk egymásnak hűséget. Ott, az Isten szabad ege alatt. Kezébe vette a kezemet, ő mondta előre az esküt, én csak utána mondtam : Soha nem hagylak el, úgy áldjon az Isten. Belenéztünk a napba. Szemünket vörösre ette a fény, a meleg. Mégis belenéztünk. Ő volt a tanunk, ő, az Isten napja.

Az ügyvéd elfordította a fejét. Az asszony elhallgatott. Csönd volt.

Az asszony törte meg a csöndet.

— Egy éve vagyok a hűséges asszonya. És most azt merte kimondani a száján, hogy akkor áll odább tőlem, amikor akar. Azt mondta, hogy nem volt igazi eskü az, amit egymásnak tettünk. Ezért jöttem az ügyvéd úrhoz. Ezért... Most azután megmondom neki, ha hazamegyek, hogy nem lehet büntetés nélkül otthagyni az asszonyt.

Keresztül dugta kezét a kosár fülén és magához szorította. — A mellén keresztbefont harasztkendő két csücskét belegyömöszölte a szoknya korcába. Menni akart, de látszott rajta, hogy valami még nyomja a szívét. Bátortalanul szólalt meg :

— Ha nem sérteném meg az ügyvéd urat, megkérném, tessék felírni egy cédulára az üzenetet. Csak annyit, hogy egyforma az eskü. Hogy én épen olyan hites asszonya vagyok az uramnak, mint ha akármilyen fényes templomban adtak volna bennünket össze. — Hadd lássa a hitetlen, hogy az ügyvéd úr megmagyarázta énnekem, hogy mi a törvény.

Az ügyvéd zavartan nézett maga elé.

Az asszony biztatni kezdte.

— Ne tessék hinni, hogy ezzel a tojással fizetem ki a köszönetet. Csinálok én otthon apróságból hamarosan egy kis pénzt és behozom.

Az ügyvéd érezte, hogy összeszorul a torka. Nem döfte volna át az asszony szívét egy világért sem.

— Elhiszi azt a maga ura írás nélkül is, csak magyarázza el neki szépen.

Az asszony könyörgésre fogta a dolgot.

— Csak annyit tessék írni, hogy büntetés nélkül nem lehet otthagyni az asszonyt. Meg hogy az eskü eskü és hogy mindent lát az Isten.

Az ügyvéd nem ellenkezett tovább. Tollat fogott és nagy betükkel írta le : „Az esküt nem lehet büntetlenül megszegni. Az eskü szent, meg kell tartani. Az Isten felettünk van, egy az eskü, egy az Isten."

Aláírta a nevét. Felolvasta a cédulát és odaadta az asszonynak. Az asszony négyrészt hajtotta a levelet és betette a kosárba. Mikor felnézett, szemében kövér könnycseppek ragyogtak. Odalépett az ügyvédhez és a keze után nyult Az elkapta a kezét.

— No, lelkem, mit csinál ? Nem vagyok én pap.

— Annál is több, mert megegyenesített. Az Isten áldja meg.

Indult kifelé. Hetykén, vigan. Papucsa hangosan kopogott, ahogy szapora lépésekkel lefelé ment a lépcsőn.

Az ügyvéd ülve maradt a helyén. Csak közelebb görgette egymáshoz a hófehér tojásokat. De mindjárt utána ideges gyors mozdulattal szétterelte őket. Felugrott. Az ablakhoz ment. Kinyitotta és tenyeréből tölcsért csinálva a szája elé, utána kiáltott az asszonynak :

— Mondja meg annak az embernek, hogy istentelen gazember, ha otthagyja magát. Mondja meg, hogy én üzentem ezt neki.

Az asszony hálálkodni akart, de az ügyvéd már elment az ablaktól. Szégyelte elfogadni a köszönő szót. Mikor pedig rápillantott a tojásokra, úgy érezte, hogy azokat se érdemelte meg. Hiszen nem tehetett az asszony érdekében semmit.

— De hátha mégis ? — gondolta magában, — hátha meggondolja magát az az ember és ottmarad az asszony mellett.

Nyugtalanság fogta el. A következő pillanatban a tehetetlenség dühe ült ki az arcára. Megállott a könyvszekrény előtt, ahol a törvénykönyvei állottak sorban egymás mellett és azokra nézve suttogta el a fogai között :

— Hát rendben van az, hogy csak pénzt nem szabad lopni, de lelket, hűséget igen ?

És ettől kezdve sokáig nem volt nap, hogy ne gondolt volna arra, hogy vajjon mi történt azzal a két emberrel, akik Péter-Pál napján a búzatáblában, az égető napba nézve, örök hűséget esküdtek egymásnak ? !

Városi Takarék és Hitelintézet R. T.

Debrecen, Csapó ucca 4. sz.

Alapitási év:

1873.

ELFOGAD:

betéteket könyvecskékre és folyószámlára. — Folyósit kölcsönöket a legelőnyösebb feltételek mellett. Foglalkozik a bank- és takarékpénztári üzlet minden ágával.

Részvénytőke:

2.380,000 P.

Külön osztály: Zálogház

Ahány ember annyi nézet

de mindenki nézete megegyezik abban, hogy épület bádogosmunkát, csatornázást, vizvezetéki felszerelést szakszerüen és jutányosan

Fülöp Miklós

bádogosmester utján kapunk. — Uzlete:

Debrecen, Csapó ucca 3. sz.

Telefon 9-17.

Költségvetés ingyen.

Véres ujévre ébredt 23 évvel ezelőtt Debrecen

A DARABANTKORMÁNY EXPONENSÉT VÉRESRE VERTÉK, MIG DEBRECEN 16 RENDŐRE TEHETETLEN VOLT A TÖMEGGEL SZEMBEN. — FORRONG A VÁROS, VÁRJA A FEJLEMÉNYEKET. — VÉRES KÉZZEL IRTA ALÁ A MEGVERT DARABANT FŐISPÁN A LEMONDÓ LEVELET. LASSAN SIMULTAK EL A HULLÁMOK, AMIT AZ INCIDENS VERT FEL.

Megfakult betük, megsárgult levelek, öreg ujságlapok vannak körülöttem. Hirtelen nem is tudom, hogy melyik eseményt emeljem vissza a multból, a boldog, békebeli Magyarország életéből, mikor széles e hazában honját lelte minden magyar anyaszülte s mégis olyan sok volt a mesterségesen előállított baj és keserűség, hogy szinte elképed a mai ember, látván a jó dolgukban eszét vesztett idők történelmét. Most, mikor ezeket a fakult betüket nézem és a sárgult ujságlapok „Ujdonságait" kutatom, most látom, hogy valóban történelmet csinál a tiszavirág sorsu ujság, hogy valóban történetiró az ujságiró, akinek ha tisztességgel és odaadással végzi munkáját és ha valóban ujságiró, akkor a napi robotban legörnyedt élete után méltán járhat ki a tisztelet és megbecsülés.

Forgatom a lapokat. 1906. Forrongó idők. A megébredt nemzeti öntudatot ujra orronvágták Bécsben, mire felhördült a sokszor megbántott, vérig sértett nemzet.

Darabantkormány uralta a helyzetet és báró Fejérváry szerezte az érdemeket az udvarnál minden eszközzel.

Debrecen is érezte az idők neszét és a kurucérzelem lángralobbant a „hazaáruló" darabantokkal szemben.

A levegőben ott lógott a remegő bizonytalanság s minden percben várta a nemzet a feltámadást, a szégyenfoltjának lemosását, a sérelmek megtorlását.

Várták és hittek a jobb időkben, míg Fejérváry és kormánya állta a sarat és csak azért is piszkálta a nemzet mérgét.

Január elsején tudták meg Debrecenben, hogy a kormány Kováts Gusztávot nevezte ki megyefőnöknek.

Felzudult a város és kereste mindenki a nemzet igazát. Titkon, lappangó lázítások találták meg az utat az emberek szívéhez. Tervek főttek a megsértett lelkek mélyén és a gyülöletes terrorral szemben fegyverkezésre gondolt a nemzeti ellenállás.

Senki se volt névszerinti felbujtó, de mindenki egynek érezte magát a nemzeti érzelmekkel és megbántottsággal.

A forrongó hangulat egyre nagyobb méreteket öltött és indulatos kifakadások jelezték, hogy a megyefőnök darázsfészekbe készül. Maguk a hatóságok is tudtak a lázongó hangulatról, hiszen 1-én este már tömeg várta a pesti vonatot, melynek a darabant főispánt kellett volna hoznia. Lázas, izgatott és mindenre elszánt tömeg.

Az állomás környéke forradalmi volt, de vezér s vezető nélkül volt a hangulatára veszedelmes tömeg.

A város rendőrségének létszáma akkor nagyon csekély volt, 16 fő

s ha hozzávesszük, hogy ennek a csekély őrségnek kellett ellátnia a rendfenntartást városszerte is, akkor elképzeljük, hogy hány rendőr tartotta a rendet az állomásnál. Szerencsére nem jött a kormányexponens első nap.

A hangulat azonban még forróbb lett. Már valamelyes szervezet is alakult a forradalmi hangulatban, mert

már Püspökladányból jelezte valaki, hogy az esti vonattal érkezik Kováts Gusztáv.

Roppant tömeg gyült össze az állomás előtt.

Közel kétezren pedig perronjegyet váltottak és kint várták a sineken a pesti vonatot, mely a gyülölt kormány exponensét hozta.

Az állomás elején zsibongott, ordítozott a tömeg és

egy piszkos, kopott, használatból kivett halottaskocsit vett körül, melybe két rossz gebét fogtak. Ezt a „díszfogatot" szánták a megyefőnöknek.

Nyilvánvaló volt, hogy fenyegető a helyzet és veszedelmes lesz az este. — Csodálatos a mai szem előtt, hogy a hatóságok, rendőrség, katonaság, csendőrség is tudott erről és mégis némán tűrte mindenki a tömeg veszedelmes viselkedését. Nem akadt tiltó szó, tiltó parancs és intézkedő hatalom. A pesti gyors pedig futott a végzete felé Kováts Gusztávval. Mikor pedig begördült a debreceni állomásra, a tömeg forradalmi és véres hangulata még nagyobb lángot vetett.

Vérbeborult szemek lesték a kocsikat és mindenre készen várták, hogy mikor lép ki a darabantkormány embere.

Kováts Gusztáv látta elsőosztályú különfülkéjéből, hogy milyen körülmények között várják, azért visszahuzódott és a érkezők között akart eltünni, de a tömeg éber szemmel figyelt és nyitott torokkal ordítozott:

— Abcug Kováts ...
— Le vele, hol az a darabant? ...
— Vesszenek a gazok ...
— Le a hazaárulóval ...
— Huzzátok ki az árulót ...
— Agyon kell ütni ... — és Kováts megyefőnök ott reszketett most már a kocsi zugában és várta, hogy merre dől a sorsa, mikor hirtelen kinyitották az ajtót. Kovács tagadta a kilétét, de lekapták a kalapját, melyben ott volt a K. G. áruló jel.

Lerángatták a vonatból, ütötték, verték, hogy percek alatt elöntötte a vér az arcát és leesett a lábáról.

Egykori kollégám így írja a bevezetést: „Irtózatos egy este volt a tegnapi ..." majd lentebb ismét így nyilatkozik: „Rémes szörnyű volt a tegnapi este..."

A megbomlott tömeg pedig vitte a szerencsétlen Kováts Gusztávot és míg vitte is, mindig verte.

Aki hozzájuthatott, az ütött rajta egyet. Igy került az állomás elé, ahol a még nagyobb tömeg várta és a fogat, a gyászkocsi. A nehéz helyzetbe került ember eleinte menekülni próbált, de annál veszedelmesebb lett a helyzete, mert

most már egyenesen leütötték és aléltan tették a gyászkocsira és mint egy hullát vitték keresztül a városon ...

Kísérteties volt a menet, mint egy középkori kivégzésre indult könyörtelen had. Mindenki ordított és mindenki püfölni akarta a kormány emberét. Az bizonyos, hogy kormányexponens ilyen körülmények között még be nem volnult. A rossz kocsi, még rosszabb lovaival döcögve, meg-megállva ment és az egész uccát megtöltő nép ordított:

— **Le a hazaárulóval ...**
— **Üssétek agyon ...**
— **Pfuj, abcug ...**
— **Darabant ...**

Igy ért a tömeg és kísértete a halottaskocsi a félhalott Kováts megyefőnökkel az Alföldi Takarék elé. Itt már csak az tudta mondani Kováts:

— **Lemondok, csak ne bántsanak ...**

Bevitték a csupa véres embert az Alföldi Takarék palotájába, ahol aztán dr Balkányi Emil részesítette első segélyben.

— Lemondok, lemondok állásomról, egy percig se maradok tovább Debrecenbe, — mondta Kováts. Kristóffy belügyminiszternek azonnal megtáviratozták az esetet. Erre a nagy eseményre igen sokan gyültek össze az Alföldi épületébe és egy-kettőre csendőrség vette körül a palotát, de ekkorra

már minden ablakát betörték a hatalmas épületnek és a megjelentek üvegszilánkokon jártak. A véres megyefőnök ott feküdt az egyik kereveten bekötözve, bepólyálva és érthető idegenkedéssel fogadott mindenkit, még a hatóság embereit is.

Különösen Végh Gyula egykori rendőrkapitányra neheztelt, de a polgármesterrel se igen beszélt. Mindenkiben ellenséget látott és valahogy úgy is volt az akkor. Halkan ismét megszólalt:

— Nagyon kérem, írja meg valaki a lemondásomat.

Nem, semmi körülmények között se maradok állásomba. Nyugtassák meg a tömeget ...

Aztán néhány szóban éppen Dégenfeld gróf fogalmazta meg a lemondását, amit aztán Kováts Gusztáv alá is írt és vérével is megpecsételte, mert

kezenyoma ottmaradt véresen a papiroson.

Gróf Csáky csendőrszázados aztán intézkedett, hogy kíséret álljon elő, mert az éjféli vonattal már utazni akart a megvert darabant főispán Pestre.

Kocsi állott elő, mit csendőrök és katonák vettek körül, sőt a kocsi bakján is csendőr ült és így vonult ki ismét az állomásra, honnan pár órával előbb olyan dísztelenül tette meg első útját Debrecenben.

Végh Gyula rendőrkapitány felajánlotta szolgálatát, hogy kíséretet ad, de Kováts erélyesen és sértődötten visszautasította:

— Köszönöm, nincs rá szükségem...

A vonatra is felszállt négy csendőr, akik a folyosón helyezkedtek el, míg Kováts Gusztávolt Thegze nevü sógora kísérte fel egészen Pestig.

Az eset természetesen nagy port vert fel az egész országban. A kormány pedig a legerélyesebb retorzióra készült. Debrecenre pedig ráfeküdt a nyomasztó csend, melyből sohse tudja az ember, hogy mi fog kitörni. A lapok oldalakat irtak a véres eseményről és másnap már a király is információt kért a történtekről. A városban másnap már rémhirek keringtek:

— Katonaság és csendőrség szállja meg a várost ...

— Idegen katonaság szállja meg a várost ...

— Kormánybiztos jön és egy egész sereg embert menesztenek.

A polgári rendőrséget számba se vették, mert a bizonyság szerint nem lehetet répíteni. Az állomás környékét megszállta a csendőrség és katonaság. Várták az uj kormánybiztost.

Dr. Boda Dezsőt, a későbbi rendőrfőkapitányt nevezték ki kormánybiztosnak.

Harmadikán este meg is érkezett szükebb környezettel és hozott magával rendőrkapitányt is, akit a felfüggesztett Végh Gyula helyére tett.

Első intézkedése volt, hogy az eddigi főkapitányt menesztette.

Kováts József, a város polgármestere fogadta Bodát,

aki a Vilmos huszárok kíséretében vonult be a városházára és megtette első intézkedéseit,

majd visszament az állomásra és ott vett szállást. A várost pedig katonai megerősített őrjáratok járták, de semmi nyoma se volt már a zavargásnak. Egymásután tartóztatták le a gyanus és gyanubavett embereket. Különben pedig kihalt képe lett a városnak.

A lapok nap, nap után hozták az események hírét oldalakon keresztül, de lassan érzett, hogy ellaposodik minden. A felvert hullámok lecsendesedtek és titkon égtek a megbántás tüzei.

Kováts Gusztáv Pesten, amint jobban lett,

már vissza is vonta a lemondását és mesésen kitalált elbeszélésekkel szórakoztatta a fővárosi ujságírókat a debreceni ügyekről. Egyszerre hős lett, aki 47 sebét úgy emlegette, mint hősi küzdelmekben szerzett sebeket.

Hallani sem akart a lemondásról, mit kicsikartnak minősített és ígérte, hogy rendet csinálni visszajön Debrecenbe...

A városban pedig egyre nőtt a gyanusítottak száma és tartóztatták le az embereket és senki sem tudta, hogy meddig és hová vezetnek ezek az önkényeskedések ...

Szegény, szép, békebeli, boldog Magyarország, mikor efféle problémákon törhetted még a fejed, holott már akkor kezdett gyulladozni fejed felett az ezeréves ház, melynek katasztrófális előszele volt a darabantkormány is, mit el is fujt egy erősebb szél ...

Azóta már sok minden más egyebet is elfujtak az idegen, nagy viharok, úgy hogy alig maradt valami belőle szegény, boldog, szép békebeli Magyarország, miről beszélnek, mesélnek a megsárgult régi ujságlapok és megfakult betük ...

Dr. Sz. Rácz Imre.

Jol olcsón vásárol, ha karácsonyi bevásárlásait

BAGI LAJOS rőfös-rövidáru üzletében **Batthányi ucca 6.** eszközli.

Leszállitott szenzációs olcsó árak!

Csak december 31-ig.

Kérem kirakati áraimat figyelemmel kísérni!

Kalor, Koburg és vaskályhák, zománc és lemez tűzhelyek, csövek legolcsóbban

Nagy vas z etében

Csapó ucca 77., a fordulóban.

A nemes Betlehem városában

UTINAPLÓMBÓL.

— A viszontlátásra Magyarországon! — bocsát el a magyar származású zsidó vízmester. Salamon király halastavaira vizműveket épitettek. Most az elhagyatott tó friss vizet visz Jeruzsálem ujonnan épített részeinek.

A vízművek vezetősége egy ősi

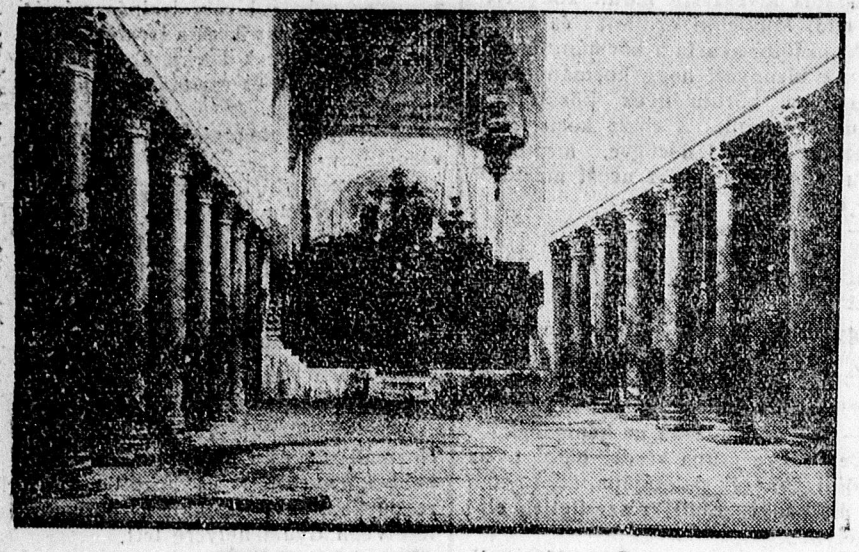

Betlehemi templom oszlopcsarnoka.

kastélyban székel. A beduin ma is buráknak nevezi. Ezt a várat valamelyik török khán épitette. Vagyonát és családját védte meg a nomádoktól (beduin).

Még egy pillantást vetek az ősi várkastélyra és frissen lépkedek a poros országúton Betlehem felé.

Az út már müút. Jókarban van. Poros nagyon. Az embert szépen liszteli befele a mészkő máladéka. Izzadt arcomat megtörülöm. Zsebkendőm csupa mészsár lett.

— Ne szidja nekem senki többé Debrecen porát! — dünnyögök magamban.

Sajnálom tiszta zsebkendőmet, melyet tegnap mostam ki egy útszéli kútnál.

Az út hajlásánál feltünik Rákhel sírja. Ócska külsejét megviselte az idő. De szent a keresztyénnek, zsidónak, mohamedánnak.

A köve mohos. Szine ódon. Ahol tisztább, ott a turisták firkálták össze, mint minden emléket. A sír lépcsőjén két német turista ült. Arcukon az öröm felvillan, mikor meghallják kiszáradt ajkamról: Guten Tag!

— Hova? — ez a második mondat.

— Betlehembe?... Betlehembe! — volt a kérdés és a felelet.

— Akkor mehetünk együtt... Félúton vagyunk!

A bibliai öreg asszonynak nagy becsülete van. A gyalogjárók megállanak a sirnál. Mormolnak egy imát, mennek tovább. A szamár, ösztön is tudja a tisztességet. Lovasával megáll. Nem megy tovább addig, míg utasa le nem száll és el nem mondja az obligát imát.

Itt ülünk és várunk. Ráérünk. Arabok jönnek. Beduinok. Elől néhány jó lovas jön. Apró, tüzes lovak sebes lépésben jönnek. A nyeregvallang csaknem a földig ér. A lovas olyan egyenesen ül, mintha lovára volna öntve. Ugy, mint a jó lovas hortobágyi csikósbojtár nem mozog a lovon.

A lovasok előkelők — állapitjuk meg a németekkel. Szakálluk rendezatlan. Beesett szemük vadul ragyog. Fejükön a hófehér burnusz messze repit.

Utánuk tevék baktatnak. Szép kötőfékjük és még szebb nyergük van. Mindeniken ül egy-két arab. Egyiken másikon az egész család. Az embereken világos ruha van, az asszonyok feketében vannak. — Sötét arcuk alig látszik ki a fekete kendőből. A szennyes gyermek valami zsákban ül az asszony mögött.

Egy tevén nem ül senki. A másikhoz van kötve. Nyergén becsomagolt teher van. Szép szőnyegek borítják. A menet megáll. A lovasok elől messze maradnak. A tevések letérdepeltetik az otromba állatot. Leszállanak. Az öreg hó-

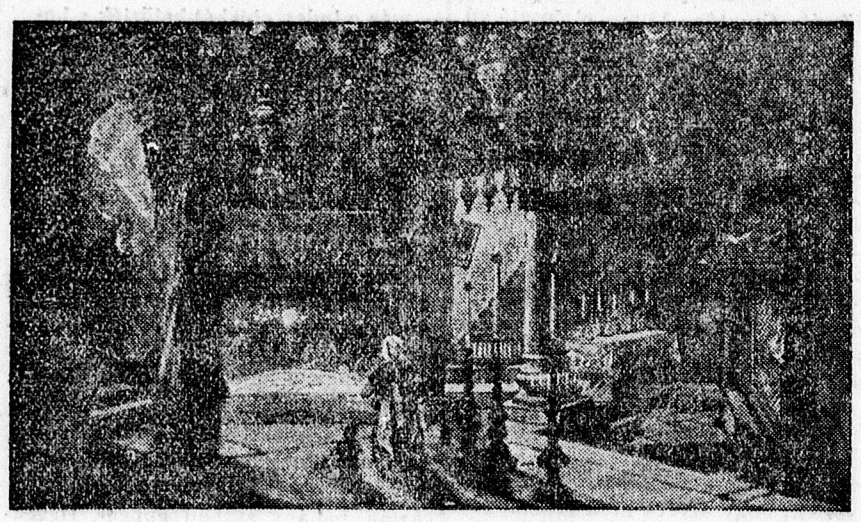

Krisztus születési helye a betlehemi templomban. Az aranyos csillag jelzi a helyet.

fehér szakállas a csomagszállító tevéhez jön. Pálcájával megveregeti a teve térdét. Az otromba jószág elnyujtja nyakát, tompán bömböl és leveti testét a földre. — Mint a gyapjuzsák eldől, nyög egyet. Akkorra már a többi arab is ott van. Leoldják a teher kötelékét. A szép szőnyeget lehengerítik a földre. Az imaszőnyegek előkerülnek. Leborulnak a szőnyegre és halkan imát mormolnak. Az asszonyok félrevonulnak, tereferélnek. Ők nem imádkoznak.

— Temetnek! — sugja az egyik német.

— Hol a halott? — kérdem.

— Szőnyegben van begöngyölve.

— Hát azt a sok drága szőnyeget mind eltemetik — kérdem feljajdulva.

— Óh, dehogy!... Azt leveszik róla és csak vászonban teszik a sírba.

— A szőnyeget hazaviszik, kegyelettel őrzik.

— Ezek a legpompásabb és legdrágább szőnyegek.

Az imának vége. Háromszor leborulnak. Pakkolnak és ülnek a tevére. A teve nyakát pálcával megveregetik. Nagy nyöszörögve feláll az otromba. Indulnak.

— Mi volt ez? — kérdem.

— Egy könyörgés a halott boldogságáért. Rákhel sirjához szokta elhozni a beduin halottját és itt könyörög jövő boldogságáért.

Mi is indulunk, de más irányba. A betlehemi út még porosabb. — Autók robognak az uj hadi uton. Porolnak nagyon. Mi lassan lépdelünk.

Végre feltünik a város.

— Ott van Betlehem?! — kérdem.

— Betlehem! — felelik. — „Bet-Lahem" — ismétli a jeruzsálemi német, azt jelenti „kenyérház."

— Akkor termékenynek is kell lenni! — pótolom.

— Az is volt mindig. Ma is!

— Ezt nem látom. Kő és kő. Tenyészet semmi. Most már azon töröm a fejem, hogy honnan szedték a zsidók a zöld ágakat, mikor Krisztus lábai elé szedeltek, ama bizonyos virágvasárnapon?... — Itt csak kő és kő!

— Először is nem Betlehemből ment Jeruzsálembe, másodszor akkor még ezen a vidéken is több fa volt.

— Akkor nem nagyon jól tanultam meg a bibliai történetet, de pótolom.

Mig igy beszélgetünk, elérjük a várost. Régi arab város. Kőből hevenyészett házai roskadoznak. Eleje kidőlt, a hátuljában laknak. Mindenütt piszok és szegénység.

— Ennek meg teteje sincs! — mondom a németnek.

— Nem nagy baj! Kevés eső jár itt.

— Vigasztaló! — felelem.

Egy rossz faajtón benézek. — Szük, szegényes szoba, benne a konyha, a tejelő kecske és pár juh. A homokban nyakig járunk. Hegyre megyünk. A szomjuság öl. Azért csak lépkedünk.

Végre egy rendezetlen térre érünk. Várszerü templom. Középkori izlésre vall. Előtte oszloptövek egész sora. Romhalmaz maradványa.

Kalauzok serege lep meg. Mint a legyek kelnek fel az árnyékból és csapnak ránk. Angolul, németül, franciául öszekadarnak mindent. Követnek híven.

Elővesszük a nagy légycsapót:

— Nincs pénz! Hiába minden beszéd! — mondjuk kórusban.

A legyek lehülnek. Nem lármásak többé. Egyik örmény vezető mosolyog ránk. Követ.

— Nincs egy piaszter sem! — haladunk a templom felé. Elülnek ujra a templom árnyékába. Uj áldozatra lesnek.

A hatalmas várszerü épületbe oly szük kapu vezet, hogy le kell hajolnunk. Egy szerzetes fogad. A német jól a szemöldökfába vágja a fejét. Vakarja.

— Miért olyan alacsony a bejárat itt?! — kérdem kissé élesen.

— Igy épitették már a XV. században, hogy a mozlim harcosok be ne tudják vezetni a lovukat a templomba!

Hatalmas oszlopcsarnokba megyünk. Előttünk a gyönyörü templom. Szép öt hajója impozáns. — Egyik oltára szebb, mint a másik.

Középen szőnyeg szeli át. — Jobbra a római katholikusoké, balra a görögkeletieké. Jaj annak, aki a szőnyeget átlépi. Vér is folyt már e könnyelműségért.

Uj meglepetés. Szük sikátoron egy barlangba vezetnek. Ez a kripta. Végigmegyünk. Középső végén ragyogó csillag van a padlóba épitve. Felette 15 ezüst lámpa ég. A csillag körül latin felirás, mely magyarul annyit jelent: „Itt született Jézus Krisztus Szűz Máriától."

Megkapó kép. Előtte térdeplők imádkoznak. A szerzetes egy kő-oszlopra mutat: Itt ült József, mig Krisztus születését várta.

Jobbra megyünk. Sötét barlang előtt megállunk. Itt van a Jézus bölcsője.

— De hiszen Jézus jászolban született, nem barlangban! — mondom a németnek.

— Igen, csak hogy ezen a vidéken sok barlang van. Ha nincs, csinálnak; abból veszik ki a követ a ház épitéshez. Ezeket az üregeket ma is istállóknak használják, mint sok ezer évvel ezelőtt.

Gyertyát kapunk és a meredek lépcsőn bukdácsolunk lefelé. Terméskőbe vájva, ott van a jászol.

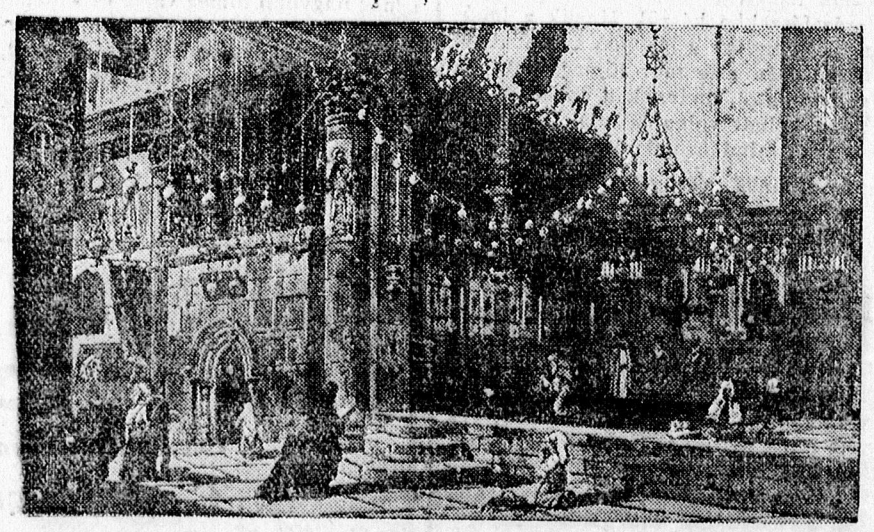

Krisztus születési helyén emelt templom Bethlehemben.

melyben a monda szerint Krisztus született.

Jövünk vissza. Fenn a bejáratnál aggodalmaskodó fiatal pár áll. Nem mer lejönni.

— Le lehet menni?... nem lesz semmi baj? — kérdi szepegve az asszonyka.

— Nekünk nem történt semmi bajunk! — nyugtatjuk meg.

Ő rászánja magát és lemegy.

Még jóideig nézdegéltünk széjjel, a kalauzt pár piaszterrel megajándékoztuk és kiléptünk a szabadba. Dél volt. Leültünk az árnyékba és falatoztunk.

Itt sincs nyugvás. A közeli bazárok emberi jöttek hozzánk. — Ajánlották portékáikat. Hiába utasitottuk vissza, nem tágitottak.

— Nem kell venni semmit, csak nézzék meg az üzletet! — jöttek a szokásos keleti csalogatóval.

Egy órai rábeszélés után mégis bementünk és betlehemi emléktárgyakat vettünk. A manővere sikerült.

Délután az uj részben sétáltunk. Ez már jobb képet mutat. Nagy épületek nincsenek, de a házak jobbak. Mindenüt szőlő, füge, olajfa, datolya díszlik. Gyümölcse már érik.

A városon kivül köles, buza, dohány diszlik. A kölest már nyomtatják. Állattal nyomtat. Némelyik összes állatállományát hajtogatja az ágyáson. Falja a jószág. belepiszkol. Neki igy is jó. Csupa föld a köles.

A Nap meghanyatlik, mire visszaérünk. Az estével megélénkül a különben csendes városkában az élet. Autók jönnek Jeruzsálemből. Előkelő urak szállnak ki belőle. Sokan nemzeti viseletben, fezzel a fejükön. Mások európai módra öltöznek.

Másik autóból elegáns nők lépnek ki. Járásuk könnyü, arcuk mosolygós. Nem vetik meg, ha hozzájuk közelednek. A főtéren hangos beszélgetés, duhaj kacagás hallatszik. A kacagás közt megjelenik a szomoru szegénység is. — Rongyos asszonyok emberről emberre mennek, hangosan esdeklenek pár piaszterért. Vállukon szennyes gyermek ül, a másik a szoknyáját húzza. Ezek sírnak, amazok kacagnak.

— A nők erkölcse könnyü itt! — mondja a német.

— Ugy látom kiránduló helye az a város Jeruzsálemnek! — jegyzem meg.

— De csak alkonyatkor. Éjfélre már ujra csendes minden.

Ecsedi István dr.

Karácsonyi álom

Irta: Székelyné Bészler Anna

A Gazdag Ember kezéből kihullott a könyv, melyből olvasott. Lecsavarta a kandaláber égőjét. A szobájába a lebocsátott függönyön keresztül sápadt fehéren nézett be a hideg éjszaka. Az uccai gázlámpa lángját a viharos szél hol magasra, hol alacsonyabbra lobbantotta s igy váltakoztak a függöny szeszélyes árnyékai is a falon.

Éjfél felé járt az idő és karácsony éjszakája volt.

A Gazdag Ember fáradt. Nehéz nap volt a mai. Vagy három karácsonyi szegénysegitő, gyermekfelruházó ünnepségen vett részt. És most nem érez utána semmi mást, csak a teste fáradtságát. Mint súlyos, terhes kötelesség nehezedik a vállára az egész jótékonykodási munka. Olyan adó ez rajta, amelyet szinte gyülölettel fizet, ő, aki valamikor szintén azok közé tartozott, akiket eltiport az élet.

Az éjszaka csendjében énekszó hallik. A palotájával szemben álló bérkaszárnyából száll ide, ahol éppen azok a szegény gyermekek ülik körül az asztalt és gyújtják meg egy-két szál gyertyácskájukat akiknek ma a Gazdag Ember feleslegéből is juttattak. — Lágyan, szeliden hullámzik feléje az énekszó, olyan édesen, ahogy csak gyermekajkakról fakadhat. — Mintha csak álomországból szállana idáig. Krisztusról zeng, aki megszületett a Földre s aki meghalt ugyan a világért, de azóta is egyre beköltözik a szivekbe, mint az élő szeretet.

A Gazdag Embert elöntötte a harag. Aludni szeretett volna s most az énekszó kizavarta szeméből az álmot. Bosszankodott önmagára is, hogy miért rendezett karácsonyt a szegény gyermekeknek, akik most már régen aludnának, hogy ne érezzék a hideget, vagy az éhséget. Most aztán itt van a jutalom, ideges, álmatlan éjszaka.

Amint igy haragoskodott, különös dolog történt vele. Azt képzelte, hogy felkelt és mégis látta, — hogy ott fekszik az ágyban. Bizonyos volt benne, hogyha kinyújtaná a kezét, elérné, meggyújthatná a lámpát s mégis úgy tetszett neki, hogy kimegy a házból, végig a fehér havas uccán, ki a városból. Eltünt előle a jól ismert erdő, rét, idegen útra ért, ahol rengeteg ember haladt előtte, mellette és mögötte. Voltak közöttük fiatalok, kiknek fejük éppen úgy a mellükre csuklott, mint a véneké. Mentek egyenként, vagy csoportokba verődve és a vállukon kisebb-nagyobb terheket cipeltek. — Pedig anélkül is nehéz az út. A hideg, keményre fagyott hó néhol egészen térdig ért. A Gazdag Ember most veszi észre, hogy a mezitelen lábát nem fedi semmi, hogy a ruhája csak egy vékony lepel és hogy az ő vállát is annyira nyomja valami a föld felé.

Az út mentén két oldalt égnek meredő, vad, sziklás hegyek húzódnak. Ezek közül tör alá fékevesztettül a szél, mely belekapaszkodik vékony ruhájukba és tépi, — szaggatja azt fáradt testükről. Az égen sürű, fekete felhők kergetik egymást és nem törhet rajtuk keresztül semmi fény. Csak a hó világít különös, hideg, sápadt fénynyel.

A Gazdag Ember szeretne megállni, visszafordulni, hogy fusson, meneküljön meleg, kényelmes otthonába, ahol megmelegitené eldermedt tagjait, lefeküdne kényelmes, pompás ágyába, hogy kipihenje ezt a kegyetlen utat, de nem lehet. Valami ismeretlen, hatalmas erő üzi, kergeti előre őt és mindnyájukat, akik itt haladnak ezen az úton. És nem tudják, hogy meddig, hova mennek.

Mióta vándorolnak már? Egyké órája, vagy évszázadok teltek el azóta, hogy hallotta azt a karácsonyi éneket?

Ha most is hallgathatná...

Megszámlálhatatlanul sokan mennek és mégis a némaság uralkodik mindenfelé. Szomorúságuk, fájdalmuk sóhajtása nem válik hanggá, lépéseiknek nincs zaja, a fagyott hó nem ropog lábuk alatt. A vad szél erejét is csak érzik, de zúgását nem hallják.

Ebben a lélekfagyasztó nagy némaságban hirtelen belesikolt valami gyereksirás. Előbb sirás, aztán csak nyöszörgés. A sok vándorló közül néhány megáll, közöttük a Gazdag Ember is. Figyel. Ott, ahol a hegyek és az út között a sima mezőt egyenes fehérre lepte a hó, onnan jön a hang. Ki tudja, amig rátalálnak a hóval betemetett gyermekre, közben nem hullanak-e bele szakadékba? A többiek pedig csak mennek előre. Bizonnyal arra gondolnak, hogy a teher a vállukon igy is szinte elbirhatatlan, nem tehetik azt még sulyosabbá egy tehetetlen gyámoltalan gyermek miatt.

A Gazdag Ember néhány társával megindul a nagy hómezőn keresztül. Keresik a sirő gyermeket, mennek a hang után, mely néhanéha egészen elhalkul, hogy aztán annál fájdalmasabban, élesebben szálljon feléjük. A mély hóban bukdácsolnak s a vállukra nehezedő teher alatt néha beleesnek a hóba. Végre ugy tetszik, hogy a lábuk előtt hallják a sirást. Megállnak. A Gazdag Ember körmével szórja szét a havat. Hamarosan rátalál a gyermekre. Csöppnyi, rongyos kis jószág. Csoda, hogy meg nem vette a hideg. De annyi csodája van ennek a félelmetes útnak, ennek a misztikus, fehér éjszakának, hogy senki nem ütődik meg rajta. — A gyermek gyönge, nem tud megállni a lábán. Halovány kis arcából csak a két nagy szeme világít. A Gazdag Ember lehajlik hozzá és felemeli. Arra gondol, hogyha magával viszi a gyermeket, nem lesz annyira egyedül.

A gyermek vékony kis karjával átfonja a nyakát, odasimul a vállához s ráhajtja a fejét. Selymes hajának simogatása csodálatos jó érzéssel tölti el a Gazdag Ember szivét. Szorosabban öleli magához a gyermeket és nem tudja, hogy ért ki a hómezőről, hol és miképen vesztette el a vállára nehezedő nagy terhet. Nem emlékszik az átmenetre, de eltüntek előle a sziklás, vad hegyek s helyettük virágos mezők jönnek egyre közelebb. A szél elült, a felhős ég

Bámulatos hatású arcszépitő szer a
Fáy-crém
Gyorsan és biztosan eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást.
Egy tégely ára ——— 1P
Hozzávaló Fáy szappan szintén 1P
Kapható:
Grósz Nagy Ferenc
Arany Egyszarvú gyógyszertárában
Debrecen, a Szinház mellett.

Weinstock Henrik
butorüzletében
elsőrangu
műbutorok
kaphatók
Miklós ucca 2. szám.
Előnyös fel[illegible]

Az eddigi munkában levő
uj typusu 3 vasu ekével dolgozó
FORDSON TRAKTOROK
nagyszerü teljesitménye fényesen igazolja, hogy ez a jövő traktora, kevés fogyasztás, nagy teljesitmény.
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL SZEREZHETŐ BE:
Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Tiszántuli Kirendeltsége
Debrecen, Hunyadi-u. 13. sz. alatt. Telefon 7-97.

kitisztult s ragyogó fényözönnel veszi körül a nap.

A Gazdag Ember szinte feluljong örömében. Olyan könnyünek érzi magát, mintha ő maga is ifjú volna, gyermeklábakon futó.

És ekkor hirtelen eltünik a gyermek a karjáról. Ijedten, riadtan keresi, nézi mindenfelé s valaki, akit nem lát, megszóllal mellette:

— Miért keresed? Hiszen ott van nálad.

— Oh, Uram — kiáltja könyörögve a Gazdag Ember — ha Te rejtetted őt el, add vissza nekem. Olyan jó volt, hogy megtaláltam, mintha csak mindig az enyém lett volna.

— Mindig a tied volt. És mindig mindenkié volt. Ismét csak azt mondom, ott van nálad. A szived ben. Ott mindig megtalálod. Ha fáradt leszel, ha rádnehezedik a lelked terhe, ha roskadozol alatta, mint a lelkek útjának hazafelé térő vándorai, akkor nézz be a szivedbe és ott megtalálod őt, aki ma a tied lett.

— A gyermek... a gyermek... — suttogta a Gazdag Ember, de a láthatatlan kiigazította:

— Szeretet az ő neve.

A Gazdag Ember megsimogatta keblét a szive felett és soha nem volt még ilyen boldog és sohasem volt ennyire gazdag.

Mikor felébredt, a szeme szögletében egy könnycsepp húzódott meg, lement ebédlőjébe. Az előcsarnokból behallatszott inasának hangja. Valakit el akart űzni. A Gazdag Ember kinézett az ajtón s egy rongyos kis gyermeket pillantott meg. Szótlanul húzódott meg az oszlop mellett s halvány arcából csak a két nagy szeme világított. A Gazdag Ember odament hozzá, lehajolt s szótlanul magához ölelte.

A rongyos kisgyermek feje éppen odaesett a vállára és selymes haja megsimogatta a Gazdag Ember arcát.

Az éjszakai álom boldogsága ismét belelobogott a szívébe. Bevitte az asztalához, leültette magával szemben a gyermeket. És ahogy nézte, úgy tetszett neki, — hogy még az arca is éppen olyan, mint az éjszaka volt azé a másiké, aki elvette lelkéről az életének terhét.

Uj kedvezmény vendégeinknek

Ezen lap előfizetőinek megelégedésére nyujtott

20%

kedvezményt szobaárainkból

10%

kedvezményt olcsó éttermi árainkból (menüt kivéve, mi dunkban van az UJSÁG kiadóhivatalával létesített megállapodás alapján kibővíteni a

Magyar kir. Operaház
Nemzeti Szinház
Kamara Szinház

előadásaira szóló mérsékelt áru jegyekkel. Tekintettel a nagy keresletre, kérjük szoba- és színházjegy rendelését két-három nappal előbb velünk közölni.

Park-szálloda
Budapest

szemben a keleti pályaudvar érkezési oldalával. — (Nincs kocsiköltsége.)

„Dalkedvelők köre Debrecenben"

Irta: Dr Tarján Oszkár

A háborúelőtti régi, jó időkben ritkábban halottuk, mint manapság ezt a szót, hogy „irrendentizmus". A magyar irrendentáról pedig alig esett szó. „Kultúrfölény", ezt a most sokat hangoztatott és emlegetett szót sem ismerte olyan közelről a magyar szótár, mint ahogyan azt most ismeri. A párisi külvárosi béke kényszerítette reánk, hogy *legyen* magyar irredenta és *legyen* érzékelhető kultúrfölény.

Ennek a két sokat mondó, de sajnos igen gyakran kevés tartalommal bíró kifejezésnek egyik legelső, legszükségesebb és igen fontos ápolói a dalárdák. A dalárdák a magyar irredenta szolgálatában állanak nemcsak azzal, — hogy a „Nem, nem, soha" és az „Üzenet a Vág völgyéből" című szép dalokat megtanulják és ezeken az összejöveteleken, — amikor a „fakkok" cigarettaszünetben egymás közt diskurálgatva, megtádgyalják a haza sorsát, a külpolitikát, Trianont és ezekhez hasonló egyéb gyászos ügyeket. Kultúrfölényünknek is közkatonái a dalárdisták.

Nem túlzok, ha azt mondom, — hogy a dalárdák működése ma a kormánynak is oly segítő eszköze, melyet nem nélkülözhet s erre nagy és fontos szüksége van. De nem túlzok akkor sem, amikor azt mondom, hogy nincsen nehezebben fegyelmezhető, összetartó és irányítható együttes, mint egy dalárda. Itt terem a féltékenység: művészi és egyéni. Az előbbit inkább a karigazgatók és karnagyok, az utóbbit a dalosok között. Működő dalárda sok van hazánkban, — de jó dalárda csak kevés. Ügyes karnagy sok van itt ebben az országban, — de nagyon jó karnagy talán igen kevés. Enyhíteni kívánok ezen: Nincsen annyi jó dalárda s nincsen annyi jó karnagy, mint amennyi lehetne, még fokozottabb, még belterjesebb dalos- és karnagyképzés, karénekoktatás mellett.

A dalárdák majdnem mind szegények, sokszor olyan szegények, hogy nem tudják a csekély s be nem folyó tagdíjakból fizetni a karnagyot s bizony nem egyszer előfordul s nem egy dalárdánál fordul elő, hogy a dalosok maguk nyulnak a zsebükbe s teszik össze a karvezető legtöbbnyire igen csekély és munkájukkal arányban nem álló obulusokat. A dalárdák egyedül nem tudnak hangversenyeket rendezni, nem tudnak, — hogy úgy mondjam — kifelé érvényesülni. Pedig, hiszen a dalárdistáknak a végcélja mégis csak ez! (No, no, a karnagy uraké is! — mondaná Gyula bá...,

A helybeli dalárdák is rájöttek arra, hogy még a dalárdák ereje is az összetartásban rejlik és ezért a folyó és december havának első napján — ezuttal már negyedik — együttes hangversenyüket rendezték meg, fényes erkölcsi és tiszteletreméltó anyagi sikerrel. A dalárdák egyenkint nem kaptak ugyan valami jelentős összeget, — a nagy rendezési költségek miatt, a Bika nagytermét zsúfolásig megtöltő dalkedvelő közönség fillérei-ből és pengőiből, de kaptak minden alkalommal olyan összeget, amelyből már a karnagyi fizetés egy havi részlete kitelik. Ez is eredmény, még pedig nagy eredmény.

Ezeket az együttesen tartott hangversenyeket rendező dalárdák tervbe vették, hogy a Debreceni Zenekedvelők Körének mintájára „Dalkedvelők Köre, Debrecen" címmel egy egyesületet alakítanak, mely egyesületnek a célja a magyar dalművészet ápolására alakult Debrecen és környékbeli dalosegyesületek tömörítése, ez egyesületek között a dalostestvéri jó viszony megteremtése, ápolása, anyagiakban és a fokozatos fejlődés útján egymás támogatása, valamint a rendszeres nemes verseny megteremtése.

A gondolat nem új. Kezeim között van egy jegyzőkönyv, melyet 1923. év október hó 12-én a „helybeli dalosegyesületek kiküldötteinek a debreceni dalosegyesületek szövetségeinek megalakulása" tárgyában megtartott értekezletén Szabó Lajos karnagyunk készített, akinek a gondolata volt ennek a szövetségnek a megalakítása és amely értekezleten dr. Lencz Géza őméltósága gondolatokban gazdag történelmi visszapillantást vetett a dal és zene fejlődésére. Szines képet festett a dal kultuszáról annak hatásáról, magas művészi fokon álló színvonaláról és felhívta a megjelenteket, hogy alakítsák meg a debreceni dalos egyesületek szövetségét. Ez a megmozdulás az akkori viszonyok miatt abbamaradt. Nem tudom miért, de okai nem is fontosak.

A most megalakítani tervezett egyesület kereteinek elkészítése céljából a december 1-i hangversenyen résztvett 17 dalosegyesület egy 10 tagú bizottságot küldött ki elnökletem alatt. Kiküldte azt a bizottságot, tekintet nélkül arra, hogy ennek a 10 tagú bizottságnak a delegáltjai tagjai-e valamelyik dalárdának, avagy egyesületnek, de főképen tekintet nélkül arra, hogy az illetők melyik egyesületnek tagjai, kiküldöttek 10 dalszerető, dalkedvelő, a dalosügyet szivén viselő dalostestvért. Azért hangsúlyozom ezt, mert nem szeretném, ha valamelyik helybeli egyesület, illetőleg dalárda, akár résztvett a december 1-i hangversenyen, akár nem, megbántva érezze magát talán azért, mert az ő tagjai közül nem volt valaki kiküldve ebbe a csekély számú bizottságba. Nem lehetett most még minden dalárdának a képviselőjét meghívni, mert hiszen akkor nem lett volna a bizottság elég mozgékony és teljesítőképes. Ezt bővebben indokolni úgy gondolom, nem kell. Nagyon szellemesen jegyezte meg egyik közéleti emberünk, — hogy a magyar társadalom, de főként a magyar társadalmi egyesületek életének jellemzője az a körülmény, hogy rendszerint egy-két ember dolgozik, ezt az egy-két embert három-négy ellenőrzi és amit végeztek, 15—20 ember, vagy még több is megbírálja, kritizálja. Kis bizottsággal többre megyünk, gyorsabban. Ez volt az oka, hogy csak

Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank

DEBRECENI FIÓKJA

DEBRECEN,

Piac utca 26. és 28. szám (Városi bérpalota.)

ALAKULT 1869. ÉVBEN.

Alap- és tartaléktőke 21.000,000 pengő.

Bankosztálya

elfogad betéteket könyvecskékre, folyó- és csekkszámlára a legelőnyösebb kamatozás mellett. Folyósit törlesztéses jelzálogkölcsönöket dollár záloglevelekben, betáblázott váltó- és folyószámlahiteleket. Leszámitol tárcaváltókat. Átutalásokat eszközöl az összes külföldi piacokra. Devizákat és valutákat vesz és elad a legelőnyösebb napiáron. Elfogad tőzsdei megbizást értékpapirok vételére és eladására.

Áruosztálya

Piac-utca 26. szám, városi bérpalota, foglalkozik mindenemü mezőgazdasági termények nagybani vételével és eladásával napi áron.

Bankosztályi tel. számok: 35 és 941.
Áruosztályi tel. számok: 10-66, 11-67

ilyen csekély számú bizottság kezébe tették le az előkészítés munkáját. Ez a bizottság néhány ülést tartott, de ezzel az alakítani tervezett egyesület alapszabályait, de ezzel egyelőre, még rövid időre, szünetelteti, — legalább is az egyesület megalakítása terén, — működését.

Az alakítandó „Debreceni Dalkedvelők Körének" a céljai ugyan azok, mint az Országos Dalos Szövetségnek. Az előkészítést végzőknek, de azt hiszem egyik dalárdának sem lehet az a szándéka, vagy célja, hogy az Országos Dalos Szövetség érdekei ellen működjék. Sőt véleményem szerint csakis az Országos Dalos Szövetséggel karöltve érhetjük el céljainkat. Állam az államban nem létezhetik.

Az Országos Dalos Szövetség most foglalkozik azzal a tervvel, hogy a kerületeket az új beosztás szerint, az eddigi nagyszámú kerület helyett csak 12 kerület lenne, — melyek közt lesz a debreceni kerület is. Ez az oka, hogy az előkészítő bizottság egyelőre várakozó álláspontra helyezkedett és megvárja míg az Országos Dalos Szövetség a debreceni kerületet megalakitja, vagy jobban mondva megujitja.

Ez a dalosszövetségi kerület, — ha vezetősége helyesen lesz összeválogatva s olyanokat állítanak majd a fontos őrhelyekre, akik dolgozni s alkotni tudnak és akarnak, — könnyen fogja megvalósítani a „Debreceni Dalkedvelők Körének" céljait. Ha jó lesz a kerület, lehetséges, hogy nem lesz szükség külön „kör"-re és hiszem, hogy a legközelebbi, valószínüen nem országos, — dalosversenyen több lesz a jó dalos, több lesz a művészi karvezetésben kitünő — karnagy, olyan karnagy, akit egyesülete akar is, de képes is megfelelően díjazni.

De én hajlandó vagyok tovább menni. Ha megalakul is a debreceni dalosszövetségi kerület és ha teljesen precizen, általános megelégedésre (ha ugyan ilyen általános megelégedés létezik!?) működni fog, még akkor sem lesz talán felesleges a „Dalkedvelők Köre"! Meg lehet, esetleg meg is kell alakítani az Országos Magyar Dalos Szövetség kerülete mellett s ezzel karöltve a „Dalkedvelők Körét", úgy azonban, hogy tömörítse magában nem az egyesületeket, de a dalkedvelő, dalt szerető egyéneket, — még ha, sőt épen, ha dalárdákon vagy dalos egyesületeken kívül is állanak és az egyének mellett tömörítse az egyesület a különféle testületeket is.

Február hó első napjaiban összes

Február hó első napjaiban az összes helyi dalárdák egy nagyarányú hangversenyt szándékoznak rendezni. E hangverseny részleteinek megbeszélése céljából a jövő év első napjaiban valamennyi helyi daárda értekezletre jön össze és ott fogja a további teendőket megbeszélni. Ezen az értekezleten fog beszámolni a tizes előkészítő bizottság eddig végzett munkájáról.

Mind ezeket szükségesnek tartottam az érdekeltekkel közölni, mert hiszen itt Debrecenben 27 dalárda létezik és ennek a 27 dalárdának több, mint 1000 tagja van. Ennyi vagy legalább is ennyi polgára Debrecennek érdeklődik a gyönyörű magyar dalügy fejlődése és fejlődési lehetőségei iránt.

Legyen ott ezen az értekezleten minden helybeli dalárda képviselője, mert az 1923. év óta „alvó leányzót" — aki nem halt meg, de akit most már aludni sem hagyunk, — fel kell ébresztenünk úgy, hogy a Szeretet jövő évi ünnepén már meg kell lennie Debrecenben az Országos Magyar Dalos Szövetség debreceni kerületének, vagy a „Dalkedvelők Körének" — avagy esetleg, — mind a kettőnek.

Az utolsó hajnal

Én nem tudom, hogy merre megyek,
Csak bolyongok öntudatlanul.
Ahogy az elfáradt falevél
Elindul s nem tudja hova hull.

S csak megyek az élet vonatán
És a halál ül a mozdonyon.
Egy-két út még hára van talán,
Aztán örök búval búcsuzom.

A bú kísér s fáradt utamon
A vidámság sietö vendég.
És egy utolsó szép hajnalon.
Várom a haldokló naplementét.

DEÁK DEZSŐ.

Egy esős éjszaka a hegyek között

Irta: Dr Monusné Kohuth Lola

... És most meggyújtom az emlékezés szerény mécsvilágát s ennek fényénél emlékezem bérces kis hazámra.

Hegyektől körülvett völgyben, ott fennt a Vág és Árva összefolyásánál fekszik kicsiny falum, — melynek közepén egy domb, körülötte kristálytiszta kis folyóvíz kedvesen cseveg és tovább siklik, mint a gyík a mohalepte zöld kavicsokon. Ámde mikor borongós időben sötét felhők ereszkednek alá a környező hegyekről, a kristálytiszta patak vize szürke iszapos, félelmetes vizzé dagad, amikor minden teremtett lény, ki menekülni már nem tud, szorongó szívvel várja további sorsát. Közvetlen a patak dombos partján a Szent János szobra körülvéve karcsu fenyőkkel és bekerítve feketére festett vasráccsal, hová kőlépcső vezet.

A domb tetején fehérre meszelt zsindelytetővel fedett templom, szomszédságában a plébánia. Körülötte bársonyos zöld pázsit.

Lent a domb lábánál kedves meghittségben áll régi nagy házunk, melyet világoskék kerítéses kert vesz körül. Az ablakok alatt kedvesen kúsznak felfelé a vadrózsák indái s alattuk kerti pad van elhelyezve. Két hatalmas oszlop között a kapú, ki tudná megmondani, hogy milyen színű? Csíkokban tarkállik ott a pompás színek zöme. A kapú előtt folyik a patak vize, mely fölött egy nagy és egy kis híd vezet be a házba.

Házunk már évek óta elhagyatottan áll, csak a nyár egyik-másik hónapjában van élet benne, — amikor is az én kedves jó Anyám valamelyik leányával pár heti tartózkodásra felszokott volt utazni.

A jelenlegi esetben én voltam a soros. Boldogságom leírhatatlan volt, amikor vonatra szálltunk, különösen amikor az egyhangú alföldi síkságot elhagyva, a Kassa—oderbergi vonalon, majd a Vág vize által hasított szeszélyes alakú sziklacsoportoktól szegélyezett, fenyőktől díszített völgyön és alagutakon áthaladtunk, hogy felső Árva völgyébe érve, a vonat minden kanyarulatánál újabb és újabb természeti szépségekben gyönyörködhessünk. Huszonnyolc órai utazás után megérkeztünk a délutáni órákban.

— Csakhogy már végre hosszú idő után láthatom ismét kedves, elhagyott otthonunkat — sóhajtottam fel — milyen jó is lesz a tiszta hegyi levegőben, távol minden nagyobb zajtól, csak a természet csodálatos szépségének élni.

— Különösképen, ha jó időnk lesz — szólott édesanyám. — De te fázol gyermekem, gyere menjünk be, itt a verandán, ahová nem süt a nap, igen hűvös a levegő.

A fehérre meszelt szobában ott sorakozott körbe meghitt otthonságában a csíkos szövetű empire-garnitúra. A fényes pohárszék üvegje mögött látszott a sok antik csésze, tányér, amelyekből még a család dédanyái étkeztek. Most lélekzethez jutottak ők is a hosszú fogság után.

Erősen sötétedett a lakásban...

— Hány óra van jóanyám? — kérdem —, hogy ilyen hirtelen esteledik?

— Ez még nem lehet az esteledés homálya, várj csak... fél öt — s az ablakhoz lépett.

— Jó egy Isten! Itt felhőszakadás van készülőben, — alighanem bajt okoz.

A szürke égbolt ólomnehézségű súllyal függött kis falunk felett s ennek nagy következménye szokott lenni ott a hegyek között. — Egyik fellegfergeteg kergette a másikat.

A hosszú úttól kifáradtan, vacsora után mindketten csakhamar ágyba bújtunk és még hamarább elaludtunk. Ugy éjfélfele irtózatos égiháborura felébredt jóanyám. Az eső zúgott és gyors egymásutánban a szoba sötétségét bevilágította a villám borzongató fénye s utána nagy dörrenés, recsegés az égi csendben kétszeresen hallatszott. — Édesanyám az ablaknál csendesen imádkozott, míg rövid idő után felébredtem én is.

— Mi az, jóanyám? — kérdem. Hallottam az eső zúgó hangját, de álmom oly édes volt, hogy nem tudtam mindjárt felismerni, hogy mi lehet az, de nyomban rájöttem. — Mielőtt még választ kaptam volna, egy tüzes fény után rémes dörgés hallatszott, amely megremegtette az egész épületet és nekem magyarázatul szolgált.

Mintha a nagy munkába belefáradt volna, fokozatosan elnémult az ijesztő hang és a szoba sötétségét sem zavarta semmi, — csupán az eső zúgása tört elő még nagyobb erővel. És ez a folytonos egyhangúság álomba ringatott ismét bennünket. Az eső monoton hangja mellett alszik mélyen az ember, különösen ha útról érkezett meg.

Derengett... Egyszerre hirtelen felültünk az ágyban mindketten.

— Harangoznak már, úgy elaludtunk, pedig ma a templomba akarok menni — fordultam édes anyám felé. Ő pedig szótlanul figyelt... majd ijedt arckifejezéssel tekintetét az ablak felé irányította. Én gyorsan oda futottam... Szomorú látvány tárult szemem elé. A kertünk tele volt vízzel. A kerítésléceknek alig látszott a fele, a pad úszkált és a hidakat már elvitte a víz. Félre verték tehát a harangot és nem misére szólt az!

Édes anyám hirtelen felrántotta az ablakot, hogy segítségért kiálttson, de kinek?... Az egész út nagy folyóvíz volt, amely dühösen magával sodort hol egy széket, hol egy bölcsőt s más efélét. Csak a Szent János szobra előtti lépcsőn üldögélt tehetetlenül egy pár síró asszony és gyermek.

Tanácstalanul az ablaknál álltunk egy ideig. Kisvártatva megjelent a dombon a plébános erős nagy alakja. Az oda fölmenekült asszony-gyermek sereg sorba csókolta a kezét.

Amint a plébános észrevett bennünket, pár percig megfeszített erővel küzdött a dühöngő iszapos vízzel szemben, míg sikerült bennünket a dombra átvinnie.

Befutottam a templomba és letérdelve csendesen imádkoztam. — miközben a templom fehér falán vékony kis aranycsíkban megjelent a szorongó lelkeket megörvendeztető isteni napsugár...

*

Amikor így visszaemlékezem reád elszakított bérces kis hazám, lelkem el-elkalandozik hozzád és meg is könnyezlek. Vajjon az ottani, szorongatott nehéz helyzetében küzdő vallásos népre mikor ragyog fel az isteni magyar napsugár?...

Prima csemege vajat

olcsón minden mennyiségben árusit, kiváló minőségü tejet és tejtermékeket házhoz szállit

Hajdumegyei Tejértékesitő Szövetkezet
Széchenyi u. 48. sz. Telefon 8.

A „DEBRECZEN" szombat reggeli száma közli az egész heti tek és rádió-műsort.

A csittvári krónikából

*Irta: Szőnyi József medinai ref. lelkész**

Perlepte, szülte krónikás kobzomat
(Büszkén emlegetem krónikás voltomat)
Hangolni akarják, kísérteni járnak
Én lelkemnek drága, régi, kedves árnyak.

Összegyültök néha, hallottam, pajtásim,
Felétek szállanak sürű óhajtásim:
„Hej, ha én is, én is köztetek lehetnék!"
Régi, szép időkről hagy elénekelnék?!

Haj! de nincs oly messze Mekka Medinától,
Mint az én Medinám a Mater Almatól,
Mekkától Medina van tíz mérföldkő,
De én Debrecentől — tizenhét esztendő!

Az a tíz mérföldkő mi a prófétának?
Tizenhét esztendő mi a krónikásnak?
Ha ő tudott futni, hát én meg repülök:
Régi jó barátim, már köztetek ülök.

Fölajzom a kobzot, énekemet zengem,
Régi, szép emlékek, mert üztenek engem,
Üljek tihozzátok. Halljátok a régit,
Köcsintsatok s türelemmel várjátok a végit.

•

Hárman voltak a szép Daru lányok. Ott laktak a Füvészkert uccában, szemben az öreg kollégium bal szárnyával. — Arra néztek a coetusok vágyakozó ablakai, oda a Füvészkert uccai kis udvarra, ablakokra szállott bátortalan, gyönge szárnyán a dárdás titkos sóhajtása, oda tüzött perzselő tüzzel a szobafőnökök, a tiszteletes theológus és a tekintetes jogász urak sóvár pillantása. Gyönyörü három lány volt, kettő feslő bimbó, a harmadik kinyilt, pompás rózsa. Ez a harmadik, a kinyilt rózsa forralta heves pezsgésre a vérünket. De sok szekundának is volt okozója az a pompás rózsa!

A bentlakó diákoknak kedves tanuló helyük volt a Füvészkert. Óh, te áldott Füvészkert, de sok nagy embert is adtál már ennek a szerencsetlen, édes hazánknak! Oda nyúlott a Daruék kertje is. A régi kerítésen jókora hasadások voltak s mi tanulás helyett sokszor szívesebben leskelődtünk be a hasadékon s ha megláthattuk „Őt", a „legszebb rózsatőt", maradhatott akkor az irodalomtörténet, az izagógika, meg a római jog. Magam is úgy jártam egyszer, hogy csak ennyit tudtam megtanulni a népballadából: „Rongy". Másnap Oláh Gábor pont engem szólított fel s hallván rövid, de nem velős feleletem, ő is csak ennyit mondott, de egészen más hangsúlyozással, mint én: „rongy!" Hiába, hát a nagy szellemek sem találkoznak mindig!

De akárhány „bundát" szereztünk egyre-másra „belüttünk" is, nem bírtunk vele megismerkedni. Pedig a diákudvarlás legkipróbáltabb módjait elöszedtük. Hiszen nagy mesterünk, Horatius megtanított a szerelem különböző fázisaira: visus, risus, colloquium, post oculum... Kezdtük a tükrözésen... Emlékeztek-e még, hogy mi volt az? A coetikus ablakból a kezünkben tartott kis tükörrel oda vetítettük a napsugarat az imádott kislány szemébe, hogy felhívjuk magunkra figyelmét. S milyen diadallal fogadtuk a mosolyt, melyet a megtükrözött kis „Dóczi-liba" küldött felénk?!... Hát megtükröztük a Daru lányokat is. Sőt még a padlásukat is... S a legforróbb nász gyönyöreit, izgalmait éltük át, mikor kis tükrünk segítségével kíváncsi szemünk végig símogatta a sötét kis padlás habosselyem, fehér pillangóit, a kis matróz blouseokat, köténykéket, lenge szoknyácskákat! Aztán Arasznyi betüket pingáltunk: „Szeret?" A válasz mosoly, biztató, huncut mosoly.

Mit csináljunk? Hogyan adjunk még érthetőbb kifejezést lángoló, nagy szerelmünknek?... Virágot kellene neki adni... Vettünk is egy gyönyörű szál rózsát. De hogyan adjuk oda?... — Egyikünknek pompás ötlete támadt. Az asztalon búsult egy árva, száraz brúgó. Bele szúrtuk a rózsaszálat s úgy dobtuk át az udvarra, ahol éppen kint sétált a Drága... Lám, mi akkor már kitaláltuk a légi postát! Az egész coetus torkaszakadtából fujta: „Egy rózsaszál szebben beszél!..."

Elrepül a brúgó, ki tudja hol áll meg?... Az út közepén a rózsa leesett a ucca sarába, a brúgó pedig épp kontyon találta az édes Mancikát, így hát:

„Elrepült a brúgó és ahol megálla,
A mi szerelmünknek lőn szörnyű halála!"

De annyi haszna volt a felsülésnek, hogy most már komolyan neki feküdtünk a tanulásnak. Én is eltudtam mondani a balladát: „Rongy-é, vagy mi látszik a falu árkában?" Jó Oláh Gáborunk ha ezt akkor tudta volna, ökölnyi jelest írt volna a noteszébe, sőt a notesz alatt az ő nagy szívében egy gyönyörű vers is fakadt volna.

•

Miska barátunk szerelme még tragikusabban végződött. Szerelmes szíve még a görög órán sem hagyta nyugodni s míg Szeremley tanár úr az öreg Homerost magyarázta, szegény, sebzettszívű Miskánk titkon, a pad alatt líráját pengette: szerelmes verset írt a szép Ideálhoz, álma tündéréhez.

— Mit csinál maga ott?

— Semmit tanár úr!

— Mit ír, adja ide rögtön!... S már rohan is az utolsó padhoz, ahol Miska ül. De mire odaér, mély basszus hangján szól a hősszerelmes, mintha a kegyetlen tanári szigorral megölt szívére dübörögve hullanának a sírgödör göröngyei:

—Már lenyeltem, tanár úr!

•

Ezek az apróságok a diákszerelem örökzöld fájáról s ládám fenekén maradt sárgult levelek. De lenyúlok újra a ládám fenekére s más emlékekre bukkanok. Homályosak, az idő, a feledés bepókhálózta már. De úgy érzem, hogy újra diák vagyok, újra átélem őket s azt képzelem, hogy ott vagyok a coetusban s mint hű krónikás, — csokorba kötöm a legszebb élet, a diákélet bájos, illatos virágait. Fogadjátok a csokrot olyan szeretettel, amilyennel küldöm. Táplálja szívetekben az öreg Kollégium iránt égő hálás szeretetnek soha ki nem aluvó szent tüzét. Ave Alma Mater!

Az itt következő történetek néhai jó kedves igazgatónk és osztályfőnökünk emlékét elevenítik fel. Görög óra végén harsány hangján szól a „nagyságos úr" (szerette, ha így szólítottuk): „Pta!... Egy pár jóirású fiatalemberre volna szükségem délutánra!..." Egymásután ugrottunk fel helyünkről, de csodálatosképen a legmarkosabb fiukat válogatta ki közülünk s így én lemaradtam. Az 5—6 boldog kiválasztott pontosan megjelenik a Nagyságos Ur Darabos uccai lakásán.

— Pta!... fiuk, hordjátok le ezeket a leándereket a pincébe!

Jó órai munka volt lecipelni a hatalmas ládákat s mikor a „jóirású" ifjak munka végeztével törölgették homlokukról az izzadtságot s verték ruhájukról a port, odaszóla a Nagyságos Ur a feleségének:

— Lelkem, hozzon ezeknek a fiuknak egy kis... izé...

— Bort, ugy-e? — vág közbe a nagyságos asszony.

— Fenét... ruhakefét!...

•

Ismét görög óra. Lecke: a Schliemann-féle ásatások. Utáltuk az egész Homeroszi kérdést, mert az öreg szóról-szóra követelte. Drukkolva hajtjuk le fejünket, mert azt szokta kiszólítani, aki ránézett. Bizonyosan tudta ő is, hogy az illető felelni szeretne... De mi az?... Az egész osztály a pad alá néz?... Hát senki sem készült?... elő a noteszt!... A következő percben már harsányon kiáltja: „Szatav, Szőnyi, Váry!" Halálravált arccal, lesütött szemekkel kullog ki a három szerencsétlen áldozat. Nem hallunk egy szót sem. Igazán úgy van ám, hogy: „A néma csendbe nem vegyül a legkisebbke nesz!..." De csakhamar dörög az ítélet:

— Pta!... A tanári konferencia kimondotta, hogy percent szerint a VIII. osztályból hatnak meg kell bukni a görögből. Hát ti lesztek hárman az a hat!... Elmehettek!... S otthagyott bennünket, dühösen kiment az osztályból. De úgy látszik, év végére mégis sikerült lealkudnia a percentet, mert senki sem bukott meg...

* A kollégiumi diákszövetség legutóbbi összejövetelén felolvasta vitéz dr. Roncsik Jenő szövetségi főtitkár.

Rádió laboratorium
Virágh és Szőllős, Szent Anna ucca 4.
Készülékek karbantartása. Accumulátor töltés.

Általános
Forgalmi Bank
Részvénytársaság
Debrecen,
Ferenc József-ut 32.
Érdekközösségben
a Magyar Általános Hitelbankkal.
BANK- ÉS VÁLTÓÜZLET
Telefon: 4-78. és 7-20.
ÁRUOSZTÁLY
Telefon: 5-96.

ALFÖLDI TAKARÉKPÉNZTÁR
DEBRECENBEN
TELEFON: 2—32. TELEFON: 9—70.
Érdekközösségben a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankkal
Alapittatott 1872-ben.
BETÉTEKET A LEGJOBBAN GYÜMÖLCSÖZTET.
KÖLCSÖNÖKET A LEGJUTÁNYOSABBAN FOLYÓSIT
Foglalkozik a banküzlet minden ágával.
AJÁNLJA TÉGLAGYÁRA ELSŐRENDŰ GYÁRTMÁNYÁT
Telefon: 14—01.
Raktárházában tároló árukra kölcsönöket nyujt.
Telefon 4-03. Telefon 4-03

Az országban Budapesten kivül a debreceni vágóhidnak volt legnagyobb forgalma

A ROSSZA GAZDASÁGI VISZONYOK ELLENÉRE IS JELENTŐSEN EMELKEDETT DEBRECENBEN A HÚSFOGYASZTÁS. — AZ IDÉN CSAKNEM 10 EZER JUHVAL VÁGTAK TÖBBET, MINT TAVALY. — CSAK A VÁGOTT SERTÉSEK SZÁMA CSÖKKENT. — HUSVIZSGÁLÓ LABORATÓRIUM A DEBRCENI VÁGÓHIDON. VÁGÓ VINCE VÁGÓHIDI IGAZGATÓ NYILATKOZATA.

Három kilométerre a város szívétől, a Diószegi út jobb oldalán terül el Debrecen egyik legfontosabb közszükségleti intézménye: a Vágóhid. Aki nem nyert betekintést a debreceni vágóhid adminisztrációjába, működési körébe, az el sem tudja képzelni, hogy milyen hatalmas munka folyik éveken keresztül egész nap ezen a telepen.

Kevesen vannak, akik ezt a nagyszabásu intézményt és annak működését ismerik, éppen azért érdekesnek és érdemesnek tartjuk a debreceni vágóhid munkáját részletesen ismertetni, egyben statisztikai adatokkal megvilágítani a húsfogyasztási forgalmat.

A VÁGÓHID IGAZGATÓJA.

A debreceni vágóhid igazgatója, Vágó Vince európai látókörű, szakmájában kiválóan képzelt ember. A hatalmas üzemet mindenki megelégedésére olyan tökéletesen tudja vezetni és kormányozni, hogy az egész országban ritkítja párját. Egy személyben tudós és gyakorlati ember, aki lépést halad a korral s emellett mindig szem előtt tartja a köz érdekeit.

Vágó Vince 1921-ben került a debreceni vágóhid élére s az elmult hosszú és nehéz évek alatt a kedvezőtlen viszonyok ellenére is teljes mértékben megnyerte a közönség becsülését s az üzemet a modern igényeknek megfelelően világvárosi nivón mozgó, nagyszabású közszükségleti intézménnyé fejlesztette ki.

Legelsősorban az ő érdeme, hogy a budapesti után a debreceni vágóhid az ország legjobban felszerelt és legforgalmasabb állatvágási üzeme.

DEBRECEN VÁROS GYOMRA.

A vágóhid forgalmából hű képet kaphatunk Debrecen város húsfogyasztásáról. Röviden: megismerhetjük Debrecen gyomrát.

A rossz gazdasági viszonyok, a pénztelenség és az általános nyomoruság után bizonyára mindenki azt hiszi, hogy az utóbbi időkben csökkent Debrecenben a húsfogyasztás. Hiszen mindig az a panasz, hogy drága a hús, nem telik rá a kis jövedelemből.

A számok azonban megmondják az igazat. A statisztikai adatokból kiderül, hogy ebben az évben november hó 30-ig több, mint 11 ezer levágott állattal emelkedett a debreceni vágóhid forgalma a mult évihez viszonyítva. Az elmult év november 30-ig ugyanis összesen 55.916 állatott vágtak le, míg 1929-ben november 30-ig 67.111 volt a levágott állatok száma. Debrecen város étvágya tehát a nehéz gazdasági viszonyok ellenére is jelentősen megnövekedett.

AZ 1928. ÉVI FORGALOM STATISZTIKÁJA.

Érdekes egyébként a mult évi és az idei forgalom részletes statisztikáját összehasonlítani. Már a puszta számadatokból is sok mindent ki lehet olvasni.

A debreceni vágóhid 1928. évi statisztikája a következő volt:

Januárban levágatott 33 ló, 837 szarvasmarha, 114 juh, 3069 sertés, összesen 4593 állat.

Februárban levágatott 48 ló, 1055 szarvasmarha, 763 juh, 2879 sertés, összesen 4745 állat.

Márciusban levágatott 52 ló, 1405 szarvasmarha, 1160 juh, 2579 sertés, összesen 5196 állat.

Áprilisban levágatott 54 ló, 1657 szarvasmarha, 1359 juh, 2426 sertés, összesen 5496 állat.

Májusban levágatott 59 ló, 1877 szarvasmarha, 582 juh, 2552 sertés, összesen 5070 állat.

Júniusban levágatott 28 ló, 1491 szarvasmarha, 119 juh, 2426 sertés, összesen 4064 állat.

Júliusban levágatott 30 ló, 1236 szarvasmarha, 123 juh, 2709 sertés, összesen 4098 állat.

Augusztusban levágatott 28 ló, 1335 szarvasmarha, 837 juh, 2576 sertés, összesen 4776 állat.

Szeptemberben levágatott 32 ló, 423 szarvasmarha, 1195 juh, 2348 sertés, összesen 4698 állat.

Októberben levágatott 46 ló, 1204 szarvasmarha, 1925 juh, 3298 sertés, összesen 6473 állat.

Novemberben levágatott 49 ló, 1080 szarvasmarha, 1447 juh, 4131 sertés, összesen 6707 állat.

Decemberben levágatott 48 ló, 1018 szarvasmarha, 315 juh, 5636 sertés, összesen 7017 állat.

Ezekután tehát a mult évben december 31-ig Debrecenben levágtak 507 lovat, 15.318 szarvasmarhát, 9.939 juhot, 37.169 sertést, összesen 62.933 állatot.

Mint a közölt adatokból látható, nyáron jóval kisebb volt a húsfogyasztás, mint télen, amikor különösen sertést vágtak le sokat.

AZ 1929. ÉVI FORGALOM STATISZTIKÁJA.

Most már lássuk az 1929. év húsfogyasztási statisztikáját, melynek adatai a következők:

Januárban levágatott 30 ló, 1085 szarvasmarha, 89 juh, 3955 sertés, összesen 5168 állat.

Februárban levágatott 45 ló, 1239 szarvasmarha, 696 juh, 3024 sertés, összesen 5004 állat.

Márciusban levágatott 60 ló, 1884 szarvasmarha, 2623 juh, 2555 sertés, összesen 7131 állat.

Áprilisban levágatott 68 ló, 2078 szarvasmarha, 3767 juh, 2238 sertés, összesen 8151 állat.

Májusban levágatott 63 ló, 2058 szarvasmarha, 4762 juh, 2410 sertés, összesen 9293 állat.

Júniusban levágatott 38 ló, 1724 szarvasmarha, 1598 juh, 2620 sertés, összesen 5989 állat.

Júliusban levágatott 48 ló, 1356 szarvasmarha, 581 juh, 2516 sertés, összesen 4501 állat.

Augusztusban levágatott 36 ló, 1289 szarvasmarha, 1051 juh, 2431 sertés, összesen 4807 állat.

Szeptemberben levágatott 33 ló, 1203 szarvasmarha, 1396 juh, 2688 sertés, összesen 5320 állat.

Októberben levágatott 38 ló, 1130 szarvasmarha, 1558 juh, 3035 sertés, összesen 5761 állat.

Novemberben levágatott 29 ló, 1101 szarvasmarha, 1385 juh, 3471 sertés, összesen 5986 állat.

A december havi adatokat természetesen még nem közölhetjük, mivel azok csak január legelején volnának megállapíthatók.

Igy azután a mult évben november 30-ig Debrecenben levágtak 506 lovat, 16.147 szarvasmarhát, 19.505 juhot, 30.948 sertést, összesen 67.111 állatot.

EGY KIS ÖSSZEHASONLITÁS.

Ha a két év statisztikai adatait összehasonlítjuk, azt látjuk, hogy az idén 11 hónap alatt is sokkal nagyobb volt a vágóhid forgalma, mint tavaly 12 hónap alatt. Csupán a sertéseknél mutatkozik lényeges különbség a tavalyi mérleg javára.

Tavaly novemberben például 6707 állatot vágtak le, az idén pedig csak 5986 darabot.

Ezzel szemben a levágott szarvasmarhák száma jelentősen növekedett, nem is szólva a juhokról. Míg a mult évben mindössze csak 9939 juhot vágtak le a debreceni vágóhidon, addig az idén csaknem tizezerrel többet, pontosan 19.505 juh került levágásra. Ez rekordszám, mert ennyit még soha nem értek el Debrecenben.

VÁGÓ VINCE VÁGÓHIDI IGAZGATÓ NYILATKOZATA.

A vágóhid forgalmával kapcsolatban megkértük ennek az intézménynek kiváló igazgatóját, Vágó Vincét, hogy nyilatkozzon Debrecen város húsfogyasztásáról és az ezzel összefüggő kérdésekről.

A fáradhatatlan igazgató szakelőadásnak is beillő nyilatkozatban ismertette a vágóhid forgalmával és munkájával kapcsolatos problémákat.

— Mint a statisztika adatai mutatják, — mondotta többek között Vágó igazgató — ebben az évben jóval kevesebb sertést vágtunk le, mint tavaly. Ennek a legfőbb oka az, hogy az idén a zsiradék értékesítésének lehetősége igen megcsökkent. A szalonnaarut export hiányában nem tudják a kereskedők a külföldi piacokon elhelyezni, a hazai piacon pedig csekély a kereslet.

— Az idén inkább élősertéseket szállítottak ki külföldre. A magyarázat egyszerű: az élősertés vámja sokkal alacsonyabb, mint a feldolgozott sertéshús után fizetendő vám. A környező országok, Ausztria, Csehország erősen korlátozzák a kivitelt, mert arra törekednek, hogy a sertések feldolgozása lehetőleg ott történjék. Igy azután itt Debrecenben is előállott az a helyzet, hogy amíg 1927-ben a három utolsó hónapban 19 vagon sertésárut exportáltak, addig tavaly novemberben és decemberben már csak 3 vagon szalonnát vittek ki, az idén pedig még semmit.

VAN-E REMÉNY EXPORTRA?

A sertéskivitel szünetelésével kapcsolatban munkatársunk kérdést intézett Vágó igazgatóhoz aziránt, hogy a jövőben lehet-e remélni javulást? — Erre vonatkozólag a széles látókörű igazgató a következőket mondotta:

— A helyzet nem reménytelen. Kilátás van ugyanis arra, hogy tavasszal Debrecenből is megindul a vágott sertés exportja. Egy külföldi nagy cég a Bacon-féle vállalat már Szegedről igen sok sertést szállított ki külföldre. Nem tartom lehetetlennek, hogy ez a vállalat, illetve nagycég Debrecenbe is eljön, ahol tudvalevően a sertéskereskedelem és a húsipar a legfejlettebb.

— Mindenesetre ezek csak feltevések. Annyi bizonyos, hogy ez az év nem kedvezett sem a sertéskereskedőknek, sem pedig a debreceni húsiparosoknak.

SZÖRMÉNEK KELL A BÁRÁNY BUNDÁJA.

— Sokkal érdekesebb az a körülmény — folytatta az igazgató. — hogy

BUICK
WHIPPET
folyó évi typusu csukott
uj automobilok
és egy üzemképes
FORD
— kocsi —
képviseletek likvidálása miatt
önköltségi áron
és a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett eladók.
Müszaki és Kereskedelmi Társaság
Horváth és Miklós
Debrecen, Hunyadi-utca 17-19. sz.
Sürgönycim: „Müketár." Telefon 4-45.
Michelin Stock. Castrol olajállomás.

Debrecenben az idén feltűnően sok bárányt vágtak le. Egyesek azt gondolhatják, hogy ez azért volt, mert a bárány, illetve a juh húsa olcsóbb, mint a marháé s így nagyobb a kelendősége.

— Ez azonban tévedés. Legtöbbször nem a húsért, vagy nem csak a húsáért, hanem a bundájáért vágták le a bárányokat. Legutóbb ugyanis néhány szőrmefeldolgozó gyár a bárány bundájából igen szép kivitelben úgynevezett szőrmét csinált. Ennek a szép szőrmének, mely tudomásom szerint itt Magyarországon kerül feldolgozásra, nagy vevő közönsége támadt, a gyárak érdeklődése erősen növekedett a bárányok bundája iránt. Így azután a debreceni juhtenyésztők igen jól jártak, mert a piacon lényegesen megnövekedett a bárányok iránt a kereslet.

— A mai szomorú világban mindenesetre örvendetes jelenség, hogy a magyar gyárak ügyessége folytán sikerült a szőrmebehozatalt csökkenteni.

IUSVIZSGÁLÓ BAKTERIOLÓGIAI LABORATÓRIUM A DEBRECENI VÁGÓHIDON.

Ezután Vágó igazgató a nemrégiben létesített húsvizsgáló bakteriológiai laboratóriumot mutatta meg. A két szép és tiszta helyiségből álló szoba az igazgatói szobából nyilik. Most áll teljes berendezés alatt, de egy része már üzemben van. A laboratórium alapját közel egy évtizeddel ezelőtt a jelenlegi igazgató elődje, Szőllős Ármin vetette meg, de a felvetett értékes tervet és gondolatot Vágó igazgató valósította meg.

Budapesten kívül csak a debreceni vágóhidnak van húsvizsgáló bakteriológiai laboratóriuma, amely nélkül pedig el sem lehet képzelni egy modern vágóhidi üzemet. Eddig ugyanis legtöbbször csak szabad szemmel vizsgálták meg a gyanus húst s nem egyszer megtörtént, hogy a látszatra beteg húsnak semmi baja nem volt. — Ugyanígy azonban megtörtént az is, hogy a látszatra egészséges hús romlott volt és az emberi szervezetre igen veszélyes.

Most azután a laboratóriumban minden gyanus húst tüzetesen és százszázalékos biztonsággal vizsgálhatnak meg. Ha úgy találják, hogy a hús nyersen az emberi szervezetre veszélyes lenne, de párolva nem okoz semmi bajt, az erre a célra beszerzett magas nyomású gőzpároló berendezés segítségével élvezhetővé teszik a húst és a vágóhidi csarnokban olcsó áron kimérik.

A laboratóriumnak tehát gazdasági és közegészségügyi szempontból is rendkívül nagy haszna van. Ezzel az intézménnyel Vágó igazgató valóban a világvárosi modern nagyüzemek közé emelte a debreceni vágóhidat, amely ilymódon nemcsak a forgalmát, nagyságát, de elsőrendű berendezését is tekintve páratlanul áll a vidéken. A kitűnő igazgatót értékes és nehéz munkájában Reinitz Menyhért és Gulyas Jenő állatorvosok nagy ambicióval támogatják.

(b. p.)

Philips rádiók és alkatrészek
6 — 12 — 18
havi részletfizetésre
FÖLDES SÁNDOR
legrégibb rádió szaküzletében, Hatvan-u. 18. sz.
Tel. 2-10. — Ügynökök magas jutalékkal felvétetnek.

Mit hoz 1930?

MADAME FRAYA, A HIRES PÁRISI JÓSNŐ FELÁLLITOTTA 1930. ÉVRE HOROSZKÓPJÁT.

Páris, december 20.

Néhány nap mulva megválunk az 1929. esztendőtől és szorongó szívvel, félelemmel vegyes reménységekkel kezdjük meg az 1930. esztendőt. Mit fog hozni az ujév? Jobb lesz, mint a mostani, avagy ujabb csapások és nélkülözések fognak zúdulni az emberiségre? A „Debreczen" párisi tudósítója ma meglátogatta Madame Fraya, a nagyhírű párisi jósnőt, aki a „Debreczen" számára a következőkben állította fel 1930. horoszkópját.

— Az 1930. esztendő asztrológiai égboltozata a Merkur és a Saturnus jegyében áll. A kereskedelem, a forgalom és a bölcsesség azok a tulajdonságok, amelyeknek ezek a csillagok a jelképei. Ez az esztendő tehát mindnyájunktól nagy szorgalmat és mély gondolkodást fog igényelni a legkisebb eredmények elérése érdekében is. Immár nem lehet majd a puszta szerencsében bízni, az üzletek nem fognak maguktól menni és a viszonyok komolyabbak és nehezebbek lesznek a megfeszített munkát követelő csillagok törvényei szerint.

— A tőzsdéken megszünik a nyugtalanság, az árfolyamok ugyan hossz felé fognak tendálni, azonban csak igen óvatos mértékben, úgy, hogy minden spekulánsnak romlást fognak hozni. Franciaország lesz Európa legboldogabb országa, csupán ezt az országot fogják 1930-ban a katasztrófák, amelyek a csillagokban jelezve vannak egész Európában, elkerülni. Lassan, de biztosan el fogja foglalni az első helyet a kontinensen.

— Az a lázas tevékenység, amire az embereket a megélhetés kényszeríteni fogja, még idegesebb hangulatot fog kiváltani, mint eddig. Az emberek el fogják veszíteni a benső életet, a töprengés és az álmodozás lehetőségeit. A közlekedés terén egyre nagyobb gyorsaságot fogunk elérni, csupán csak a tengerhajózás fog győzedelmeskedni az összes eszmék, ideálok és erények felett. Uj tánc alakul ki az aranyborju előtt és az összes törekvések egyetlen célja a meggazdagodás lesz.

— A házasságok túlnyomó része is a pénz jegyében fog létrejönni, azonban épp így minden kapcsolat hiányában felbomlani. A szerelem másodrendű fogalommá válik, a nemek viszonyát az üzletszerűség fogja irányítani. A nők egyébként 1930-ban az eddiginél is nagyobb mértékben függetleníteni fogják magukat a férfiaktól.

— Franciaország elveszti két nagy államférfiuját.

— Ugy Franciaországban, mint Németországban egy csomó igen fontos orvosi felfedezés fog szenzációt kelteni.

— Tavasztól kezdve a léghajózás uj gyors fejlődést fog venni és a legnagyobb utak is jelentéktelen ügyekké válnak.

— Európát, főként keleti részén több országban komoly nyugtalanságok fogják megrázkódtatni.

— Ázsiában, távol Keleten új háború fenyeget, amely váratlanul, éjjelen át nagy katasztrófához fog vezetni.

— A tél januártól kezdve igen enyhe lesz. Csupán a tél utolsó két hetében lesznek fagyhullámok, egyébként a hőmérséklet a null fok felett fog mozogni. Az utolsó két hét fagyhullama uj járványt hoz magával, amely számos áldozatot fog szedni.

— Mindent összevéve 1930 a sietés jegyében fog állani. Gyors cselekvés, gyors eredmények, azonban a kellemetlen órák gyors befolyása is minden agilis ember számára olyan esztendőt hoz, amellyel az előforduló nehézségek ellenére is meg lehetnek elégedve.

Igy állította fel Madame Fraya 1930 horoszkópját. További részleteket nem akart mondani. Majd elválik, mennyiben látta előre a jövendőt.

Rudolf trónörököst meggyilkolták, mert küszöbön állott magyar királlyá való koronázása

UJ VERZIÓ A MAYERLINGI DRÁMÁRÓL. — RUDOLF TRÓNÖRÖKÖS ÉS VETSERA MÁRIA BÁRÓNŐNEK LEÁNYGYERMEKE MARADT?

Páris, december 20.

A párisi „Journal" Sersteven nevü munkatársa lapjában szenzációs leleplezést közöl a mult század egyik legtöbbet vitatott drámájáról, a mayerlingi tragédiáról.

— 1919-ben áprilisában, — meséli Sersteven, — Londonban Alice monacói hercegnő szalonjában egy fiatal hölggyel ismerkedtem meg, akit egész környezete, a legelőkelőbb angol arisztokrácia tagjai, mint Rudolf osztrák-magyar trónörökös és Vetsera Mária bárónő leányát kezeltek. Alma Haynes Vetsera volt a neve, elvált férjének nevét is viselte, aki akkor Londonban élt és talán még ma is ott él.

Sersteven azután megemlékezik a fiatal hölgy és Vetsera Mária bárónő nagy hasonlatosságáról és arról, hogy számos angol arisztokrata is megerősitette származását. A háború alatt a fiatalasszony meghalt. Egyetlen fia, Haynes-Vetsera báró, aki most 23 éves őrzi fényképeit és születési bizonyítványát.

— Néhai Erzsébet királynő — folytatja a párisi hirlapíró — tudott a tiltott viszony gyümölcséről és a jezsuitáknál helyezte el. A mayerlingi tragédia lefolyása után a leánykát Északamerikába vitték, ott élt 16 esztendős koráig, ismerve származását. Ott ismerkedett meg férjével, Haynessel, akitől később Európában elvált. Azután állítólag az angol kémiroda szolgálatába lépett és gyakran megfordult Ausztriában és a Balkánon. A bécsi udvartól, nem I. Ferenc Józseftől, hanem egy más személyiségtől, tekintélyes évjáradékot húzott.

— 1919 augusztus 30-án ujból férjhez ment Cedric Sebastian Steane kapitányhoz, a nászutról való visszaérkezése után azonban megmérgezte magát.

— A szerencsétlen asszony szerint szülei nem lettek öngyilkosok, hanem atyját, Rudolf trónörököst, I. Ferenc József tudtával gyilkolták meg, mert az udvar attól félt, hogy a Magyarországon igen népszerű trónörökös elragadja apjától a magyar trónt és kikiáltja az önálló magyar nemzeti királyságot. Vetsera Máriát csak azért ölték meg, mert történetesen tanuja volt Rudolf trónörökös meggyilkolásának és az egyetlen tanut is tanácsosnak vélték eltenni láb alól.

Weisz kelmefestő
Arany János-u. 7.
fest, tisztit.
Gyászruhákat 24 óra alatt festek.

Philips rádió készülékek alkatrészek legolcsóbban kaphatók egy évi részletre is a **Keszler cégnél,** Széchényi-ucca 1. sz.

Szalon porosz kőszén,
tojásbrikett, bányakoksz, kovácsszén, belföldi kőszenek, száraz tüzifa és egeresi gipsz legolcsóban kapható:
Grünfeldnél, Csapó-u. 16. Telefon 982.

Cserépkályhák Hardmuta egyedárusitója és saját készitményü nagy választékban **Gönczy Gábor** kályhásmesternél **Csapó-u. 19.** Telefon 568. — Cserépkályhák átrakását jutányosan vállalom. —

Részletfizetésre tüzelőanyag
beszerezhető a
Köztisztviselők Szövetkezeténél
Iroda: Salétrom-u. 34. Telefon 14-34, 10-55, 3-90.

Karácsonyra és ujévre

Gramafon, hangszeráru szükségletét mielőtt beszerezné, tekintse meg **Szendrő Sándor** hangszeráruházát, Batthy nyl ucca 22. — **His Masters Voice** gramofon már 19 P.-ös havi részletben kapható. — **„Columbia", „Ercmola"** és mas gyártmányu gépek nagy raktára — **Oriási lemez választék.**

Karácsony

A nagy, a gyilkos háború és az utána következő rémes összeomlás után immár a tizenötödik és talán a legszomorubb. Hiszen kétségtelen, az elmultak se sugározták a derűt és a boldogságot. A háború öt karácsonya és az utána következő tíz közül egy se hozta meg azt az igazi karácsonyi hangulatot, amelyben megfürdött a lelkünk azelőtt, amelyben olyan jól esett a küzdelmes napok után megpihenni a harcban reánk tapadt salaktól megtisztult lélekkel.

Tizenöt év óta arra vágyódtunk szüntelenül, hogy szeliden, a maga csodálatos melegségével és enyhületével jöjjön el csak egyszer is a napok napja. Kalács az asztalon, meghitten duruzsoló láng a kandallóban, mosoly az arcokon, megelégedettség a szivekben — és hiába vártuk ezt a karácsonyt.

A mostani sem az, éppenséggel nem az. A kalács ugyan ott van az asztalon, ha nem is minden háznál, talán egy kis melegség is enyhévé teszi az ünnepnapi hangulatot, de a mosoly az arcon nem az igazi, a lélek gémberedett és fázik.

Megteszünk mindent, hogy legalább halvány kópiáját elővarázsoljuk a régi, boldog karácsonyi hangulatoknak, de még ott is, ahol bőven telik ajándékra, csillogó semmiségekre, ott is, nem szívből jött, nem maradéktalan az öröm. Meghúzódik mögötte a fekete gond.

Pedig úgy vágyna a lélek annyi évek után egyszer már egy igazi karácsonyt látni. Hallani az ezüstcsengő csilingelését, hogy megszületett a Jézus, a Megváltó; látni a karácsonyfára felrakott gyertyák fényességát az elhomályosított szobában szeliden égve, ime leszállott a földre a Fény; érezni a zavartalan öröm melegét, mert közöttünk van a Boldogság.

Hol késik ez a karácsony? Gondosz emberek miért nem engeditek, hogy csak egyszer is megérjük ezt a napot, az ünnepek ünnepét? és te Igazságos, aki emberek és nemzetek sorsát tartod a kezedben, miért teszed próbára még most az igazság és a melegség után vágyódó lelkünk türelmét?

Mit vétettünk olyan nagyot, hogy enyhítő ital nem jut a tikkadt léleknek, hogy a Szépség, a Jóság, az Igazság emberi testet öltésének nagy ünnepén is csak kenőznünk kell az örömöt, mímelni a boldogságot? miért ne énekelhessük őszinte lélekkel a Megváltás megszületésének szent Hallelujáját?

Békesség a jóakaratú embereknek! zeng a világ minden tájáu, még a legeldugottabb fészekben is az áhítatos zsolozsma. De hol van ma békesség? amikor szörnyű élethalál harcát vívja a békesség után esengő ember, irtózatos küzdelmét a csöndes, szelid, enyhe élet eléréséért? hol vannak a jóindulatú emberek, akik megengedik, hogy milliók arcán a mosoly igazán mosoly legyen és a zaklatott lélek a karácsonfagyertyák útjelző világosságában megtalálja a megelégedettség és boldogság ösvényét?

Nem látjuk sem a békességet, sem a jóindulatú embereket sehol. Sötét, vigasztalanul sötét az éjszaka és hideg, lélekfagyasztóan hideg.

És mégsem szabad kishitűeknek lennünk, mégsem szabad kétségbeesnünk, ha sötét is van, ha hideg is a lélek. Az, aki az egész emberiséget meg tudta váltani, az meg fogja váltani a mai karácsonyest hangulatában vívódó lelkek millióit, ezt a sokat szenvedett magyar nemzetet is.

Meg fogja váltani, ha hiszünk benne, mert Ő az igazság, az út és az élet. Mert azért született meg ezerkilencszázhuszonkilenc évvel ezelőtt, hogy megváltsa azokat az örök életre, akik szenvednek.

Gazdasági életünk nehézségei

A Központi Statisztikai Hivatal nemrégen hozta nyilvánosságra a telekkönyvi változásokról szóló kimutatását, amelyből kitűnik, hogy az árverés alapján foganatosított tulajdonjogi bekebelezések száma 1928-ban közel 27 százalékkal emelkedett 1927-tel szemben és 158.5 százalékkal volt több, mint 1926-ban. Tekintettel arra, hogy közgazdasági viszonyaink a folyó évben — sajnos — jelentékeny mértékben rosszabbodtak, joggal következtethetünk arra, hogy ez a szomorú statisztika, mely az árverések növekedésén keresztül oly élesen bevilágít gazdasági küzdelmeinkbe, az 1929. évről még kedvezőtlenebb képet fog adni.

Az évek óta egyre csak fokozódott gazdasági válság nyomasztó hatása az idén a debreceni piacon is erősebben jelentkezett. Sajnos — immár minden körben az emberek legfőbb mindennapi témájává váltak a bajok és az okozatok, úgyhogy azokat valóban nem szükséges egy cikk keretében külön csokorba kötni. Elégséges, ha rámutatok arra a közel 90—100 százalékos fagykárra, mely az idén gazdáinkat sújtotta és azokra panaszokra, amelyek szerint a folyamatba tett segélyakció nem érkezett idejekorán. De általános a panasz a beruházások nagymérvű csökkenése, a vállalkozói és ipari szakmák mindjobban gyengülő foglalkoztatása, a fogyasztás összezsugorodása, az üzleti forgalom gyengülése és egyidejüleg a közterhek súlyossága miatt is.

Mindezeknek a jelenségeknek a hatása természetesen a pénzintézeteknél sem maradhat el. Az esztendő második felében elmaradt piacunkon a pénzintézeti betétek gyarapodása. A Debrecenben működő pénzintézetek összességénél a könyvecskékre elhelyezett takarékbetétek összege június 30-án 22.8 millió pengő volt, szeptember 30-án azonban csak 21.9 millió pengő; a folyószámlabetétek pedig a június 30-án volt 15.2 millió pengőről három hónap leforgása alatt visszaestek 12.5 millió pengőre. Végeredményben tehát míg június 30-án a takarék- és folyószámlabetétek összege 38 millió pengő volt, addig szeptember 30-án nem volt több 34.4 millió pengőnél.

A tárgyalt negyedévben eszerint 3.6 millió pengővel csökkent piacunkon a betét, ami igen súlyos kiesés és arra mutat, hogy nemcsak a közönség, hanem az üzleti élet is — e részben utalok különösen a folyószámlabetétek nagymérvű csökkenésére — kénytelen volt hozzányulni korábbi megtakarításaihoz. Szembeszökően illusztrálják ezek az adatok, hogy hogy mily nyomasztó súllyal nehezednek a megélhetés gondjai és a mostoha kereseti viszonyok egész lakosságunkra és üzleti életünkre.

E nehéz időkben önként érthető leg a nagy közterhek is sokszorosan éreztetik hatásukat. A pénzintézetek, mint nyilvános számadásra kötelezett vállalatok, talán a legsúlyosabb szerepet töltik be a közterhek viselésében. E részben elegendő rámutatni arra, hogy például a vezetésem alatt álló intézet a legutóbbi üzletévben 80,000 pengő adót és illetéket fizetett. ugyanakkor, amikor ennek az üzletévnek az osztaléka fejében a részvényeseknek 90,000 pengő osztalék jutott. A kincstár tehát egymaga majdnem ugyanakkora összeggel részesedett a pénzintézetnél. mint a részvényesek összessége

Ez a nagy közteher annál súlyosabban esik a latba, mert hiszen tetemesen növeli a pénzintézet üzleti költségeit, amelyeket pedig minden igyekezettel apasztani törekszünk, hogy minél olcsóbban és minél kedvezőbb feltételekkel állhassunk a közönség szolgálatára. A mai nehéz időkben, amikor a nemzetközi pénzdrágaság oly rendkívüli méreteket ölt, minden fillérre súlyt kell helyeznünk, hogy ezt a pénzdrágaságot valóban csak a legenyhébb formában éreztessük a hitelellátás terén. Igen nagy és erős tőkék kellenek, hogy valamely pénzintézet mögött álljanak ahhoz, hogy ezt a törekvést sikerrel megvalósíthassa a mai nagy közterhek mellett.

Ama számos nagy feladat sorában tehát, amelyeknek megoldását az ó-esztendő végén közóhajként várja az ország, a legfontosabbak egyikeként a közterhek enyhítését jelölhetjük meg.

Fischer Jenő,
az Alföldi Takarékpénztár ügyvezető igazgatója.

Kocsitáblák, korcsolyák
legolcsóbban
NAGY vasüzletében, Csapó-u. 77
Kanyar sarok.

Acclimatisált, edzett, fajtiszta, nagy tojáshozamu, fehérhasmenésmentes állományából

Rhode Island red
és fehér amerikai leghorn tenyészcsirkét

100 drb.-ig . . á **80 fillér,**
100 drb.-on felül á **70 fillér,**

nagyobb tételnél további engedménnyel azonnal szállit és későbbi szállitásra előjegyzéseket elfogad

a Macsi uradalom fajbaromfi tenyészete,
Macs, Debrecen mellett.
Telefon: Debrecen 3-02.

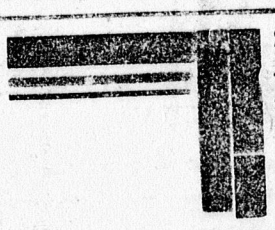
Saját készitésü mosószarvasbőr és antilop-
KESZTYŰK
minden szin- és kivite ben
SCHÖN SÁNDORNÁL
DEBRECEN, PIAC UCCA 14.

Rendkivüli olcsó árak!

RENDKIVÜL OLCSÓ ÁRAK.		Grenadin fehér duplaszéles . . . . . „	1.76
Molino, sárga vászon . . mtr	0.52	1000 yardos Ia. cérna	0.90
Inlet toltartónak. . . . . „	0.96	Harisnya pamut	0.40
Jóminőségü siffon . . . . . „	0.67.	Férfi ing gallérral	2.20
Erősszálu vászon . . . . . „	0.78	Ciott kötő Ia., gyermek	1.76
Ia. vászon, mosott. . . . . „	1.—	Jambó sapka téli	1.30
Ágynemü damaszt . . . . . „	1.75	Csipke	0.10
I. „ „ külöldi „	1.98	Türülköző rojos	1.08
Nanszung szines, fehérnemü . . . . . „	0.90	Abrosz	2.80
Ia. Nanszung szines, fehérnemüre, külföldi . . .	1.60	Sálkendő	4.00
		Cérna-gomb, 1 levél	0.56

Pamut, flór, gyapju és selyemharisnyák nagyon olcsón.

Guttmann vászonlerakatban
Széchenyi-u. 19. Simonffy-u. 20.

Könyv

Debreceni Mészárosposták Története

Irta: Dr. MONUS FERENC.

Kiállításra és terjedelemre szerény könyvecske került a kezembe, ami tudományos és posta története szempontjából nemcsak hézagpótló, de egyenesen szinte egyedülálló érték. Debrecen történetének is becses, fontos lapjait teszi ki ez a könyvecske. Ennyi adat és ennyi szorgalmas utánakutatás után más egész kötetet irt volna abból, mit Monus Ferenc alig két ivre szorított össze.

És ezt az összesürített értéket mégis népszerű, igen pompás előadó formában adja az olvasó kezébe. Nemcsak az adatoknak, de a tollnak is értékes ember a szerző. Lebilincselő stilusban vonultatja el az olvasó szeme előtt az egykori Magyarországnak több, mint két évszázados történetét. Tulajdonképpen a póstáról, nevezetesen pedig a mészáros póstáról van ezekben a sorokban szó, mégis per tangentem elvonul a nemzet története is.

A kis könyvecskéből tudom meg, hogy évszázadokkal ezelőtt, ha nem is a mai tökéletes és világszerte híres formájában, de már meg volt Debrecenben a posta, még pedig a speciálisan magyar posta, mit a város egyik érdemes iparos céhe, a mészároscéh látott el. Igaz, hogy nem mindig kifogástalanul, de voltak idők és korok, mikor megfizethetetlen szolgálatokat tettek nemcsak a városnak, de a nemzetnek is. Az egész országon keresztül vitték a hivatalos- és magánjellegű leveleket és sokszor éppen hogy megálltak vele Bécsig, de elvitték a császárváros kellős közepébe is és átadták a címzettnek.

Ha történelmileg tekintem ezt a teljesítményét a mészáros céhnek, úgy csakugyan a tisztelet szavával lehet megemlékezni teljesítményéről, mint azt Monus Ferenc is cselekszi. Ugyhogy, ez a könyvecske nemcsak a magyar postatörténet egyik értékes munkája, hanem a debreceni mészárosiparnak is becses dokumentuma.

A forrásmunkák alapján 1478. évtől tárgyalja a szerző ezt a kérdést egészen az állami posta felállításáig, tehát 1720-ig. Hogy milyen nehéz és fáradságos teher volt ennek az intézménynek intézményes ellátása és hivatásszerű üzése, arra is éppen elég adatot hoz fel a szerző, hiszen a nemes mészároscéh számtalan esetben szabadulni akart ettől a terhes megtiszteltetéstől és csak a nemes magisztrátus erős és kitartó kötelezése tartotta fenn az évszázados kötelesség teljesítését.

Ebből a néhány oldalas kis munkából is látja a hozzáértő, hogy mennyi és mennyi feldolgozatlan témája van még a magyar múltnak, a magyar történelemnek, mely feldolgozásra váró értékek mindjárt széppé és mindenkit érdeklővé nőnek, ha hozzáértő kezek végzik el, mint azt jelen esetben dr. Monus Ferenc is cselekedte. A száraznak látszó témát nemcsak történelmileg értékes munkává avatta, de olvasásra is felette alkalmassá varázsolta, a magyar posta történetében pedig megfizethetetlen kincsé emelte.

Dr. Sz. R. I.

Egyedül

Irta: Hoór Tempis Erzsébet

Csanády Sári fájdalmas álmodozásában nem is hallotta, mikor háziasszonya azt kérdezte, nincs-e szüksége valamire, mert ő elmegy hazulról? — Ebből a szomoru önmagába nézésből már csak a kapu tompa csapódása riasztotta föl. Egyedül volt egészen. Álmodozásából visszazökkent a valóságba. Könnyein át nézte a karácsonyfát csillogó díszeivel, a boldog gyermekkor megmaradt ragyogó csecsebecséivel. Érezte, hogy mint kúszik fel a magány lassan a szívéhez, hogy valami önsanyargató fájdalommal felidézzen minden boldog, szép karácsonyestét a multból. Sohasem érezte úgy a magányt és csendet, mint ma este. Azt a fájó csendet, mikor az ember szinte hallja az idő tovasuhanását és azt a magányt, mely sohasem fáj annyira, mint karácsonyestén.

Látta maga előtt az elmult karácsonyestéket. A menyezetig érő ragyogó karácsonyfát, alatta a fényes ajándékokkal és a virágkosarakat, melyek a szép és gazdag Csanády Sári részére érkeztek.

Előbb a birtok ment el, azután a szülei! Előkerült a szórakozásból szerzett tanítónői diploma és a szép, de most már szegény Csanády Sári, egy nagybátyja révén, — ki szegről-végre rokonságban volt Virágh főispánnal, — Veresvárra került tanítónőnek.

Az események gyors egymásután való következése és a szokatlanul komoly elfoglaltság nem engedtek időt a bánkódásra, a sors mostohasága felett való síránkozásra. Fiatal volt, hitt önmagában és még nem ismerte az emberi kicsinyességet. Nem érezte, hogy a főispánné rokoni meghívásai leereszkedőek, hogy Virágh Gyurka, a főispán fiának udvarlása a magányos szép fiatal nőnek szól, nem a fiatal leánynak. Ő úgy fogadta Virágh Gyurka látogatását, még ha mindig a híres, régi Csanády kastélyban fogadná!

Igy csak természetes, hogy tudatlan gyermeki gőgjében gúnyos kacajjal hallgatta, mikor Szabó néni másik albérlőjéről, Fehér János adótisztviselőről beszélt. Szabó néni átszellemült arccal mesélt az albérlők gyöngyéről, ki sohasem lumpolt, pontosan fizette a lakbért és egészen megzavarodott Sári fölényes és lenyügöző szépségétől! Az ő számára Sári volt az elérhetetlen szépség és előkelőség megtestesülése. Boldog volt, hogy egy fedél alatt lakhatik vele és úgy lépte át az egyszerü kis ház küszöbét, mintha templomba menne.

Közeledett az első karácsony idegenben, egyedül. Már nem egyike azoknak, mikor Sári unott arccal válogatott a családi ékszerek között és elcsodálkozott a béresgyerek repeső örömén, minden kis csillogó dísz láttára.

Sári oly biztosra vette, hogy a főispánéknál fogja tölteni a karácsony estét, hogy mosolyogva utasította viszsza, mikor Szabó néni meghívta, hogy jöjjön vele a Szent Estén a postamesternő nővérhez.

Közben azonban a mindenbe beleavatkozó vidéki közvélemény összeboronálta már Sárit és Gyurkát, ami a „Nőegylet" jótékony választmánya által eljutott a főispánné füléhez is, ki ijedt borzalommal ecsetelte fia előtt egy szegény házasság lehetőségeit. — Gyurka nevetve nyugtatta meg mamáját és a közvélemény lecsillapítására a félszeg és igen gazdag Müller Pannival kezdett foglalkozni.

Igy történt azután, hogy Sári könyveivel és emlékeivel küzködve, szegénységének és magányosságának tudatában, egyedül ült kis fácskája mellett.

Az ucca csendjét csak nagyritkán zavarták meg egy-egy megkésett hazasietö léptei. Néha messziről, szinte álomszerüen, a Betlehemes gyermekek cérnavékony hangocskája csendült fel, hogy utána megint áhitatos és békés csend következzer

Sárit a kapu csapódása riasztotta fel. Szeme az órára esett. Kilenc óra! Szabó néni nem lehet még, bizonyára Fehér úr, a másik magányos. Már nem úgy gondolt rá, mint szőke, jelentéktelen kis adóhivatalnokra, akinek eddig csak szánakozó és fölényes mosolyt juttatott. Testvérének érezte és melegséget érzett a szíve körül arra a gondolatra, hogy nincs már egyedül itthon, hogy valaki van a közelében, aki szereti és vigyáz rá. A lépések megállapodtak ajtaja előtt. Öntudatlan ösztöntől vezetve, mintegy álomban közeledett az ajtóhoz és nyitotta ki. Fehér János zavartan, mintegy tettenért gyermek állott ott; kezében két szál rózsát szorongatott, — most akarta a kilincsre tenni.

Szinte magától jött, hogy Sári meghívta Fehér Jánost egy csésze teára. Miközben a szamovár duruzsolt, Sári enyhült szívvel terített meg egy kis asztalkát kettőjük számára és mikor Fehér János hálás mosollyal mondotta, hogy „sohasem volt ilyen szép karácsonyom", Sári ugyanazt a boldog ragyogó csodálkozást látta a szemében, mint annakidején a béresgyermekében.

Külföldi évszázados
illatszergyárak
magyarországi telepe uj rendszerü
vidéki rayonképviseletet létesit
Debrecen, Nyiregyháza, Békéscsaba körzetben.

Csak kisebb raktár átvételéhez szükséges készpénzzel vagy megfelelő biztositékkal rendelkező **urak ajánlatát kérjük**, kik az eladásokat saját számlájukra saját raktárukból bonyolitják le.

Irásbeli ajánlatok a rendelkezésre álló tőke, vagy biztositék számszerü megjelölésével **„Önálló 79"** jeligére Blockner J. hirdető irodába, Budapest, IV., Városház-u. 10. küldendők.

Magyar
Köztisztviselők Szövetkezete
RUHÁZATI ÁRUHÁZA, DEBRECEN, VÁR UCCA 1. SZÁM.

Raktárunkon levő összes divatos női-, férfi télikabátok és városi bundák eddigi olcsó áraiból december hó 31. napjáig bezárólag készpénz bevásárlásoknál

25% engedményt nyujtunk.

HASZNÁLJA ÖN IS KI EZEN RENDKIVÜLI IGAZÁN KEDVEZMÉNYES AJÁNLATOT. — VÉTELKÉNYSZER NINCS. — ÁRUHÁZUNKBAN BÁRKI VÁSÁROLHAT.

Karácsonyra legalkalmasabb ajándék
egy villanyba kapcsolható
halózati készülék Philips hangszóróval
A rádió ára telszerelve:
200 pengő.
Ugyanaz telepekkel 120 P.
Cégem a Takarékosság fagja. — Philips rádiókészülékek 6—12 és 18 havi részletre kapható.
Dallman rádiólaboratoriumában
Debrecen, Piac-utca 72.

Weisz kelmefestő
Arany János-u. 7.
fest, tisztit.
Gyászruhákat 24 óra alatt festek.

Bámulatos hatású arcszépitő szer a
Fáy-crém
Gyorsan és biztosan eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást.
Egy tégely ára — — — — — — 1P
Hozzávaló Fáy szappan szintén 1P
Kapha
Grósz Nagy Ferenc
Arany Egyszarvú gyógyszertárában Debrecen, a Szinház mellett

Javítsuk szikes földjeinket

*Irta: dr Rácz Lajos**

Sokszázezernyi holdra megy a Tiszántulon elszikesedett földek területe. Az amugy is a száraz gazdálkodás sok csapásával küzdő tiszántuli gazda számos vidékünkön, kemény munka árán is csekély terméseredményekel kénytelen beérni s azt is csak felfokozott munkájával képes kierőltetni, évről évre növekvően elszikesedő földjéből. Holott nem volna rossz talaj, legtöbb helye na szikes föld. És ha a debreceni néphumor álma valósulna: „Két Isten kellene az ilyen földre: egyik áztassa, másik szárítsa" — ugy volna is termés. De a szikes földön nagyon bizonytalan: mikor és hogyan lehet jó talajmunkát végezni s azt is lóhalálban, mert talán egy-két nap s csákánnyal mehet aztán neki a gazda. Szeszélyes az ilyen földbe került vetés kikelése és továbbfejlődése és terméseredménye is.

Tudományosan megállapitott tény, de minden jószemü gazda is megfigyelheti, hogy az elszikesedés mérve növekvő. Már most is nehéz a Tiszántulon a gazda sorsa. Mi lesz igy a fiakkal, az unokákkal?!

Olyan csapás ez országrészünkön, amely nemcsak a mi veszedelmünk, hanem az ország közérdekeiből is sulyos veszély. Mert ha az ország termőföldterületéből romlik el sok százezer hold, nemcsak azok tulajdonosai, nemcsak a Tiszántul Nagy Jánosai és Kis Péterei szegényednek, hanem: az ország is!

Ezért vette pár év előtt a földmivelésügyi miniszterium gondos, alapos kutatás és tanulmányozás alá a szikesedő talajok megjavitásának kérdését. Gondos adatgyüjtés folyt szikes földjeinkről, az elszikesedés különböző jellegü módozatairól, az elszikesedés mérvéről. Megvizsgálás alá került a szikjavitásnak hazánkban és világszerte máshol is megkisérelt minden módozata. Legkiváló szaktudósaink vizsgálták e nagyfontosságu kérdés minden részletét. Ebből a világszerte e vonatkozásban jól ismert kiváló *Treitz* Péter, aki a mésszel javitást vette kisérletezésbe, belevonván munkájába a méltó követőjéül kifejlődött szikeskutató gazdát: *Szentannay* Sámuelt. Majd a hirneves talajvegyész: *Zsigmond* Elek müegyetemi tanár vegyi vizsgálatokkal fejleszti tovább e kutatásokat, kétséget kizáróan tudományos megállapitásokkal jelölte ki a különféle faju szikesek javitására legjobb vegyhatásu anyagokat. — Nyomában *Arany* Sándor kir. fővegyész teljesitett olyan felvételi és talajvizsgálati munkát e vonatkozásban, ami a külföld szaktudományában szintén figyelmet keltett. Azt lehet megállapitanunk, hogy e magyar tudósok és gyakorlatias kutatók ma a világ ezirányu tudományos munkájában az elsők közt haladnak.

Teljesen megnyugtató alapokra helyezkedett tehát a földmivelésügyi miniszter által megindított *állami szikjavitási akció*, amely most második éve, hogy megindult. A mész-szegény szikes talajok javitását tüzte ki elsősorban célul az állami akció. (Később kerül sorra a szik egyéb változatainak javitása.)

Első évben az állami akció: cukorgyári mészszappal javitott. Ez anyagot jól ismerték a haladó gazdák, hiszen sokan használták azelőtt is mészszegény földjeik javitására mütrágyaként. A siker kétségtelenül látható volt a szikes földek javitásánál e módszerrel is. — Azonban: a cukorgyári mészszap mennyisége korlátozott. Másrészt: aránylag nagy mennyiséget kell holdanként kiszórni a javitandó szikes földre s ha maga az anyag még ingyen volna is (bárha látván a cukorgyárak a használat meglendültét, nem adnák többé ingyen azt), még akkor is a vasuti fuvardij és a tengelyfuvar e nagymennyiségü anyagnál nagy terhet jelentene s meggátolná a javitási akció szélesebb körre kifejlődését.

Ezért a második évben az állami javitó akció már *mészkőporral* dolgozott s fog ezután is dolgozni, amiből aránylag csekély mennyiség szükséges, tehát lényegesen csekélyebb lett a fuvarköltség, de a kiszórás is kevesebb munkaköltséget jelent.

Méltányolván a földmivelésügyi miniszter a gazdák nehéz helyzetét, másrészt azt az érvünket, hogy e szikes földek javitása az országnak is fontos közérdeke: *a javitási költségeknek háromnegyedét vállalta magára, tehát a gazdára a költségnek csak egynegyede hárul.*

A szikjavitási akció e jelentős kedvezményét ez évben kétféle formában vehették igénybe a gazdák: vagy befizették holdanként a reájuk eső egynegyed összeget, holdanként 40.— pengőt s ez esetben állomásukra szállitva kapták meg az 1 kat. hold javitására szükséges: 15 tonna mészkőport, vagy pedig az egész költséget 15 évre az állam az O. K. H. utján kölcsönadta a gazdáknak olyképpen, hogy az első öt évben törlesztést és kamatot egyáltalán nem fizetnek, a 6. évtől kezdődőleg pedig 5 százalékos kamatot fizetnek s ettől kezdődőleg 10 év alatt egyenlő évi részletekben tartoznak a kölcsönösszeget visszafizetni.

Ez az akció a jövő évre is meg fog ismétlődni. A Tiszántulra vonatkozólag ez akcióban a gazdák érdekvédelmére s a közreműködő községi előljáróságok s egyéb hatósági szervek ellenőrzésére speciális miniszteri megbizatást nyervén, e téren minden tájékoztatást szivesen meg fogok adni és minden felmerülő panaszt megvizsgálni s lehetőleg orvosoltatni is feladatom.

A tiszántuli gazdák nehéz helyzetét feltárva: az akcióban résztvevők számára még a fentebb ismertetett, már most is rendkivül kedvezményes módozatok további elősegitését kértem és remélem is.

Már most felhivom ezért azok figyelmét, akiknek földje elszikesedőben van: vegyenek részt az akcióban, saját javukért, de az ország érdekében is törekedjenek erre.

Mindenkit óva intek az akción kivül próbálkozástól tartózkodásra. Reklámozott vegyszerek használatától óvakodjék, drágák és célt talanok. — A mésszel javtást se kezdje el senki önmagától. A szik sokféle, a meszezés nem minden szíken javit. Sőt van olyan változat, ahol egyenesen árt! Az állami akcióba jelentkezők földjét dijtalanul megvizsgálják az állami szakértők s megállapitják: célra vezet-é azon e javitási mód? Igy senki sem csalódhatik.

Másrészt saját erejéből, ha ilyen módozatokkal javit valaki, többszörös költségébe kerül, mint az állami akcióban.

Sajátos kóros tünete korszakunknak, hogy avatatlanok lépnek fel hangos kritikával s okoznak komoly, nagy céloknak s fontos munkáknak is nehézségeket és károkat. Tendenciózus cikkeket olvastunk igy az állami szikjavitási akcióról is. Óvunk minden gazdát, hogy a mellék célok érdekében indult, nem szakértő polémiákat komolyan vegye. Amit a hazai és külföldi legkiválóbb vegyésztudósok és legkiválóbb gazdák komoly munkával megállapitottak: azután indulhat a magyar gazda bizalommal. Annál inkább, mert láthatja, hogy a magyar földmivelés legfőbb gondozója, a földmivelésügyi miniszter évente nagy összegeket áldoz arra, hogy minél több gazdát segitsen a javitási munkájában elő. Nem szabad hogy bizodalmunkat a javitó munkában megingassák üzleti érdekekből kritizálók. Mindezekhez nekünk semmi közünk, vitába azokkal nem állunk. A mi célunk az, hogy földjeink elszikesedését megállitsuk s a már elszikesedett földeket megjavitsuk.

Felmerül a kérdés, mi lesz a megjavitott szikesekkel később? — Erre azt felelhetjük: a digózás (a szikes föld alatti sárga földréteg felülforditása) tulajdonképen egy primitivebb formája a most alkalmazott meszezésnek. És tudunk igy javitott földet, amely 100 éve jó. (A szarvasi Sirató-pusztát javitották ugy meg Tessedik tanácsára.) Mennyivel inkább biztos a mészporral, tehát tökéletesebben javitás.

Feltétel azonban, hogy okszerü talajmüvelést, okszerü gazdálkodást alkalmazzunk a javitott földeken.

E figyelemfelkeltő cikk keretébe nem férhet a javitás részletes módozatainak ismertetése. Erről és az akcióban részvételről — mihelyt a közelesen kiadandó miniszteri rendelet a jövő évi akció feltételeit megállapitja — szivesen adok minden érdeklődőnek tájékoztatást.

De tájékozódás nyerhető a m. kir. karcagi földmives iskolában is, ahol Szentannay Sámuel igazgató évek óta kiváló szikjavitási kisérleti munkát végez, valamint a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara kisujszállási kisérleti telepén is, ahol ez évben 24 holdon vett föl a Kamara szikjavitási kisérleti munkát.

*) Kérésünkre irta ez ismertetést dr Rácz Lajos m. kir. gazdasági főtanácsos, mezőgazdasági kamarai igazgató, a földmivelésügyi miniszter szikjavitási akciójában a Tiszántulra kiterjedő hatáskörü miniszteri biztos.

Halló! Halló.

Vásárló közönség figyelmébe!

Karácsonyi és ujévi árak!

Biró Árpád

főfös, divatáru üzletében

Szent Anna ucca 5. ***Telefon 1081. szám***

Mintás Foulard és Japone —	5.80
Francia Crepe D'Sine 100% selyem — — — — —	8.50
Taftalin, prima — — — — — —	3.60
Prima Brokát béllés selyem	4.20
Prima Kascha (gyapjuból) —	3.20
Prima Kazán (gyapjuból) —	4.80
Divat Flanell pongyolára kitünő mosó — — — — —	1.80
Prima Cord bársony sima —	3.25
Prima Cord bársony mintás	3.75
Prima (Silkinsz) montirozó bársony — — — — — — —	3.20
Prima angol ruha bársony 70 cm. — — — — — — —	7.50
140 cm. széles fekete és kék eulin — — — — — —	11—14 pengő
Kiválló jó mosó angol flanel cserkész ingre — — — —	2.—
Tenisz flanell, prima —	88 fillér

Vásznak zefirek kivételes olcsó áron.

Női szines combiné — — —	2.90
Prima puplin elejü férfi ing	5.—
Férfi nyakkendők .50, 1.25. 1.50, 2.20, 3.20, 3.60, 4.20	
Sállak — — — — — — — —	2.20tól
Prima női és férfi őzbőr és keztyü olcsón.	
Férfi és női zsebkendő 20 fillértől felfelé	
Férfi zoknik 38 fillértől felfelé	
Női téli harisnya, melé —	58 fil.
Női téli harisnya, angol	1.50 fill.
Női téli gyapju harisnya	2.60 fil.
Férfi harisnya — — —	1.16 fil.

Női és férfi fehérnemüek, valamint Paplanok megrendelésre nagyon jutányos áron.

Tánciskolának

vivóteremnek, egyesületnek stb. kivólóan alkalmas 18×7 méteres

TEREM

a város központján

KIADÓ.

Telefon 17—89.

Karácsonyi ünnepélyek

KARÁCSONY-EST A DÓCZI-INTÉZETBEN.

A Dóczi-intézet polgári leánytskolájának vezetősége a szülők nagylelkü támogatása mellett f. hó 20-án d. u. 4 órakor lélekemelő és sikeres karácsonyfaünnepélyt és ezzel kapcsolatos szeretet-vendégséget rendezett az intézet árva és szegénysorsu tanulóinak szellemi és anyagi támogatására. A vendégek sorában az ig. tanács részéről Szele György, Márk Endre és dr Papp Károlyné urhöl yet tisztelhettük.

Meleghangu ünnepély volt áthatva a könyörületesség, öröm és szeretet érzéseivel. Örömmel, melyet az Ur Fögondviselőnk plántált lelkeinkbe, melyet az angyalok és pásztorok hirdettek, Jézus Krisztus áldott születésével. A könyörület és szeretet pedig az Ő csodálatosan tökéletes lényének és tanainak bennünk levő visszhangja volt. Krisztus a mi énünknek sugárkévéje, maga a jóság és szeretet. Minden lelki és testi fogyatkozással bíró halandón tudott segíteni. A gyermekeket is áldás kegyébe fogadta, mondván : „Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket." Igen! Ott voltak ők mind a gyermekek, kiemelkedve a szürke hétköznapiság porából, boldogan, meghatottan. Szivárványszínű csodafátyol hullott lelkeikre, melyen át tulvilági fényben tünt eléjük a Megváltó szenvedős alakja, ki áldás kezét feléjök terjeszté ki most is.

A gyermek Isten lelkének szikrája itt e földön. Életünk gyöngye, csillag, mely irányt mutat. Megfejthetetlen talány Ő, sohsem tudjuk, mi válik belőle. Hogy mit rejt szemének mélysége, sápadt arca és szerény, szürke ruhája, ki tudná azt megmondani ?

Bizonyos, hogy nincs szívbemarkolóbb hang, mint az árva gyermek sikolya és jaj annak a népnek, melynek temetőjében sok parányi fejfa várja a dicsőséges feltámadást.

Az ünnepély rendezéséért dr Vekerdy Béláné igazgatót és Biky Gábor hitoktató lelkészt illeti a babér. Nem tudjuk, ki volt nagyobb ? Mindkettő hivatásának magaslatán állva, teljes odaadással, nagy körültekintéssel dolgoztak a közért. A tanári kar tagjai is tevékeny részt vettek a siker érdekében. Sok könnyet törültek le. Isten áldását kérjük további müködésükre.

A tehetősebb tanulók szüleik jóvoltából a szeretetvendégséghez szükséges ételnemüvel kedveskedtek. Azoknak a növendékeknek (ill. szülőknek), kik pénzt, ruhanemüt adtak, e helyen mondunk szíves köszönetet.

Adományok : Középiskolai Missziói Bizottság 107 P 44 f. Volt Iskolatársak Szövetsége 50 P. Tanulók adománya 61.50 P. Több szülő ruha és cipő készítését dijtalanul vállalta. Mások természetbeni adományaikkal járultak hozzá a nemes célhoz.

Segélyként kiosztottak 12 pár cipőt, 15 egyenköténvt, 9 pár harisnyát, 3 egyenbluzt, 4 kötött kabátot, 4 ruhát, 2 pár keztyüt, 3 pár félharisnyát, 20 kg lisztet, 30 kg cukrot.

Az ünnepély sorrendje : 1. Karácsonyi dal. Énekelte a IIIa. énekkara. 2. Imádkozott Nagy Ilona IV. o. t. 3. Szavalt Kovács Matild IV. o. t. 4. Karének. Énekelte az összkar. 5. Beszélt Biky Gábor vallástanár. 6. Szavalt Gacsay Emma II. o. t. 7. Karének. Énekelt a IVa. osztály. 7. Ajándékok kiosztása.

A szeretetvendégséget is kellemes műsor előzte meg, mely után a növendékek a legjobb hangulatban távoztak.

Hálát a vett jókért a teremtés Atyjához küldünk. Fejedelmi ajándékot nem tudtunk adni a szegényeknek, mint tette azt magyarországi Szent Erzsébet, ki királyi, hermelin palástjával takarta be a fázós kicsinyeket. De legalább a szeretet piros rózsáit hintettük közéjük, melyek egykor az ő kis kötényében születtek.

„Van gyász, melynek sötétségét színekkel megfesteni nem lehet." Trianoni gyászos sorsunkban évről-évre szaporodnak a jégvirágos kis ablakok, melyeken alig látszik be a karácsonyi csillag biztató fénye. Csillog a könny szemünkben, de van reményünk és hitünk, mert „Te benned biztunk eleitől fogva".

KARÁCSONYFAÜNNEPÉLY A SEBÉSZETI KLINIKÁN.

Kedden délután kedves ünnepség színhelye volt a nagyerdei klinikai telepen a sebészeti klinika. Az európai hírű kiváló orvosprofesszor, dr *Hüttl* Tivadar kezdeményezésére lélekemelő karácsonyi ünnepélyt tartottak. A kitünő orvosprofesszor ugyanis kedves figyelemmel arra is gondolt, hogy karácsonykor a betegeket se kerülje el a Jézuska. Az igazgatóság kedden délután szeretet-adományokat osztott ki a betegek között.

Minden beteg kapott egy-egy szeretet csomagot, melyben kedves meglepetések, ajándékok voltak. A csomagokat a sebészeti klinika ápolónői kara osztotta szét. Ezenfelül minden betegszobában egy-egy szép karácsonyfát állítottak fel, hogy a karácsonyi hangulatot minél teljesebbé, minél bensőségesebbé varázsolják.

A betegek őszinte hálával gondolnak az ünnepség értelmi szerzőjére, a nemesszívü *Hüttl* professzorra, aki sohasem feledkezik meg betegeiről s kellemes meglepetésekkel feledteti velük a fizikai gondokat, fájdalmakat.

KARÁCSONYFAÜNNEPÉLY A MÁV. MÜHELYBEN.

Vasárnap délután folyt le a Máv. gépjavító mühely karácsonyi ünnepélye ; nem fényes külsőségek, hanem a megértő szeretet és a bőkezü jótékonykodás jegyében.

A műhely vezetősége a rideg szabályok szük korlátain tullépve, átérezte a krisztusi irgalmasság nagyszerüségét. Megpróbálta szorosabban magához füzni népét, midőn együtt ünnepelte vele a megváltást s ami ennél több, pozitiv valóságként részt is adott neki a karácsonyfáról szerteáradó szeretetből. Tudta, hogy bármit cselekszik a legkisebbeknek is a szegények közül, Istennek cselekszi. Tudta, hogy igy lehet segíteni a szociális problémán, midőn minden feltünést kerülve, csak tett és adott. Szebb hálát nem is kaphatott volna, mint a megajánló hozott, másfélszáz gyermek örömujjongását.

Az ünnepség Máthé József mühelyfőnök és neje, azonkívül a mühelyi tisztikar jelenlétében a zsufolt diszteremben bensőséges és meleg hangulatban folyt le.

A műsort az Egyetértés dalkarának karácsonyi éneke vezette be Zöld József karnagy hozzáértő vezényletével.

Utána Raposs Viktor ev. vezető lelkész tartotta meg ismeretes szónoki lendületével szívekhez szóló ünnepi beszédét. A gyermekekhez szólott, reménységünkhöz és szemünk fényéhez, a jövőhöz, amelyen dolgozik ez az ünnepség is. Enyhíteni akar a nyomoron, az ő nyomorukon, de ennek a végleges megszüntetése az ő feladatuk. Éppen ezért munkára és hazaszeretetre buzdította őket.

Majd Kérpáthy Józsefné művészi rendezésében élőkép került bemutatásra. A gyermekek kedves kis karácsonyi jelenetet mutattak be, mialatt az áll. elemi iskola kis énekesei adtak elő egy régi egyházi éneket — fiatal koruk ellenére meglepő ügyességgel — Pálffy István vezetésével.

Az ajándékok kiosztása következett ezután a műhelyfőnöknek és nejének személyes jelenlétében, Erdőssy Béla és Mátyássy Lajos tisztviselők közreműködésével. Ajándékban részesült 144 gyermek — közel 3000 pengő értékben. A Máv. igazgatóság, a Házépítő Szövetkezet, az Egyetértés és a MANSz jóvoltából. Kiosztásra kerültek kész ruhák, cipők, szövetek s a gyermekek igazi örömére nagy cukorzacskók. — Örömtől piruló arccal siettek a gyermekek az ajándékozó asztalhoz s a szülők könnyes szemmel hálálkodtak jótevőiknek, ugy, hogy a közönség felemelő ünnepség emlékével oszlott szét.

Iff. E. B.

IFJUSÁGI VÖRÖS-KERESZTES KARÁCSONYI SZERETETÜNNEPÉLY PALLAGON.

A pallagi állami elemi iskola Ifjusági Vörös-Kereszt csoportja f. év december hó 21-én délelőtt 11 órakor karácsonyi szeretet-ünnepélyt rendezett, mely alkalommal a kis ifjusági vöröskeresztesek karácsonyi énekeket, szavalatokat adtak elő, majd a „Karácsonyi meglepetés" című játékkal szórakoztatták a megjelent közönséget.

Azután a szeretet-adományok kiosztása következett. Minden gyermek — számszerint százhuszan — kapott cukorkás csomagot, azonkívül kiosztásra került : 20 fiuing, 8 leánying, 5 trikó, 10 ruha, 12 nadrág, 6 alsónadrág, 2 kabát, 6 szoknya, 10 sapka, 2 szvetter, 30 pár harisnya, 7 pár csizma, 5 pár cipő, 2 pár lábszárvédő, 12 zsebkendő, 10 nyakkendő, 2 nyaksál, 4 pár keztyü, 2 táska, 25 mesés könyv, 72 drb szappan, 14 kg alma, 1 kg zsír, 10 drb játék.

Ezuton is hálás köszönetet mondunk a jószívü adakozóknak, kik kegyes adományaikkal, hozzájárultak ahhoz, hogy minél több szegény, árva, nélkülöző iskolás gyermeknek szerezhettünk a szeretet ünnepére megelégedést, örömet, boldogságot.

KARÁCSONYFAÜNNEPÉLY VÁMOSPÉRCSEN.

A vámospércsi református tanítótestület a szegény gyermekek fölsegélyezésére december hó 22-én, vasárnap délután az uj iskola nagytermében karácsonyfaünnepélyt rendezett, hol az érdeklődők mindkét termet zsufolásig megtöltötték. Öt órakor műsoros estély volt, melynek felejthetetlen szépségeiben gyönyörködött a közönség. A 82. dics. „Az Istennek szent angyala" éneklésével kezdődött az ünnepély. Majd Vida Kálmán ref. tanító mély érzésü imája emelte fel a lelkeket a zörgető Jézushoz. Csodaszép élőképben gyönyörködött ezután a közönség. „Hófehérke és a hét törpét" mutatta be Fekete Imre ref. tanító növendékeivel. Varga István ref. tanító növendékei egy öt felvonásos szindarabot játszottak el. „Levél a mennyországba". Változatokban gazdag jelenetek követték egymást. Apró gyermek színészek vágyai emelkedtek a Jézuskához. A következő képet Vida Kálmán ref. tanító növendékei mutatták be. „A tanító álma" irrendenta élőkép. A csonka haza térképe mint vörös kérdőjel állott a közönség előtt, piros-rehérzöld ruhás angyalok hozták az elszakított területeket sorba. Közben bus magyar dalok zendültek, majd az angyalok imádkoztak Istenhez, hogy szép hazánkat adja vissza. Ezután vitéz Dobos Sándor ig. tanító magasszárnyalásu beszédben ismertette e szeretet-ünnepély történetét, köszönetet mondva a nemesszívü adakozóknak és a tanítótestületnek fáradságos munkájáért. Majd ekete Imre ref. tanító hivta közénk a szeretet nagy Istenét. Mikó Imre ref. tanító felolvasta az adakozók névsorát. Ezután megkezdődött a karácsonyfaünnepély. Boldog gyermekajkak énekelték „Szállj, szállj, magasra szíveink reménye" és a tanítótestület tagjai kiosztották a szegény gyermekeknek az ajándékokat. 12 pár csizma, 9 uj, 10 használt ruha, 5 télikabát, 5 nagy kendő, harisnyák, fehérnemüek, 40 kenyér, 60 kalács, 65 szeretetcsomag kerültek kiosztásra. Hogy mit érzett kis szívében 90 szegény gyermek, azt csak a jóságos Isten tudja, de az bizonyos, hogy érezték sápadt arcukon a Jézus simogató kezét. Isten áldása kisérje Bartha Dezsőné, vitéz Dobos Sándorné tanítónők és vitéz Dobos Sándor, Vida Kálmán, Fekete Imre, Varga István, Béres Antal, v. Szabó Imre református tanítók munkáját, kik ugy a gyüjtésben, mint a rendezésben fáradhatatlanok voltak.

A Tőkegyüjtés uj módja

Igen érdekes és praktikus tőkegyüjtési módszerről szereztünk tudomást. Amerika városaiban, ahol a nép minden rétege erősen meg van szervezve, a közelmultban „Christmass Club" (Karácsonyi Club) néven egyesületek alakultak, melyeknek célja a tőkegyüjtés. Az egyesület tagjai, azonkivül, hogy pénzüket csekkszámlára helyezik el a bankoknál, külön gyüjtenek arra a célra, hogy karácsony ünnepére a szükséges bevásárlásait, ajándékait fedezni tudják. Az amerikai példára valósitotta meg a mult évben a Belvárosi Takarékpénztár RT. a tőkegyüjtés e praktikus és érdekes módját. Az ugynevezett „Karácsonyi Alap" betéttel heti 1, 2. 5 és 10 pengős befizetésekkel az év karácsonyára, szinte észrevétlenül gyüjt magának, aki Karácsonyi Alap heti könyvecskét vált. A befizetések hetenként történnek s a heti könyvecskéből kivenni előbb mint karácsony, nem lehet. Ha valaki a heti betéteket pontosan teljesiti, karácsonyra megkapja a teljes befizetett összeget s a betett összeg kamatát. A befizetések elmulasztása a kamat elvesztését vonja maga után, viszont a betét akkor sem vehető ki előbb, mint karácsonykor. Már heti egy pengő befizetéssel is az év karácsonyára oly összeg gyül össze, mely módot ad a kis embereknek is, hogy a legszentebb ünnep két napjára feledtesse a s / küzdelmet, szükséget, nélkü/zést A takarékosság ez uj alakjával az elmult évben igen szép eredményt ért el a Belvárosi Takarékpénztár RT. ugy főintézeténél, mint fiókjainál és affiliált intézeteinél. E szép sikeren felbuzdulva igyekszik a Belvárosi Takarékpénztár rt. a már sokszor — de sajnos hiába — hangoztatott takarékosság elvét a karácsonyi alap betétkönyvecskék széles körben való terjesztésével is megvalósitani. Takarékoskodjunk. Tegyük félre a filléreinket. Gyüjtsünk a karácsonyi ünnepekre. Felvilágositással készséggel szolgál a *Belvárosi Takarékpénztár rt. debreceni fiókja* (Piac ucca 53.).

x **A párisi autókiállitás** egész közönsége egyhangulag megállapította, hogy a Mercedes-Benz gyári karosszériák nemcsak a vonalvezetés szépsége és a színezés tökéletes harmónikussága, de felszerelés és kivitel tekintetében sem maradnak mögötte semmiben sem a legdrágább karosszériáknak.

Látogatás egy aktiv királynőnél, aki békét hirdet, kézimunkázik, a háztartást vezeti és jótékonysági bazárokat rendez

BESZÉLGETÉS ALEXANDRINA DÁN KIRÁLYNŐVEL.

Kopenhága, december havában.

Napsütéses decemberi napon utaztam autón Sorgenfriba, — a „gondmentesség" kastélyába. Előző nap értesítést kaptam, hogy Alexandrina dán királynő fogad. A Lyngby felé vezető országúton egy másik automobillal találkoztunk, amelyet egy fiatalember vezetett: Knud herceg, a dán királyi pár legfiatalabb fia.

Az öreg fasor végén, amely az utat szegélyezte, messziről látszik Sorgenfri kastélya.

Letérünk a széles országútról és belépünk a kastély parkjába, amelyet nem zár el sem kerítés, sem kapu a környéktől. A kedves, falusias épület előtt egy medvebőrüveges katona áll.

A barátságos udvarmester elénk siet, megkér, hogy kövessem a kastélyba és egy régi lépcsőn felvezet az épület két szárnyát összekötő üvegtetős terembe.

Vezetőm, aki előttem lépkedett, hirtelen kinyit egy magas üvegajtót és váratlanul Dánia királynőjével állok szemben.

A magas, karcsú királynő világos fogadószobájában fogad. Egyszerű borvörös atlaszruhát visel, amely igen jól illik sötét hajához, kék szemeihez és barátságos mosolyához.

A fogadóterem egyik sarkában foglalunk helyet és a királyné közvetlensége azonnal megindítja a társalgást.

Sorra szóba kerülnek a gyermeknevelés, a háziasszony kötelességei, a zene, az irodalom és a legnagyobb európai probléma: a béke.

— Minden javaslatot, amelynek az a célja, hogy a népeket közelebb hozza egymáshoz, melegen támogatok, — mondja Alexadrina királynő. — Minden, ami elősegíti a szomszédos népek megértését és minden, ami növeli kultúrájukat és boldogságukat, engem is boldoggá tesz és minden ilyen mozgalmat a legnagyobb rokonszenvvel kísérek.

Önmagáról nem szivesen beszél. Nagy virágkedvelő, azonban örömét leli a kézimunkában és a háztartási teendőkben is. A kopenhágai iparművészeti múzeum őszi kiállításán a királynő két csodaszép gobelinfüggönnyel szerepelt. A minta a 18. századból származott.

— Ez volt a legszebb munka, — amit életemben csináltam, — meséli a királynő. — Az első függöny mintájának szépsége annyira fellelkesített, hogy nyolc hónapi munka után nyomban belekezdtem a másodikba. Ez azonban több mint egy évig tartott, mert tavaly igen sok egyéb dolgom is volt.

A királynő minden évben egy csomó babát öltöztet fel a jótékonysági baba-tombola számára. Azonkívül harisnyákat köt a szegényeknek, ruhákat var az árvák karácsonyfája számára és családjának karácsonyi ajándékait is maga készíti. A nagy elfoglaltság mellett azonban időt szakít a hivatalos kötelezettségek teljesítésére is.

Alexandrina királynő szenvedélyes sportoló, lovagol, tenniszezik és vitorlázik. A vitorlasport elvezette a királynőt Islandba és Görlandba is.

A zene is nagy szerepet játszik Alexandrina királynő életében. — Muzikalitását legidősebb fia, Frederick trónörökös is örökölte, aki ép olyan kiválóan zongorázik, — mint anyja. A zongorázás egyébként ősi családi tulajdonság. I. Frederick Ferenc dán királyról beszélik, hogy amikor a dán hadsereg visszavonult Napóleon hadserege elől, ő környezete előtt a következő kijelentést tette: „Ha a dolgok rosszra fordulnak, — úgy még mindig megélhetek, mint zongoraművész".

A. Qu.

A legyőzött államok és Skandinávia kivételével

EURÓPA ÖSSZES ORSZÁGAI NAGYOBB HADERŐVEL RENDELKEZNEK, MINT A HÁBORU ELŐTT.

Berlin, december hó.

Az új francia költségvetés a katonai kiadásokat tetemesen felemelte. A legyőzött államok és a skandináv országok kivételével az összes európai országok tovább folytatják a fegyverkezést. Fehér, kemény volt a tél, mintha az Isten is elfeledkezett volna arról, hogy hány és hány ezer ember a fagyasztó éjszakában a csillagos éggel takarózik. Hiába a Locarno, Kellog-paktum és leszerelési konferenciák ellenére. A porosz-francia háború befejezésétől, 1870-től 1913-ig az összes európai országok szárazföldi és tengeri haderejükre 170 milliárd márkát adtak. A fegyverkezésben Franciaország vezetett 36 milliárddal, utána következett Nagybritannia 35.2 milliárddal, majd Oroszország 31.9 milliárddal, Németország 31.2 milliárddal és Ausztria-Magyarország 11.7 milliárddal.

A folyó 1929. évben a föld összes államai 18.66 milliárd márkát fordítottak katonai célokra, közöttük Franciaország, Nagybritannia és Oroszország összesen 6.95 milliárdot. A Kellog-paktum aláírásának napján Európában, Oroszországot is beleszámítva, három millió ember állott fegyverben.

A világháború kitörésekor egész Európa háborus létszáma 21 millió ember volt, 1928-ban ez a szám már 24 és fél millió emberre emelkedett annak ellenére, hogy a német hadsereg létszámát a tartalékokat is beleértve a versaillesi békeszerződés 5,200.000 emberről 100.500 emberre redukálta.

Az Északamerikai Egyesült Államok hadügyminisztériumának számítása szerint a föld 1600 millió lakosságából 6 millió ember, tehát 0.38 százalék állandóan fegyver alatt áll. A tartalék haderők létszáma 27 millióra, vagyis 1.73 százalékra rug.

A francia hadsereg normális létszáma ma 600.000 ember másfél évi szolgálati idővel. A háború előtt 800.000 volt három évi szolgálattal. Franciaország intézi azonkívül Belgium, Lengyelország, Csehszlovákia, Románia és Jugoszlávia fegyverkezését és a kisantant arzenálisaként és bankárjaként tekinthető.

Olaszország békebeli hadseregének létszáma 350.000 ember (75.000 katonával több, mint 1913-ban), Lengyelországé 250.000, Romániáé 160.000, Csehszlovákiáé 150.000 és Jugoszláviáé 110.000. Görögország 67.000 embert tart állandóan fegyverben, Belgium pedig 65.000 katonával rendelkezik.

Külön kategóriát képez Oroszország, amely mintegy 700.000 főnyi békebeli hadsereggel rendelkezik. Mégis az oroszok voltak azok, akik Genfben az általános leszerelésről dörögtek frázisokat.

Svájc a háború előtt 28.000 főnyi hadsereggel rendelkezett, ez a létszám azóta emelkedett. Hollandia hadseregének létszámát 26.000-ről 30.000-re, Spanyolország pedig 93.000-ről 224 ezerre emelte fel.

A legyőzött és a békeszerződések által csak kicsiny zsoldos hadseregek tartására kötelezett Németországon, Ausztrián, Magyarországon és Bulgárián kívül csupán Portugália 30.000 emberről 25.000-re, Norvégia 7000-ről 4000-re, Svédország 50.000-ről 25.000 emberre és végül Dánia is csökkentette haderejét.

Kinában jelenleg körülbelül egy millió ember áll fegyverben.

Európának három millió katonát kell a jelenlegi fegyverkezési őrület következtében emberanyaggal és pénzzel táplálni és a mobilizáció ezen korszakát az államférfiak a leszerelés elő-

Mindenféle bel- és külföldi
szén, koksz, tojásbriket, tüzifa és Berentei szén.
Retorta bükkfaszén, kicsinyben és nagyban, házhoz szállitva is
Gabányi Sándor utóda
Láng Miklós
Debrecen legrégibb cégénél a legolcsóbb napiáron beszerezhető.
Csapó-utca 28. Telefon 4 49.

Uj fegyver- és lőszer üzlet.
Telefon: 15-15. Csapó-u. 8.
Vadász-, Céllövő-, Flóbert- és Légfegyverek, ismétlő- és forgó-pisztolyok. — Mindenféle vadász-, céllövő- és flóbert töltények, töltény-hüvelyek, a legjobb minőségü fojtások és serétek, — vadászati cikkek és felszerelések legolcsóbb bevásárlási forrása.
Alumínium edényeszközök. — Háztartási cikkek nagy választékban.
Somlyay Károly
a Tóth Gyula cég volt üzletvezetője.

Népszokások

Borbála napján a kertekből ágakat tördelnek a szilva-, mandula- és barackfákról és ezen ágakat földes szobában az ágy alá vízbe állítják, naponta friss vizet adnak neki. Karácsonyra az ágak kivirágoznak s a leányok teletüzdelik vele az egész mellüket. Amely férfi szakít a virágokból, az lesz a leány férje.

*

Ha a férj perel, a nő tele veszi szaját vizzel s addig tartja benn, míg az ura elhallgat: nem lesz veszekedés.

*

Ha káposztapalántát akarunk rakni, az első három szálat behunyt szemmel kell ültetni és a tövét az ég felé. Ezen palántát meg nem eszi semmiféle baromfi.

*

Ha a szomszéd tyukja átjön hozzánk, dobjuk agyon, egyik lábát vágjuk le és ássuk el egyik sarkában a kertnek, a tyukot dobjuk át a szomszédnak. Azt állítják, ha több tyuk lesz a kertben, mint amennyi palánta vagy saláta, többé egy tyuk sem csíp le egy levelet sem.

*

A salátamagot akkor kell elvetni, ha a tyukok már elültek. Ezen salátát soha nem eszik meg a tyukok.

*

Azt állítják, hogy új lakásba régi seprőt vinni nem jó, mert ott örökös veszekedés lesz.

*

Borbála napján nem szabad adni a kéregetőknek, sem kölcsön, sőt még vásárolni sem szabad. Ha ezt megtartják, szerencse lesz egész évben a baromfin.

*

Ha a fejő az istállóba fejni megy és keresztet vet a tehén tőgyére s keresztben feji a tehenet, nem vehetik el a tehén használt.

*

Ha új lakásba megyünk, ott az első tüzrakásba sót, paprikát kell dobni, szent lesz a béke.

Kedves kötelesség

Kedves kötelességet teljesitek akkor, mikor felhivom Debrecen város és Hajdu vármegye közönségének figyelmét arra, hogy ha külföldön élő rokonainak vagy ismerőseinek karácsonyi vagy ujévi ajándékot akar küldeni, feltétlenül Debrecenben és a Hortobágy pusztán népmüvészek által készült ajándéktárgyat küldjön. Legalább meg fogják látni és tudomásul kell, hogy vegyék, hogy a magyar nemzet nem második, se nem a harmadik helyen áll, még európai relációban sem. Mert amely nemzetnek a legegyszerübb népe az ő egyszerü lelkivilágával és gondolkozásával ilyen gyönyörü tárgyakat tud előállitani, a mely müvészeti müremeknek is beillik, az Európa társadalmában első sorban kell, hogy helyet foglaljon.

Aki ezt nem hiszi, jöjjön az Ingóságközvetitőbe és nézze meg, hogy a Hortobágy pusztán élő nomád pásztorok milyen gyönyörü karikást és mozaikokat készitenek.

Továbbá láthatók még ottan népmüvészeti szobrok, edények, edények, tarsolyok, karikások, kulacsok és minden elképzelhető apróságok.

Tehát Debrecen városa és Hajdu vármegyének a közönsége is kedves kötelességet teljesit akkor, ha külföldön élő rokonainak és barátainak valódi debreceni és hortobágyi népmüvészek által készült tárgyakat küld ajándékba.

Háziszemle
jutányosan és pontosan szállit *Debrecen sz. kir. város köztisztasági és fuvarozási vállalata. Iroda Szent Anna u. 12.* félemelet 3. Telefon 4—81.

Karácsonyi rege

Irta: Gayné, Édy

Anyácskám! Ugy-e ma fog jönni a kis Jézuska? Kérdé egy bizakodó gyermekhang. Nem fiacskám, ma nem jöhet hozzánk .. s könnybe ful halkuló szava az anyának.

E szavak, egy nagy bérház padlásszobájában hangzottak el. Szegényes ágyban — láz rózsákkal arcán — egy még fiatal ugyan, — de már öregnek látszó asszony fekszik. Ágya előtt térdepel egy szőke göndörfürtű kis fiucska, anyja forró kezeit az ő dermedt kis kezecskéivel simogatva kerleli, hogy mondja meg öneki, miért nem jöhet most hozájuk a gyermekek által olyan hittel s nehezen várt Jézuska!

Az anya szeméből lassan, csendesen, két égő könny gördült tüzes arcán keresztül a gyermek kicsi kezére s pillanat alatt átvonult lelki szemei előtt az egész mult... Amikor nem a láz, hanem az öröm, a boldogság érzete festett arcára ragyogó rózsákat...

Nem is olyan sok évekkel ezelőtt, még ugyanazon bérház földszintjén laktak, fényesen berendezett lakásban. Volt szerető férje, gyönyörű kislánya s egy ici-pici kis baba — az utolsó boldog karácsony legszentebb ajándéka — ez az itt térdeplő szöghajú apróság.

Mennyi reménnyel eltelve nézték együtt!... Mint ölelte át — mélységes szeretettel a szemében — a férje. Mily boldogság járta át akkor az ő szívét, a néma ígéretre, amely feléje sugárzott azokból a neki olyan drága szemekből, hogy csak ő érettük, az ő boldogságukért tartja érdemesnek élni.

Aztán alig párhetes picikéjével s lánykájával egyedül maradt! Férjét, — ki addig föl volt mentve — behívták s harctérre vezényelték... Eleinte ha ritkán is, de mégis kapott hírt. Később ezek is elmaradtak, hiába érdeklődött, hiába kutatott, sem mint élőről, sem mint halottról nem kapott értesítést. Míg végre évek mulva megtudta, hogy fogoly lett s ami reá nézve még borzasztóbb — megnősült!...

Eszébe jutott: Milyen beteg lett ő e hír után... Testben, lélekben megtörve, még gondolkozni is alig tudott! Pedig testi erejére most már nagy szüksége volt. Eddig nem is gondolt arra, hogy valamilyen állást vállaljon, de meg a kis apróságoktól nem is mehetett volna. Cselédet már rég nem tartott, maga végzett mindent. A készpénze fogytán az ékszerekre, ezüstneműre s később értékesebb bútoraira került a sor. A nagy lakás felét már régen átengedte másnak. S a betegsége felemésztett mindent, amivel még bírt.

Kénytelen volt a negyedik emeleten egy kicsi szobában meghúzódni. Kézimunkával tartva fent magát és gyermekeit.

Megpróbálkozott ugyan jövedelmezőbb állásba jutni, de azért az árért, amit a régi „jó emberei" viszonzásul kívántak a protezsálásukért, — inkább lemondott róla. S éjjet-napot eggyé tett. De a szemrontó munkája mellett alig tudott annyit keresni, hogy élhessenek. És most, hogy a tél beállott, a hiányos ruházat miatt kislánykája erősen meghűlve... itt hagyta őket. Még nagyobb sebet ejtve — a már úgy is vérző lelkén... A gyenge táplálkozás miatt s a lelki csapások súlya alatt, most is összeroppant — beteg lett.

A háziúr a lakást felmondta, mivel már régen nem tudott fizetni semmit s kegyelemből, a padlásszobában adott helyet tavaszig. Már napok óta élelem s ami talán még fontosabb ebben a dermesztő hidegben, tüzelő nélkül vannak. Mire eddig ért gondolataiban — ujabb könnyet sajtolt ki fénytelen szemeiből a kis fiucska újabb sóvár kérdése: Édes anyácskám! Miért nem fog jönni most hozzánk a kis Jézuska?!

Istenem! Hogyan magyarázza meg gyermekének, hogy semmijök sincsen, anélkül, hogy gyermeki hitét megzavarná!

Lassan, töredezve jött a szó ajkáról: Kicsi fiacskám. Mi nagyon szegények vagyunk! Apa — nincs! Elnyelte a háború!... Anyácskád beteg... nem tud keresni... még kenyérre sem! Az emberek lelke alszik...

El van fásulva — nem ad — nem adhat senki... Igy anyácskának nincs pénze, hogy vehetne egy kicsike karácsonyfát, pedig a Jézuska csak oda visz — oda vihet valamit, ahol azt talál...

A fiucska közelebb, mind közelebb húzódott édes anyjához és sírásra görbülő szájjal suttogta: Pedig én olyan jó voltam. Minden nap imádkoztam... anyáért és apáért, hogy adja vissza a háboru... és nővérkéért... hogy jöjjön vissza az angyalok közül, hogy anyácska ne sírjon annyit... és kenyeret sem kértem... mert anyácska akkor mindig nagyon szomorú...

Sápadt kis arcocskáját oda szorította anyja könnyázott arcához — látszott, hogy töpreng, — gondolkozik valamin, végre megszólalt: Anyácskám! Hol lehet a Jézuskával beszélni? Hol lehet öt találni?

Az anya meglepődve néz a gondterhes arcocskára s hirtelen alig tud válaszolni s a gyermek sürgető kérdésére lassan adja meg a választ: A Jézuska fiam, tulajdonképpen itt van közöttünk... Itt él a lelkekben... De az emberek néha a templomba keresik.

A kicsike helyeslőleg bólint s majd mikor anyja fáradt szeme lecsukódott — azt hivén, hogy alszik — csendben kiosont.

Künn ismét elgondolkodott azon, amit édes anyja mondott, hogy hiába vár bizakodó szívvel, ma mégsem jön hozzájuk a Jézuska!

Azon is elgondolkozott, hogy vannak, akik a templomban keresik! Hirtelen elhatározta, hogy elmegy ő is és nagyon szépen kérni fogja, hogy jöjjön el hozzájuk is.

Az utat ismerte, hiszen édes anyjával nagyon sokszor volt ottan. Azt is tudta, hogy ott csendesen, nagyon csendesen kell ülni... imádkozni is tudott... Lassan, botorkálva haladt, a dermesztő hidegben alig tudta vonszolni kiéhezett, fáradt kis testét.

S egyszerre csak felragyogott a szeme... útjában sok-sok fenyőt látott nagy csomókban felhalmozva. S amint csak nagy, nem az ő lábára szabott cipőbe bujtatott lábacskáit bírta szedni, sietve ment felé.

Oda érve, könyörögve nyujtotta ki elkékült kezeit, hogy adjanak neki, csak egy kicsi, egy egészen pici fácskát.

De az asszony, aki árulta, ridegen elzavarta: Eltakarodj lurkó! Nem szégyelsz koldulni!

A kicsinek torkán akadt a szó a durva hangra. Nem volt bátorsága már mástól is kérni s életének első nagy csalódására könnyei végig folytak a hidegtől színjátszó arcocskáján.

Támolyogva érte el a templomot s bent, vékony ruhájában dideregve, fogvacogva rebegte: Drága kis Jézuskám! Mentsd meg apukámat... hozd vissza öt nekünk... Engedd, hogy anyácska újra nevessen, ne legyen mindig olyan szomorú...

És jöjj el ma hozzánk... Hidd el, vett volna anyácska karácsonyfát, de beteg és nincs pénze... Majd én... ha nagy leszek... veszek sok-sok fát helyette az olyan kisgyermekeknek, akiknek az anyjuknak nincs pénze... Óh, jöjj el Jézus!... Jöjj el...

S mint egy válaszként felhangzott az orgona mély búgása... S a fiucska lelkét megtölté hittel, reménységgel...

— — — — — — — — —

Valahol messze, a jéghegyek birodalmában élt egy szomorú tekintetü férfi. Minden gondolata odafűzte az elszakadt hazájához, az elhagyott otthonához.

Régen gyötri már a forró honvágy, de valami félelem vagy szégyenérzés visszatartotta, hogy hazamenjen. Még érdeklődni sem mert, pedig majd elepedt a vágytól, hogy hírt vehessen elhagyott családjáról. Érdemtelennek tartotta magát rá, azt is gondolta — talán már halottnak is tartják s minek bolygassa meg a talán már behegedt sebet. Csak időnként, ha két csöpp apróságára gondolt, szorult el a szíve...

Ezerszer megátkozta a vérét, a lázas vágyait, amely odadobta egy kacér élvsóvár asszony karjaiba. S akkor, mikor még nem lett volna késő, akkor nem engedte ki a karmai közül az a démoni asszony s később meg már, amikor az asszony is beleúnt, akkor már az önvád, a lelkifurdalás szakíttatott meg minden kapcsolatot az otthon hagyottakkal.

Már régen nem köti semmi ahhoz az asszonyhoz, kiért drága, forrón szeretett családjáról megfeledkezett.

Hogy elaltassa viaskodó lelkét, a munkába temetkezett, az eredménye meg is lett szorgalmas munkájának, nagy vagyonra tett szert.

De semmi örömet nem talált benne, elfásult minden iránt.

Csak úgy karácsony táján fogta el lelkét fokozott erővel a vágy. Megelevenedett előtte minden szépségével, varázsával az a meghitt, boldog családi est, ami mai napig is kitörölhetetlen emlékként él bent a lelke mélyén. Az utolsó együtt töltött karácsony. A csöpp kis ujszülött fiával!

Mikor eddig ért gondolatával, oly erős vágy fogta el, hogy karjaiba tarthassa fiát, hogy azonnal csomagolt s útra kelt, hogy a szent estére otthon lehessen. Milyen édes zene volt az „otthon" szó a fülének.

Mikor megérkezett, egy véget érni nem akaró hosszú út után a fővárosba, szinte gyerekes öröm töltè be szívét. Éppen a szent estére érkezett meg! Kocsiba ült, hogy az otthon varázsát kiélvezze, mintha az a sok év, amit távol töltött, kil lett volna törölve egyszerre az emlékéből, gépiesen mondta meg a kocsisnak a régi címét, mintha mi sem volna természetesebb, mint hogy ott lakik most is.

Félútban eszébe jutott, hogy ajándékokat is kellene vennie, vissza fordult, hogy bevásároljon. Az üzletben a gyermek kora bemondása után csörgőt, kis gumibabát raktak elébe, megvette. S akkor jut eszébe, hogy az ő csöpp kis fia bizony már nagy legény lehet! Olyan öröm járta át erre a gondolatra a szívét, hogy az egész boltot megvette volna s miért is ne, gondolta jó lesz a gyermekeinek!

Meghökkent, eddig mindig csak a fiára gondolt, hogy leánya is van, az eszébe sem jutott. Mosolygott magában

Kérjen tájékoztatót.

50 FILLÉRBÖL

mit hetenként félretesz

a Debreceni Kölcsönös Segélyző Egyletnél

Kossuth u. 8. (szinház felőli sarok) rövid pár év mulva

tőkepénzes lesz.

Kérjen tájékoztatót.

a szórakozottságán. Egész kocsira való játékot vásárolt.

Utja a templom mellett vezetett el, talán éppen akkor, mikor egy kis vézna, didergő, elkésült gyermek vonszolta magát kinnal haza, a még hidegebb otthonába, ahol egy kis meleget csak az anya forró szíve nyujtott.

Utjában, mivel nagyon szép fenyőt látott, azt is vett, had legyen az az ő fája, amit ő rak majd meg szerető nem látott drágáinak.

Már közeledtek a drága otthon felé, szívvel, szerető kezekkel az ő regen már befordultak az uccájukba, amikor a lovak megtorpantak a kocsis erős kezének nyomására — s ő gondolataiban így megzavarva — amint szét nézett, két kis gémberedett kezecskét látott, amint a lecsüngő fenyő ágba kapaszkodva, a kocsi mellett, a jeges havon végig, véresre horzsolódott. Ijedten ugrott ki s kapta föl az elalélt gyermeket...

— — — — — — — — —

A kis fiucska azzal az erős hittel a felkében, hogy kérése meghallgatásra talál, lassú léptekkel indult hazafelé. A hidegtől szinte az egész testét ólomsúlyúnak érezte. Két kis ökölbe szorított kezét zubbonyába bujtatá, bár úgy mellét, hátát ezer tűként szúrkálta a fagyos levegő. Fájó tekintet vetett elhaladtában újra a fenyők felé, de már nem volt kedve újra oda menni. Azt hitte soha nem ér útja már véget, a lába a hidegtől vörösre-kékre dagadtra marva. Már befordult végre az uccájukba... Milyen jó, — gondolta — a gazdagoknak... meleg ruha, autó, kocsi... Ni! Ott is jön egy kocsi. Olyan nagy karácsonyfa van rajta, hogy ágai a földet seprik...

A fiucska szeme tágra nyilik... Istenem!... ha most csak egy kicsit, egy egészen picit letörhetne belőle, hogy haza vihesse — úgy biztosan eljönne a várva várt...

A kocsi éppen odaért s a gyermek felhasználva a kedvező pillanatot, elkínzott kezeivel megragadta a havas ágat, hogy letörjön belőle, de a kocsi magával vonszolta s ő ijedtében még jobban megragadva a faágat — elájult...

— — — — — — — — —

Egy nagy bérház előtt a kocsi megállt. S a messze idegenből jött férfi rövid idő mulva már mindent tudott. Megtudta, hogy a karjaiban tartott gyermek az ő vére — az ő imádott kis fia... S talán minden bűnéért levezekelt az alatt a kálváriás út alatt, míg a padlásszobáig eljutott drága kis terhével.

És később a ragyogón feldíszített, dúsan megrakott karácsonyfa alól felhangzó, ujjongó, diadalmasan boldog gyermekkacaj bizonyította, hogy Jézus itt van s hogy mindig eljön a benne bízókhoz!...

Korcsolyák
Kerékpár táblák
Bészler és Dávid
vaskereskedésében,
Piac ucca 7.

Berentei szén,
porosz szén és tüzifa legolcsóbb napi árban kapható
SCHWARTZ. AGÁRDI-U. 6. sz.
Telefon 12—04.

Jó minőségü tégla és cserep
kapható Tóth és Sebestyén téglagyárából. Eladás Hatvan ucca 1—3. sz. III. em. Telefon 610.

A világhirü
Mercedes-Benz
személy és teherautók
és a M. kir. áll. Vas-, Acél- és Gépgyárak által gyártott
MÁVAG-MERCEDES-BENZ
teherautók, autóbuszok és különleges autók vezérképviselete és eladási központja:
MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL RT. Budapest, IV. Váci-utca 24.
Körzetképviselet: Révész Simon Debrecen, Hunyadi ucca 21. sz.

Debrecen szabad királyi város közigazgatásának 1928. évi müködéséről szóló jelentése

Dr. Vásáry István polgármester most bocsátotta közre Debrecen sz. kir. városának 1928. évi működéséről szóló jelentését és ezáltal a háború és az azt követő forradalmak által megszakított régi gyakorlatot újította fel. A jelentés kiadásának az a célja, hogy összefoglaló képet nyújtson egy év közigazgatási tevékenységéről és ennek alapján könnyebben megállapíthatóvá tegye a jövő feladatait. Ennek a célnak az elérése teljes mértékben sikerült is, jóllehet az adatok összegyűjtésére és feldolgozására megfelelő szerv még rendelkezésre nem állott és ennek a szervnek beállítása a közeljövő feladatai közé fog tartozni.

Ha a jelentést a többi vidéki városok évi jelentéseivel összehasonlítjuk, azonnal szembetűnik, hogy ez a munka messze felülmulja a többi városokéit. Ez a jelentés részletes tájékoztatást nyújt Debrecen város közigazgatásának minden ágazatáról, sőt egyes ágazatoknál az elmult évekre is visszapillantást enged.

Mindjárt előljáróban tájékozást kapunk a 3,400.000 dolláros kölcsön ügyéről, a város életét közvetlenül érintő, az önkormányzatok háztartásának hatályosabb ellenőrzése tárgyában kelt 1927. évi V. t.-c.-ről, a kertségek és telpek közegészségügyi helyzetének rendezése tárgyában kelt s a törvényhatóság közgyűlésein több ízben tárgyalt népjóléti miniszteriumi rendeletről.

Megemlékezik előljáróban a jelentés az amerikai Kossuth-szobor leleplezési ünnepségéről, — lord Rothermere fiának, Esmond Harmsworthnak fogadtatásáról és ezzel kapcsolatban közli dr. Hadházy Zsigmond főispánnak a törvényhatóság díszközgyűlésén ez alkalommal tartott nagyszabású üdvözlő beszédét és a törvényhatóság díszközgyűlésének azt a határozatát, amellyel a nagy lord fiát üdvözölte és a lord iránt érzett hálájának és tiszteletének kifejezése képen róla a város egyik nagyobb uccáját elnevezte.

Említést tesz a jelentés az olasz parlament delegátusainak debreceni látogatásáról, továbbá József főherceg díszpolgári oklevelének átadása alkalmával tartott díszközgyűlésről és közli *dr. Vásáry* István akkori polgármesterhelyettesnek ez alkalommal tartott mélyen szántó, költői lendületű gyönyörű üdvözlő beszédét és József főhercegnek őszinte szívből jövő, közvetlen hangú válaszát. Megemlékezik a jelentés Horthy Miklós kormányzónak a lovasnapok alkalmával tett debreceni látogatásáról és még számos közérdekű eseményről.

Végül előljáróban részletesen foglalkozik a jelentés a tisztviselők és alkalmazottak illetményeinek az 1927. évi V. t.-c. 49-ik szakasza alapján eszközölt rendelkezéséről.

A jog- és pénzügyi osztályt illetőleg részletes tájékoztatást nyújt a jelentés a 3,400.000 dolláros külföldi kölcsön ügyéről, közli a beruházási programot, mely a város közérdekű intézményeinek rohamos fejlődéséről tesz tanubizonyságot. Tárgyalja a jelentés a hirdetési vállalat bérbeadásának ügyét és az 1929. évi költségvetést és az 1928. évi zárszámadást megfelelő részletességgel. Megtudjuk a jelentésből, hogy a város az 1928. év folyamán az ügyvédi kamara, a járásbíróság és az üzletvezetőségi paloták felépítésének céljaira szükséges telekadományozásával jelentős lépéssel haladt előre s rohamlépésben megindult a fejlődés útján. A járásbírósági új palota azóta már át is adatott rendeltetésének.

Részletes képet kapunk a kölcsön terhére eszközölt beruházásokról az 1924 január 1-től 1928 december 31-ig terjedő időről, ugyancsak

részletesen ismerteti a jelentés a költségvetés terhére eszközölt beruházásokat, mely a város közérdekű intézményeinek fejlődéséről tesz kiáltó bizonyságot, cáfolatául a városi gazdálkodás kritikája címén az utóbbi években elhangzott egyes, a tényeknek meg nem felelő nyilatkozatoknak.

A gazdasági ügyosztály jelentése részletesen foglalkozik a házi kezelésben levő gazdaság helyzetével, a szenyvíztisztító-telep keletkezésének, jelenének és jövőbeni fejlődésének kérdésével, kedvező képet nyújtva a városi gazdálkodásnak erről az ágazatairól. Kedvező képet kapunk az erdőgazdaság és a kertészet helyzetéről is.

A közművelődési osztály jelentése kapcsán a közoktatásunk rendkívüli fejlődéséről nyerünk részletes tájékoztatást. Megtudjuk a jelentésből, hogy a tanyai iskolák fejlődése az 1908-ban létesített tíz iskolával 1925-ig szünetelt, ettől az időponttól kezdve közművelődési közigazgatásunk rohamlépésben fejlődött. 1925-ben felállíttatott egy 3 tanerős iskola, melynek tanítói létszáma évről-évre emelkedett. 1926-ban egy hat tantermes iskola a Köntösgáton és 1927 ben 10 új tanyai iskola létesítése határoztatott el, melyből hét 1928-ban már fel is épült.

Részletes tájékoztatást kapunk a gazdasági népiskolák üdvös működéséről, az ipariskolák helyzetéről és fejlődéséről és a jelentés keretében kapunk tájékoztatást a közeljövőben megnyiló iparművészeti iskola létesítésének kérdéséről is. Kitűnik a jelentésből, hogy mily

nagy és értékes áldozatokat hoz évente a város a hitfelekezetek, iskolák és közművelődési intézetek támogatása terén

s mily nagy fejlődést értünk el az anya- és csecsemővédelemmel kapcsolatos népjóléti intézmények kiépítésével kapcsolatban. A szegény segélyezés, diáksegélyezésel kapcsolatos statisztikai adatok bizonyságai annak, hogy

a város a mai nehéz gazdasági helyzetben is e téren elment a teljesítőképesség legfelső határáig.

Tárgyalja a jelentés a munkaközvetítő hivatal, fürdő, uszoda, az iskolánkívüli népművelés, a leventeoktatás kérdéseit kimerítő részletességgel.

Az adóügyosztály jelentésében a közzétett nagyszámú kimutatásokon kívül tájékoztatást kapunk az adókra és illetékekre stb. vonatkozó összes törvényes rendelkezésekről és egyéb jogszabályokról.

Legrészletesebb a VI. közigazgatási rendészeti ügyosztály és elsőfokú közigazgatási hatóság jelentése, amely természetes is, hiszen ennek a hatóságnak működése érinti a közönség életének legtöbb s legkülönfélébb nyilvánulásait. — Tárgyalja a jelentés a katonai, hadigondozási, állampolgársági és illetőségi ügyeket, az iparügyet a legteljesebb részletességgel, különféle kimutatások kapcsán. A vásári és piaci rendészet keretében sok közérdekű statisztikai adat birtokába jutunk. Részletes ismertetést kapunk az állategészségügyi és mezőrendészeti közigazgatás kerületéről is. Részletesen tárgyalja a jelentés az annak idején a közérdeklődés homlokterébe került tengerimoly elleni védekezés tárgyában kiadott rendelet folytán szükségessé vált hatósági intézkedéseket. A jelentés a közélelmezés, a kihágási és községi bíráskodás részletes ismertetésével nyer befejezést.

A jelentés kapcsán részletes képet nyerünk a tűzoltóság rohamos fejlődéséről és a mentői szolgálatról.

Tárgyalja a jelentés a műszaki osztály, a tiszti főügyészi, a tiszti főorvosi hivatalok és a városi vállalatok működését.

A jelentés a történelmi levéltár működésének ismertetésével fejeződik be. E jelentés ismerteti az iratgyűjteményeket a legrégibb időktől.

Minden bizonnyal ez a munka értékes segítőeszköz mindenki számára, aki Debrecen város életébe közelebbről bepillantást akar vetni.

— „Magyar sors" című könyve, — Szalacsy Rácz Imrének minden könyvkereskedésben kapható.

Szőrme bundák
és prémbőrök nagy választékban. Szőrme-bundák javitását, alakitását jutányosan, a legujabb divatlap szerint készit **KÖVÁRY** szücsmester, József kir. hg.-u. 3. Közvetlen a Bika-fürdő mellett.

Egy nagy magyar költő két verse „Kemény bácsiról"

A DEBRECENI „KIS PIPA" VENDÉGLŐ TULAJDONOSA AZ IRODALOMBAN.

A magyar irodalomnak egyik kiváló alakja, Erdélyi Zoltán, aki Sebestyén diák álnéven is sok ötletes és kedves hangulatu verset irt, több mint harminc évvel ezelőtt Debrecenben is megfordult. Debreceni tartózkodása alatt természetesen ellátogatott Kemény János irodalomtörténeti nevezetességü vendéglőjébe, a „Kispipába", ahol sok kellemes estét töltött.

A „Kispipában" töltött kedves esték hatása alatt annak idején egy-egy szellemes versben üdvözölte az akkor még fiatal Kemény Jánost. Ez a poéma a régi „Debrecen" 1897. évi január 30-iki számában jelent meg s igy szól:

A „Kis Pipá"-ban.

A magyarnak
Sok — szemére hányja:
Nagy pipája
És kevés dohánya.

—

Ilyenformán
A jó Kemény János
Magyarsága
Volna tán hiányos?

—

Hiszen néki,
Amint láttuk máma,
„Kis pipá"-ja,
Sok vágott dohánya.

—

Asztalához
Minket invitál.
Ott párolgott
Szép menyecske tál.

—

A tál mellett
Boros kalamáris.
Magyarabb ő
Más tíz magyarnál is.

Azóta több mint 32 esztendő telt el. Kemény Jánosból fehérhaju „Kemény bácsi" lett, aki az egyes összejöveteleken elmélázva mesél a régi szép időkről. Sok minden meg változott azóta, hogy Sebestyén diák a fentebbi verset irta. A költő előtt azonban az emlék mindig szent és szive sohasem feled.

Ennek bizonysága, hogy Sebestyén diák, illetve Erdélyi Zoltán a koszorus magyar költő most, 32 év után ismét felkereste soraival Kemény Jánost, a „Kispipa" vendéglőst, aki december 27-én, pénteken tartja névnapját. A költő ebből az alkalomból a következő finom hangu költeménnyel üdvözölte „Kemény bácsit":

Pohárköszöntő.

(Kemény Jánosnak.)

Pohár csendül, zene zendül,
Szárnya lendül száz kebelnek.
Aranyszívű Kemény János,
Téged agyon ünnepelnek.

—

Szivem rubintpoharával
Köszöntelek én is Téged.
Tavaszomból drága emlék
A jóságod, kedvességed.

Hej piros bor! Hej piros kedv!
Csillogó fény, arany felhő!
Tavaszálom, tündérálom...
Soha többé vissza nem jő.

—

Mennyi szegény diáklegény
Evett ingyen asztalodnál!
Ha áldásuk fogna rajtad:
Dáriussá gazdagodnál.

Bűnt csak akkor cselekedtél,
Mikor ajkad nyitva szóra,
Szelid hangon jelentetted:
„Kedves uraim, záróra."

—

Szörnyű vétek! Hanem azért
Mégis meg kell azt vallani:
Kemény János derék ember,
S még különb volt kemény Jani.

Sebestyén diák.

De nemcsak Sebestyén diák, hanem a többi debreceni ismerős sem feledkezik meg Kemény Jánosról, akit pénteki névnapja alkalmából számosan fognak üdvözölni.

A háremek titkai

Irta: Abdul Kadir herceg, az utolsó török szultán fia.

Ha egy regényiró, szinműiró, vagy filmiró török témáról ir, úgy egészen biztosan legalább egy jelenetet vagy fejezetet a török háremekben játszat. Minél kevesebbet tud az iró a háremek valódi életéről, annál részletesebben tárgyalja. Igy fejlődött ki az operetteháremek képe, amelynek semmi köze sincsen a valósághoz. A valóságban ugyanis a török háremek sohasem voltak a kéj és fantasztikus orgiák tanyái.

Az én időmben minden herceknek és minden jómódu töröknek megvolt a maga palotája, amelyhez hárem is tartozott. Nagyjában kétféle háremet lehet megkülönböztetni: háremet muzsikával és muzsika nélkül. Apám, az utolsó török szultán például nagy zene kedvelő volt. Háremében egész nap muzsikáltak. Habár igen komoly ember volt, mégis órákig elüldögélt asszonyai között és hallgatta éneküket.

A háremek asszonyainak száma a tulajdonos igényei és anyagi eszközei szerint váltakozott. A szultának háremeiben többszáz asszony élt. A többi előkelő törökök természetesen kevesebb asszonyt tartottak. Az uralkodóház mindegyik férfitagjának saját palotája volt. Ezek a a paloták a szultán palotája körül épültek. Mindegyik hercegnek külön hárem volt külön asszonyokkal és külön ennunchokkal.

Az asszonyok tulnyomórészt a falvakból rekrutálódtak. Külön ügynökök, akik beutazták az egész birodalmat, javarészt még gyermekkorukban szállították a fővárosba a háremek asszonyait. Ezek az ügynökök jobbára a szegényebb családokat keresték fel. A sok gyermek közül kiválasztották a szebb leányokat, a legszebbeket megvásárolták és Konstantinápolyba küldték. Ezeket a leánykákat ott képezték ki a háramélet számára. A szűkös viszonyok között élő szülők boldogak voltak, hogy lányuk jövője biztosítva van. A kapott vételár szintén jól jött nekik.

A leányok a fővárosban az úgynevezett háromelőkészítő iskolába kerültek. Ott mindenekelőtt a zenében és a táncban részesültek fokozott kiképzésben. Emellett azonban — és ezt Európában nem igen tudják — megtanultak főzni, varrni, hímezni és szőnyegeket szőni. Sokan valóságos iparművésznők lettek.

Az előkészítő iskola elhagyásakor a leányok körülbelül 14 évesek voltak, tehát immár érettek a háreméletre. — Azonban ott sem volt szabad henyélniök, mindegyik asszony köteles volt kiképzésének megfelelő munkát végezni. Az egyik táncolt, a másik zenélt, a harmadik pedig iparművészettel foglalkozott. Habár ilyeténképpen dolgozniok kellett, bizonyos mértékig mégis szabadok voltak. A palotában és a hozzátartozó kertben szabadon mozoghattak. Időről-időre az eunuchok kíséretében a városba is kimehettek, természetesen elfátyolozva.

Igy éltek körülbelül 25 éves korukig. Ekkor már nem mentek fiatalszámba és másokkal pótolták őket. — Azonban nem tették egyszerüen az uccára, ellenkezőleg, a háremúr gondoskodott jövőjükről. Mindegyik asszony hozományt kapott és volt ura férjhez adta szegényebb sorban levő emberekhez. Hiszen Törökországban is rengeteg olyan férfi volt, aki egy-két asszonynál többet nem engedhetett meg magának.

A „leépített" háremhölgyek számára rendszerint magasrangu állami hivatalnokokat és tiszteket kerestek ki és sohasem fordult elő, hogy ezek a fizetésükből élő urak panaszkodtak volna, hogy nagy hozománnyal ilyen módon szép feleségeket kaptak. Érthető tehát, hogy a parasztok törekedtek arra, — hogy leányaikat bejuttassák a háremekbe.

*

Az összeomlás után Kemal pasa a háremeket feloszlatta, az asszonyok az uccára kerültek, nem volt idejük kenyérkereset után nézni, prostituáltak és egyre mélyebbre süllyedtek. — Csak kevés háremhölgynek sikerült férjhezmenni. Az emigrálni kényszerült előkelő törökök csak egy-két feleségüket vitték magukkal.

Érdekes, hogy az utolsó háremtulajdonos a végleges feloszlatás előtt egy francia volt. Ez a gazdag kereskedő évekig élt Törökországban és háremét „leszállított áron" vásárolta egy töröktől.

Mindent összevéve, ismétlem: az európaiak tévedésben vannak, ha azt hiszik, hogy a háremhölgyek müveletlen luxuscikkek voltak. Az előkészítőiskola elhagyása után is tovább müvelődtek, számosan több nyelven beszéltek, nagy műveltséggel rendelkeztek és főként a világirodalomban mutattak nagy jártasságot.

Kölcsönök:
Váltó- és törleszléses kölcsönök gyors folyósitása. Kihelyezések.
Debreceni Bankház
Debrecen, Miklós ucca 7.

Házak, Földek vétele, eladása.
Földvételek közvetítése
Miklós ucca 7. szám alatt.

Hálózati rádió
Standardyne
Molnár Testvéreknél
6—12—18 havi részletfizetésre
Nagytemplom mellett. Telef. 727

A legcsinosabb toilette
sem érvényesülhet egy modern és jó szabásu füző és melltartó nélkül. Ezért fontos minden hölgynek, hogy mielőtt ruhát készittet, rendeljen egy uj szabásu modern füzőt és melltartót a Goldstein Karolin cégnél, Miklós u. 5.

Közérdekü levelek

Nagyságos dr. BALKÁNYI PÁL urnak,
az Auguszta Szanatórium sebészfőorvosának
DEBRECEN.

Mélyen tisztelt Főorvos úr!

A karácsonyi ünnepek arra tanítják az embereket, hogy másokra is gondoljanak. Ez a gondolat késztet bennünket arra, hogy embertársainkra gondolva, nyilvánosan fejezzük ki soha el nem muló hálánkat Önnel szemben, aki egy súlyos tüdőmütét által Gizella lányunknak az életét megmentette. Ugy érezzük, hogy ezzel a kitünően sikerült tüdőoperációnak a hírével visszaadjuk sok-sok betegnek a reménységét, akik a tüdőoperációról talán nem hallottak, vagy abban nem bíznak. Ez az első célja jelen soraink nak.. Rögtön azonban ezután ki kell fejeznünk határtalan köszönetünket az Ön páratlan lelkiismeretességéért és tudásáért. Mindennapi imánkba foglaljuk az Ön nevét éppen úgy, mint az Auguszta Szanatórium többi jólelkü orvosainak nevét, kik leányunk megmentésével bennünket boldoggá tettek. Áldja meg az Isten mindnyájukat.

Debrecen, 1929 december hó 24.

Hálás tisztelettel
Fazekas Kálmán férfiszabó
és családja,
Debrecen, Pacsirta u. 5.

Bölcs bolondságok

A szegénység nem bün, de nem is erény.

*

Könyebb a részeget lábra állitani, akkor vagy ő beteg, vagy a csirke.

*

Ha a szegény ember csirkét eszik, akkor vagy ő beteg, vagy a csirke.

*

Három dolog van, ami eső nélkül is növekszik: a költségek, a bér és a leány.

*

A füledet mindenki számára nyitva tarthatod, a kezedet csak barátnak nyujtsd, az ajkadat csak asszonynak.

*

Mindent elvisz az ördög, csak a zsémbes asszonyt nem.

*

Férj és feleség egy test, de különböző zsebek.

*

Rábizhatsz titkot az asszonyra, hanem vágd ki a nyelvét.

*

Az asszonynak ezer lelke van.

*

Az asszony vagy jóra csábít, vagy rosszra csábít, de mindig csábít.

*

A szerelem édes, de csak kenyérrel.

Megnyilt a Központi korcsolyapálya.
Szapanos-u. 19. alatt. Tükörsima jég, kellemes melegedő, elsőrendü kiszolgálás, a legolcsóbb belépőjegyek mellett.

A büntetés

Irta: Kövér Gyula

Kertész Márton abban a gyárban, hol inas éveit töltötte, felszabadulása után is ott marad munkásnak. Az édes anyán kívül közelebbi hozzátartozói nem voltak. Az édes anyját pedig nagyon szerette, mert hiszen az nevelte fel, az édes apja még akkor elhalt, mikor ő nagyon kicsi gyermek volt és ő az apjára nem is emlékezett. Igy történt aztán, hogy mikor elkövetkezett az ideje a nősülésnek, Kertész Márton még csak rá se gondolt arra, hogy családot alapítson. Nem rajongott nagyon a nőkért, de nem is idegenkedett tőlük. Más eset volt annak. Ismerte az édes anyja természetét. Tudta nagyon jól, hogy nincsen az Istennek az az asszonyteremtése, aki az ő anyjával kitudna jönni. Özvegy Kertészné feltétlen engedelmességet követelt mindenkitől, aki a környezetében élt. Ha ő megnősülne, csak tűzfészket vinne a házhoz, — aminek vége vagy feleségével, vagy az anyjával való szakitás lenne. Erre az utóbbira még gondolni sem mert, inkább nem nősült meg.

Azonban nincsen olyan hosszú, legyen az bármi, aminek vége ne legyen. Az öreg Kertészné közel 80 éves korába itt hagyván Márton fiát, elköltözött az örök életbe. Márton egyedül maradt a házban, amit saját szorgalmából épített magának és ami olyan szépen be is volt rendezve mindennel, ami egy kisebb igényű ember részére megfelel. Már akkor betöltötte a 38 évet. Tehát meghaladta az ifjúság korát, de még nem lépett be az öregségbe. Most már lehetett gondolni a nősülésre. De kit vegyen el? Azok a lányok, akikkel ő fiatal korában ismerettségben volt — mind férjhez mentek, némelyiknek már magának is eladó leánya van.

Élt az édes anyjának egy távoli rokona, egy idős asszony. Bejáratos volt nálok. Azokhoz az idős asszonyok fajtájához tartozott Balláné asszonyom, akik szenvedélyesen szeretnek házasságot közvetíteni.

Az anyja halála után azt mondja Kertész Mártonnak, mikor vizitelni nála járt:

— Te, Marci, tudnék én neked komendálni egy jó asszonynakvalót.

—Hát aztán ki lenne az Julis néni? — kérdezte Kertész.

— Ott lakik a mi uccánkban — Molnár Erzsike.

— Ugyan ne meséljen Julis néni hiszen az nagyon fiatal lenne én hozzám és nem is lenne a felesége egy ilyen öreg bácsinak, mint én vagyok.

— Hogy nem lenne a feleséged? Azt csak bízd én rám. Szivesen hozzád megyen. Aztán nem is olyan fiatal már az, mint ahogy te gondolod. Betöltötte már a 24 évet én csak tudom, hiszen a keresztlányom. Aztán azt is jól tudom, hogy épen olyan árva, mint te, — nincsen senkije, ha elveszed, nincs se tüski, se hajts ki, nem lesz kolonc a nyakadon utána.

— De mégis, Julis néni, — vetette ellen Kertész — 14 évi korkülönbség van köztünk, ezt jól meg kell ám fontolni. Én nem szeretnék olyan helyzetbe kerülni, — hogy a feleségem túl nézzen rajtam.

— Ne tarts te attól. Az én uram sokkal idősebb, mint én vagyok, még sem néztem rajta túl soha. — Csak te viseld jól gondját az asszonynak, nem lesz semmi baj köztetek.

*

De minek csűrjem-csavarjam, a vége az lett a dolognak, hogy Balláné asszonyom összeboronálta az unokaöccsét Molnár Erzsébettel, — akinek ugyan voltak udvarlói szép számmal, mert hiszen elég mutatós külsővel bírt, de az udvarlók közül eddig nem akadt olyan, aki elvette volna a szegény árva leányt és aki a jó keresetben levő és saját házában lakó Kertészhez szivesen hozá ment feleségül, dacára a köztük levő korkülönbségnek.

A fiatalok az első években nagyon jól megférték egymással. — Kertész, aki soha sem volt heves temperamentumú ember, nem rohamozta meg feleségét heves szerelmi fellobbanásaival. És az asszonynak ez az érett, nyugodt természet nem imponált, mert ő meg a másik véglettel bírt. Azt mondják, az ellentétes természetek vonzó erőt gyakorolnak egymásra. — Lehet, ideig-óráig, de sokáig nem.

Kertészné két évi házaaság után arra a tapasztalatra jött, hogy az ő férjhezmenetele elhibázott lépés volt. Nem tudta az urát megszeretni, csak összeszoktak. Kertész nem tudott a feleségének hizelegni, nem tudott kedvében járni, hogy elfeledtesse vele a korkülönbséget, ami köztük fennt állt. Pedig a Julis nénje ezt kötötte nagyon a lelkére. Az asszony olyan, mint a virág, azt gondozni kell, másképen elvadul.

Nos, aztán bekövetkezett az, — aminek bekellett következni: az asszony megcsalta az urát.

Ha valaki más mondta volna Kertésznek, hogy a felesége szeretőt tart, el sem hiszi, de saját magának kellett meggyőződnie arról, mikor tetten érte az asszonyt szeretőjével.

Nem ölte meg sem az egyiket, — sem a másikat. Semmiféle lármát nem csapott ebből kifolyólag. Még csak el sem kergette az asszonyt, hanem olyan badarságot cselekedett, hogy ő költözött ki a cókmókjaival a saját házából. A szomszédok csak hetek mulva tudták meg, hogy Kertész Márton nem él a feleségével, mert az megcsalta s ezért elköltözött tőle.

Természetesen a nézetek megoszlottak, de legnagyobb rész oda konkludált, hogy elég marha volt Kertész, hogy a saját házából kiment, ez is azt mutatja, hogy lágy ember, mulya ember.

Az asszony magára maradt. — Eleinte tetszett neki ez az állapot. Nincs kitől függjön. Gondolta, hogy ő is kiköltözik a házból, de aztán dacból sem tette. Azt várta, hogy majd az ura megindítja a válópert, vagy vissza jön hozzá, — mert azt tudta, hogy az ura szereti őt a maga módja szerint.

De nem következett be sem az egyik, sem a másik. Kertész nem volt hajlandó elválni, annál kevésbé hazamenni. Ez meglepte az asszonyt és kezdte mérlegelni a helyzetet. Lelkiismeretfurdalásai támadtak, hogy talán még sem jól cselekedett, mikor az urát megcsalta. Ritka asszony az, aki megbánja tettét, sőt olyan esetekben, mikor az asszony megcsalja az urát és a megcsalt férj nagylelküsködik, a hütlen asszony csak annál jobban tudja gyülölni az urát.

Molnár Erzsébet másképen cselekedett. Mikor már hónapok teltek el, hogy az ura elment, végtelen bánat vett erőt rajta. Megundorodott attól, amit cselekedett. Rettenetes elhagyatottnak érezte életét és nem volt hőb vágya, hogy csak még egyszer bocsásson meg neki az ura. Irt is neki levelet, kérve tőle a bocsánatot. De még választ sem kapott arra, pedig azt irta a levélben, hogyha meg nem bocsát neki az ura, hát elemészti magát: öngyilkos lesz.

Meg is kísérelte az öngyilkosságot, de a szomszédok észrevették és megmentették az életét. És ekkor belátta, hogy neki azért, amit tett vezekelnie kell és az öngyilkosságba való menekvés nem bünhödés azért, amit az ura ellen vétett. Neki élnie kell és hordoznia kell elkövetett vétkének terhét, ez az igazi bűnhödés ránézve.

Egyszer aztán véletlenül találkozott az urával. Nem volt bátorsága szólni hozzá, csak rá nézett. De nézésében ott látszott egy megtört, megalázódott asszonynak töredelmessége és bocsánatkérése. És mikor látta Kertész Márton az asszonyát lesoványodva, megtörve, ekkor ezt gondolta: Elég volt a büntetésből, most már jöhet a bocsánat.

Nem kérte a felesége, hogy menjen hozzá vissza és mégis egy évi különélés után kérelem nélkül haza költözött hozzá.

Az emberek persze erre megint azt mondták, hogy Kertész Mártonnál nincs minden rendben és bolondott tett, amiért az asszonynak megkegyelmezett. Ismét megcsalja alkalomadtán. Azonban az emberek elfelejtik azt, hogy az igaz szeretet mindent megtud bocsátani.

A buzák tipusa szerint kerületekre osztják az országot

Hír szerint a kormány mielőbb megkezdi a gabonatárházak felállítását, mert a magyar gazdáknak szükségük van ennek az intézménynek a megteremtésére kétféle szempontból. Először, hogy megfelelő tőkéhez jussanak, másodszor, hogy a gabonaexport megindulhasson. A kormány ebből a szempontból is cselekvésre érettnek ítéli meg a helyzetet. Mivel a külföld egytipusu gabonát szeret és egytipusu gabonának az elhelyezése csak akkor valósítható meg, ha azok minőségileg kiállják a versenyt a Manitoba búzákkal, ezért a gabonatárházakat tisztító- és rostálógépekkel is ellátja az állam, amely tulajdonképpen a gabona szortírozását fogja végezni, úgyhogy az exportgabona már egyenlő minőségű lesz.

A kormány egyébként a tapasztalatok alapján elhatározta azt is, hogy a jövőben bizonyos búzatipusokat hoz forgalomba és szortírozza az egy vidéken termő búzafajtákat. Ezentúl tehát exportra lehetőleg csak egyfajta tipusu búzák kerülnek majd értékesítésre. Az országos lisztkísérleti állomás megállapításai alapján, kerületekbe osztják be az országot és minden kerületnek meg lesz a maga speciális búzafajtája. Külön kerület lesz a Tiszántúl, természetesen rajonokba lesz osztva a Tiszavidék is, a Dunántúlon pedig úgy tervezik, hogy Veszprém és Fejér megyék együvé tartoznának, Dunántul Somogy megyével együtt ujabb kerületet alkotna, a nyugati határszélen pedig ismét más tipus termelésére rendezkednének be a gazdák, akik egyfajta vetőmagot kapnak a már kipróbált fajtákból, a gazdasági felügyelőségek útján.

„DANCING BOY“

JAZZ SZALON-ZENEKAR

női énekkisérettel

HANGVERSENYEZ

A „ROYAL“ ETTEREMBEN

A bárhelyiség nyitva szerdán, szombaton és vasárnap reggel 5 óráig.

Parkett-tánc. **Uri közönség táncol!**

Minden este 10 órától fővárosi táncatrakció. — Tánc müsor fővárosi Jazz szalon zenekar közreműködésével.

Reggel 2 órától különleges bableves. — Nyitva reggel 5 óráig. — Szenzációs müsorok!

MUSSOLINI ÉS ROTHERMERE NEM ISZIK ÉS NEM DOHÁNYZIK.

A férfiassághoz tartozó dolognak vélik sokan a dohányzást és az alkohollal élést. Különösen az ifjuság esik ebbe a tévhitbe, mivel az idősebbektől igy látják, hallják minduntalan. Nos, a legkeményebb férfi, Mussolini, nem régen jelentette ki Rothermere lorddal folytatott beszélgetése során, hogy tiz év óta egy csepp szeszes italt sem ivott. A dohányra és az alkoholra úgy tekint, mint két olyan szerre, amely nem illik keményen dolgozó férfiakhoz. És a másik kemény férfi, Rothermere, akinek az újjáéledt magyar reménységet köszönhetjük, ugyanerről tesz vallomást: „Ezt én is megerősíthetem, a magam tapasztalatából és gyakorlatából. A vállaimra nehezedő súlyos felelősségnél fogva néhány év óta én is antialkoholista és antinikotinista vagyok.“

Mindenkinek

érdeke, hogy ruhái olcsón és divatosan legyen elkészitve. — ezt megtalálja Keresztesy uri szabónál, Varga-utca 1., a Piarista rendházzal szemben.

Magyar sors

Szalacsy Rácz Imre uj verseskönyve.

A már évek óta tartó mostoha irodalmi viszonyok áttörhetetlen gátként feszülnek a fiatal magyar írók útja elé. Különösen a költők felett borult az ég s mikor egy-egy fiatal költő nagyszerü idealizmusában kilép a porondra, sajnálattal kell tapasztalnia, hogy szava pusztába kiáltott szó, mely a közönyben halottra halkul.

Aki szereti az irodalmat, még ma is mindig kigyult arccal, visszafojtott lélekzettel figyel fel, ha a magyar irodalom sötétlő boltozatján elő-előcsillan egy-egy fénysugár, amely biztatóan int a csöggedők nagy tábora felé: Ne csüggedjetek!...

Ilyen felvillanó fénysugár a Szilágyságból ideszakadt székely-magyar költőnek, a tehetséges Szalacsy Rácz Imrének „Magyar sors" című verseskönyve, mely a karácsonyi könyvpiacon bizonyára megérdemelt feltünést fog aratni.

Szalacsy Rácz Imre nemrégiben tartotta Debrecenben első szerzői estjét, amellyel kapcsolatban egyik oldalról igen éles és méltatlan támadásban részesült. Egyesek szerint a támadó cikk írójának egyben-másban igaza volt. Ugyanakkor azonban azt sem szabad elfeledni, hogy a legnagyobb tehetség olyan, mint a gyümölcs: érnie kell neki, hogy mindenki számára élvezhetővé váljék.

Éppen ezért csak örömmel és lelkesedéssel fogadhatjuk Szalacsy Rácz uj verseskönyvét, mely egynéhány hibája ellenére is valóban megérdemli, hogy komolyan foglalkozzunk vele. Ma a formakeresések korát éljük s a nagy tapogatózások közben többször félreléphet a láb, de a lényeg: az emelkedett ideálizmus, a kiegyensúlyozott világnézet és a tiszta szerelem az igazi költészete gráciája éppen, hiánytalanul megmarad.

Egyesek kifogásolják, hogy Szalacsy Rácz túlságosan az Ady hatása alatt áll. Ez nagyon is naiv kifogás, hiszen nemcsak a fiatalok, nemcsak a fiatalabbak, hanem a már régen beérkezett költőknél is lépten-nyomon találkozunk Ady-reminisszenciákkal, Adyra emlékeztető metaforákkal és szimbolizmusokkal. Ez csak Ady Endre transcendentális hatását jelenti s nempedig azt, hogy a fiatal költők gondolkodás nélkül huzzák fel az Ady-epigonok sokszor erősen elnyűtt papucsát.

És ha már Ady-hatásról beszélünk, nem szabad elfelejteni, hogy Szalacsy Rácz is a Szilágyságból való s így önkéntelenül keresi dicső elődjének útját, melyen az Ér befutott a nagy óceánba. Szerzőnk legfeljebb csak ott hibázik, hogy a szép melódiákat rosszul hangszereli s versei a prozódia és a rímtechnika szempontjából nem ütik meg azt a mértéket, amilyent tőle joggal elvárhatnánk. De technikai fogyatékosság mellett is meg kell állapítanunk, hogy Szalacsy Rácz Imre költeményei értékes versek. Híven kifejezik a költő lelkivilágát s meggyőzően hirdetik művészi hitvallását. Már a címverse is (Magyar sors) megragadja az olvasót fenséges rezignációjával. A lelke olyan, mint a szeizmográf: minden impulzusra, minden külső megmozdulásra reagál s érzéseit dalokba ékhózza ki.

Különösen az ősz, a hervadás hat kedélyére. Az „Őszi ugaron" plasztikus, szép vers (az utolsó sorát azonban el kellene hagyni). Legérdekesebb költeménye „Az Ember szive, meg az Isten". A „Nyiló virág" finom hangulatával, „Krisztus született" című poémája pedig őszinte hitével ragad meg. „Este az erdőn", „Verőfény", „Rádió" szintén a legsikerültebbek közé való. E legutóbbinál azonban van egy sor: „Minden határok dacára átrepültem", mely nem méltó magyar íróhoz.

Általában Szalacsy Rácz lirája mélyről buzogó és meleg s ha néha nem ártana egy kis több önkritikával dolgozni, — költészete lélekemelő és szintiszta magyar.

A szépkiállítású verseskönyv ára mindössze 1.50 P és minden könyvkereskedésben kapható.

(y. l.)

Irodalom légüres térben

Egy francia irodalomtörténetben olvasom, hogy ha valakinek eszébe jutna térképet készíteni a francia közönség ízléséről, Párizs belsejének szük körén kívül nem tudna olyan helyet megjelölni, a hol a mai irodalom elevenen él. A külváros megmaradt az 1880 körüli színvonalon, a vidék pedig egyre szélesedő körökben mutatná az 1830, 1750, 1660, sőt 1550 ízlését. Egy kínaival, mondja a szerző, akárhányszor könnyebb elbeszélgetni a modern francia költészetről, mint a született franciával.

Tehát a franciák is! — kajánkodik a magyar olvasó. Csakhogy van egy döntő különbség. A mi közönségünk, irodalmunk fiatalabb voltának megfelelően, eljutott ugyan Arany koráig, de ott ép úgy megrekedt, mint a francia. Egyes vidéki kulturszigeteket nem számítva, az összeomlás óta egész modern költészetünket a főváros tartja el. S ha ez visszás a franciáknál, számunkra egyenesen végzetes lehet. A mi íróink sorsát nem enyhítik külföldi olvasók.

Semmi nem mutatja ezt olyan világosan, mint századunk legkorszakalkotóbb folyóiratának, a Nyugatnak a sorsa az összeomlás után. Ez a lap kiverekedte Ady igazát s önfeláldozó szerkesztője, Osvát Ernő, a maga felfedező ösztönével többek közt Móricz Zsigmondot, Babitsot, Szabó Dezsőt juttatta elismertetéshez s egész napjainkig bemutatkozó helye maradt csaknem minden új tehetségnek. Az országcsonkítás óta azonban ennek ellenére szinte légüres térbe zuhant. A felvidéki és erdélyi városok olvasói helyett nem kapott kellő utánpótlást sem az Alföldről, sem a Dunántúlról. Tisztán a fővárosra támaszkodott; eredményei nem váltak többé az egész nemzet közkincsévé, mint a háború előtt s a fiatal írók egy része le is mondott róla, hogy a nagy magyar tömegeke ízlésével, vágyaival, törekvéseivel törődjön. Nyiltan hirdették a keserves igazságot: a vidék nem számít.

Megeshetet például, hogy Mórie megírja a debreceni kollégium kis diákjainak gyönyörű hőskölteményét; s bizonyára vannak, akik csak most szereztek tudomást róla, mikor drámává dolgozta át. — A Pillangó, ez a fő művei közé tartozó kisregény, meg a háboru utáni Debrecen életét festi. Hónapokon át élt itt az író, hogy összegyűjtse anyagát; mindenki tudott róla, min dolgozik, — mégis, mikor a regény megjelent, félév alatt sem fogyott el belőle nálunk talán öt példány sem. Pedig Móricz még a legolvasottabb élő íróink közé tartozik. De ami a Nyugatban történt, az egyre inkább a szellemi elit magánügye kezdett lenni.

Beérkezett íróra nézve legfölebb bosszúság ez, hiszen könyvei úgy is új meg új kiadásban terjednek, de a kezdőre halálos csapás. Pesten rég beérkezhetett esetleg, otthon, a tulajdon szülőföldjén még mindig névtelen senki, mint nálunk Szabó Lőrinc. Pest úgy borul az új irodalom köré, mint egy üvegbura, amely alól kiszivatyúzták a levegőt. Légüres térben pedig tudvalevőleg nem terjed a hang. A fiatal író az előtte járt nemzedék esztétikai eredményeire épít; de ki vette nálunk tudomásul ezeket az eredményeket?

Az összel véletlenül kezembe került egyik debreceni nyilvános könyvtárban egy írónőnk regénye, telefirkálva valami jámbor fölháborultnak agressziv megjegyzéseivel. Hogy milyen jogcímen piszkol be valaki egy munkát, ha az nem az övé, nem tartozik ide. A jegyzetek azonban, a maguk ósdiságával, érdemesek egy ellenglosszára, mert bizonyos, hogy a mai átlagolvasók hatalmas százaléka érezné őket szivéből fakadtaknak.

Az írónőt a konzervatív kritika számítja a maga nagy értékei közé. Regénye valóban a legnemesebb építő szándék műve, erős, kérlelhetetlen őszinteségű alkotás. A magyar élet néhány gyökérbajára mutat rá, nem hunyván szemet az érzéki szenvedély pusztításai előtt sem. S ez elég, hogy olvasónk a maga becsületes fölháborodásának sarát végigzúdítsa a könyv lapjain. Gondosan aláhúzgálja, megfelkiáltójelezi s a szerzőt illetően a legborzalmasabb gyanusításokkal „egészíti ki" a könyv erotikus jeleneteit, örök hálára kötelezvén ezzel mindazokat a suhancokat, akik csak az ilyesmire vadásznak s akiknek e gondos figyelem nélkül az egész megrázó munkát át kellett volna böngészniök. Végül természetesen óvatosságra inti a fehér úri lányokat a mű elolvasásától. S legszomorúbb, hogy mindez kétségtelenül irodalmilag képzett ember barbarizmusa.

Csodálkozni nem szabad rajta. Viszont meg kell állapítanom, hogy a mi irodalmunk nem bírja el, hogy üvegházi tenyészeteket tartsunk. Kínai olvasókra nem számíthatunk. Minden eszközt meg kell ragadnunk, hogy elért fejlődési fokunkat hozzáférhetővé tegyük az összes olvasók számára.

Mindezt az teszi időszerűvé, hogy Osvát halálával a Nyugatot két legnagyobb élő írónk, Babits és Móricz vette át. Mindketten elsősorban a modern irodalom elszigeteltségén akarnak segíteni. A vidéket akarják megnyerni törekvéseik számára. Mindketten több mint negyedszázada dolgoznak irodalmi téren s klasszikus remekek egész sora van mögöttük. Zálogai annak, hogy szerkesztésükben a Nyugat csak a magyar művelődés szószólója lehet. Kötelességemnek érzem, hogy vállalkozásukra fölhívjam a figyelmet. Céljuk, az új egységes közízlés megteremtése nagyban ugyanaz, amire pár év előtt az Ady-Társaság szövetkezett.

Juhász Géza.

MEGJELENT DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS HIVATÁSOS TÜZOLTÓSÁGÁNAK 1928-AS ÉVKÖNYVE.

Most jelent meg csinos kiállitásban és igen ügyes szerkesztésben a debreceni hivatásos tüzoltóság 1928-as évkönyve. A könyv első lapjain dr Vásáry István polgármester fényképe van, majd egy sikerült tanulmány ugyancsak a polgármesterről Kiss Ernőtől.

Ebben az évben 62 hivatásos tüzoltója volt a városnak, de ebben a létszámban benne van a mentőszolgálatot teljesitők csoportja is.

Külön fejezetek emlékeznek meg a könyvtárról, muzeumról, laktanyáról, felszerelésről, ruházatról. Megelőző tüzrendészet, kiképzés, tüzoltótanfolyamok, tüzesetek mind, mind sorra kerülnek.

Az elmult évben 136 tüzeset volt Debrecenben. A nagyobb tüzesetet külön fejezet tárgyalja az évkönyvben. A különböző segélynyujtásokról is pontos jelentés számol be.

A mentő szolgálatot Debrecenben 1024 esetben vették igénybe. — Összesen 29.273 km-t futottak meg 1928-ban a mentőkocsik. A szigoruan hivatalos részt a költségvetés zárja be. Dr Roncsik Jenő főparancsnok érdeme ennek a résznek a preciz összeállitása is.

Az évkönyvet igen értékes tanulmány zárja be, *„A magyarországi diák tüzoltóságról, különös tekintettel a debreceni református kollégiumi diáktüzoltóságra* cimen. Az értékes, alapos felkészültségü tanulmány dr *Roncsik* Jenő főparancsnok kutató és kitünő pennaforgató voltát dicséri. Mint történeti munka is igen fontos, hézagpótló a tanulmány, hiszen egy darab történeti mult elevenedik meg a nyomán, különösen pedig a dicső multu Kollégium diáktüzoltóságának érdekes története érdekelhet méltán minden debreceni embert.

x **Minden könyvkereskedésben megszerezheti Szalacsy Rácz Imre „Magyar sors" című legújabb könyvét.**

A debreceni itélőtábla helybenhagyta Tőkés Vince öt és féléves fegyházbüntetését

A többi vádlott büntetését leszállitotta a bíróság.

A debreceni törvényszék csak pár nappal ezelőtt végzett a Czutrin-féle bűnperrel és karácsony előtt a debreceni ítélőtábla elé került az utóbbi évek másik monstre bünügye: Tőkés Vince mikepércsi főjegyző és társainak ügye.

Tőkés Vince manipulációi abban az időben osztatlan felháborodást váltottak ki Hajdumegyében. A megtévedt főjegyző a büncselekmények egész halmazatát követte el, sorozatos visszaéléseit szinte néma megdöbbenettel nézte egész Mikepércs község. Évekkel ezelőtt futott ugyan be ellene néhány feljelentés, de akkor még Tőkés ki tudott bujni a vádak alól. Ez azonban nem jelentette azt, hogy az igazságszolgáltatás nem éri utol a bűnös főjegyzőt: az 1925. év végén és az 1926. év elején már sorozatosan futottak be ellene és társai ellen a feljelentések, jött a rovancsolás és végül is napfényre kerültek a rejtett manipulációk.

Tőkés Vince bűnös kezekkel úgyszólván megmételyezte az egész hivatalt. Az általa eltulajdonított összegek ezrekre rugnak. Hozzánvult az „Iskolai mulasztási alap" pénzéhez és csalárdul felvéve a Mikepércsi Hitelszövetkezetnél az iskolai pénzként kezelt összegeket, azokat a maga céljaira fordította. De nem kímélt semmiféle alapot sem: a „Közmunkaalapot" épugy elsikkasztotta, mint a „Szegény alapot" vagy a „Közvágóhídi alapot". Mint a Mikepércsi Hitelszövetkezet ügyvezető igazgatója és főkönyvelője az összegeket a Hitelszövetkezet pénztárából szabályszerüen kiutalta és a pénztárkönyvekben pedig szabálytalan bevezetéseket eszközölt. Hogy a felfedezést meghiusítsa, a községi pénztárban értékként kezelt betétkönyvekben az összegek kivételét át nem vezette, azokat meglévő összegként szerepeltette.

Megkárosította Tőkés Vince a község lakóit is, akik jóhiszeműen neki szolgáltatták be a községi földek bérleti összegeit, továbbá a községi fa árát. Elsikkasztotta a bor és husfogyasztási adók címén befolyt pénzeket, különböző községi szükségletek fedezésére megrendelt áruk árát átvette, de azt megtartotta. Igy nem számolt el a Chinoin vegyészeti gyárnak a Distoll nevü mételykár elleni gyógyszer árával, amelyet pedig a községi képviselőtestület neki kiutalt.

Tőkés, hogy visszaélései ki ne derüljenek, vagy hogy legalább is megnehezítse a rovancsolók munkáját, minden bűnjelt: mint a közpénztári naplót, különböző okiratokat, nyugtákat, jegyzékeket, postai feladóvevényeket, — csekklapokat megsemmisített. Leplezte bűnös működését minden módon: a községi könyveket meghamisította, hamis jegyzéket csempészett be, minden módon és minden eszközzel azon volt, hogy a község pénztári könyvelésében káoszt teremtsen és a vizsgálatot lehetetlenné tegye.

Mikepércs község megtévedt főjegyzőjének manipulációiban társai is voltak. Igy Parentézi Imre, Mikepércs község esküdt tett segédjegyzője. A harmadik társ Fene József Mikepércs község megválasztott és esküt tett pénztárnoka volt, aki szervesen kiegészítette a két első működését. Fene József Tőkés cselekményeit előmozdította azáltal, hogy mint a Hitelszövetkezet pénztárnoka a kérdéses községi betéti kiutalásokat, pénkiadásokat teljesítette és bár a betéti összegek kivételéről tudomással birt, mert az utalványozásokat, fizetéseket kézjegyezte, a könyvek tanusága szerint, a betéti könyvecskék beszolgáltatását és az összegnek a közpénztári naplóba való bevezetését szándékosan elmulasztotta. Ugyancsak ő több nyugtát meghamisított, hivatalos pénzeket elsikkasztott.

A bűnper utolsó vádlottja Mikolai István községi fogyasztási adókezelő volt, aki szintén kezére játszott Tőkésnek. Dacára a törvény tilalmának, a bor- és husfogyasztási adó címén befolyt összegekből kisebb-nagyobb összegeket folyósított a főjegyzőnek, mint kölcsönt, vagy pedig mint előleget, de ezeket az összegeket a közpénztári naplóba be nem vezette. Ilyen módon ő is többezer pengős kárt okozott a községnek.

Mindezek a büncselekmények csak nagysokára derültek ki. Tőkés Vince a legtelejesebb mértékben birta felettesei bizalmát, amelyre ő a közigazgatásban való jártasságánál fogva teljes mértékben reá is szolgált.

Már kezdve az 1923. évtől különböző panaszok merültek fel ellene, de ő ezeket eloszlatta. Különböző bünügyeken keresztül azután, amelyek alól sikerült magát tisztáznia, végre a vádaknak oly özöne borította el, hogy *a főispán 1926 áprilisában felfüggesztette állásától.* Hosszas vizsgálat után végre főtárgyalásra került az ügy. A debreceni törvényszék többrendbeli hivatali sikkasztásban, okiratthamisításban és egyéb büncselekményekben mondta ki Tőkés Vincét bünösnek és ezért öt és fél évi fegyházzal sujtotta. Ugyancsak több rendbeli hivatali sikkasztásban és okiratthamisításban mondták ki a többi vádlottakat is bünösöknek és a bíróság Parentézi Imrét 3 évi fegyházra, Mikolai Istvánt másfélévi börtönre, Fene Józsefet pedig héthónapi börtönre ítélte.

A törvényszéki főtárgyaláson bejelentett felebbezések folytán most a debreceni ítélőtábla elé került ez a hatalmas bünügy. A főtárgyaláson Perjéssy Mihály táblai tanácselnök elnökölt, a vádlottak védelmét dr Rácz Kálmán, dr Halász László és dr Szelényi Dezső ügyvédek látták el. Megjelentek a táblai főtárgyaláson a vádlottak is, — Tőkést és Parentézit a fogházból vezették elő, — akik az iratok ismertetése után pár szót szóltak és enyhe büntetést kértek.

Perjéssy tanácselnök hosszabb tanácskozás után hirdette ki az ítéletet: *a tábla Tőkés Vince öt és féléves büntetését helybenhagyta, ellenben Parentézi Imre büntetését kétévi börtönre, Mikolai István büntetését egyévi börtönre, végül Fene József büntetését hat heti fogházra szállította le.* A tábla ítélete ellen ugy a vádat képviselő főügyész, mint a védelem semmiségi panaszt jelentett be, igy ez az ügy még a Kuriát is foglalkoztatni fogja.

Téves vezényszó okozta negyvenöt néger halálát

Nők vezették a nigériai lázadást.

London, dec. 24. A Morning Post diplomáciai levelezője szerint a nigériai — elég komoly — bennszülött zavargásokban főként nők vettek részt, akik elégedetlenkedtek a kivitelre szolgáló termékekre megszabott árakkal. A zavargásokhoz másrészt az is hozzájárult, hogy az angolok állitólag ujabb adókat akarnak bevezetni.

Aba-ban kezdődött a zavargás. A csapatok tévesen értelmezték azt a parancsot, hogy a levegőbe lőjjenek és a tömegre tüzeltek. Opoboban tizenöt. Uyoban harminc bennszülöttet öltek meg. Más helyeken a tömeg kifosztotta a hivatalokat és a vasutállomásokat.

A Niger folyó mentén három további menetszázad áll készenlétben.

Uj rendet akarnak a husárak kirakati jelzésénél

A husiparos érdekeltségek által tartott értekezleten Waldmann Géza mészáros mester, a szakosztály elnöke helytelenitette, hogy a debreceni mészárosok a kirakataikban az árakat I., II. és III. rendü husok szerint irják ki. Véleménye szerint az volna a helyesebb, ha azt irnák ki, hogy hanyadrendü marhából való az a hus, mert hiszen III. rendü marhának is van I. rendü husa, például a pecsenyehusok mind I-sö rendüek.

Waldmann kijelentéseihez és javaslatához sokan hozzászóltak és meglehetősen élénk vita fejlődött ki. Az egyik a faggyut, a másik a zsirt kivánta alapul venni az osztályozásnál.

Végeredményben határozott vélemény nem alakult ki, hanem ugy határoztak, hogy előbb megfelelő szakvéleményt kell kérni, viszont abban megegyeztek a vélemények, hogy atekintetben kivánatos volna, ha a hatóság az árjelzések terén közbelépne.

Imre János hentesmester kijelentette még, hogy a sertéshus és zsiráruknál hasonló a helyzet és ott is rendet kell teremteni.

Simai Tivadar által kezelt csukott bérautók uj sofőrünk által megrendelhető. VERES-U 4 Telefon 16-13

Tűzifa és szénszükségletét legolcsóbban GUTTMANN LAJOS, Debrecen, Ispotály u. 19. szám alatti raktárában szerezheti be. Hasáb- és vágott tüzifa, I. r. porosz szalonszén és belföldi köszenek, bányakoksz és kovács szén házhoz szállitva. Pontos és szolid kiszolgálás. Telefon 14—34.

Alpakka evőszerek korcsolyák, husgépek, bödönök NAGY vasüzletében Csapó-u. 77. (Kanyars rok.)

34440—1929. II.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

a tiszai füzes bérbeadására.

A város tulajdonát képező s a Tisza balpartján Tiszadorogma község határában fekvő, a kincstártól cserébe kapott 22 kat. hold és 1588 □-öl területü füzeses birtoknak az 1930. év márc hó 1-től történendő 3 évi bérbeadására vonatkozólag a városháza kistanácstermében folyó évi december hó 27. napjának délelőtt 9 órájakor utóajánlati árverés fog tartani. Az árverési feltételek a városháza gazdasági és erdészeti ügyosztályában I emelet 27. sz. szoba délelőtt 11 órától 2 óráig megtekinthetők.

Ez árverés eredménye ellen ujabb utóajánlatnak helye nincs.

Debrecen, 1929 december 18.

Dr Vásáry István s. k. polgármester.

36897—929. I.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Kiadó városi üzlethelyiségek.

A Csapó ucca 35. szám alatti Iparostanonciskola 2. és 6. számu üzlethelyiségeknek 1930 január 1-től bérbeadására nyilvános szóbeli árverést hirdetek utóajánlat kizárásával.

Az árverés ideje 1929 december hó 30., hétfő délelőtt 9 óra, helye pedig a városháza tanácsterme.

A kikiáltási árat is feltüntető részletes feltételeket a városháza I. emelet 36. szám alatti hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt lehet megtekinteni.

Debrecen, 1929. évi dec. hó 23.

Dr Vásáry István s. k. polgármester.

31423——1929. I.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Kiadó helyiségek a Dégenfeld-tér 2. sz. alatti városi házban.

A Dégenfeld tér 2. szám alatt jelenleg Szepesi Ferenc bérletében álló helyiségeknek 1930. évi május hó 1-től kezdődő három évre leendő bérbeadására nyilvános szóbeli árverést hirdetek.

Az árverés ideje 1930. évi január hó 17., péntek délelőtt 9 óra, helye pedig a városháza tanácsterme.

A kikiáltási árat is feltüntető részletes feltételeket a városháza I. emelet 36. szám alatti hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt lehet megtekinteni.

Debrecen, 1929. évi december hó 17-én.

Dr Vásáry István s. k. polgármester.

üzlatáthelyezés végett

Férfi cipők egész és fél 15.— PENGŐTŐL.
Női fél 11.— PENGŐTŐL.
Női szines 12.80 PENGŐTŐL
míg a készlet tart
Fűvészkert ucca 14 sz.

Filmarcok a magánéletben

Irta: **Cecil Holland.**

Ha a természet még oly jóságos is volt valamelyik nönemü teremtményhez és el is halmozta minden szépséggel, akkor is akad valahol egy pont, a mely nem felel meg teljességgel a többi tökéletességnek. Azonban az okos asszony ezért sohasem nyugtalankodik, mert amit a természet elhibázott, a művészet pótolni tudja. És a művészet ma már e hiányokat oly tökéletesen tudja pótolni, hogy a legélesebb szem sem tudja megállapitani, hol kezdődik a művészet munkája és hol végződik a természet alkotóereje.

Működési körömben, — mint a Metro-Goldwyn-gyár kozmetikai tanácsadója, természetesen sokszor kapok nehéz kérdéseket, amelyek nemcsak a gép előtti maszkirozásra vonatkoznak, hanem a magánéletben használandó kozmetikai szerek kiválasztására is. E témakörben természetesen a puder és a rouge, valamint az ajak és a szemfesték játszik igen nagy szerepet és rendkivül sok eset fordul elő, amikor a hölgyek arra kivánesiak, hogy arctipusunknak e szerszámok közül melyik válik leginkább előnyére.

Általában három főtipus van. A vöröshajú, amilyen Jaon Crawford, a barna á la Dorothy Sebastian és a szőke, á la Anita Page.

Azonban e kérdésben is fontos az általános törvény: sok a jóból is megárt, mert egy igazi úrhölgynek sohasem szabad azt a hatást keltenie, hogy ki van festve.

A vöröshajunak nagyon óvatosan kell megválasztania az ajkpirosítót és a rouget, a két kozmetikai szer színének nem szabad vernie a haj szinét, a használandó pudernek pedig inkább sötétebb nuanceban kell játszani. Miután a vöröshajuak szempillái vörösesszőke, ezt sötétbarna vagy fekete szemtussal kell erősítenie. Ugyanigy a szemhéjat és a szemüregét is árnyékolhatja barnával, a szemöldökét pedig utánahuzhatja barna tussal, de sohase használjon fekete szemfestéket.

A szőke nők jól teszik, ha rózsaszin pudert választanak és használhatnak egészen világos rouget és ajkpirosítót. A szemöldököket és szempillákat a szőkehajuak is sötétithetik, de csak nagyon óvatosan, a szemüregnél és szemhéjaknál pedig lehetőleg világosszürkét használjanak.

A barna nők puderje krémtől mély okkersárgáig változhat, a szemöldökhöz és szempillákhoz feketét, a szemhéjakhoz barnát használjanak.

Nagyon fontos, hogy a hölgyek arcbőrüket állandóan ápolják, sok mosakodással, jó arckrémmel és pontosan betartott diétával. Sem Miss Crawford, sem Miss Page, sem Miss Sebastian nem tudják megőrizni természetadta szépségüket az elemi szabályok betartása nélkül.

A teljes hatáshoz hozzátartozik még a hajviselet kérdése is. A hosszu, keskeny arc teltebb hatást tesz, ha a hajat oldalt, könnyedén, lazán, rendezzük el és mindenestre kerüljük a magas frizurát. A széles arcot viszont a magas hajviselet látszólag keskenyebbé teszi.

Ezek csak odavetett tanácsok, hiszen a művészet minden fogásának elsajátításához hosszú tanulmány szükséges, de talán e tanácsok is elegendők lesznek ahhoz, hogy a hölgyek a kozmetikai művészet segítségével ne rontsák, hanem javítsák azt, amit a természet adott.

A „DEBRECZEN" szombat reggeli száma közli az egész heti teljes rádió-műsort.

A debreceni városi szegényház reformja

Tudalevő, hogy dr. Vásáry István polgármester szociális programjában nem jelentéktelen helyet foglal el a szegényház megreformálása. — Nagy sulyt fektet arra, hogy azok a szegény emberek, akiknek nincs senkijük és kénytelenek hátralevő napjaikat a köz támogatására és szeretetére bízni, a lehetőség szerint emberhez méltó módon élhessenek és úgy táplálják őket, amely mód Debrecen város gondoskodásához méltó legyen.

Éppen ezért dr. Vásáry István a szükséges reformokat megbeszélte dr. Láng Sándor tisztifőorvossal, aki javaslatot tesz a szegényház reformjára vonatkozólag, sőt költségvetést és tervezetet is készített. Munkáját dr. Vásáry István polgármester elé terjeszti.

Az előterjesztésben felhozza a tisztifőorvos, hogy a szegényházban elhelyezett gazdasági iskola kivonulásával jókora helységtöbblethez jutott a szegényház, amely helységgel régen óhajtott intézmény valósitható meg: a szegényház kórháza.

Dr. Láng Sándor tisztifőorvos felemlíti, hogy megtekintette a budapesti Alsóerdősori szegényházat és ott is azt tapasztalta, hogy a kórház a szegényház jórészét képezi. El sem lehet másképpen képzelni, a modern szegényházi berendezést, minthogy a szegényháznak labilis egészségü, öreg, törékeny lakói részére egy házikórház állandóan rendelkezésére álljon. Nemcsak az embervédelem, de Debrecen város érdeke is igy kivánja ezt. Ugyanis az ilyen házi kórházzal nagy megtakarítást érhet majd el a város, mert a drága kórházi, vagy klinikai kezelést otthon olcsóbb és emellett kielégitő házi kezeléssel pótolhatják, ami tekintettel arra, hogy a szegényházi betegléts zám a bentlakók 30 százalékát teszi ki, igen nagy összegre rugna.

Dr. Láng Sándor tisztifőorvos tervezetet is mellékel, amelyben megjelöli a kórház céljaira felhasználható helyiségeket és azokat a változtatásokat, a melyeket higiénikus szempontból okvetlenül eszközölni kell.

Ami magát a reformot illeti, errevonatkozólag dr. Láng tisztifőorvos a következőket mondja előterjesztésében:

Hogy Debrecen város szegényháza csak némileg a megfeleljen amaz embervédelmi követelményeknek, amelyek ma már az emberi gondolkozást áthatották, a szegényházra vonatkozó revizionkat ki kell terjeszteni a szegényház egész szervezetére, üzemvezetésére, felügyeletére, élelmezésére, a bentlakók foglalkoztatására, egészségügyi megvédésére és szórakoztatására. Ezek a szegény emberek életük hátralevő részét ne börtönszerű és börtönizü intézetben töltsék, hanem otthont helyettesitő és őket a társadalommal szemben hálára késztető családias helyen.

Tekintettel arra, hogy a szegényház sokszor intelligens, jobb időket látott egyéneket is fogad be, akik között sokszor öreg házaspár is akad, különbejáratú és egyszerüen felszerelt bútorzatú szobákat rendezünk be.

Az ágyak fehérnemüit általában ki kell egészitenünk, mert a váltás ritkán történik. Minden ágy számára nemcsak szalmapárnát, hanem egy kis tollpárnát is szereznénk be.

A SZEGÉNYHÁZI KÓRHÁZ FELÁLLITÁSA.

A kórház felállításának lehetőségéről a tisztifőorvos előterjesztése ezeket tartalmazza:

A gazdasági iskola kivonulásával két nagy terem öt kisebb helyiség vált szabadbá. Mind a két nagy teremben 14—14 ágy helyezhető el.

Az átalakítások és változtatások kevés költséggel megoldhatók. A betegszobák felszerelésére vonatkozólag dr. Láng Sándor tisztifőorvos a budapesti szegényházi kórházakat vette mértékül. Legfontosabb a programjában, hogy hivatásos gondozónőket kíván alkalmazni. Minden kórteremben rádiót állíttanának fel. A betegeket naponként orvos látogatná.

A betegszobákban 30—32 gyengélkedő volna elhelyezhető, miáltal a többi helyiségek zsúfoltságát elkerülnék.

— Egyébiránt — folytatja az előterjesztés —, ahogy a gazdasági leromlásunk sejteti, a szegényház igénybevétele nap, mint nap emelkedőben van, úgy hogy el lehetünk készülve, hogy tavasszal 200 főre emelkedik a mai 160-as létszám, amely a réginél 20 százalékkal nagyobb.

Kívánatosnak és szükségesnek tartja Láng tisztifőorvos a készletek kicserélését és pótlását is, mert a párnák, pokrócok és fehérnemüek a jelenlegi készletek mellett nem tarthatók tisztán.

Az a felfogás, hogy a szegényházi ápoltak egy része otthon még primitívebb körülmények között sinylődött, a szegénygondozás ügyénél nem lehet mértékadó. Csak egy szempont lehet irányadó: egészséges, szerény, tiszta hajlék megteremtése és megfelelő életmód biztosítása még azok részére is, akiknek ilyenben állandóan nem lehet részük.

A SZEGÉNYHÁZI GAZDÁLKODÁS

Sok praktikus dolgot tartalmaz a tisztifőorvos jelentése a szegényház leendő gazdálkodására vonatkozólag is.

— Ahol naponta 160 ember eszik, — mondja többek között, — ott tárolt készleteknek kell kéznél lenniök. Eddig nem történt gondoskodás arról, hogy krumplin és káposztán kívül egyéb élelmiszer, mégpedig paradicsom, befőtt, turó, füstölthus, tök, uborka, gyümölcsíz stb. télire eltétessék. Ma ezekre nincs megfelelő edény, tehát ezeket be kell szerezni. A budapesti szegényház igen gazdag éléstárral rendelkezik. Pedig ez semmi esetre sem jelent többkiadást, mert a maga idejében mindent olcsón lehet félrerakni télire. A konyha és kamara gazdaságos felszerelése összefügg a tömegtáplálás észszerü ügyével.

— Rájöttek már, hogy az egészség fenntartására nem elég bizonyos kaloriaértéket szolgáltató ételmennyiség, mert ettől még elpusztulhatnak az emberek, hanem változatos kvalitativ értékü ételanyagokat kell adni, erre még az állatnak is szüksége van, hogy megéljen.

Példák erre a börtön-, fogházbetegségek s más egyoldalu táplálkozásból eredő tömegbetegségek.

A debreceni szegényházban az ellátás eddigi formája nem tartható fenn. Ugyanezzel a költséggel, amibe eddig került, változatosabbá és egészségesebbé tehető az ellátás. Ezt azonban csak úgy vihetik keresztül, ha nyáron gondoskodnak a téli ennivalókról.

Foglalkozik az előterjesztésben a tisztifőorvos a személyzeti kérdéssel is. Feltétlenül szükségesnek tartja, hogy a rendes szegényház vezetői állást megszervezzék, még pedig tisztességes fizetéssel és megfelelő kvalifikációval.

Paracelsussör
frissen csapolva
AngolKirálynőben
és
Németh Lajosnál
Csapó utca 8.

Uradalmi Rizling bor
5 liter vételnél
66 fillér.
Petőfi tér 3 szám.

Miniszteri
rendelet szerinti **kerékpár** 70-
mánctáblákat darabonként 1.10
pengőért szállit
Paulo vésnök, **Batthyányi ucca 22. szám.**

RÁDIÓ-MŰSOR

SZERDA, DECEMBER 25.

BUDAPEST. 9.00: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. — 10.00: Egyházi zene és szentbeszéd a Belvárosi plébániatemplomból. — 11.30: Evangelikus istentisztelet a Deák-téri templomból. — 12.40: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 15.30: Manchen Mariska előadása. — 16.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána: Balázs Árpád magyar nótadélutánja. Kisér Magyari Imre és cigányzenekara. — 17.40: Színmű előadás a Studióban. „A házi tündér". Vígjáték 3 felvonásban.— 19.25: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és az előadás szinlapjának felolvasása. — 19.30: A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. — Utána kb. 22.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, sporteredmények. Majd: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Britannia szállóból.

BERLIN. 16.30: Közvetítés Lipcséből. — 17.30: Szórakoztató zene. — 18.55: Verdi „Aida" című négyfelvonásos operájának előadása a nagy operából. Majd: Hangverseny Lipcséből. — 23.50: A breslaui 25 órás verseny közvetítése. — 24.15—1.00: Géczy Barnabás zenekara.

BRESLAU. 12: Karácsonyi zene. — 14.25: Svéd balladák és dalok. — 16.30 Uj rádiózene. — 17.55: Hangverseny. — 19: Verdi „Aida" c. operája a berlini állami nagyoperából. — 22.45: Hangverseny Lipcséből. — 0.10—1: Tánczene.

FRANKFURT. 9: Uj és régi toronyzene. — 17.30: Zárásig stuttgarti műsor.

KASSA. 12: Déli zene. — 18.05: Patotainé Berkes Boriska magyar előadása: „Karácsonyi szó" címmel.

LIPCSE. 16.30: Hangverseny. — 17.45: Fiukar. — 18.30: Wagner: „Tannhauser" című operájának előadása a dresdeni operából. — 22.30: Rádiózenekar. — 23.50—0.30-ig: Közvetítés a breslaui 25 órás versenyből. — 1-ig Tánczene.

POZSONY 12—13.30: Déli zene. — 19: A rádiózenekar hangversenye.

WIEN. 10.30: Orgonajáték. — 11: A wieni szimfónikus zenekar hangversenye. — 18.50: Fuvós kamarazene. — Utána népszerü hangverseny.

LIPCSE. 17.30: A Reuner vonósnégyes Pfitzner D-dur négyesét adja elő. — 18: Dalok lantkisérettel. — 18.30: A rajnai német harang szavának közvetítése a kölni dómból. — 18.45: Trombitahangverseny. — 20.15: Karácsonyi hangverseny. — 22: Fuvószenekar.

MÜNCHEN. 15.45: Szórakoztató zene. — 18.15: Orgonaverseny. — 23: Harangszó a müncheni Frauenkircheből.

POZSONY. 11.30: Gramofonhangverseny. — 16: Gramofon. — 16.30: Karácsonyi zene.

PRÁGA. 11.15: Gramofon. — 12.30: Gramofon. — 16.30: Karácsonyi zene. — 22.40: Karácsonyi dalok. — 23.30: Éjféli mise a kassai Domonkosok templomából.

RÓMA. 17.30: Szórakoztató hangverseny. — 21.02—23: Nagy karácsonyi hangverseny.

WIEN. 11: Gramofon. — 15: Mesék. — 15.20: Erdei karácsony, négyfelvonásos gyermekdarab. — 17.20: Szórakoztató zene. — 18.55: A magányos ember karácsonya. — 19.40: Dalok orgonakisérettel. — 20.05: Templomi harangszó és orgonajáték. — 20.30: A Stiegler-kürtösök és a wieni fiuénekkar hangversenye. — ut. Népszerü hangverseny.

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 26.

BUDAPEST. 10.00: Egyházi zene és szentbeszéd a Budavári Koronázó főtemplomból. — 11.30: Unitárius istentisztelet a Koháry uccai templomból. — 12.40: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. — 15.30: A m. kir. földmivelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata: Stolp Ödön gazd. akad. r. tanár: „A gazda, mint kereskedő." — 16.00: Rádió Szabad Egyetem. — Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. — 17.00: A Mándits szalonzenekar hangversenye. — 18.30: Egyfelvonásosok a Studióban. — 19.30: Zágon István vidám karcolata: „Karácsonyi örömök." — 19.50: Ügetőversenyeredmények. — Utána: Operettelőadás a Studióban. „Az erdészleány". Operett 3 felvonásban. — Utána: Magyari Imre és cigányzenekarának hangversenye a Hungária szállóból. — 22.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, sporteredmények. — Majd: A cigányzenekar hangversenyének folytatása.

BERLIN. 16.30: Szórakoztató zene. — 19.05: Mikrofonnal egy nagy vándorcirkusz kulisszái mögött. — 20: Hangverseny. — 22.25: A breslaui 25 órás verseny helyszini közvetítése. — Utána 0.30-ig: Tánczene.

BRESLAU. 12: Déli zene Berlinből. — 15: Mesejáték. — 16.30: Szórakoztató zene. — 18.55: Uj karzene. — 20: Közvetítés Königswusterhausenből.

FRANKFURT. 11: Haszler XVI. századbeli zeneszerző egyházi énekei. — 12: Déli zene. — 14: Rettich—Findeisen zenés hangjátéka. — 14.30: Hangverseny. — 16.30: Régi karácsonyi zene. — 19: Dalok. — 20—22.30: A nagy rádiózenekar hangversenye. — 23—0.30: Tánczene.

KASSA. 16—17.30: Zene Pozsonyból. — 19: Tamburicazene. — 22.15: Katonazene.

LIPCSE. 15.30: Nicodemi „Reggel, délben, este" c. vigjátéka. — 16.30: Fuvós kamarazene. — 17: Gottgetreu Éva kabarémüvésznő előadása. — 18: Gramofon. — 19.30: Offenbach „Orfeusz a pokolban" c. operettjének közvetítése Hambrugból. — Utána 24-ig: Operettzene Hamburgból.

POZSONY. 16—17.30: A rádiózenekar hangversenye. — 18.20: Szórakoztató zene.

WIEN. 10.30: Latin és német karácsonyi dalok. Vegyes a capella kórusra — 11.10: Szórakoztató zene. — 15: A budapesti korcsolyázóegylet és a wieni korcsolyázóegylet jéghockeymérkőzésének helyszini közvetítése a wieni jégpályáról. — 15.30: A volt népoperai zenekar hangversenye. — 19.30 Berger Gizella frónő müveit olvassa. — 20.10: Bizet: Carmen című operája.

PÉNTEK DECEMBER 27.

BUDAPEST. 9.15: A m. kir. Országos Tiszti Kaszinó szalonzenekarának hangversenye. — 9.30: Hirek. — 9.15: A hangverseny folytatása. — 11.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. Vizállásjelentés magyarul és németül. — 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. — 12.05: A rádió házikvartettjének hangversenye. — 12.25: Hirek. — 12.35: A hangverseny folytatása. — 13.00: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. — 14.30: Hirek, élelmiszerárak. — 15.00: Piaci árak és árfolyamhirek. — 15.45: Fulton-rendszerü képátvitel. — 16.20: A Turáni Társaság előadása. Németh József ny. miniszteri tanácsos: „Turkesztáni népek". — 17.30: Az Első Budapesti Citerakör hangversenye. — 18.30: Mit üzen a rádió. — 19.30: Mocsányi László és Lakos Tibor hangversenye. — 20.40: Dohnányi Ernő dr és Stefániai Imre kétzongorás hangversenye. — Utána kb. 21.50: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hirek. — Majd ifj Magyari Béla és cigányzenekarának hangversenye a Dunapalota szállóból. — 23.00: Bachmann-jazz a Dunapalota szállóból.

NYILT-TÉR

Gazdálkodók, kik len vagy kender termesztéssel akarnak foglalkozni, jelentkezzenek Révi István terménykereskedőnél — Debrecen, Nyugati-utca 2. — hol kellő felvilágositást kapnak.

Csapó ucca 67. szám
Bálint József asztalos
ajánlja saját készitésü butorait

Kölcsönöket
ismét folyósittatunk a legolcsóbb feltételek mellett. — „Gazdakölcsönöket" olcsó kamat mellett pár nap alatt folyósittatunk. 35 éves törlesztéses kölcsönre előjegyzést elfogadunk. — Felvilágositást dijmentesen adunk.
Frenkel Miklós bankháza
Debrecen, Hatvan-u. 2.

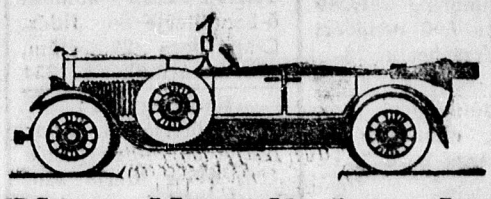

Autó-Karosszériák
Fényezés DUCO eljárás szerint
Riesz Henrik kocsigyár. Debrecen.

Telefon 156. o Prima száraz, bükk és tölgy o Telefon 613.
tüzifa hasábosan, porosz kőszén
bányakoksz telepen vagy hazaszállitva, legolcsóbb a
Debreceni Faipar és Faforgalmi Részv. Társ.-nál
Vágott fát leplombált zárkocsikban szállitunk.
Salétrom ucca 5. sz. **Salétrom ucca 5. sz.**

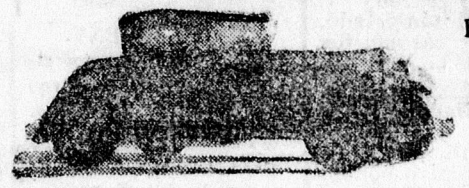

Fiat autók keveset használt állapotban kifogástalan, üzemképesek! 2 személyes sportautó, több használt teher- és luxusautó kedvező fizetési feltételek mellett eladó.

Benzinolaj állomás, éjjeli és nappali szolgálat!!!
PATAKY GARAGE, Erzsébet ucca 32.
Telefon 12-52.

Traktorok, benzinmotorok
és mindenféle speciális gazdasági gépek szakszerü javitását felelősséggel vállalom. Hivásra házhoz, uradalmakba, vagy vidékre — azonnal megyek.
SZENTPÉTERI GÁBOR
DEBRECEN, ISTVÁN-UT 20 SZÁM, — Kisállomás mögött.
Speciális vas- és fémesztergályos munkát vállalok. — 1920. év óta fenti szakmunkában specialista.

Legnagyobb
Női és férfi kalaptár
M. Nagy Mihály kalapos nál Színházi átjáró.
Legolcsóbb beszerzési forrás.

APRÓHIRDETÉSEK

Levelezés

Házasságokat
a legelőkelőbb körökben is diszkréten és biztos sikerrel közvetit — intelligens uriasszony. Batthyány u. 2. szám, emeleten. 1653

Állást kereső férfiak

Vadászati jogot
biztositok 180 kat. — hold magánterületen annak, aki joghallgatót állandó állásba juttat. Választ a kiadóba kérek „Joghallgató" jeligére. 1563

Traktorkezelői
állást keresek kommencióra, hosszu gyakorlati bizonyitvánnyal és javitok teljes szakértelemmel. Kovács Imre, Mikepércs 148. sz. 1558

Jómegjelenésü
szorgalmas, fiatal fűszerkereskedősegéd, nagyobb, vagy kisebb üzletben alkalmazást keres. Szives megkeresést fizetés megjelöléssel, „Fűszer" jeligére a kiadóba kérem 215-f

Egy
magános asszony elmenne gazdaasszonynak — egy egyszerü uriemberhez. Vidékre is elmenne. Cim a kiadóban. 1423

Állást kereső nők

Összes irodai
munkálatokban jártas, mérlegképes könyvelőnő nagy banki, kereskedelmi gyakorlattal állást keres. Megkeresést „Szorgalmas" jeligére. 1126

Házvezetőnőnek
ajánlkozik intelligens fiatal nő uri családhoz, vagy urhoz, vidékre is. Háztartásban és gazdaságban teljesen jártas. A legjobb ajánlatokkal és éves bizonyitványokkal. Megkeresést kér: K. L. Budapest, Petőfi Sándor ucca 10. I. em. 8. 1442

Egy
vizsgázott soffőr elmenne motor- és gépjavítóműhelybe, jan 1-ére. Címet a kiadóba. 1413

Betöltendő állás nők részére

Egy idősebb asszony
ki a gyermeket szereti, házimunkáért teljes ellátást kap, Szabó Kálmán ucca 14. szám, fűszerüzlet. Vadász Lászlóné 1693

Betöltendő állás férfiak részére

Majorost keresek
Cim: Zápolya ucca 6.

Malomkezelő
molnárt keresek azonnali belépésre 13. rendszerü vámmalomba fizetés igények megjelölésével. Fehér László gőzmalma, Nagyléta. — 1672

Kocsis
felvétetik. Szikvizgyár, Homok ucca 140. 1658

Szabad
majoros közeli tanyára felvétetik. Honvéd ucca 74. szám. 1671

Gyermektelen
házaspár május 1-re két szoba, konyha, — mellékhelyiségekből álló lakást keres. — Ajánlatokat „Állami alkalmazott" jeligére a kiadóba kérek. 1587

Asztalostanulók
felvétetnek Bálint Sándor mübutorasztalosnál, Lorántffy u. 6. 1600

Közeli
tanyára családos majoros tehéngondozásra és fejéshez kerestetik. Maróthy György ucca 38 1539

Gépirókat
cimiráshoz néhány napi munkára felveszünk. — Jelentkezés 27-én reggel 9 órakor. Cim a kiadóban. 1635

Majoros
mezőgazdasági eseléd város alatti tanyára, kinek 12 éves gyermeke van, kommencióra felfogadtatik. Vár ucca 3. 1647

Oktatás

Soffőrvizsgára
szakszerüen műhelygyakorlattal — csak Kiss gépmühely 20 év óta fennálló soffőriskolája készit elő. Ha hivatásos soffőr akar lenni, csakis műhelygyakorlattal tanuljon. Erzsébet u. 20. 1645

Németül
tanit született német tanerő gyors, biztos sikerrel. Rothermere ucca 7. (Kollégium mellett.) 1637

Gazdasági eszközök

Eladó
1 erős igás szánka. — Ugyanott prima makói vereshagyma 50 kilótól házhoz szállítva, levelezőlapon is lehet rendelni mázsánként 7 pengő. Téglaskert, Létai u. 1. Jablonkay S.

Egy
féderes talyiga, bunda, vizmentes ponyva 6x8 □ m. eladó. Veres ucca 9. 1650

Egy csinos,
egy, vagy két lóra való kocsi-szánka azonnal eladó, Pacsirta ucca 12 szám. 1699

Autó, motor, kerékpár

Hatszemélyes
csukott autó eladó, v. társat veszek hozzá, — biztos üzemü, kevés fogyasztásu, esetleg jó vidékre kimegyek. Cim a kiadóhivatalban. 1682

Autótaxi
joggal együtt eladó és egy Simmering kétvasu motoreke 600 pengőért eladó. Erzsébet u. 20. 1646

Jóhangu
pedálos cimbalom eladó, Varga ucca 7. sz. alatt. 1695

Bútorok

Eladó
egy konyhaszekrény, s asztal, sparhelt, Hatvan ucca 36. szám. x

Eladó
komplett háló, moket, divány, szalongarnitura és többféle butorok. — Nyugoti u. 48. 1417

Ebédlőszekrény
modern olcsón eladó, továbbá háromajtós szekrény is. Maróthy ucca 3. 1625

Eladó
36 fiókos füszerszekrény, pult, tizedesmérleg, zsirosbődön, eceteshordó. Csapó u. 91. sz. 1628

Eladó
alig használt hálószoba, esetleg felerésze. Arany János 50. 1632

Élelmiszer és ital

Savanyított
káposzta, hordó vételnél, vegyesen 16 fillér, csak fejes 18 fillér kg.-ja, Jóna János, Nyíl u. 34. szám. 1578

Sajáttermésü
újlétai ó-boraim 80 fillérért árusitom, — Arany János ucca 19. szám. 18-a

Sajáttermésü,
hároméves ó-bor, egy liter 80 fillér, Péntek-nénél, Kigyó ucca 43. szám. 1573

Egy sertés-szalonna
eladó, esetleg két részben is, Homok ucca 126. szám. 1697

Bor
sajáttermésü, zamatos, édeses bor, olcsón kapható, Blasz Edénél, Simonffy ucca 29. 1685

Ó-bor
25 litertől fölfelé eladó Szappanos ucca 11 sz. 1673

Kitünő
zamatú bor 1 liter 68 fillér, kihordásra Szabónénál, Bercsényi u. 103. sz. 1593

Bor
kiváló minőségü, zamatos fajbor, literje 84 f. ó-rizling literje 1.20. Gerstner Kálmán italkereskedésében, Széchenyi ucca. 1503

Jó bor
sajáttermésü literje 70 fillér. Csonka u. 18. 1615

Bor
5 literen felüli vételnél sajáttermésü bocskai vegyes, literje 64 fillér, kitünő ezerjó, literje 84 fillér, finom zamatos rizling, literje 94 fillér. Ajánlom még a 60, 70 fokos Zwack-féle elsőrendü tearumot, legolcsóbb árban, Jóna János, Nyíl ucca 34. sz. 1577

Figyelem!
Tisztán kezelt homoki ó-bor literje 80 fillér, Csapó ucca 27. szám, Szathmárinál. 1354

Borárjegyzék:
Ó-bor literje 64, ó-bor literje 80, ó-bor literje 100, ó-bor literje 120, kecskeméti furmin 180, Glück, Magoss György tér 9. volt Péterfia u. Ugyanott mérlegek és lisztes láda eladó. Tanulót felveszek. 4a

Ajánlat

HA ÉRZÉKENY,
fájós a lába, vegyen cipőt Griczmannál, város ház alatt. 11a.

Patkányt, egeret, poloskát, svábbogarat, azonnal kiirthat, biztoshatásu, speciális irtószerrel. Egyetlen kisérlet meggyőzi a vásárlót. Nagyon olcsón kapható Stern festéküzletben, Piac ucca 10. (Bikával szemben).

Gyermektelen
házaspárnál, két kvártélyos felvétetik, tiszta, világos, hátulsó lenti lakás, Cserepes ucca 5. szám. 1687

Czeglédi uj árai:
Borotválás 20 fill., hajvágás 20 és 30 fill. Bérlet 10 szám 2 és 2.50 P. Ondolálás 80 fill. Bubi, baby 40 fill., manikür 40 fillér. Csapó u. 54. szám. Kölcsey u. sa-0111

Kivánatra
a legújabb női divat uj donságokat a legolcsób ár mellett, kedvezményesen is készitek. Bálint Margit varroda, Péterfia ucca 30. sz.

Ékszerek,
órák, alkalmi árban be szerezhetők, Szekeres és Stassik órás- ékszerészeknél, Bádogos ucca 4. Legkomplikáltabb órák javitását felelősség mellett vállaljuk. 2-a

Magyar
játékkártya, 32 lapos, nagy alakban csomagia reklám árban 1.60 P. Piac u. 64, trafikban. 1277

Lábbeli
javitást, fejelést, talpalást, olcsón, szépen készitek. István út 5. sz. alatt. 1684

BAJOMI JÓZSEFNÉ
tüzifa és széntelepe a pályaudvaron.
Telefon: 8—93. A debreceni üzletvezetőség szerződéses bérfavágója szabályszerü vasuti utalványra előirt egységár alapján házhoz szállit
HASÁBOS ÉS FELAPRITOTT TÜZIFÁT
továbbá hazai és porosz szenet. Magánosok részére a legolcsóbb beszerzési forrás. 66a.

Alkalmi vétel.
több kalapgyár kollekciójából, 350 diszitett, filcet 5 és 7, 150 nyulszőrt 8—10 pengős egy ségárban kiárusitok, — ‚Anny' nőikalapszalon. 5-a

Nikkelez,
ezüstöz, minden szinre galvanizál, Földvári Széchenyi ucca 55. sz.

Disznóülésre
rizskása 50 fillértől — kezdve, továbbá bors, gyömbér, paprika és más füszerek a legjobb mniőségben kaphatók. Deutsch Albert és Fia üzletében. 8a.

Megnyilt a Kónya-
telepi, (Kincseshegy) jégpálya. Megközelithető a Kuruc, illetve a Temető uccáról. Belépődij személyenként 30 fillér. 1586

Hó-
és sárcipőt olcsón javiotk. Bőrcipő talpalás vízmentes kruponból 3 pengő. Kovácsnál, Verbőczy 2. 1559

Karácsony
első napján táncmulatság estétől reggelig a „Gazduram" csárdában Hosszupályi kövesutnál 1391

Nőidivat szalonomban
bámulatos olcsón ké szülnek a legújabb szőrmével diszített bunda kabátok 16 pengőtől, szövet selyem és estélyi ruhák 6 pengőtől. Áraim olcsósága mellett a legfinomabb izléssel állitok elő úgy angol, mint francia munkát. Az ünnepekre a megrendelést minél előbb kérem leadni. — Leányokat a legrövidebb időre is felveszek fizetéssel, Bálint Irén Nyigáné, Kossuth ucca 42. szám. 1

Mérlegjavitás,
hitelesitéssel legjutányosabban Garainál, Zsák ucca 11. szám, — (Csokonai ucca mellett). Használt mérlegek vétele és eladása. 1544

Takaréktüzhelyek
két üstösök és csempések, továbbá egyszerübbek, kedvező fizetési feltétellel kaphatók Kandia 15. 1634

Természettudományi
Közlöny és más kiadványok olcsón megint kaphatók Batthyányi uccai trafik. 1936

Vaságyak,
mosdók, kályhavédők, lábtörlők, álló fogasok, sodronybetétek, összecsukós vaságyak stb. olcsón készülnek Ottónál, Rákóczi ucca 13. sz. 1533

Órajavitás
darabja 2 pengőtől, — szekszerüen jótállással vállalom. óra- és ékszer olcsó árban beszerezhetők. Bercsényi B. műórás és ékszerésznél Csapó ucca 38. szám. (Iparostanonciskolával szemben). 1704-b

Uj kelmefestő,
és vegytisztitó felvételi helyet nyitottam, Csapó ucca 12. szám alatt Blattner-féle órás üzletben. Kérem a nagyérdemü közönség további pártfogását, Palotai Lajos, Csapó u. 12. szám. 1677

Ápolónak
mennék, beteg, vagy gyöngélkedő mellé, jóbizonyitvánnyal. Cim a kiadóban. 1657

Koresolya köszörülést
és mindenféle műszerészeti munkát szakszerüen végez, Siposs István műszerész, Csapó ucca 11. szám. 1665

Karácsonyfa
olcsó áron kapható. Fatelep. Hadházi u. 4. Közkórház háta mögött. 1269

Karácsonyra
mélyen leszállitott árban szép modellek — már 4 P-től, alakitás 2 P, háziruhát 3 P-től uccait és estélyit 5 P-től, kabátot 12 P-ért készitek. Hosszúné, — Maróti 40 (Eötvös sarok). 1566

7 hónapos
egészséges kislányomat gondozásra kiadnám. Özv. Szabó Józsefné, Rakovszky 38. 1645

Az idén nem lesz hideg
a lakása, ha kályháját felszereli a szabadalmazott „Bogod" hősugárzó készülékkel A készülék a kályhacső közé lesz felszerelve; a meleg lángot és füstöt nem engedi ki a kéménybe, hanem annak melegét a lakásba kisugározza. — Bármily kályhához használható. Ára csinos kivitelben 8 P. — Kapható a készitőnél: Róth Mór lakatosnál, Zugó ucca 7. 1609

Tengerimorzsolást
vállalok. Mester ucca 28. szám. 1639

Lővinger
Sámuel, Kaba; házassági közvetitő megbizásokat elfogad. 1552

Tüzifa,
akác- és tölgyhasáb — ölenként helyszinen 46, beszállitva 52, dorongfa 36, beszállitva 42. Kitünő tuskó- és galyfa vámospércsi kövesuton. Kondoros megállónál bármily mennyiségben kapható. — Megrendelhető Czegléd ucca 7. alatt is. 1562

Lővinger
Sarolta női ruha és fehérnemü varrodáját Széchenyi ucca 10. alá helyezte át. 1618

Uj
épitkezést, átalakitást stb. vállal Szabó Mihály képesitett kőmivesmester. Lakás: Kassai-úti kisbérház 33-ik ajtó. Levelőlaphivásra azonnal megyek. 1607

Hócipőt,
sárcipőt tökéletesen javit gumiüzem, Piac u. 9. Kapu alatt. 5a.

Poloskairtást
Ciángázzal vagy szabadalmazott szerrel vállalom. Poloskaszer kapható. Kossuth ucca 47. Telefonhivó 841. Nánásy. 1636

Kereslet

Aranyat, brilliánsat,
zálogcédulát, — fogaranyat legmagasabb árban veszek, órajavitás 2 pengőtől, jótállással, Bercsényi Béla, — Csapó ucca 38. (Iparostanonciskolával szemben). 1704-a

Üzlettársat
keresek rentábilis üzlethez kevés tőkével. — Cim a kiadóban. 1679

Elveszett
egy darab másfél éves magyar tinó, jegyes fülü, orrbélyeges, — jobb farkán J. I. Megtaláló értesitse a tulajdonost. Kossuth u. 54. sz. 1621

Lakás kereslet

Bérbe
szoba, konyha, kamrás házat — kerttel együtt keresek február 1-re. Cim: városi irattár, városháza. — 1570

Keresek
kisebb üzem részére, lehetőleg uccai lejáratos 2—3 pincehelyiséggel. Ajánlatokat „Januáróó jeligére a kiadóba kérek. 1624

Jól
füthető, féregmentes butorozott szobát keresek Jókai, Mester, Bethlen uccákon vagy közelébe. Cimeket a kiadóba kérek „Főtisztviselő" jeligére. 1568

Kiadó lakás

Egy
szoba, konyha villany világitással kis családnak kiadó. Teleki ucca 56. 1663

Kiadó
szoba, konyha, fáskamara. Kar u. 7. 1591

Tóczóskert,
Szondi u. 22. szám a, szoba, konyha kiadó január 1-ére. Értekezni ugyanott. 1607

Kiadó
Érdősor 15. gyönyörü uj négyszobás, fürdőszobás urilakás azonnal olcsón. 1640

Kiadó
egyszerü kertilakás jószágtartással, nagyon olcsón. Köntöskert, Kis u. 24. 1629

Két szoba,
konyha, uccai pince lakás január 1-ére kiadó. Bercsényi u. 17. szám. 1414

Háromszobás,
fürdőszobás, emeleti, uccai lakás májustól kiadó. Szentanna u. 29. 1397

Modern
4 szoba, mellékhelyiségeivel kiadó. Timár u. 23. Értekezni Varga u. 25. sz. 1407

Eky szoba,
konyha mellékhelyiségekkel jan. hó elsejétől Honvéd u. 43. alatt kiadó. 1490

Kiadó
egy szoba, konyha mellékhelyiségekkel állomáshoz közel január 1-re. Monostorpályi-ut 48 1550

Egy
kisebb szobás, konyhás lakás kiadó. Poroszlai-ut 1c. 1676

Egy
szoba, konyha kiadó. Teleki ucca 78. 1670

Kiadó
modern 3 egymásba nyiló szobás lakás, előszoba, fürdőszoba, minden mellékhelyiségekkel, külön cselédlakás, konyhakert, gyümölcsös, sertés és baromfitartás megengedve, évi 1600 P bérért, Andrássy-ut 22. szám alatt. Bővebbet Liener fényképésznél, Csapó u. 1.

Kiadó
egy szoba, udvarranyiló, világos szoba mühelynek is alkalmas. Kölcsei 21. 1664

Kiadó
egy szép nagy szoba, nagy konyha, most lett szépen átfestve — január 1-re. — vagy azonnal elfoglalható. Nagyvárad u. 10. (volt Sziv u.) 1659

Kiadó
egy szoba, konyha ,— speiz, kamara, külön udvar jószágtartással, qanuár 1-re. Szotyori-telep, Kálmán ucca 1b. 1655

Kiadó
szoba, konyha január 1-re. Kölcsey ucca 15. 1652

Egy
szoba, konyha. fáskamara január 1-re — kiadó disznótartással. Kuruc ucca 3. szám. 1651

Egy szoba,
konyha kiadó, Dégenfeld-tér 4. sz. 1690

Uccai
szoba, konyha kiadó, Pesti ucca 35. szám. Értekezni lehet Domb ucca 3. 1689

Két szoba,
konyha január 1-ére kiadó. Értekezni Eötvös u. 62. sz. 1610

Teleki u. 42. sz.
alatt egy különálló udvari szoba fatartóval január 1-étől kiadó. — Értekezni lehet Szent-Anna 53. 1642

Teleki u. 42. sz.
kétuccára nyiló házastelek, több szobával, istállóval, tengerigóréval, pincével, furott kúttal, nagy gazdasági udvarral eladó. Értekezni lehet Szent Anna 53. sz. alatt. 1641

Kiadó
egy szoba, konyha és mellékhelyiségeivel, az állomáshoz közel, jan. 1-ére. 1550

Pinceszoba,
konyha, éléskamara, és fáskamara (vízvezeték) kiadó. Lorántffy u. 5 1592

Modern
1 szoba, konyha kiadó. Diófa u. 27. sz.

Kiadó
uccai pinceszoba januárra. Kut u. 16. 1589

Egy
szép uccai szoba, konyha előszoba kiadó. Bercsényi u. 61. 1584

Uccai
két szoba, konyha, élés kamara, azonnal kiadó, Domb ucca 3. sz. 1689

Egy uccai pince
szoba, konyha, kiadó, Erzsébet ucca 23. 1692

Kiadó
egy szoba, konyha, — Boldogkert, Egyletkert ucca 18. szám. 1680

Kiadó
egyszobás, konyhás lakás, Eötvös ucca 58. szám.

Kis uccai szoba,
és előszoba kiadó, — Hatvan ucca 58. 21-a

Kiadó lakás.
Kiadó két szoba, konyha, mellékhelyiségekből álló kitünő lakás jan. 1-ére. Simonyi ut 5. sz. alatt. 216f.

Kiadó
egy udvarranyiló szoba. Mester u. 25. sz. 1557

Kiadó
1 szoba, konyha és fáskamara Kerekes Géza-ucca 2. sz. alatt. Butorozva vagy anélkül. — Villany bevezetve. 1545

6 vagy 8 szobás
lakás kiadó Piac u. 75. szám alatt első emeleten, teljesen modern, minden célra megfelelő. Érdeklődni ugyan 1459

3 szobás
modern villalakás kiadó Andrássy-uton. — Értekezhetni dr Halász, Piac ucca 41. Telefon 600. 1487

Butorozott szoba

Különbejáratú
csinosan bútorozott udvari szoba azonnalra, vagy január egyre kiadó. Verbőczy u. 14., földszint. 1411

Különbejáratu
uccai bútorozott szoba, tiszta, világos, esetleg teljes ellátással is kiadó, Eötvös ucca 48-b. szám. 1575

Csínosan bútorozott
szoba azonnalra kiadó, Arany János ucca 56. szám. (Sz.)

Különbejáratú
elegánsan bútorozott — szoba kiadó. Kossuth u. 60. Keresztépület.

Butorozott
szoba különbejárattal olcsón kiadó. Szőllősiné, Piac 29. 1590

Különbejáratu
butorozott szoba kiadó Varga ucca 6. sz. Értekezni pincelakónál. 1626

Butorozott
szoba kiadó. Péterfia 42., kapu alatt, földszint balra. 1619

Kiadó
csinosan butorozott szoba olcsón uri ember részére Kigyó ucca 45. sz. 3-ik ajtó. 1599

Kiadó
különbejáratu uccai butorozott szoba. — Arany János ucca 36. 1602

Különbejáratu
butorozott szoba, esetleg teljes ellátással — kiadó. Hatvan ucca 1. II. em. 41. 217f

Bútorozott szoba
kiadó, egy-, vagy két személy részére, Kein, József kir. herceg ucca 58. szám. 1686

Kapualatti
különbejáratu újonnan átfestett bútorozott szoba, irodának, vagy orvosi rendelőnek azonnal kiadó, Rákóczi u. 20. szám. 1686

Csínosan
bútorozott szoba, konyha használattal is kiadó, Arany János ucca 36. szám. 1697

Egy uccai
különbejáratu bútorozott szoba, január hó elsejére kiadó Pacsirta ucca 12. szám. 1700

Kétágyas
bútorozott szoba, jan. hó elsejére kiadó, 1—2 személynek, Vigkedvü ucca 31. szám.

Bútorozott
szoba, szép különálló, kiadó. 1 vagy 2 hölgynek, vagy házaspárnak is. Kölcsey 15. 1666

Bútorozott
utcai szoba központban január elsejére kiadó. Hüvelyes 6. 1662

Két
egymásba nyiló különbejáratú, előszobás utcai bútorozott szoba kiadó. Miklós u. 25. 1660

Különbejáratu
butorozott szoba azonnal kiadó. Ferenc József u. 73. 1649

Egy
különbejáratu butorozott szoba kiadó. Kut ucca 84. 1614

Uricsaládnál
különbejáratu butorozott szoba kiadó. Eötvös u. 59. 1388

Különbejáratu
csinosan butorozott szoba ,esetleg ellátással is kiadó. Kossuth ucca 61. sz., keresztépület. 1627

Üzlet, mühely, raktár

A város
központjában szép üzlethelyiség kiadó. A berendezés eladó. Címeket „Berendezés" jeligére a kiadóba kérem. 15-a

Üzlethelyiség
forgalmas helyen azonnal kiadó. Szent Anna-ucca 41. szám. 1561

Üzlethelyiség
Csapó ucca 37. szám alatt, — volt halcsarnok, — azonnal kiadó. 1704

Két üzlethelyiség
modern lakás, új házban kiadó, Wesselényi ucca 107. szám. 1654

Hatvan ucca elején
üzlethelyiség, berendezéssel átadó. Cím a kiadóban. 1675

Jómenetelü
fűszerüzlet, berendezéssel, árúval, igen olcsóért eladó. Cím a kiadóban 1669

Mühely
utcára nyiló kiadó, — Piac és Király utca sarkán. 1551

Fűvészkert utca 14.
számú üzlethelyiség — bármily célra alkalmas február hó 1-re kiadó. Értekezni lehet Piac u. 7. szám, könyvüzlet. 1604

70 év óta
fennálló fűszerüzlet teljes berendezéssel, két szobás lakással kiadó. Értekezni Veres u. 1. sz. 1617

Üzlet
jóforgalmú helyen 1930 február elsejére kiadó. Sas u. 4. 1300

Vendéglő
forgalmas helyen, egy jómenetelű vendéglő kaucióval rendelkező egyénnek, percentre, v. bérletbe kiadó. — Cím a kiadóban. 1294

Kiadó
a „Jó koma" vendéglő. Rother u. 4. sz. 1374

Eladó ingóság

Egy
tiz kg-os pultmérleg és egy 150 kg-os tizedes nagy mérleg igen olcsón eladó. — Eötvös-u. 66. füszerüzlet. 123f.

Egy
emelő (hévér) eladó. — István ut 28, Juga. 1564

Egész új
frakköltöny, feketeöltöny, télikabát eladó Piac ucca 21. emelet 1706

Fűrészpor kályha
eladó, Széchenyi ucca 3. sz. festőműhely. Értekezni lehet Péntektől 1681

Uj- és ócska
juhászbundák és háziszappan eladó, Salétrom ucca 14. sz. 1661

Cimbalom
Schunda, igen jó álla potban eladó. Kassai ut 22. szám. 1630

Háromlámpás
rádió anódpótlóval, — kistöltővel, Philips — hangszóróval eladó. — Sarok u. 12. SzD.

Eladó
kovácsszerszám. Hadházi-út 19. 1447

Gomblyukgép
és varrógép, függönyök, ágyteritők — eladó. Jókai ucca 7., — varroda. 1631

Szalma
eladó. Városi Népház. Uiró. 1622

Egy
üzletberendezés eladó. Salétrom ucca, dohánytőzsde. 1612

Fényképezőgép,
9x12-es, 4.5-ös lencsével, nagyon olcsón eladó, (Köntöskert), Tóhötöm ucca 24. sz. (p).

Rádió
3 lámpás teljes felszereléssel és 2 pár 25-ös női korcsolya eladó. — Létai ut 12. sz. 1565

Eladó
egy jó tornyos sparherdt. Eötvös 21. sz. 1349

Óbor,
saját termésű tisztánkezelt homoki vegyes telepi fajbor literenként 85 fillér 5 liter vételénél. Cserepes u. 5. 1569

Hat darab csillár,
kovácsolt vasból, művészi munka, jutányosan eladó, Kontsek, — Kossuth ucca 15. 19-a

Eladó állatok

Választott
yorkshirei malacok eladók darabonként is. Bethlen u. 20. alatt. 1572

Kövérsertés fele,
vagy 40 kg. zsírszalonna eladó, Csapó ucca 44. szám. 1691

Eladó
150 kg. prima kövérsertés. Megtekinthető Bethlen ucca 32. 1703

Eladó
egy nagyon szép vemhes-tehén, Hadházi út 34. szám. 1701

Eladó
1 darab tizhónapos, — 130 kilós zsírsertés. — Dugovics Titusz ucca 14. szám. 1678

Egy
160 kilós disznónak fele eladó. Ujévkor lesz levágva. Szotyori telep, Kálmán u. 6. sz. 1546

Liba
nagyfajta, magnak v. tömni kapható. Kossuth u. 54. 1496

Egy
155 kilós malac van eladó. Bercsényi 6. sz. 1633

Eladó
egy 120—140 kilós sertés, hatnegyedes deszkák. Kar u. 31. 1601

Zsirnak
hízlalt sertés szalonnáját, esetleg sonkáit átveszem. Ajánlatot kér Varga Pál, Maróthy Gy. u. 5. 1362

Eladó
18 darab Csukáné-féle „emdeni lud". Méliuszter 5. sz. 1409

Eladó
nagy német vizsla. Eötvös ucca 65. 1603

Egy
darab hízott sertés eladó Rákóczi 44. 1588

Eladó ház

Eladó 2 ház
Károly Ferenc József út, Jerikó ucca 33. sz. Értekezni lehet Nyugoti ucca 46.

Eladó
a Sarok u. 12. számu ház azonnali beköltözéssel, minden elfogadható áron. SzD.

Mikepércsen
házas telek, azonnal beköltözhető lakással, gazdasági épületekkel jutányos áron eladó. — Telefon 494. 1637

Eladó ház
Boldogfalva u. 14. sz. előnyös feltételek mellett 13.000 pengőért. 1598

Ház eladó,
Vargakertben, K. Tóth uccán, 12. számú, nézzék meg, olcsó és jó, 6.000 pengő. Pataky, Hunyady ucca 8. 1667

Eladó
áron alul! Csillag u. 16. számu kimondott uriház, többrendbeli lakásokkal, családiháznak is alkalmas, egész épület magasföldszintes, — alápincézve, tőkebefektetésre is igen alkalmas, villany, víz, csatorna bevezetve. Értekezni Samu Jánosnál, Hunyadi 24. 1409

Kisebb házak,
kedvező fizetési feltételekkel, kevés készpénzzel átvehetők, a Kölcsönösben. 1299

Eladó ház
446 kvadrát gyümölcsössel háromezerkétszáz pengőért. Köntöskert, Bezerédy ucca 5. szám. 1556

Eladó házak
Batthyány utca 10. számú emeletes ház kedvező fizetési feltételekkel.

Nap ucca 12. számú uriház négyszobás beköltözéssel, istállóval, gazdasági udvarral.

Károly Ferenc József út 17-c. Ötszobás parkettes, fürdőszobászobás, alápincézett villa gyümölcsöskert, — huszonhatezer pengőért. Megtekinthető tizenkettő órától háromig.

Darabos ucca 45. számú modern bérház 4 szobás beköltözéssel, harmincméteres gyárhelyiséggel.

Hadházy ucca 7. számú nagytelkű bérház öt lakással tizenötezernyolcszáz pengőért.

Ezen házak eladásával kizárólag a MÁTÉ ingatlaniroda van megbízva. Piac utca 30. sz. 13-a

Eladó föld

Szántóföld
nyolc hold, közvetlen a város alatt eladó. Értekezhetni lehet a tulajdonosnál, Tóth Ferenc, Bellegelő 249. sz. 1353

Négy hold föld
a Fáy düllőben eladó. Értekezni lehet Vigkedvü ucca 23. szám. 1698

Föld,
eladó tanyával, 60 m. hold jó földet árúlok, 26 ezer pengőért, itt van közel. 10.000 pengő garantált jó kölcsönnel kapja a vevő. Börcsök úré. Pataky, Hunyady ucca 8. 1668

Birtok bérlet

Tizennégy hold föld
a Látóképnél, vetéssel kiadó. Cím: Ajtó ucca 43. szám. 1695

Kiadó
föld haszonbérbe az Ondódon, Vedres düllőben 4 és fél hold, fele bevetve. Rothermere 24. 1648

DIENES JÓZSEF
ny. községi főjegyző, OFB ingatlanforgalmi irodájának hirdetései (Iroda: Füvészkert u. 16. sz. Saját ház. Telefon szám 14—98).

Eladó házak

190.000 pengőért: — Forgalmas piacon évi 18.000 pengőt jövedelmező üzletes ház.

105.000 pengőért: — Nagytemplom közelében, emeletes szép ház több üzlettel, modern, nagy lakásokkal, kedvező fizetési feltételekkel.

100.000 pengőért: — Csapó uccán bérház.

75.000 pengőért: Szoboszlói úton — nagy gyári épület 2900 négyszögöl telekkel.

56.000 pengőért: — Kishegyesi ut 38. szám alatt 1256 n. öles telek két darab háromszobás lakással, üzlethelyiséggel, pékséggel.

56.000 pengőért: Károly Ferenc József ut 23. Emeletes villa, két modern, parkettes négy szobás lakással és pincelakásokkal.

48.000 pengőért: — Rákóczi ucca 23. Két darab négyszobás, előszobás lakással, pincével.

40.000 pengőért: — Kossuth uccai templom közelében jó ház, hét lakással.

40.000 pengőért: Széchenyi út 36. Adómentes új villa, két modern lakással.

Vörösmarthy ucca 8. Három lakással.

36.000 pengőért: — Rákóczi u. sarkán, — Eötvös u. 11. sz. üzletes ház, üzleti berendezéssel, három jó lakással.

Piac közelében 60 éves fűszerüzlet. 4 szobás lakással.

35.000 pengőért: Évi 5800 pengőt jövedelmező jó bérház, 17 lakással, 800 négyszögöl telekkel.

35.000 pengőért: Szt. Anna ucca ucca 54. sz.

32.000 pengőért: Sámsoni ut 9. számu nagyforgalmú, ötüzletes uj ház, nyolc ucca torkolatában.

30.000 pengőért: Poroszlay út 48. Három szobás ház, 40 méteres uccai fronttal, 1280 négyszögöl kerttel.

Rothermere (Daracos ucca 50. Három lakással, alápincézve, kedvező feltételek.

Timár ucca 33. Öt lakással, istállóval, nagy telekkel.

28.000 pengőért: — Szabó Kálmán u. 14. sz. üzletes sarokház, — gyógyszertán, fűszerüzlet és borbélyüzlettel, lakásokkal.

Böszörményi-út 48. Öt lakással, üzlet és műhellyel, 842 négyszögöl telekkel.

26.000 pengőért: — Boldogfalva ucca 17. számú ház, pékséggel, 3 lakással, istállóval 4000 pengő bérjövedelemmel.

25.000 pengőért: — Nap u. 2. Ötszobás lakással, nagy uccai fronttal, kedvező fizetési feltételekkel.

Böszörményi ut 20. Kétszobás, fürdőszobás uccai és 3 db egyszobás konyhás lakással, nagy telekkel, istállóval.

Tanító u. 6. Háromszobás uccai, kétszobás egyszerü udvari lakással, istállóval.

Szoboszlói út mellett, Gyár ucca 3. számú ház, 1600 négyszögöl, kertészetre, vagy ipari célra alkalmas telekkel

24.000 pengőért: — Borz u. 14. és Csap u. 27. sz. két uccára nyuló telek, modern 2 szobás, átadó és három bérlakással.

Csokonai u. 41. Háromszobás uccai átadó és 3 bérlakással, istálló val.

22.000 pengőért: Csokonai ucca 29. sz. Négy lakás, istálló.

20.000 pengőért: — Csokonai u. 46. számu ház három lakással, — pincével, istállóval.

Eötvös ucca 91. szám és Faragó ucca 3. Két uccára nyiló ház, vendéglővel, négy lakással.

Garay u. 28. Háromszobás, fürdőszobás, — alápincézett uccai átadó és öt bérbeadott lakással.

Csillag u. 16. Magas, modern, teljesen alápincézett szép ház, három szobás, fürdőszobás átadó s több bérlakással.

Erdő közelében, Izsó uccán, palatetős, új villa. (Irén-lak).

Márton Kálmán u. 2 (Németh u. 1.) Három üzlettel és három lakással.

Erzsébet u. 12. Négy lakással, pincével.

19.000 pengőért: Galamb és Buday Ézsaiás u. sarkán. adómentes. uj üzletes ház.

Egyetemmel szemben 625 négyszögöl telek, épületekkel. Megosztva is eladó.

18.500 pengőért: — Erzsébet u. 12. Négy lakással, kedvező fizetési feltételekkel.

18.000 pengőért: Böszörményi ut 57. Villanyosmegállónál 1596 n. öl szőlő és gyümölcsös, épületekkel.

18.000 pengőért: — Buday Ézsaiás u. 26. sz palatetős, négyszobás, előszobás, fürdőszobás uriház.

Csigekert u. 9a. sz. új villa, 2 szobás előszobás lakással.

17.000 pengőért: Teleki u. 15. Háromszobás átadó és 3 bérlakással.

Nádor ucca 24. Háromszobás. verandás lakóház. 1000 négyszögöl kerttel

Eötvös uccán fűszerüzlet, háromszobás lakással, műhellyel.

Jutányos áron:

Diófa ucca 14. Háromszobás, fürdőszobás, igen jó ház, 600 n. öl jó szőlővel.

16.000 pengőért: — Vígkedvü Mihály u. 48. Háromszobás, fürdő szobás uccai átadó s több bérbeadott lakással.

Széchenyi ut 30. — Több lakással, megosztható nagy telekkel.

15.000 pengőért: — Károly Ferenc József ut 21b. Két lakóház, — két műhellyel.

Oláh Károly u. 10. Háromszobás uccai és négy kis lakással.

Minden elfogadható áron: Temető u. 24. sz. 25 évig adómentes, új üzletes, palatetős ház, két lakással, istállóval jó melléképületekkel. Kevés pénzzel megvehető.

14.000 pengőért: Erdősor végén, Hadházi u. 37. sz. a. 300 n. öles szép telek, uj, adómentes, háromlalkásos ház zal.

Honvédtemető u. 27. sz. Négy lakásos, igen jó ház. 478 négyszögöl szép kerttel.

Kölcsey uca 16. Kétszobás átadó, három bérlakással.

Német u. 26. Két szobás, fürdőszobás, pincézett. nagyon jó ház.

13.000 pengőért: István ut 32-b. Három szobás, nagy telkü ház

Márton Kálmán u. 3. Kocsma, fűszer- és hentesüzlettel, három lakással, istállóval, hizlalóval.

Köntöskert, Töhötöm u. 27. Uj, adómentes, háromszobás, fürdőszobás lakással 839 n. öl kerttel.

12.500 pengőért: Pesti ucca 73. számú új ház, péküzlettel.

Monostorpályi és Vécsey u. sarkán, Kovács-féle üzlettel szemben, villaszerü háromszobás szép uj ház.

Agárdi u. 13. — Két lakással, istállóval.

12.000 pengőért: — Csapókert u. 3. sz. 300 n. öles telek, 25 évig adómentes ház, két jó lakással.

Vagongyárral szemben Veresegyházy Tamás és Dézsi u. sarokház két jó lakással.

Malvin u. 33. Katholikus iskola mellett — három lakásos ház.

Poroszlay ut 68. — Egy szoba, konyhás — alápincézett ház. 930 n. öl kerttel.

Zrinyi u. 49. Három lakással, nagy kerttel elköltözés miatt jutányosan eladó.

Nádor u. 4. Háromszobás azonnal beköltözhető ház, 400 n. öl kerttel.

Vasvári u. 28. Uj, adómentes ház.

10.500 pengőért: — Tsiztviselőtelep, Bornemissza u. 4. sz. 300 négyszögöl telek kétszobás ujabb lakással. Vételhez nagyon kevés pénz szükséges.

10.000 pengőért: Károly Ferenc József ut 68. sz. ház, 300 négyszögöl kerttel.

Honvéd u. 33 és Kar u. 16. sz. két uccára nyuló házastelek több lakással. Minden átadó.

Katz-telep, Cecilia u. 3. Uj, adómentes ház, fűszerüzlettel, négy lakással.

Tüzér laktanya megett, Lugosi u. 29. Két lakásos uj ház.

Létai ut 12. Két darab két szobás lakás.

Szoboszlay Papp István u. 13. Nagyon jó ház, 2x2 szobás lakás.

9.000 pengőért:

Késes u. 76. Öt lakással, 155 pengő bérjövedelemmel, kedvező fizetési feltételekkel. Kevés pénzzel átvehető.

Nemes u. 8a. Adómentes 2 szobás ház, istállóval, nagy kerttel.

Malvin u. 70. Uj, két szobás, előszobás ház.

8500 pengőért: Malvin u. 9. Két lakásos ház. üvegezett verandával.

György u. 3. Uj ház, hentesüzlettel. Esetleg bérbeadó.

8500 pengőért: Kishegyesi ut 38e. Üzletes sarokház.

8200 pengőért: — Apaffy u. 4. sz. négylakásos ház, nyári konyhával, téglapincével, — 117 négyszögöl udvarral.

Dévai u. 11. Asztalos féle ház, 3 lakással, istállóval.

Kisfaludy u. 3. Két lakással, 600 négyszögöl kerttel.

Keresztesi u. 23b. Háromszobás lakóház, hizlaldával.

Arnold u. 12. Kétszobás. előszobás jó ház.

7500 pengőért: Szeremley u. 11. Két lakással istállóval.

Lónyai u. 11. Négy db szabad rendelkezés alatt álló lakással.

7200 pengőért:

Kerekes telep Géza u. 25. Négy ablakos szép uccai fronttal, — 300 n. öl kerttel.

7000 pengőért: Rudolf u. 12. Két szoba, konyhás lakással, nyári konyhával, 352 n. öl kerttel.

7000 pengőért: — Szávay Gyula u. 31. Kétszobás ujabb ház.

Aczél u. 2. Emeletes, jó kis üzletes ház, kedvező feltételekkel.

Jánossy u. 53. Négy lakással. 5 évi részletre

6500 pengőért: Bujdosó u. 24. Három lakással.

Dévai u. 17. Részben adómentes ház, két lakással.

Lahner u. 27. Két szobával, egy hold kerttel.

Sámsoni ut 21. Adómentes ház. két lakással

6000 pengőért: Csapó kerti iskola mellett, — Mátyás kir. ucca 8. Szép fekvésü, 1040 négyszögöl telek, épületekkel.

Dévai u. 8. Három szobás, két konyhás uj ház.

Szondi u. 19. Öt lakással.

Szeder u. 40. sz. saroktelek, adómentes, kétlakásos házzal.

Hatvan uccai kert. Gyepüsor 43. Kétszobás lahóház, 1100 n. öl kerttel.

5500 pengőért: — Rázsó Gyula u. 4. sz. kétszobás jó ház, 339 négyszögöl kerttel.

Ocskay u. 10b. Kétszobás. uj, adómentes.

Bellegelő 484. Hat lakással.

Kötöskert, Töhötöm u. 26. sz. 500 négyszögöles telek, jó lakóházzal.

Uj u. 22. Három lakással, 400 négyszögöl telekkel.

5000 pengőért:

Kuczik telep, Kálmánczhely és Gönczy Kovács u. sarokház.

Honti ucca 24. Kétlakásos ház, istállóval, — 300 n. öl telekkel.

Kuczik telep 30b. Uj egy szoba, konyha, kamara, üvegezett verandás ház.

Kerekes telep, Géza u. 40. Adómentes szép uj ház.

Harsányi Gusztáv u. 7. Három lakással.

Eladó földek:

160.000 pengőért: Nádudvaron 287 m. hold birtok bőséges gazdasági épületekkel. — 60.000 pengővel átvehető.

120.000 pengőért: — Szepesen, 100 holdas, tanyás, jó birtok. (324)

108.000 pengőért: — Csökmőn 135 hold tanyás birtok.

60.000 pengőért: Nádudvaron 113 m. holdas birtok épületekkel. Felepénzzel megvehető.

35.000 pengőért: — Vértesen 31 és fél kat. hold elsőosztályu tanyásbirtok.

26.000 pengőért: — Fancsikán, Diószegi kövesuton 8 kilométerre, 30 és fél holdas szép tanyás birtok.

22.000 pengőért: Hajdusámsonban 16 hold föld és 3 hold szőlő, 2 szobás lakóházzal, vincellérlakással, teljes felszereléssel.

18.500 pengőért: Balmazújvároson 25 kat. hold birtok.

18.000 pengőért: Füzesgyarmaton, Nagyharang-düllőben 19 kat. holdas birtok.

18.000 pengőért: — Ondód, Perec düllő 33. szám. 10 holdas tanyás birtok.

16.000 pengőért: Haláp 142. sz. 20 és fél hold tanyás birtok.

15.000 pengőért: Létai ut 151. és 152. sz. 15 hold. Várostól 4 kilométerre.

14.000 pengőért: Haláp 100. sz. 15 és fél hold tanyás birtok.

13.000 pengőért: — Nagylétán 15 kat. hold tanyás birtok, sok épülettel.

12.000 pengőért: Ondód, Kádár düllő 48 sz. 8 kat. hold tanyás birtok.

Szőlők:

7000 pengőért: Hajdusámsoni Vénkertben, 8 m. hold felerészben megmaradt szőlő és gyümölcsös, épületekkel.

5000 pengőért: Bocskayban kövesut mellett állomás közelében 2 m. hold szőlő épületekkel.

3500 pengőért: Bocskaiban 1612 n. öles fagymentes jó szőlő és gyümölcsös.

Házhelyeket

— négyszögölenként az alábbi árakon ajánlok megvételre:

25 pengőért: Széchenyi uton.

18—20 pengőért: Poroszlay ut 47 alatt.

16 pengőért: Hadházi ucca 26. alatt több telek.

14 pengőért: Erdő közelében, Isó uccán, 391 négyszögöl és

12 pengőért: Vénkert Domokos Lajos ucca 18. sz.

Andrássy ut 75 sz. több telek.

Andrássy ut 87. alatt 435 n. öl szőlő.

10 pengőért: Andrássy ut 34. é

Buday Ézsaiás u. 55. több házhely. (Épületek becsértékben.)

8 pengőért: Homokkertben, közvetlenül az iskolával és óvodával szomszédos 1000 n. öl telek.

Monostorpályi kövesúton, négyszögölenként 2 P 50 fillértől 3 és 4 pengőig, 36 havi részletre.

Olcsó házhelyek:

Havi 10 pengős részletre kaphatók a debreceni határban, alsójózsai vasuti megállónál, ahonnan sürü vonatközlekedéssel villamosnál olcsóbban közelíthető meg a város.

Ipartelep.

Keletisor 7. alatt — 1200 négyszögöles bekerített telken géperőre berendezett famegmunkáló telep, 30 méteres üzemi és több épülettel. Ára: 32.000 pengő.

Keresek eladó házakat, házhelyeket, kiadó lakásokat, eladó földeket és földbérleteket.

Dienes iroda. Füvészkert ucca 16. szám.

Felelős szerkesztő: PALFY JÓZSEF. — a TISZÁNTULI KÖNYV. ÉS LAPKIADÓ R.-T. kiadása és rotációs nyomása.

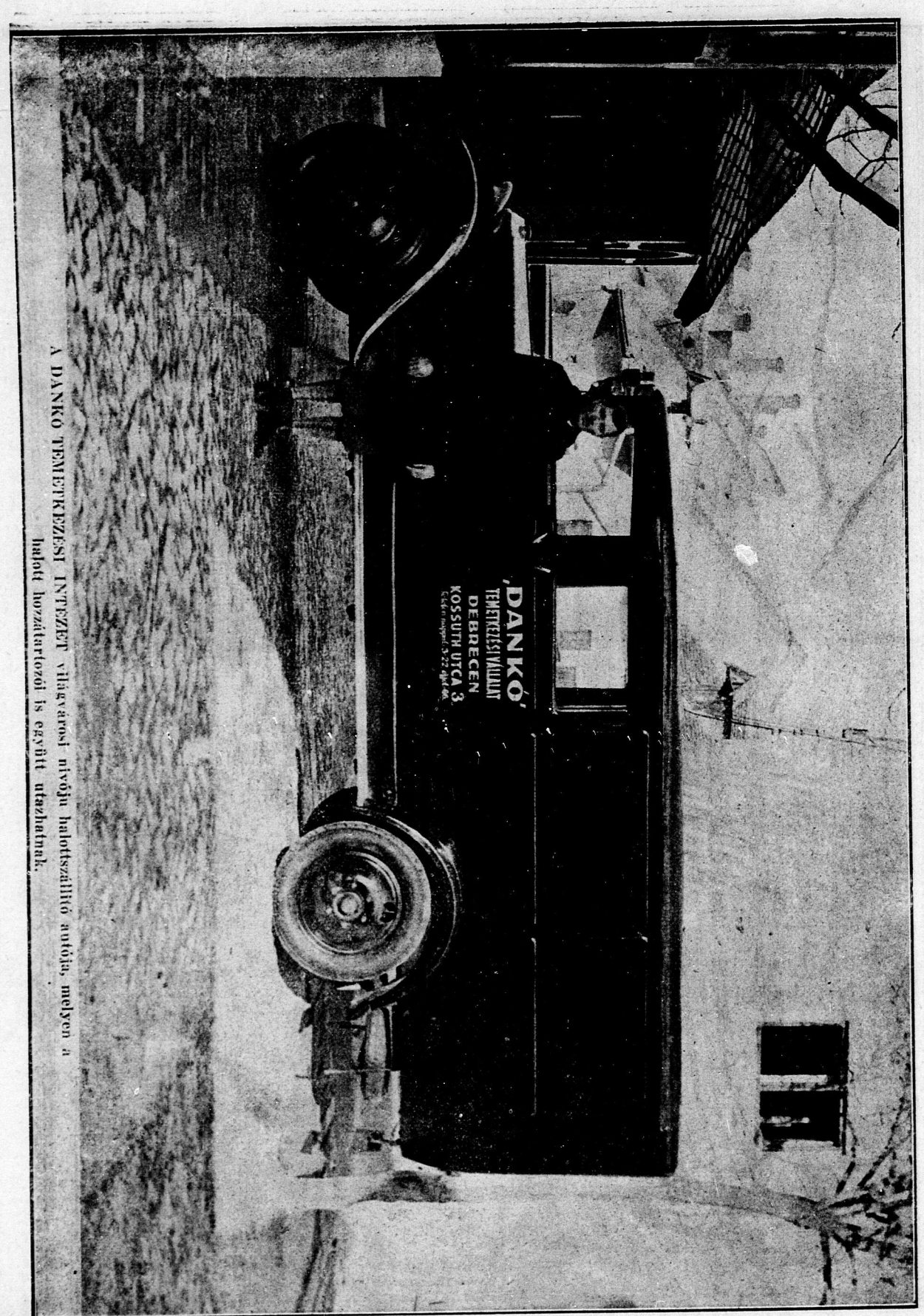

A DANKÓ TEMETKEZÉSI INTÉZET világvárosi nívójú halottszállító autója, melyen a halott hozzátartozói is együtt utazhatnak.

A KLISÉKET KÉSZITETTE ÉS NYOMTA A TISZÁNTULI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ R. T.

A DEBRECZEN
KARÁCSONYI MELLÉKLETE

KRISZTUS SZÜLETÉSE.

Iskolás Kyetemekek ebédre várnak a népkonyhánál.

Szathmáry Zoltán síremléke.

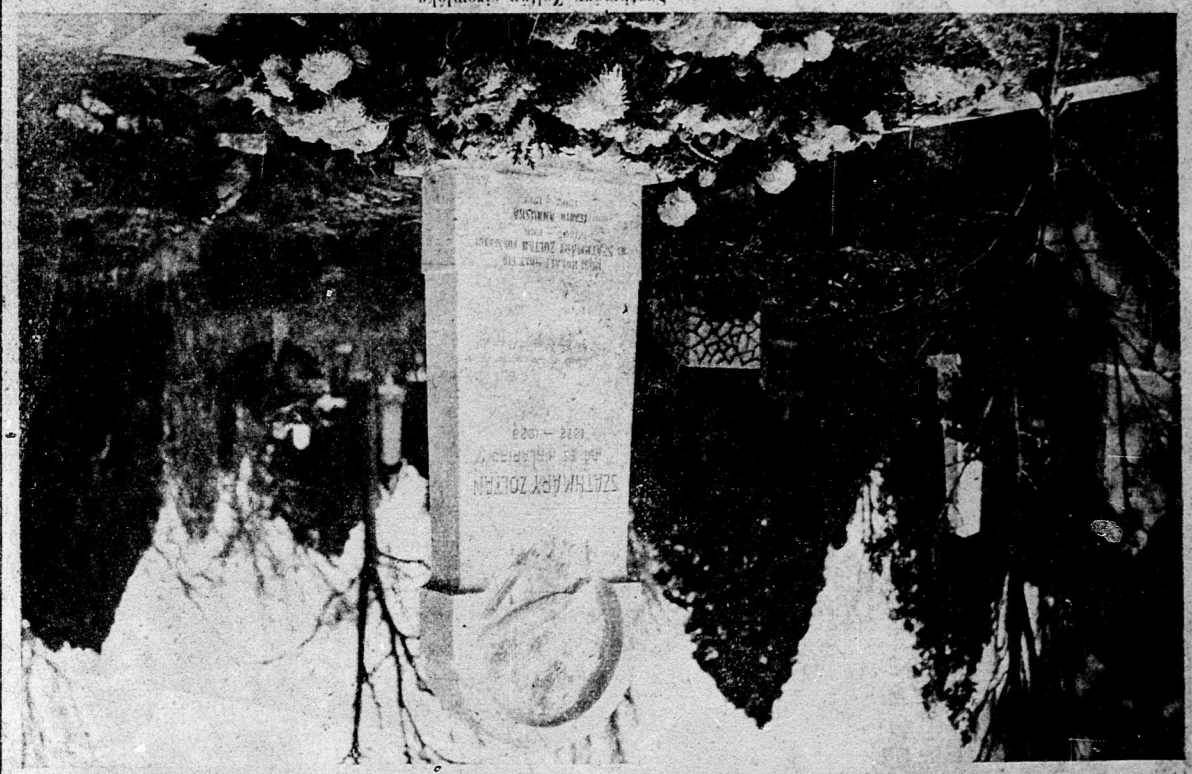

A temploműves kőszállítói.

SZINHÁZ UTÁN ÁZOTT KIRÁLYNŐ.

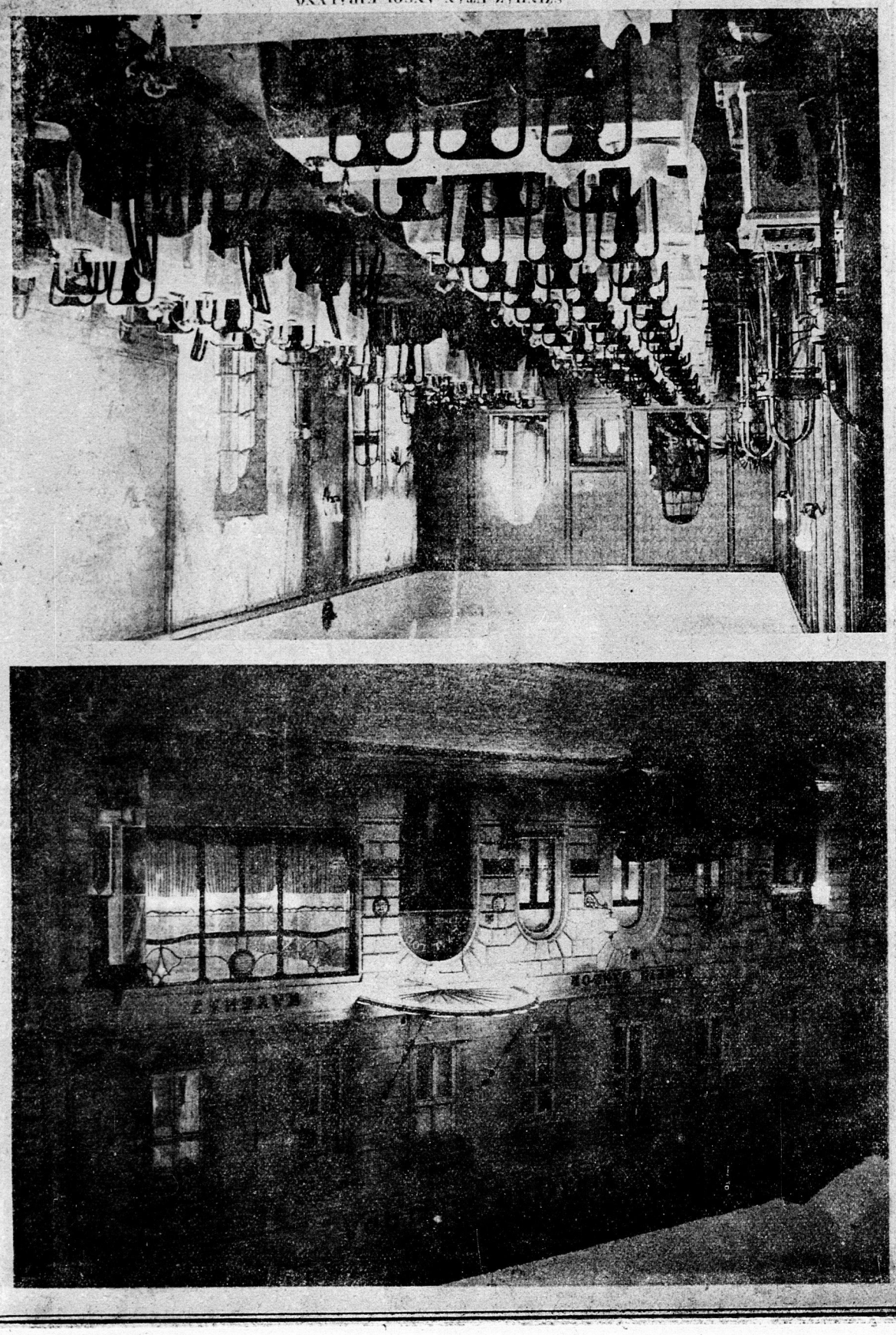

A Melíusz cserkészcsapat ünnepélyének közönsége.

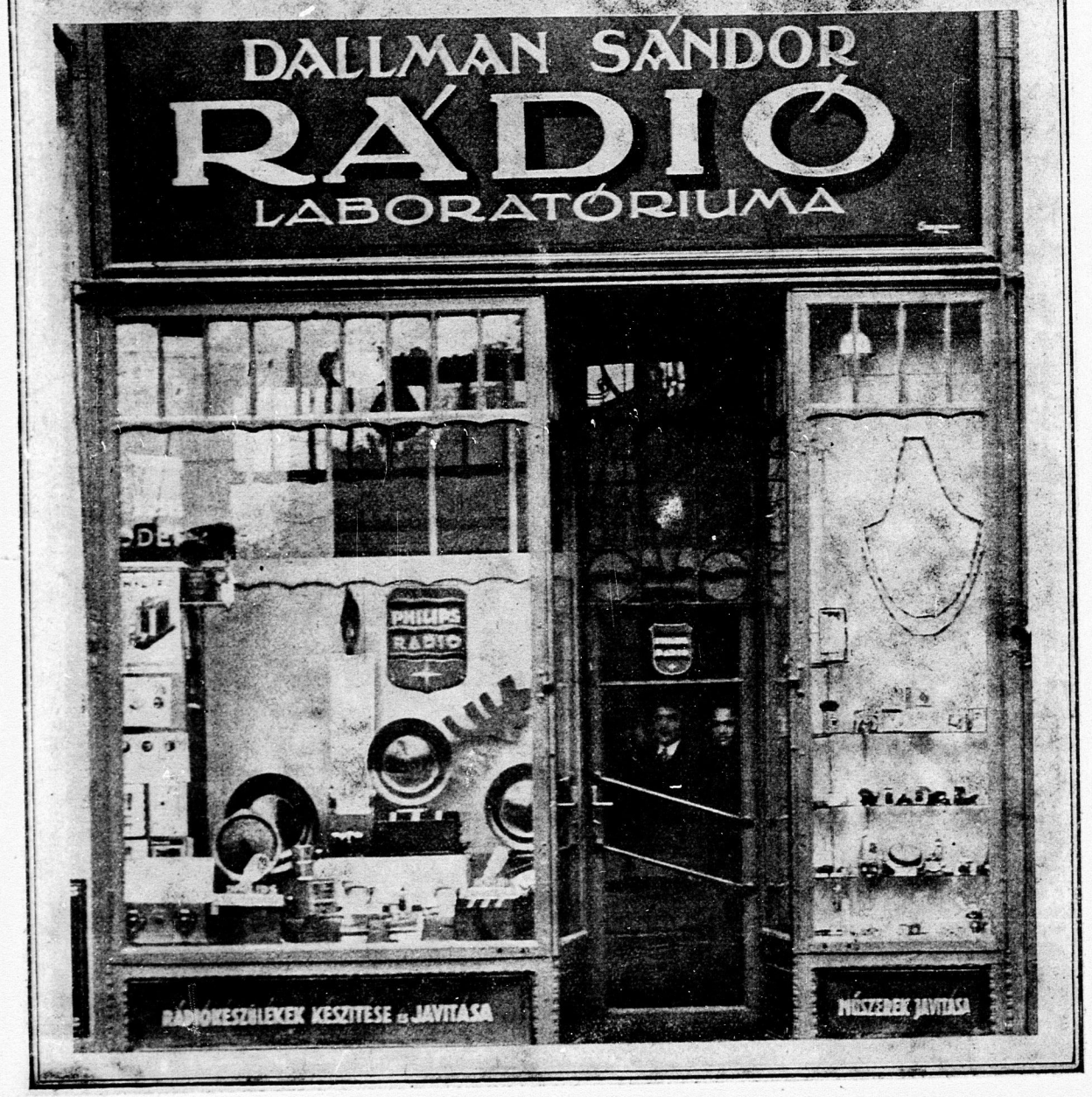

AZ OMIKE BÁLRÓL.

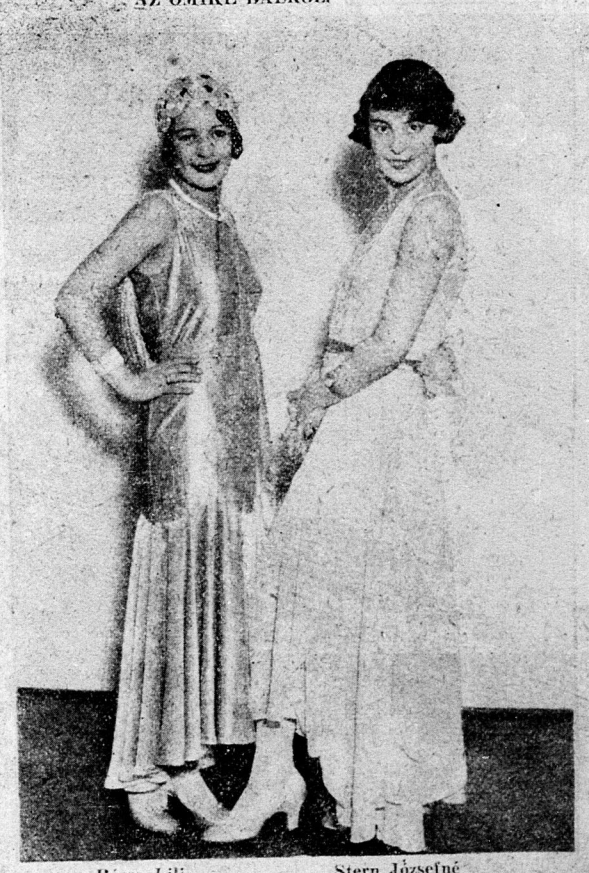

Rózsa Lili

Stern Józsefné

A törvényszék fogházában felszentelt új oltár.

Az egységespárt gyűlésének szereplői.

A szezon utolsó bajnoki meccséről. Ferencváros—Kispest mérkőzés.

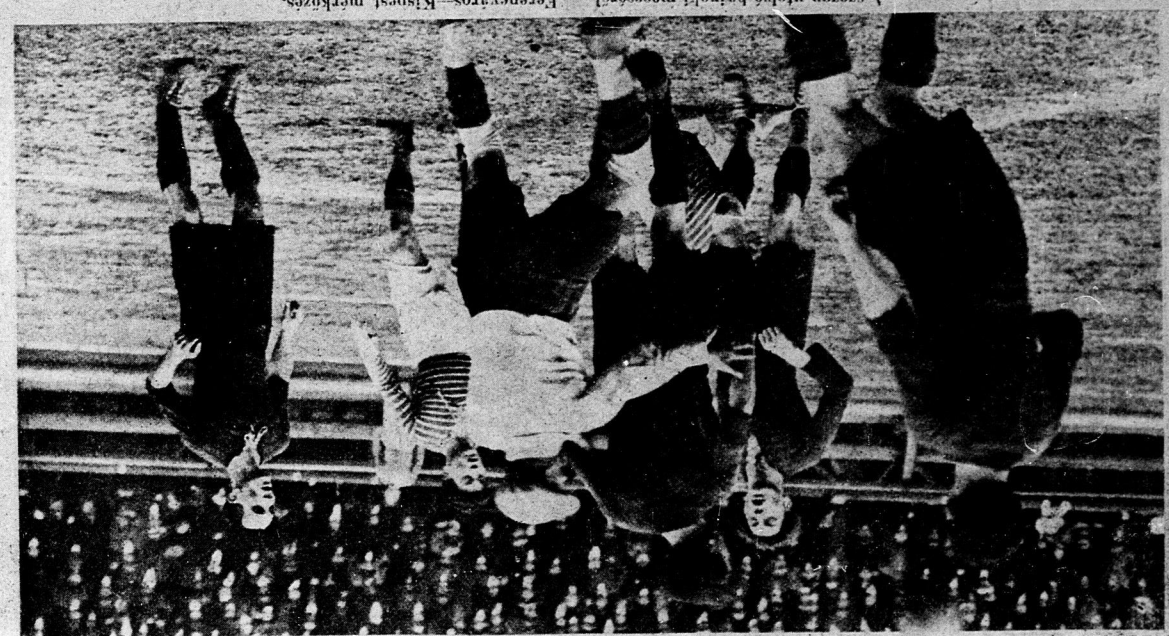

A kerepeskedtni Iskola „Manka" cserkészcsapata múlt héten állta 10 éves jubileumát.

A jubileumi vacsora.

NÉGY ÉRTÉKES TÁRGY A DÉLI MÚZEUM ÁRVACÁBÓL.

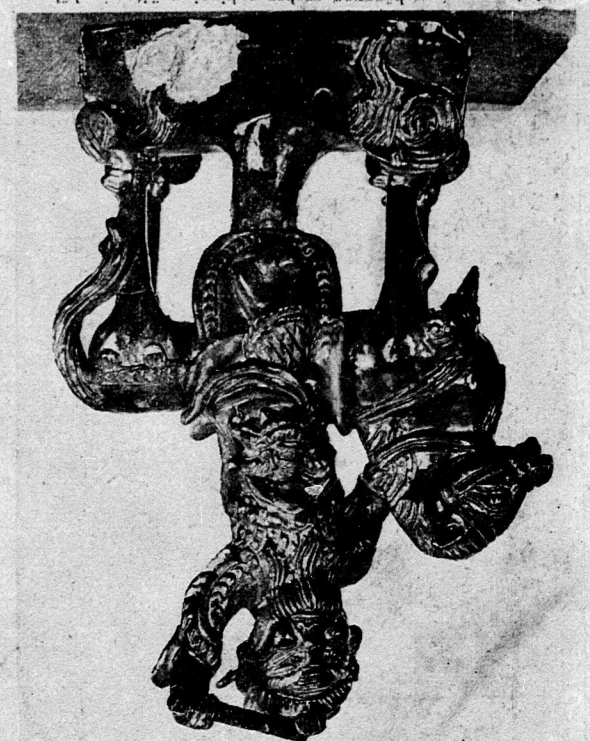

Grótesk lovas, mázas kőagyag szobor a kínai gyűjteményből. — Tetőtöredék a XV. századból. Magassága 55 cm.

Kis bronzból, latin zománcos váza, a kínai gyűjteményből. XV. század. Magassága 52 cm.

Görög váza a Kr. e. IV. századból, a múzeum görög-római gyűjteményéből. Magassága 55 cm

Elefántcsont váza a japán gyűjteményből. XVIII. század. — Magassága 33 cm.

Elefántcsont váza a japán gyűjteményből. XVIII. század. — Magassága 33 cm.